

e-rara.ch**Introductorium in astronomiam Albumasaris Abalachi octo
continens libros partiales****Abū Maʿūn al-Bīṣṣār****[Venedig], [1506]****ETH-Bibliothek Zürich**

Signatur: RAR 1096

Persistenter Link: <http://dx.doi.org/10.3931/e-rara-207>

e-rara.ch

Das Projekt e-rara.ch wird im Rahmen des Innovations- und Kooperationsprojektes „E-lib.ch: Elektronische Bibliothek Schweiz“ durchgeführt. Es wird von der Schweizerischen Universitätskonferenz (SUK) und vom ETH-Rat gefördert.

e-rara.ch is a national collaborative project forming part of the Swiss innovation and cooperation programme E-lib.ch: Swiss Electronic library. It is sponsored by the Swiss University Conference (SUC) and the ETH Board.

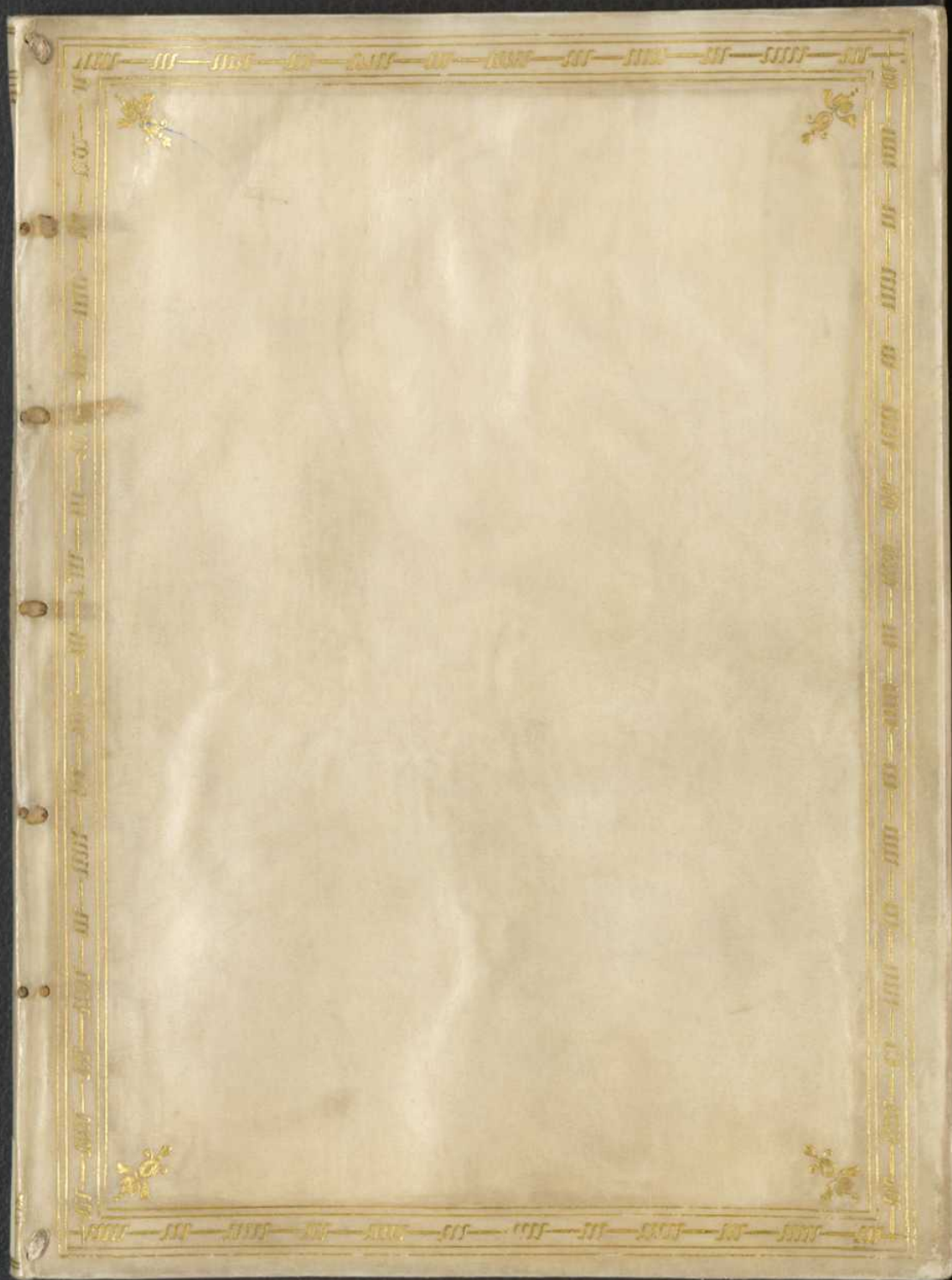
www.e-rara.ch

Nutzungsbedingungen

Dieses PDF-Dokument steht für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Es kann als Datei oder Ausdruck zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Terms and conditions

This PDF file is freely available for non-commercial use in teaching, research and for private purposes. It may be passed to other persons together with these terms and conditions and the proper indication of origin.

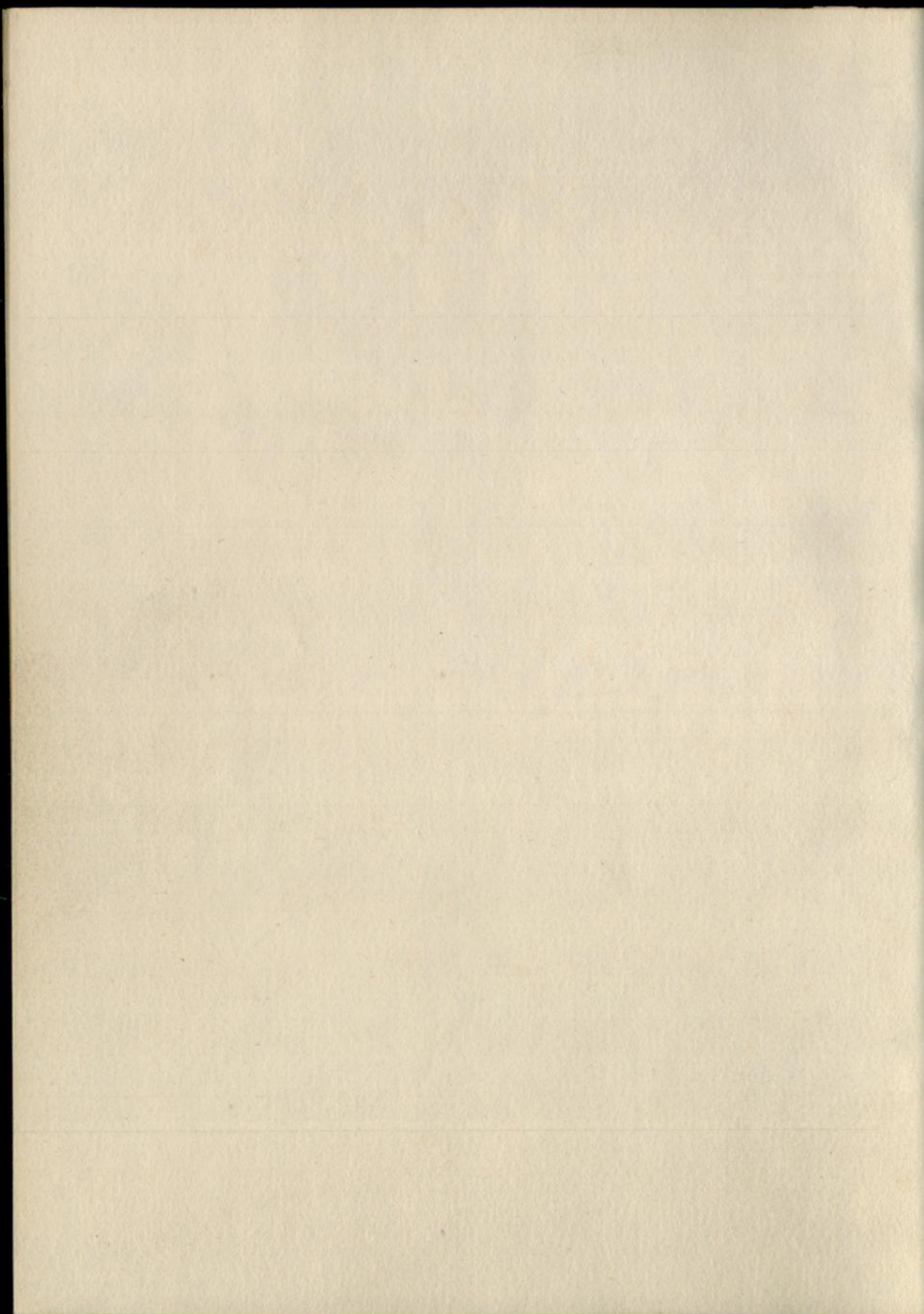
Rar. 1096

THEODOR WÄHLIN

*Donna kys her an hite ket
i lund*

best

Guil de Cocheillet a la Haye 1640

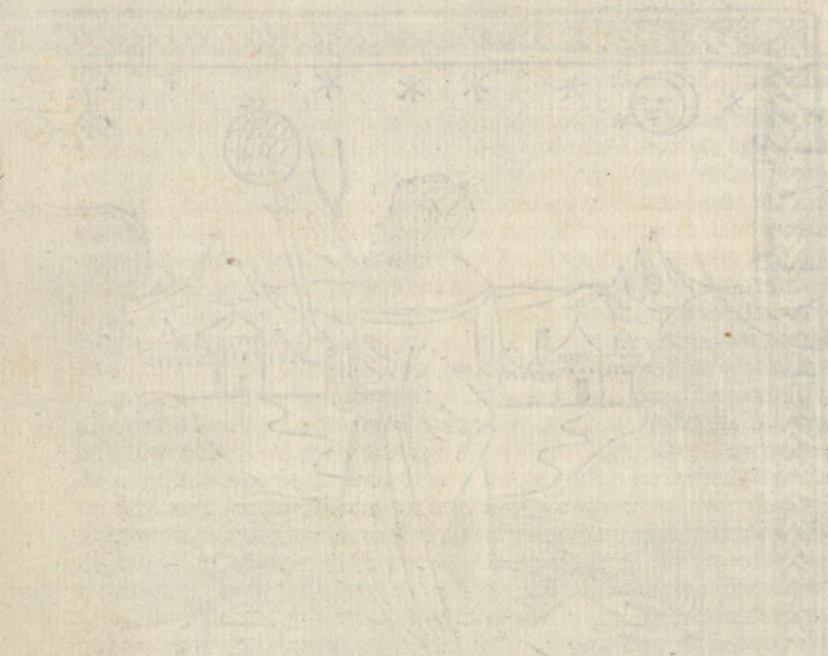
**Introductorium in astronomiam
Albumasaris abalachi octo conti
nens libros partiales.** *5 R. 13*

Sam. Roddy. Smiley.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1950

Aud iānos artium principijs que
ars extrinseca prescri-
bi solet lib 20. in initijs: non scripto vlllo au-
tentico q̄ ego mea lingua inuenerim: sed do-
ctorum tantum sua cuiusq; sententia paratur.
Apud arabes contra duo. siquidē primū
nec aduertisse vident vnq̄: tamen si particu-
lariter vnq̄ ac sparsim assumant: nostro ta-
men iudicio non parum necessariū. Scdm
vō Cōmercium quidez illis nec scripto di-
gnū vīsum est tanq̄ egregium aliquod in-
uente scripture cōmendarunt. Ab hoc igitur

scōo genere huius operis aucto: incipiēs: septem inquit sunt omnis tracta-
tus in initijs auctoris intentio: operis vtilitas: nomen auctoris: nomē libri:
locus in ordine disciplinū: species inter theoreticam et practicam: partitiones
libri. Que apud nos qñq; partito sufficiens operis videlicet titulo: auctoris
intentione finali causa: materia tractandi: et ordine que oēs fere tam tractatus
q̄ materie omnis exordio et necessaria et sufficere vidētur: suam tamē singu-
lis reddit causam. Que cum ego p̄lixitatis exorsus et quasi minus cōtinen-
tia: cum et hunc morē latinis cognoscerem preterire volens animo ipso po-
tius tractatu exordii pararem. Tu mihi studio. oīum specialis atq; inse-
parabilis comes: renūq; et actuum per oīa consors: vnice mihi memorāne ob-
uiaſti dicens. Quanq̄ equidem nec tibi pro amore tuo mihi herimāne nec vl-
li consulto alienelingue interpreti in rerum translationibus abieci sententia
quādam nullatenus aduertēduz sit ita tñ alienum iter sequendum videt ne
precuras. Nistio: nō qui lib:uz hūc in arabica lingua legerit sūm latina nō
ab exordio suo qua primum legētis intuitus incidit inceptūz videat nō in-
dustriam sed ignorātiā putans: et operis forsitan integritatē detrimentū: et
nos deute digressiois arguat. Parū quidem est ipm etiam labōrē tuo po-
tissimum instinctu aggressus sum: vt si quid ex hoc nostro studio latine copie
adiciatur: nō mihi maius q̄ tibi merita repēdatur. Cuz tu quidē et laboris
causa et operis iudex et vtriusq; testis certissimus existas: expertus quippe
nihilominus: q̄ graue sit ex tam fluxo loquēdi genere qd apud arabes est:
latine modicō grūm aliquid cōmutari: atq; in his maxime que tam artaz
rerum imitationem postulant. His habitis ne longius differatur ab ipsius
verbis tractatus initium sumamus. Intentionis inquit expositio rei sum-
mam breuiter et absolute proponens: discēntis animū attentum parat et do-
cilem. Utilitatis promissio labōrē allicuans interdum animi quendā affe-
ctum adaptat. Auctoris nomen duabus de causis necessarium est. Tum vt
opus autenticum reddat. Tum ne aliq̄ dum vagum et incertū sit nominis in-
incerto ascriptū iniustam parat gloriā. Libri nomen intentionis testimonio

accedit. Locus in ordine discendi animū discētis: quo lecto quid legendū sit instituens ad disciplinarum intellectum non inconsulte dirigit. Scientie genus partiū omniumq; numerus: et ex ipso attentum iter reddit et docet. Quoniam ergo inter oēs huius artis scriptores nullus acutus inuentus est qui vel cōradicētib; responderet: vel approbātib; argumentū daret: adhuc necnullus qui plenarie scriberet artem. Nostra quidem in hoc opere intentio et illis resistere et his firmamentum dare et integraz diuino auxilio artem tradere. Unde non hanc vtilitatem consequi manifestū sit: ne qui deinceps operam huic artificio dederint: quia diuersa ex diuersis operibus amīnula necessaria sint vel deficiant vel deficiant. Quoniam igitur opus certis: et auctoris et libri nominibus confirmare necessarium duximus hunc titulum prescribentes dicimus. Introductorium in astrologiā Albumasar ab alachi. Qua de causa et post astronomiā in astrologiā primo loco legendus sit in theoricā. s. huius artis partem principaliter atq; generaliter: editus octo partitio numeris descriptus: quaq; suis differentiis sub diuisa. Partitiōis primę capitula quinq;. Primum de inuentioe astrologie. Secundū de desiderum motus effectū. Tertium de effectus qualitate. Quartū de confirmatioe astrologie. Quintum de vtilitate astrologie. Capitulum primum.

Primū itaq; que causa: qua ratione hominem in terra positum ad celestis plūia decreta scrutanda primū excitauerit: deinde prouexerit exponendū videtur. Nec enim motu quoq; in prouiso aut repentina quorūlibet impulsione tantū iter arreptū: nec sine summo studio rē impendio transcursum videtur. Partimur igitur omne siderum stellarumq; scientiā gemina specie in motū celestium ac motuū effectus. Prima quidē species mathematica vniuersalis sapientia vocatur. Integraz etenim perfectamq; tradit scientiā quantitatis et habitudinis circuloꝝ motuumq; celestium in se eiusq; primū: deinde ad alios tamen vsq; ad terre globum. Terresiquidē corpus rotundum globosum: circulus supremus diuina virtute perpetuo ambiens ceteros infra ptentos suis curis speris die noctuq; ab oriente per occidentem integro circuitu puerit. Unde Oper diuersas terrarum partes diuersis nationibus nunc eleuari simulq; occidere: alijs nunc pueris sicq; alijs diem alijs interm noctem esse necesse est. Circuloꝝ etenim inter supremū et terrā motus alijs cum summo: alijs ptra. Stellaris vō motus omne genus fere contra. Supremoꝝ vō motuum quantitatis et qualitatis pars humanis sensibus patuit. Unde oēs scientie primordium partē rationi tribus ex locis cōputo proportionē et mensurā: argumentū necesse materia infer vbi qui huic sapientie non pcedant: et sensu debiles: et rōnis alienos esse: psequens sit. Hanc igit vniuersalē sapientiā Ptholomeus posthamum quēdaz tradit in libro suo almagesti postq; et ego ait Albumasar in talibus nostris maioribus in fine richene elchebir celestium discursus persectus sum: nos quoq;. Secunda vō naturalis in suo quidē genere non minus vniuersalis stellarum corpoꝝ naturas et proprietates in se primo tunc

accidentium inferioris mundi ducatum partim crebris quibusdā experimē-
tis partim naturali speculatione qua dū insequit. Ex eo siquidē qui varios
stellarū discursus diuerse elementoꝝ in rebus elemētatis alternatiōes soli-
to certaq; lege psequunt. Id non sine aliq; naturali illaz in his motu fieri
necessariū videt argumētū. Est igit huius sciētie pars que per se p̄stās par-
te minus manifestā ratio nature quodaz ductu psequit: vt qui huic sciētie
p̄dicant: nec multe eos in his experientie ꝛ rerū nec parū p̄sciū esse cōstet.

¶ Partis igit manifeste lumi-
na principaliter vbi oīum cele-
stium notabiliora sunt certa ge-
runt signa: ac p̄mo loco ☉: ne-
mo siquidē ignorat anni tēpo-
rū legūmos successus elemēta
mūdi v̄satis alterationibꝫ affi-
ciētes ordinatos ☉ per circuli
quadrates itus atq; reditus cō-
sequi. Deinde per singulos etiā
dies atq; horas non nihil no-

ui varq; motus in rerū accidētibꝫ ☉ sequi videmus. Quibꝫ siquidē ori-
tur assentit: descēdit occidit: aīantibus: graminibꝫ metallis per singulos mo-
tus acꝛē terrā aquā: ipsorūq; naturas ꝛ statꝫ: frigore calore siccitate humore
inter generationis ꝛ corruptionis: augmēti decemētisq; alternationes alte-
rat. ¶ Cūq; adeo quidē motus etiā tam hoīum q̄ ceteroꝝ aīalū p̄mūꝝ
☉ iter sequantꝫ. ☉ siquidē oriēte surgere: ꝛ progrediunt ascendente cursu
addunt: descēdente minuūt: occidente reuertunt. Ac tāq; motus absente du-
ce quiescūt: ad exitū illius iterū exituri. In graminibus quoq; ☉ virtꝫ ma-
nifesta quoꝝ generationes incrementa maturitas ☉ maxime cōmitant ap-
paret in quibusdā manifestius: vt in obsequio ꝛ elmosar herba q̄ arabes
herba thelancianila latini necesse apū vocāt. nā nec metalle naturā hāc eua-
dunt. Quedā enī absentia ☉ coagulant. quedā radijs p̄fortant cuius vir-
tus manifesta in eliodropia gēma necnō quibusdam. v. nominibus ac mar-
garitis. In his igitur huiusmodi vis ꝛ effectus solaris manifestus.

¶ Post soles Drex testimonio
accedit. Nonnullis enī vel de
vulgo haut dubium est lunares
accessus ad ☉ ꝛ recessus ortus. s.
ꝛ occasus: incrementa ꝛ decre-
menta aurarū mariū in aīalibus
ꝛ graminibus ꝛ metallis quali-
tatum ꝛ quantitatum motus co-
mitari in mēstruis aīalis subest
humorū incrementis ꝛ decremen-
tis marisq; quotidianis: seu per

septimanas lunationis accessibus et recessibus. Nonnulli etiam numerosis
obtinere experimentis ex diuersis mansionibus diuersa tempora varijs qua-
litatibus affici: ut ex hac vetero et ex illa nubium ex alia pluuiarum atque id ge-
nus. **¶** Post et stellarum omnium tunc quidam affecus certi sunt. piter quod
vulgo non adeo sunt ubi luminum vi approbati: nequaquam tamen vel vulgo igno-
tum est qualitates tempo et inter augmenta et decrementa stellarum quadam in
et participatione alterari: quo et motuum nisi hec participatio causa existe-
ret: nec estas estate calidior nunquam fieret: nec hyems hyemefrigidior. Certum
igitur est quibusque nationibus per omnia dimata rerum generationes et corru-
ptiones tempo et alterationibus moueri. Alterationum autem huiusmodi cau-
sam existere et stellarumque amnicula. Primum quidem antecessio et longue
uite vigilisque indaginis experimentis usque ad postero et memoriā referuatis.
Secundo ex eis que constabat ad ea que minus paterent cognata rerum colla-
tione ingenium puehente. Cum itaque rationem quidem ingenium promptius co-
cedat: experimento et etiam causas in rerum indagine non ineptas esse astruen-
dum videtur. Habet enim omne artificium in suo genere de transactis ad ea que
sequuntur experimento et fidem. Sicequidem agricolae sic pastor: sic naute suo
quolibet officio ex quarumdam stellarum locis horas commodas vel incommo-
das. Agricola quidem sementi et insitionibus pastor: commiscendis gregum ar-
mento usque sexibus: ad conceptus stabiles atque partus sanos. Nauta nihilomi-
nus ventos amicos atque inimicos preterito et experimentis prouidet: quibus
omnibus stabilis et seriose indaginis per elementorum motus temporum
alterationes et atque stellarum cursus experimenta fidem faciunt. In in-
sitione siquidem ex hora temporumque insitionis prenoscit agricola inter ar-
borum genera: has incremento addere: illas fructus accelerare: alias fructi-
bus indulgere: alias aliter atque aliter. A quo si tanquam argumenti locus exqui-
ramus experimentorum usum nihil ambiens pretendit. Hanc fecus obste-
tricum vaticinjs: quibus experimenta fidem gerunt. Presciant siquidem ex-
perto primum utrum ne grauida sit. Secundo sexum discernunt: deinde et
ex primo genitis quos partus virginales vocant. Utrum ne amplius ea mater
partura sit preuidentes ipsos etiam partus futuros prenumerant. Habita-
naque suspitione pregnantis cum id experimento discernendam fuerit mam-
millarum capitella notant. Que si suffusa et amplexata videntur: ipsamque
colore variato: oculis profundis: acie oculorum acuta: albugine plena atque
turgida: grauidam esse ratam habent. Ad sextum discernendum. Utrum pre-
gnantis tractant quem si plenum rotundum abilem durum senserint: ipsumque
colore mundo masculum predicant: oblongum laxum ineptum ipsamque colore
maculato feminam testantibus mammillarum capitellis in masculo ad rubium
in femina ad fuscum colorem trahentibus. Alio quoque modo accepta enim
inter digitos lac pregnantis sispissum viscosumque sentitur masculi signum
rarum et liquidum femine. Item alio: lac namque pregnantis speculo ferreo su-
perfusum: sicque ad radios et equabiliter locatum. Si per horam consuit in
similitudinem vnionis masculum fert: diffusus et expansum feminam. Da

riēte vero q̄ primum proles supra terram decidit ad caput infantis respi-
 ciunt: q̄ si pulorum congeriem quasi ciritim videant masculum deinde pa-
 riturum presciunt. Sicq̄ geminis ciritis gemellos. Nam ⁊ domini fortune
 prospere signum apud illas: quotiens cum folliculo sano partus egreditur
 deinde future generationis numerum metientes folliculum infantis primo
 geniti vulue matris inherentem anteq̄ soluat pertractant: in quo quot
 tanq̄ nodos seu quasi calculos inueniūt: tot partus futuros numerāt: qui-
 bus non inuentis nihil deinde parituram prenoscunt: nihil in horū aliquid
 dubitantes nisi forte prius aborsu confusa fuerit. Ad hunc itaq̄ modum cū
 vulgaribus ingenijs experimentorum vsus tante sit auctoritatis: tū apud
 medicos etiam experimentorum certitudine firma cure sue prouidentia est.
 prouident hi quibus firmior eius artis experientia est inter naturalia ⁊ cir-
 ca naturam: per anni tempora: terrarum climata: quoddam humorum ge-
 nus in corporibus humanis. Ceteris autem cui ceterorū parti vsq̄ ad quan-
 tum preualeat: deinde quid cui salubre quid noxium ipsius etiam incom-
 moditatis corporee augmenta detrimenta statum alterationes: iuxta quod
 cuiusq̄ naturam eorum que nature contraria sunt passiuam vident non na-
 turalium inter utrūq̄ genus mediante collatione: certis terminis metiunt.
 Id autem est per ipsas alterationes elementorum motus: alterationum mo-
 tusq̄ causas vires stellarum: non motuum experto memorantes vim Oca-
 lozem: vñ Dhumores: motus utroūq̄ stellarum ⁊ siderum cum his per-
 mixtionem. Hoc ergo artificiorū genus quanto vulgaribus dignius: tāto
 huic nostro ppinquius. Est autē medicine in parte dignior officium. Primo
 corporum materias elementorum scz naturas subtiliter perspicere: deinde
 in corporibus seruata proportio nabilitate cōmiscere: cōmixtionū demu ⁊
 ex naturali necessitatis accessu atq̄ recessu accidentiū motus tractare. **C**of-
 ficiū autē astrologie in parte secūdaria ex motu stellarū elementorū motus
 tēporūq̄ alterationes atq̄ tum mundi ipsius tum partium eius: hic gene-
 raliter: hic specialiter metiri accidentiū motus. Ut igitur medicus sensibi-
 libus primū experimentis instructus: deinde ad nature pprietates puectus
 speciez hanc calidā hanc frigidā siccamq̄ vel humidā morborū huic vel illi
 ratum habet accōmodā: sic astrologus ex sensibili quadam experimentorū
 institutione ad naturales celestium corporū prouectus. Solem calidam: lunā
 humidā: sicq̄ stellarum ⁊ siderum cuiusq̄ vim ⁊ naturā effectuum ratione
 certam habet. Itaq̄ vulgaria quidem artificia particularia. **M**edicina vō
 ⁊ astrologia magis vniuersalis, videretur. eo q̄ sui queq̄ generis integrita-
 tem amplectitur: nisi q̄ astrologiā tanto altiorē quāto materie dignioris est
 estimamus. **M**edicina siquidem in elementorū naturis ⁊ in alterationibus
 corporūq̄ ex eius compositione statu ⁊ accidentibus exercitat: astrologia
 vō in celestium corporū motu ⁊ naturis atq̄ per mundum inferiorē effecti-
 bus tota consumit. **M**edicus quidem elementorū alterationibus operam
 dat. Astrologus stellarum motus sequit elementarie ad alterationis causas.
 Sic igit ⁊ omnibus artificijs siderum stellarū sciētia. quantū celestia terre-

nis prestant et genere nobiliores et dignitate celsiores intuentur. Que cum ita sint quid terreat sapientem vel stellarum motus sectari vel motuum effectus speculari ubi cum antecessoribus crebris experimentis philosophorum acutis assertionibus stellarum motus iuxta naturas earundem mundi accidentia consequi raturum habeat. Quando ex celestium consilijs rerum generationes siue corruptiones imminere videat tanquam aliqua reuerentia reuerentia vel credere non audeat quod certum habet vel enunciare vel palam monstrare potest. Quoadmodum enim elemento et motus temporumque alterationes atque generalia mundi accidentia celeste consilium palam sequuntur. Sic singulos etiam quorumlibet individuum per omnem mundum inter generationes et corruptiones augmina et decrimenta omniumque alterationum motus ex eadem origine ordinari familiaris totius ad partes cognationis ratio habet. Que omnia experimento et primum fundamento posito cognata collatrix studiosa indagando tandem confecta est: ut si quando vel his intercat error non artis integritas sed artificis ignorantia potius seu negligentia arguatur. ¶ Restat enim artis professor quotiens artificium susceperit ut stellarum siderumque motibus locis per gradus et puncta naturis etiam et affectionibus omnino instructus accedat: nihil intermittens de rerum naturis qualitatibus ordinibus habitu locis temporibus aptitudine stellarum habitudini apporportionata. Quibus siquidem defuerit imperfectum aliqua in parte labi nihil mirum est. Hic igitur error: unde caueri possit insinuemus. Videtur enim duabus de causis principaliter incidere: tum ex parua cognitione rerum habitudinis in quibus iudicandum est quid rerum an siderum ascribatur. Cum ex minus sana celestis consilij conceptione: unde plerumque permixtio confusioque ducatur accidit ne leuiter elegi possit quem pre ceteris sequamur. Que cum ita sint nec in hoc nec in alijs artificijs que ad prouidentiam pertinent qui omnia consequi non potest pars quam obtinuerit relinquenda est. Ad hoc dice non scientie non modica plerumque fruges est maxime in euentuum prouidentia. Videmus autem et medicos et alios id genus in suo quosque artificio non nunquam decipi. Nec tamen ideo vel opem ipsorum recusari vel artem displicere: quod aliorum artificum error: quam astrologi in curia ad perniciem periculis. Ad hoc ei siquidem fallacia mortis sepe causa fit: subaudi nauis interius astrologi errorem ad maximum sepe in scientia reprehensio consequitur. Cum igitur ex artis huius et veritate matus commodum et fallacia minus incommodum sequatur. Nec displicere cuique artem conuenit: et professoribus summo opere studendum ne ob culpam cuiusque ars innocens infesta reddat.

¶ De siderum motus effectus.

Capitulum. 2.

Nunc astroz effectus speculari conuenit premisso quod in omni tractatu fieri debet ut inter initia disponatur id de quo agat. Sequimur a primordio tractatus stellarum ducatus per mundum inferiorem ad omnem rerum generationem et corruptionem succedit speculatio sideree nature omniumque habitus et affectionis. Cohercemur autem quatuor terminis om-

nium rerum scientiam circumstantibus. Primus quidem quo queritur in-
uentum ne est q̄ tractat nec ne. Secundus quid. Tertius quale sit. Quar-
tus quare. Q̄ is ergo inuentionis origo prima sensui est: monit enim sensus
opinionē. Unde ad rōnem intellectu dicto fit ascēsus. Est ergo vt docuimus
inuentionis astrologie prima causa visus secunda ratio cōsecuta est vt hinc
etiā ad alium quēdam celestis secreti intellectuz artis perfectio consendat.
¶ Q̄ minis vō phie superneq; indaginis auctoritate 7 rōne constat substā-
tiam stellarium corporū nec ex aliquo elementorū huius mundi effectū nec
ex pluribus vel oībus cōgestam. Si enim ex his elementis esset eaz elemē-
tarie prolis necessitates psequerent: generatio corruptio augmētatio dimi-
nutio resolutio ceteraq; id generis alterationis: que cum illic aliena sint taz
circularorū celestium q̄ stellarū corporū substantiā ex quinta quadā alia na-
tura p̄sistere ratio p̄cludit. ¶ Qualitas autem eorū corporū in forma est.
Sunt enim corpora spherica perlucida naturali motū degentia. Quorū mo-
tum eam necessariā intelligimus causam vt superioris essentie motus in-
feriores naturas agēdo mīsceret. Que cōmixtio ad omnē generationē ne-
cessaria erat. vnde p̄hs tandem intellexit inferiorē mundū superiori necessi-
tate quadam ligatū qui naturali quodā motu voluit: habēre hunc trabe-
ret. Superior: etenim mundus inferiorē perpetuo ambiens cum sibi alliga-
tum trahat motus mūdi materias agitans actus 7 passionēs mīscet gene-
rationum omnium causas. ¶ Actus autem celestibus non nisi circularis
aptus erat. Nec enim perfectus est nisi circularis qui cum causa principio
quā sine careat: nescio qua parte quietē admittat: alijs nāq; motibus cum
sic principiū 7 finē habent quo cum pueniant sistere necesse sit. ¶ Inferio-
ris autem mundi corporū duo sunt motus alter rectus finem habens quo
cum perducant sistant vt ignis 7 aeris sursum terre 7 aque deorsum. Alter
vō circularis qui resolutiōes atq; alterationes ex alteris in altera rursusq;
ex illis in hoc circumagant. Hunc itaq; motum ambientes mūdi motus
trahens in rerū generationes 7 corruptiones agit. Sunt enim generatio-
nes in elementis. i. potentialiter potentia resolutio vō ex alteris in altera ge-
nituram actu instaurat. vbi i. gratia. In ligno fumus potentia quem ignis
in lignum agens actu ipso generat. aut secus generatio quidem 7 corru-
ptio in elementis potentia quas motus siderum elementa alterando in in-
uicem resoluens in rem ipsam producit. Q̄ mūdi autem huius mundi cor-
porum alterius in alterū actus bipartitus reperit: aut amboꝝ contactu: aut
inter vtrūq; mediante aliquo. Cōtactu quidē vt ignis in materia exustio-
nem: facit mediāte vō alio tripartitus. Primus arbitrio vt cum mouet al-
terum ab altero per mediū vtrūq; extremorū simul contingens: aut inter
vtrūq; intercedēs. Secundus natura: vt cum ignis aquā mediante calore ca-
lidam reddit. Tertius intrinseca pprietate quadam: vt. s. lapis magnes fer-
rum trahit per mediū aeris interuallū: eo q̄ lapides id agendi virtus inest
7 ferri natura eius actionis passiua q̄ nihilominus fit vel alio corpore in-
terposito vt lamina cuprea atq; id genus: sed 7 contactu accidit q̄ dum la-

pis ferrum trahit ⁊ materiam aliam plerūqꝫ ferro coherentem trahit: hęc
 7 modus alterum in alterum nature ppterate quadā agendi in multis tam
 herbis qꝫ lapidibus inuenit vt colofoniū ignis oleū. i. ebñtoꝝ olēt nouit.
 Hoc igit modo celestis essentia in inferioris mūdi naturā agere omnino
 videt. Quoniā ⁊ illius nature nec huiusmodi virtus inest ⁊ huius natura
 eiusmodi virtutis receptiua ex quo actu ⁊ passione mūdi natura pmititio
 fit generationū oīum mater. Cum igit astra generationis rerū causa sint: ea
 generationis eiusdē ducatum obtinere psequens est. Sunt vō nōnulli qui
 qđ ab alio quodqꝫ ppter aliud sit idem putāt nec quicqꝫ ab alio per distā
 tiam interuallū fieri posse autumant esse quos sunt huiusmodi motuū tres
 diuersitates. Primum qꝫ facit: secundū qꝫ faciente fit: tertiu qꝫ ex aliquo con
 sequit. facere vō duobus modis arbitrio ⁊ natura: arbitrio vt ire stare se
 dere. Natura vt ignem vere fieri quocqꝫ similiter arbitrio item ⁊ necessita
 te: arbitrio vt litterā scribere. Necessitate vt materiā igne aduri: qđ vō pro
 pter aliud sit ab his diuersum. Nec enim faciēte alio fit: sed alio precedente
 nec quadā cognatrice consequit verecūdia rubor: timor ē pallor. Adusica
 modulamina animi corporisqꝫ motus consoni: ad hunc ergo modū cele
 stia corpora cum super hunc mundū motu naturali ferunt consequunt ali
 gati sibi inferioris mundi clementoꝝ motus naturales: generationes rerū
 ⁊ corruptiones pducunt: exēpli gratia. Sole primi circuli quadrantem
 per agrate elemēta calidis ⁊ humidis qualitatibꝫ tēperari videmus. Sicqꝫ
 terrā ⁊ arbores herbis ⁊ folijs vestiri: floribus adornari: rerūqꝫ aliarū cor
 ruptiones aliarū generationes atqꝫ ad hunc modū: nō ex solis aliqua de
 liberatione: sed diuinitus intincto officio eundi per circuloꝝ rerūqꝫ natura
 eiusmodi motibus adapta est. Postremo philosophi sermoneꝫ subiungi
 mus: quoniā circulus mouet causam mouentē habere necesse est: quā nisi
 intelligamus ad infinita deducemur: circuli vero motus infinitus quapro
 pter virtutem mouentem infinitam esse cūqꝫ infinitā ⁊ incorporeā. Sic igit
 causam omnis alterationis ⁊ corruptionis extraneā esse psequens est.

De effectuum qualitate.

Cap. 3.

Quatuor sunt genera extra que nulla inferioris mun
 di rerum species quibus exponitis facile pa
 teat qđ siderum vires de huius mundi accidentibus elige
 rint. Sunt autē hec forma: materia: compositio: cōpositum.
 Itemur igit loquendi apud phōs vīsitato mō quo for
 mam humanā dicunt eam qua omne huius speciei indiui
 duum hoc dicit equina equus. Materia vō seu natura quaternaria: terra: aqꝫ
 aer: ignis. Cōpositio autē elementoꝝ in corporibus armonia. Cōpositum
 vō qꝫ huiusmodi cōpositione effugit qualia sunt oīa aiantium germinum
 metalloꝝqꝫ corpora. In oībus igit corporibus his que sentimus quatuor
 hec genera inueniunt. primū qꝫ cōpositum est. secundū cōpositio. tertiu na
 tura. quartū species: his ita cōpositis cum phī sermone subiungimus: oīs
 genitū genitricē eam antiquiorē esse. genitūqꝫ ad esse deprehensioneꝫ ducere.

verbi gratia. Sustento sustinēs antiquius vt terra terrenis corporib⁹. Sic ergo cōpositi tūc materie antiquiores sint. Erūt quidē genera et spēs animalū germinū metalloꝝ in natura potētia: actu vō tandē vt cōpositio successit. Nec vō cōpositio nisi cōponente aliquo cūq; modo ventū ne cōpositūz sui cōponens aut sibi materia sit que cum ita sint est habere genitorē: omne genitū omneq; cōpositū cōpositorē discernentes inter genera et spēs oīum. Hinc ergo cōstat opificē genitorē et diuersitatis: deinde sideris motibus nature ducatū cōmendasse. Celestis siquidē motus v̄tutem cōpositio- nis huiusmodi atq; differre causam esse ex antedictis collectū est: solo q; in cōpositione indiuiduaz atq; differētis specierū p̄potēte v̄tpote aīe corpo- risq; specialiter armonia p̄ciliante. Cū igit omne cōpositū ex forma et ma- teria p̄stat. forma tū prior quasi cōpositis adaptā sibi materiā exquirat: vnde in p̄lia forma quidē artificū cōpositorēz discernentes inter genera et spēs si artifices suis quicq; instris operant n̄hil alienis egent. Opus autē non instris sed artifici ascribit sic diuerse forme nec hoc belua: aīe q; enim de natura homini aptū alienū est belue. Sicq; aliud belue aliud aīe. B̄ssimū enim humana forma de naturis calidū humidū sicq; de ceteris q; subtilius aptumq; recipiēde aīe rōnali motibusq; crecte stādi sedēdi atq; id genus. forma vō calidum siccum vnguibus dētibus barbaribus atq; asperitati aptū: bestie forma frigidū siccū calci vngulis atq; tibis idoneūz. sicq; oīs forma q; sibi de materia patiēte p̄gruūz est trahit. Ita ergo omne cōpositū nō materie: sed forme auctoritate p̄ncipaliter ascribit. Hāc igit vt cognitis oībus que in rebus cōpositis h̄mōi p̄ncipia pariūt facile intelligat quid aliūde obueniat q; stellarū v̄tuti relinqui necesse est. ¶ Primo materialūz quatuor p̄prietates trib⁹ differētis distinguimus. ¶ Prima est qualitatuꝝ p̄ietas vt caloris et frigiditatis. ¶ Secūda est alterius in alterū resolutio: vt ter- reinā aquā aque in aerē: aeris in ignē: sicq; cōuerso. ¶ Tertia est augmētū detrimētūq; receptio. Est enim aeris pars parte humidior: terre pars parte siccior. ¶ Forme quoq; tres alię p̄prietates ab his diuerse. ¶ Prima q; nulla forme inest p̄ietas nec hō in eo q; rōnalis mortalis ē rōnali vel mor- tali p̄stat p̄ius. ¶ Secūda q; nō resoluit altera in alterāz: vt homo nūq; sit asinus. ¶ Tertia q; nec augeri nec detrimētū capax: nec enī hō hōie magis minūse rōnalis vel mortalis: his igit omnia oībus corpōibus ex his in esse p̄ncipiis cognoscimus q; in rebus contrariū resolutōriū crescens de- crescens reperit. vt homo nunc calidus nunc frigidus nunc ex calido in fri- gidum trāsiens nunc magis nūc minus calidus vel frigidus ex materia est. q; vero oppositūz his in suo genere ex forma est: q; itaq; nec ex materia est nec ex forma inest: tamen quia n̄hil est cuius ortum legitima causa et ratio non precedat nec p̄ter hoc in inferiori mundi parte quicq; q; cause locum obtineat superstes id celestē potētiā cōsequi necesse est. Id autē est vt ge- neris a genere speciei a specie indiuidui ab indiuiduo diuisio et distantia vt anime corpōisq; armonia aliāq; accidētia innumera: vt sexus: discretio for- me: et habitudinis decore vel turpitudine stature inequalitas: varij colo- res: di-

stia cum mundum inferiorē gemina ambiant naturalē corꝝ motū in elemen-
tis huius mundi naturaliter illis annexis circularis alterius in alterū resolu-
tio generationis ois ⁊ corruptionis nam nature ꝑsequit̃ cum itaqꝫ motus
celestis elemētarie resolutionis causa sit. Hec autē resolutio effectū ⁊ cor-
ruptionū eisdē etiā effectus ⁊ destructiones ꝑuios celestis motus cōsequi ne-
cesse est. Qd̃ enim alterius corruptio idē alterius est generatio: ligni siqui-
dem exustio carbonis effectus est: carbonis corruptio cinerez generat unde
apud ꝑhos verbū v̄sitatū stellaz naturalis ꝑpetuus: nature effectus ꝑpe-
tuus. ¶ Secūde secrete opinio: stellas ducatum habere ad res generales atqꝫ
vniuersales: vt genera ⁊ species rez: vt tempoꝝ ⁊ alterationes: vt elementoꝝ
resolutiones atqꝫ id genus: nō autē ad indiuiduas res ve singulares earūue
partes aut ꝑprietates singulas. Contra quos qꝫ in omni ꝑbia ventilatū est.
Quoniā omne huius mūdi corpus ex quatuor elementis cōpositum ꝑstat.
In omni siquidē corpore sentiunt̃ stellarū motus cum illis ꝑfuerint ⁊ his
ꝑcesse habent. Cum enim motus celestes elemētarie resolutionis causa sint:
resolutio v̄o generationū eisdē generationes corꝝ etiā motū effectū esse cō-
sequens est. Item quoniā nihil generibꝫ aut speciebus cōuenit ⁊ indiuiduis
alienū sit cum ꝑcedunt aialis hois ve substantiā ꝑprietates ⁊ accidētia du-
catū necesse habēt ⁊ socriꝫ ⁊ tulꝫ substantie habitudinē coloꝝ habitudo affe-
ctioni ducatū ꝑbere. cū ad oīum genera ⁊ species ducatū erigant. ¶ Ter-
tia secta subtilioris opinionis: vel argumentoꝝ similitudine quadā omnē
astrologie efficaciam eripere laborat qꝫ ex parte assumēs stellis ad vtrūqꝫlibet
effectū negat. Id ergo cum assequi nequeat euenit vtroqꝫ: in festo tanti labo-
re fatigata deficiat. Nos enim exposita primū opinio ne corꝝ quilibet negat
eidem statim opinioni ꝑtradicentes vtrumlibet affirmabimus deinde stel-
larum etiā motus ad vtrumlibet ducere demonstrabimus. Siunt enim qui
vtrumlibet assumētes astrologiā inanem reddere conant̃. Quoniā omniū
huius mundi rerum tres modi sunt necessariꝫ vt ignē esse calidū impossibi-
le vt esse frigidū: vtrumlibet vt hoīem scribere. Nec stellarū effectus vnquā vi-
sibilis esse potest. Astrologie officiū superuacū ⁊ inane. Huic ꝑpositioni cū
nonnulli astrologoꝝ primū secundi ob minus firmā nisi cognitionē satis
respōdere non possent ꝑclusionis in cōmodū: diffugiētes inducti sunt: vt ni-
hil vtrumlibet crederēt. Sicqꝫ quā minus fugerēt in maius inciderunt. Cūqꝫ
alterum alteri causa esset: gemino aggere erroris cumulus accreuit. Cūqꝫ
est igitur illi ⁊ duos tantū esse modos necessariū ⁊ impossibile. Quicquid
enim vt aiunt sic vel futurū est inter sic ⁊ non est. Sic v̄o ad esse non autē ad
non esse: esse igit̃ necessariū est ⁊ non esse impossibile: esse nāqꝫ ⁊ nō esse con-
tradictoria circa idē simul nūqꝫ vera: sed alterū semper verū alterum sem-
per falsum. Qd̃ ergo sic est necessariū est qꝫ non impossibile. Unde nihil ho-
minum deliberationē relinquit sed vel ex necessitate coactos facere vel im-
possibilitate ꝑhibitos non facere. ¶ Quibus ꝑhs obuiās primū verbosi-
tate eoꝝ validis argumētis ꝑutata argumētosa vtrumlibet affirmationē
subiūgēs ait. Omne vtrumlibet aut necessariū quidē aut impossibile ꝑsequi.

Cuius in vtrūlibet p̄firmationē hec argumentatio p̄ma: quoniam oīs necessarij et impossibilis cognitio naturalis: tribus tēporibus discernet presentī p̄terito futuro. Ut ignes fumus et semper fuisse calidū et esse et futurū esse: nec frigidū fuisse vnq̄ nec vnq̄ futurū. Accidētales vō nō ita: scimus enim hoīem scripsisse vel scribere: nō vō scripturū scimus: fieri nāq̄ potest scripturū: fieriq̄ non scripturū: id ergo nec impossibile nec necessariū: fieri nāq̄ pōt et non fieri. Est igit vtrūlibet. ¶ Scda argumentatio est: necessariū et impossibile in omni genere et specie equaliter sunt. Oēs siquidē hoīes equaliter mortales totūq̄ ignis equaliter nō frigidus: vtrūlibet vō non ita vt hō ambulās: hō non ambulās. Itē nec necessariū nec impossibile alterat: vtrūlibet vō mobile vt de motu ad quietē et ecōuerso. ¶ Tertia argumentatio est: quoniam in his que pponunt quisq̄ p̄mū cogitat ac consultat vtrūz ne fauet aut vitet. Deinde qū qualiter vbi atq̄ id genus. Omnia p̄mū cogitatione atq̄ imaginatione p̄scripta: tum demū actu ipso deliberationē auctoris p̄sequit. Necessariū autē et impossibile nec p̄siliū nec deliberationis egēt. Nihil enim vllō studio adiciēte. natura ipsa dat: certū ignē cremare nec vnq̄ frigare vtrūlibet esse p̄ns est. ¶ Quarta ratiocinatio est q̄ oīum necessariū et impossibile vna tantū vix et simplex. Alteri quidē esse tantū. alteri vō nunq̄ esse. Rebus autē q̄ plurimis vīn geminā videmus vt esse vel non esse: et ita esse aut nō ita: vt aura nunc calida nunc frigida: nunc magis nunc minus est igit vtrūlibet. Q̄ ergo p̄hs diffinit. Omne vtrūlibet necessariū vel impossibile p̄sequi huiusmodi est. Quoniam omne q̄ in arbitrio et deliberatione est vtire et non ire: anteq̄ fiat possibile est. factū vō necessariū: impossibile vō in parte altera similiter. Cum ergo p̄stet vtrūlibet p̄stabit etiā sidera trib⁹ rerum modis ducātū p̄bere necessario et impossibili vtrūlibet: vt enīz omne huius mūdi corpus ex quatuor elementis cōstat in omni siquidēz vt deinde est inueniunt. Omne vō elementū et ex altero et in alterū resoluūt et augmētū atq̄ detrimētū capax esse necesse. Et tiam ipsa corpora hoībus esse resolutiua augmētū atq̄ detrimētū receptiua. Cum ergo sidera elementoz motibus p̄sint et corporoz alterationes ducere p̄ns est: vt cum hec ex anima rōnali et naturalis quatuor p̄stet stellarūq̄ substantia vt p̄hs intellexit vna ex aīa rōnali motūq̄ naturali legem habent sui generis animas p̄firmatas armonia sibi corporibus aptare in vtrozūq̄ genitoris instituto. Itaq̄ vis aīe rōnalis arbitriū et deliberatio. vis vō corporis ad vtrūq̄ proclina. Cum ergo sidera anime corporisq̄ armonia moderent tam necessariū et impossibile q̄ vtrūlibet ducere p̄ns est. Ut postremū hoīs fatum vt ipsum volatibus ineptum vt nunc sanum nunc egrum: atq̄ idem q̄ astrologie officij maxime p̄stet. Nec enim astrologus prouidēdum assumit vtrum ne moriat homo: certūz enim habet id esse inuitabile: sed vtrum ne cras aut pridie. Cum igit siderū ducatus rerū puentus p̄cedant: ante quidē in sideribus potentia sunt. Post euentū ad necessariū vel impossibilis terminos p̄cedūt vt in igne anteq̄ vīat vīdere quidē potentia. deinde necessariū. Q̄ igitur vtrūlibet bipartitū est in deliberatione anime rationalis et in nature compositione per tempoꝝ con-

tinuationem: mundi vero elementa huius secundi receptiua: cetera omnia
tam animantium q̄ germinum metalloꝝum uel corpora: ad hoc secundum
spectant: solus homo uerq; aptus ex primo idest deliberatione rationalis
anime coꝝporisq; adapti motu secundum uel consequetur uel euitat. Nam
nec sideris coꝝporibus licet rationalis anime deliberatio uel ad consequen-
dum aliquid q̄ egeant uel ad effundendum q̄ timeant necessaria. ¶ Quar-
ta secta gradus celsioris ex his uidelicet qui vniuersalis scientie opera dant:
plane autumant sideris motibus rerum huius mundi in illos esse ducatus
exceptis temporum alterationibus quo cum inconsulte proferant necsecus
ipsi stare vident. Quis siquidez vñ sideream tēpoꝝ alterationibus profi-
tuere possit. dum eam eis que tēpoꝝ alterationes cōsequētur eripere conan-
tur dicunt absurdum est. Certum nāq; ex nature conscius: temporuꝝ altera-
tiones elementarie resolutionis vomitem esse ⁊ causam. Illam vero genera-
tionum omnium ⁊ corruptionum auctore. Sic ergo sidericos motus a tem-
poribus ad elementa: ab elementis ad rerum prouentus continuari necesse.
¶ Preterea q̄ in omni p̄bia post primaz illam hec celestis sapientie species vñ-
tata est: vniuersi quidem philosophoꝝ sententia prime illius omne fructuꝝ
in hac secūda referuatū. Quid enim aiunt prodest stellaz circuitus varioꝝq;
discursus insequi nisi ad quid tendant. Quo ne ducāt assequamur unde hu-
iusmodi honores recte assimilari vident eis qui preciosas radices ⁊ semina
reruꝝq; species viles inuileq; seruant bono qd̄ habēt vñ nesciant. Qua de
causa in modica eos in scientia reprehēso p̄sequitur. Quo cum due scientie
cōtinue vnuz totum cōponant alteram seminant: altera ignorant. ¶ Quin-
ta secta eiusdem ordinis de eis. 97. qui p̄iora scientie student hanc ex toto
inficiantur: id in argumentū assumentes: quoniam nihil ratum cuius expe-
rimentoꝝum vsus: fundamentum mihi sepius iteratum: idq; in sideris mo-
tibus humane vite impossibile est. Nullam enim stellam vt nunc in hoc lo-
co reperiri possibile est: ergo astrologie studium inefficax ⁊ inane. Contra
quos q̄ antike solertie indago non hūc ope siderum vires experta est. Est
enim celestis ducar? alter particularis manifestus: ⁊ alter vniuersalis. Par-
ticularis quidē vt ☉ in calore ☿ in humore: stellaruꝝq; in quotidiana auro-
rum variatione. Vniuersalis vñ vt in reuolutione annoꝝ nati diuersitatuz
ducatus inter elementoꝝum qualitates: earuꝝq; temperiem: atq; mundi acci-
dentia inter sanitatem ⁊ egritudinem: fortunaꝝq; hominis que licet minus
p̄stantia potuit: tñ p̄bis inter accidentia mūdi hominuꝝq; negocia breuio ⁊ spa-
cio experiri in varioꝝ stellaz discursibus per signa ignea terrea aerea aquati-
ca. Sic enim agebant ⁊ in eoꝝ parte qui stellaruꝝ motus securi sunt. Nullus
quippe stellarum reditus ad. 48. vel. 50. annos expectabat: sed qui vite suo
spacio stellarum loca obseruauerat: scripto posteris relinquebat. Trāfactis
deinde aliquot annis: tēpus cras alia atq; alia stellarum loca reperiret inter
vtroꝝq; q̄ locoꝝ tam temporum terminos diuēso habita est. Sic enim
Ptholomeus acceptis stellaruꝝ locis atq; motibus tpe quodā pariter cum
inueniendi ratione ⁊ suo ipsi stellaruꝝ motus atq; loca rōnabilibus artificijs

renouauit: et postere etati cum probata sequēdi deinceps viam parauit. Sic
ergo plus Ptholomeus aliozque quilibet accepta stella in certo loco: circu-
lo retrogradationis partē in loco notato circuli ex centris sicq; dimisso ex-
pectaret donec ad eadem pariter vtriusq; circuli loca redirēt: cum in tantum
studium instauraret: nihil vnq; perfectum esset nec deprehensi esset diuersi
stellarum circuli circulozque diuersitatis absides videlicet digressiones:
retrogradationes atq; id genus. Ad hunc itaq; modū in nostra quoq; par-
te ex loco et per signa ipsarumq; stellarum virium parte: ipsum p̄tinuatio-
ne rōnabili ordine ad totam scientiā peruentū est. Cum etenim antecessorū
experimenta nonnulla ad posterorū memoriā scripta perduceret postea
etas. Quoq; tempore stellarum vires experiens paternumq; inuentum ad
augens sequenti secūdo nemozūq; inuenta relinquens. Si quid vtriusq; de-
fuerat preparata via facile cōplendum relinquebat. ¶ Sexta secta suo ipsi
errore in astrologie errore seducitur. Sunt enim homines stellarum com-
poto dediti qui dum a via almagesti libri qua vniuersalis sapientie veritas
integra continetur deuiantes ex particularibus stellarū collocatiōe sum-
pta ex alijs atq; stellarum alia atq; alia loca reperiunt erroze proprio in ge-
minam astrologie blasphemiaz inducunt. Altera quippe q̄ aiunt vera stel-
larum loca raro posse inueniri: propterea q̄ vnde eorum collatio sumitur
tam in medijs stellarum q̄ rectitudine secundarum atq; tertiarum sequen-
tiumue minutiarum augmenta siue decrementa longo tempore non parū
sub crescentia stellarum loca vel posse relinquet vel promouet. Altera vero
astrologici veritatem iudicij non nisi ipsa stellarum punctozū veritatē con-
sequi. Hi ergo p̄prie iustitie errorem arti innocue deputant quibus gemina
ratione respōdemus. Primo loco q̄ astrologus ex stellarū proprietatibus
signozum naturis: domiciliorum affectionibus: cōmunia rerum accidentia
iudicat. Si adus autē singuli ad proprios magis singulariū rerum habitus
specie punctozum seu gradus etiam integri error: et non multum impedit.
Secundo q̄ iudicij quidem ex eo q̄ hec vel illa stellarum in hoc vel in illo
circuli vel signi fuerit loco id vel illud de rerum accidentibus consequi. Et
vero loco certa veritate deprehensa trahere composuisse officium est. Unde
cum astrologus pro locoꝝ naturis stellarum affectus in rerum iudicij
sequitur: si interdum fallitur non astrologi sed astronomi culpa videt. Quod
hinc nimirum accidit q̄ hominum eius studij nonnulli generalis sapientie
veritate omīssa cum ad particularia diuertuntur contenti plurimūq; sunt
compoto quolibet debilis radicis: vnde ex longo tempore longum etiam
erroris impendium accrescere consequens sit. Ut hanc stellarum collocatiō-
nem sumpta vel per signozum loca certa: vel per coniunctiōes aliquarum
determinata instrumentis veracibus: vel etiam visu aliter esse deprehendat.
¶ Quapropter et ipsis astrologis iniungimus vt omīssa vaga atq; incerta
particularis cōpoti auctoritate stellarum tam errantium q̄ stabiliū loca in-
tegre sapientie veritate qua almagesti certis dimensionibus atq; artificiosis
instrumentis firmat q̄ studiosissime sequantur. ¶ Septima secta scientiam

hanc ea de cā infestant q̄ cum ipsi eius officio studuerint nō omnes statim
q̄ affectant assequi valeant. Cumq; desperati desistant artis studio dediti
inuidiose detrahentes eos q̄ ipsorum inconstantie atq; imperitie defuerat
a studiū efficaciam elongant. Id igitur q̄ obiciunt cum ratione approbandū
non habeant: vacuis sermunculis respondere: et superuacuum est et indignū
videtur. ¶ Octaua secta medicorum non eorum medicorum qui multaz eius
artis experientiam habeant. Illi siquidem in arte sua non parua astrologie
necessitatem experiteam ipsi studio sponte preferunt: sed plebei quidem me
dicine professores: quibus vt Juliano verbo vtamur facilius q̄ medicinā
adiuuat q̄ astrologiam concedat. Hi ergo aggressi ducti nibil expetendū
preter opum sarcinas omnino annunciantes: dum astrologiā degradare la
borant omne studiū lucrandi et conseruandi facultatibus postponunt. An
de proprio testimonio tribuunt tam artis sue ignaros q̄ ceteris omnibus
scientiis alienis mentisq; inanes: more iumentū ad elus pro infortune voti
deditos. Si enim in arte sua quam proficetur noti essent: nec astrologie su
mam opem ignorarent: quod ypocras attestans in libro quodam. Post
cetera que diximus inquit de aerea mutatione de astrologia sunt. Nec enī
astrologia parua in medicina obinet: partem qua sententia phisicorum
artificio a ditos instruit temporum alterationes motusq; naturarum: fide
reos cursus cōsequi: vt precipuū sit medicis astrologie fore participes qua
tinus artis sue fundamentū et principium recognoscant: cui quantum astro
logia prester perpendi potest. Cum enim preuiderit astrologus cui meden
dum sit: et quare ac quantum: demum medicus vtiliter accedit. eiusdem si
quidem prouidentia similiter et laborem inutilem precauet: adeo nanq; si
derum virtus in medicina prepotēs vt etiam criticos dies quibus omnis
egritudinis variatio deprehendit omnino vendicet. vnde taz Ypocrati
q̄ Salieno q̄ ceteris fere oibus philosophis compertum: astrologia plane
phisice ducatum obtinere. vt qui astrologiam damnet phisicam necessario
destruit. ¶ Nona secta vulgus est: qui quoniam omnia sapientia alieni sūt
astrologie dignitati detrahere presumunt. Nec enim apud eos beatum est
nisi opib; affluere: nec sapere nisi lucraturi. sicq; maior pecunie dignitas q̄
sapientie: qui nisi tam obscena comparatione abuterentur inter fortune lu
brica et naturalis celeritū bonum cum omnē sapientiam infestet: nec astro
logiam nimirū preterit. Eiusmodi agnosce hominum genus nec responsione
dignum esse quibus id primum occurrit: qm̄ compatio rei extra genus suū
inepta est. Q; ergo inf opes et scientias compationē faciant: q; nibil mirū
videri debet: cū eiusmodi rerū discretio intentionis eoz ppria sit: cum ergo
fortunā sapie pferant: nobis qd intersit exponendū videt. ¶ Fortuna q̄ de
ceca nec probū nec improbū nec vllaz hoīs dignitate aut ordine discernit
sed se vel citius pueris moribus aīoq; ignobili q̄ppe ad votū eius p̄liui
ori cōcedit. Sapia noiata nec enim iners ingenū animiue degenerē patiens
vix sūmo studio curijs atq; vigilijs perpetuis consequendaz prestat se illa
quidē in pte affectionis. Fortuna: sapia hic in ambitū p̄cedit ad hoc qd. est

cuz multis in rebus bestijs inferiores sum⁹ hoc solū maxime excellimus q^d sapiū⁹. Quantū ergo homo a sapia recedit tantū ab hoīe alienat: nare be-
stiarū p^rimatus. Quāto autē sapientiā sequit^r tantū a brutis elō gatus in
homis natura excellit. Multo ergo magis ea sapie pars appetēda q^u ho-
minem citā sup^ra hoīem effereus: supe nisi q^u p^rimuz reddit. Hanc autem
astrozū cognitionē esse plane intelligēdū. materie dignitas ⁊ ordo tribuit.
¶ Decima secta ceteris aliquāto iustiorē causaz habere videt^r. Ex eo sigdē
q^{uod} plerōq^{ue} huius artis p^rofesso^{res} minus p^ritos in officio suo nonnunq^{ue}
errare vident: artificis culpaz arti iponunt q^{uod} certe minus culpādi viderent^r
nisi tam ineptā faceret trālationē hoc itaq^{ue} remouēdū: tantū culpe ipsa er-
roris causā exponere sufficiat. Sūt enī nōnulli huius hoīum generis qui
debilis ingenij tenuis intellectus cū sese huic arti addicūt tā tedij laboris q^{uod}
ingenij inopia cōpetētib^{us}: tuz p^r nomis reuerētiā: tum emolimēti spe-
cie responsa negare nō audeāt. plerūq^{ue} vel plus quesit^{is} p^rmitētes falliunt^r
⁊ fallūt. Qui ergo rerum iura sano iudicio tractauerit: nequaq^{ue} huiusmo-
di erroris culpam arti innocue ascribendum censebit.

¶ De vtilitate astronomie.

Cap. 5.

Hactenus diuersos hoīum errores astrologiā calum-
niantes q^{uod} breuiter potui redarguisse opi-
nor. Nūc quātā humanis necessitatib^{us} frugez h^{ab} artificij fe-
rat asserēdū videt^r. Sic enī q^{uod} dīcētes aiunt tacti veraz fir-
mūq^{ue} astrologiū artificij certa scz rerū p^ruentibus iudiciā
tribuēs. Quid nū interest futura p^rscire anteq^{uam} fiant Si enim
bonuz futurū est quid addit p^rscientia q^{uod} diu nō sit. Si vero malum ⁊ ante
aduentū mali p^rscientia ledit atq^{ue} hos quoq^{ue} domesticus arroz inuoluit vt
tantos fructus p^rouidentie ignorent: cui tantū operam dare non desistunt
nomenq^{ue} rei non rem ipsaz dissilant. Omnis enim homo rationis cōpos
naturaliter habet vt p^rouidentie rerum operaz det: quas si viles p^rscientie
p^rouido consilio cōmodum plerūq^{ue} adauget. si aduersas p^rouida cautela
noxā nōnunq^{ue} ibi minuit. ¶ Sūt igit^r huiusmodi p^rouidentie tria genera.
P^rimū experimētis q^{uod} vulgare est. Scōz tēporū alteratiōe q^{uod} medicorū
est. Tertiū effectu siderū q^{uod} astrologus ministrat. Omnīūz cōmunis cura
vt euenturis bonis ac cōmodis reddant aduersis cauros. Vulgaris itaq^{ue}
p^rouidentie nō parū vtilitatē videmus que cum sepius expio elemētoz
qualitates successusq^{ue} prenotari: contrariorū ope anteq^{uam} sup^rueniāt p^rmunet
vt p^rira frigus locis atq^{ue} v^{is}ib^{us} calid^{us} cuiusmodi quotidian^{us} est hoīb^{us} v^{is}us
vt p^reu^{is}a plerūq^{ue} morbo^{sa} ante pluuiā ad tectoria p^rugiūt: vt p^rie audito
nonnunq^{ue} hostium insultu ac superuētū: aut ad repellendos preparant aut
falte effugiunt. Habitaq^{ue} p^rouidentia nequaq^{ue} rem ipsam impellit aut mu-
tat: sed caurela data rei vim quidez aut prohibet aut saltem alleuiat: hocq^{ue}
genere omne vulgus vt nauta pasto^{rum}: agricola in suo quisq^{ue} officio fungit^r.
¶ Medico^{rum} quoq^{ue} p^rouidentia nō negligēda: vtilitas q^{uod} est ex t^{em}p^{or}e al-
teratiōib^{us} naturarū moribus: humo^{rum}q^{ue} in corp^{or}ib^{us}: generatiōes corū

pñones: augmenta decrementa certis in terminis consequi prescribit natura-
 les: pperat opem: que iam influentibus: obuians: superfluos imminuens
 deficientes augens: ppatos medio statu pseruans: dissoluōe repulsa natura
 pñsolidat. Hinc est q nerualibus formacys aduersus cñstias febriculas: hinc
 fleu botomo: hinc ventosis contra sanguinis putredinez atq apostematuz
 molestias vtimur: atq ad hñc modũ multa phisice puidencie in pseruada
 sanitate vtilitas est. In egritudine quoqz puidere inter vitaz 7 mortem
 discretionis non minus est comodum. Que cum ita sint in his: tamẽ 7 in
 astrologica puidẽtia vñ multo maior atqz certior apparet vtilitas. ¶ Astro-
 logie vero puidencie quinqz sunt spēs. Prima quidẽ est que cuz futuros
 rerum euentus pterminat poterit eorum noxa repelli poterit nõ repelli: vt
 bellum publicũ: generalis fames: vniuersal terremot: exustioes: eluuiōes
 cõmunis hoĩum siue bestiaruz pestilẽtia. Cuius puidencia locus annoz
 seculi reuolutioes. Hui⁹ igitur hec manifesta vtilitas qd cuz pñscierit homo
 pestiferz aliquod huiusmodi regimẽ seu puidẽtie tot⁹ futuri poterit alqñ
 vel locoꝝ mutatioẽ: vel aliqd id genus in gentio pestes curare: quẽ si penit⁹
 effugere nequeat pñulto saltem interim 7 consolato: pñuñsi superueniens tol-
 lerantia multo leuior est q̃ his quos improuisus atqz repẽtinus terror pec-
 tiens non solum pñsilij sed plerũqz mentis animeqz inanes reddit. Secunda
 species de priuatis prima eiusmodi rerum euentus pñscribit quoz noxa ex
 toto vitari potest vt egritudo vt hostis hisqz familia. Cui⁹ puidencie loc⁹
 igenesia. Anniblis autez questioẽ talis fere vtilitas is qualis in vulgari
 medicorumqz puidẽtia exposita est. ¶ Tertia species sunt rerum euent⁹
 quos cum pñscierimus partim vitare poterimus quales sũt egritudies que
 iam ex toto vitari nequeunt: prouiso tamẽ eorum tempore preparatur vt 7
 minus sentiant 7 citius terminent sicqz d similibus icõmodis. ¶ Quarta
 species rerũ euentus inuitabiles sed transitorios metitur vt de morbo: itẽ
 aut de carcere inuitabili cuius magnũ hoc proficiũ quidem cum 7 ipsum
 7 terminum eius pñscierimus 7 ad tollendũ id preparamur nec de termino
 eius desperam⁹. ¶ Quinte species sunt postremi reruz euentus generaliter
 inuitabiles vt de morte hominis cuius puidencie vtilitatem per dendã
 relinquimus. Oĩum igit cõmunis vtilitas q subitoz 7 iprouisoz casuuz
 occasione phibeant. ¶ Est eniz ois vehementis 7 in prouisis aduersitat⁹
 euentus terroris turbationis atqz tribulationis occisio vt eiusmodi pñfusio
 nõnunq mortis repentine causa existat atqz euentuũ pñsequẽtia ip̃sis euen-
 tibus plerũqz sint grauioza. Hec ergo futurorũ puidencia si euent⁹ ip̃sos
 pñhibere nequit: saltem euentuũ pñsequẽtia pellit. Sidera nanqz cum ad
 euentus ducant: ducunt etiaz ad ingenium q euentuum noxaz vel phibeat:
 vel saltez alleuiet. Tremur itaqz sermone vulgari intellectu pñpinq in eos
 qui futurorum puidencie non solum vtilitatem negant: verum etiam gra-
 uium curarum occasione imponunt. Si enim vitande cure 7 deliberatiois
 causa hominum futuroz pñscientiam negligere conuenit: eadem de causa
 nihil inquirendũ: nihil penitus aggrediendum restat. Si eniz iter instituas

pergrandi cura: vie timor reditus expectatio sequunt: sicq; in ceteris id genus quapropter nec sperandū vnq; aliquid cuz spei cōmuniter accidentia sint cupiditas gaudium amor dolorq; vt in res conducit: vt sine omni pudentia 7 p̄silio nihil deliberatiue agente: fortune ad omnes casus exponas sicq; ratione cassa nihil hominum super bestie naturam relinquatur. Item in eosdez qui huic prouidentie fructū adeūt ex eo q; curas spei vl timoris afferāt. Si enim omne qd curam affert quodq; cuz passionēs consequunt fugiendum est: nec voluptatum aliquid vnq; oblectamentum appetenduz relinquitur. Si enim musci modulaminis dulcedinē intro conceperis viz passionis consequi necesse est. Ex eademq; de cause pocula nec lapida nec dapes lantaf nec formosa mulierum corpora cultuq; venusta vel attingere vnq; licet nec cum vltus defuerit dolor consequatur necesse sunt que de termino de victu quaq; spurcissima venere potius vitendum: que cuz defuerit nec curaz sui posse relinquit. ¶ Quod cum nature hominis insit vt ratioe 7 consilio vel cuitare studeat quod timeret: vel assequi quod sperat: sūme necessarium 7 astrologie prouidentiam opinor si cuitandum presciceret timor cessat si assequendum gaudium certitudine accumulaf. At vero si vel ineuitabile non assequenduz illic tolerantia hic dolor tanq; consulto 7 p̄solato tanto leuior est quanto adhibitarū frustra facultatū penitētia accumularet.

¶ Secundus liber nouem habet capitula.

Rimum de numero stellarum 7 i equalitate atq; nominibus nūeroq; imaginū vniuersi celi. ¶ Secundū quare. i2. imagines inter oēs alias rerum ducatur obtinuerit. ¶ Tertium quare he imagies nūero. i2. sint. ¶ Quartum de compositione harum imaginuz. ¶ Quintū: qre ab arietē ichoēt. ¶ Sextum de tropicis firmis 7 bipartitū. ¶ Septimū de quadrantibus circuli causaq; mobiliū 7 firmorum 7 bipartitorū: causaq; nūeri signorū: ac qre ab arietē ichoēt signo 7 quoq; naturis 7 trigonis iuxta q; dez hermetē post abidēmō. ¶ Octauū de signis masculinis 7 femineis. ¶ Nonū de signis diurnis 7 nocturnis. ¶ De numero stellarū 7 inequalitate atq; nominibus numeroq; imaginū q; vniuersi celi. ¶ Capitulum primum.

Inter oēs antiq; auctoritatis viros qui ptholomeo princepe celestis orbis dīmensiōes qualitates 7 habitudines profecuti sunt plano constans est euz circuitū terre globū vndiq; versum ambientem medio conclusū coherere: illumq; ita constipatum sicq; immotum celestis circuli q; si centrū existere. ¶ Qd qui perdiscere voluerit Almagestu

legat. Inter supremum autem orbem terreque globum medios alios circulos
 stelliferos contineri que stelle cum innumere sint electe sunt ex omni in
 latitudine notabiliores. 1029. e quibus septem velociores cursusque dissimi
 lis $\text{h} \text{z} \text{d} \text{e} \text{f} \text{g} \text{h} \text{i}$ suisque circuli feruntur. Quapropter he erraticæ dice
 sunt. At vero. 1022. stabiles quoniam omnes unius motus eiusdemque cir
 culi singulos gradus ceteris fere peragunt annis. Omnes igitur he. 1022.
 per sex ordines disposite sunt. Que namque reliquis omnibus lucis sue qua
 titate notabiliores extiterunt. In primo resident ordine suntque numero. 15.
 his minus lucide. In secundo ordine. 45. infra has. In ordine tertio. 208.
 In quarto. 474. In quinto. 217. In sexto deinde. 49. e quibus preter has
 5. nebule similes unde et nebecule dicuntur: due tenebrosæ quarum una ob
 longa tanquam caudata. ¶ Ad hunc modum ordinate omnes he. 1022. De
 mum. 48. imagines omne celum permeantes composite sunt quas greci
 latinique fabule diuersis nominibus assignauerunt. Arabes vero nihil in
 fabulas sperantes: nec de nominibus in se disceptantes rem ipsam ample
 ctando: eas a via $\odot$ tres eorum terminos inter utrumque polum determinan
 tes hoc ordine disponunt. Ex omnibus. 1022. stellis. 360. a via solis ad bo
 ream sumpte figure. 21. constituunt. E quibus primo loco due sunt artas
 mediusque draco tertius: quartus flammiger quem zepheum dicunt quem
 arabes dominum solis: quinta casiope: sexta corona: septimus hercules
 cum pelle leonis et claua quam formam greci eugonasin dicunt: arabes el
 geceia rulybacheli. i. genu flexum: octauus ledens olor qui et vultur cadens:
 nona gallina: decimus quem arabes pastorem vocant artosilax seu boetes:
 undecimus perseus almirazagul. i. deferens caput go: gotus: duodecimus
 auriga qui et ophultus: tredecimus auguiteneus: decimusquartus ipse an
 gyvis: quindecimus osfercalim: sedecimus aquila qui et vultur volans:
 decimusseptimus delphin: decimusoctauus primus equus: decimusnonus se
 cundus equus: vigesimus andromena: vigesimusprimus trigonus quem
 greci delton vocant. His ordinatis ipsa via $\odot$ circa medium litem infra
 geminos terminales circulos. 346. stelle circunducte. 12. signa perducunt
 $\text{v} \text{z} \text{ii} \text{z} \text{iii} \text{z} \text{iiii} \text{z} \text{v} \text{z} \text{vi} \text{z} \text{vii} \text{z} \text{viii} \text{z} \text{ix} \text{z} \text{x}$ his vijs $\odot$ per medius sectis: tum hinc ad
 austrum relique. 316. segregate. 15. figuras perficiunt: quarum primus est ma
 gnus cetus: secundus gladio succinctus orion: tertius nilus eridani fluminis
 cui cauda quasi cauda piscis: quartus lepus: quintus maior canis: sextus mi
 nor canis: septimus argos nauis: octauus ara. 9. crater libi patris: decimus
 appollineus coruus. 11. chiron centaurus. 12. ydra. 13. thuribulum. 14. au
 strale sextum. 15. piscis australis. Nominum itaque rationem formarum que
 effigies et fabulas ut Albumasar arato: sic nos et arato et ignio relinqui
 mus a quibus etiam quod stelle singulas componant imagines exquiratur.
 ¶ Apud nos non tantopere necium qui celestis potestate ducatur periferiois
 mundi accidentia siderumque non causas comenticas verum effectus neces
 sarios insequimur: presertim cum imaginatio potius quam res ipsa celum hu
 iusmodi formis impinguat: illud tamen pretermittendum non est quod in

sequentibus dicturi sumus quando de signorum proprietatibus tractabimus: quid harum imaginum in singulis signorum decantis oriatur: unde que earum stelle quos signorum gradus occupent per astrolabium inueniatur naturis et effectibus earum alias tractandis.

¶ Quare. 12. signa in zodiaco pre ceteris ducatu obtineant.

Ca. 2.

Admodum hunc ordinatus consequens est ut quatione ex omni celo. 12. signa rerum ducatus pre ceteris obtineant exponamus. Quamq̃ etenim ut dictum est. 48. imagines omne celum perficiant. 12. tamen que celi terreque medium ambiunt contractis aliarum viribus ad se iurecere potentia presterunt. Sunt enim qui dubitant que ratio inter omnes alias harum. 12. potentiam tanq̃ nihil agentibus ceteris presterunt quibus ita sufficienter respondere opinor q̃ nemo huius artis auctorum vel ceterarum ullam. Omnis in mundo officij profusus imunez vel autumat vel asserit: sed has. 12. vniuersales communesque rerum ducatus obtinere cetera in singularibus quibusdam et priuatis rerum proprietatibus a diues qd pluribus diuersisque rationibus constat. ¶ Primo quidem loco quoniam circulus signifer mundum ambiens quotidiana conuersione centrum eius. i. terre globum medium circuit que circuitum indices rerum generationes et corruptiones consequi videmus ceteris imaginibus in vira libet partem ab hoc mundo semotis vel iure. 12. obtinere videntur ceteris iuxta circuitus sui modum non profusus inunibus in singularibus tamen illis vniuersalis rerum cura concessit. Est enim vlt gdem vt in coibus generum specierumque accidentibus. Singulare vo vt in singuloz indiuiduoze proprietatibus. ¶ Secundo loco qm̃ O ortus et occasus rerum accidentia sequunt. O autē iter p̃ hec. 12. tantū vie O p̃ncipatū ceterarū celi partium viribus eodem scripto comendarunt. ¶ Tercio quidē O circulus hunc perambulante anni circulus pagitur. Per anni vo tēpora rerum gñationes et corruptiones ceteriq̃ motus perpetuo p̃tinuant: vt per singula etiaz signa O gressus seu status mūdi accidētium causas alternet. ¶ Quarto qm̃ et ceteraq̃ vage eandem O viam sequētes nec p̃ter latitudines alias diuer- tentes per singula item signa tēporū alterationibus rerumque accidentibus nōnihil adhiūnt. ¶ Quinto nullius aliaz imaginū nisi p̃portionabilis sibi signi: cui quodammodo appēditia est p̃ortio p̃ducente ducat apparet. His itaq̃ de causis hisque rationibus cum circulus hic ex omni celo genera les ducatus p̃ncipaliter obtinuerit. Primū equalibus. 12. intersticiis que signa vocamus ceteris nō ita sectis deinde 360. quos gradus dicimus eque paribus diuisus est. Succedēbus alijs atq̃ alijs partū sub diuisionibus in arte necessarijs. Signum quippe. 30. graduum: gradus. 60. punctorum. Punctum. 60. secundo. 2. secunda. 60. tertio. 2. sicq̃ per quarta quinta sexta vsq̃ ad decima et duo decima vel eo amplius quantitates generum alteri detrimentum alterius augmentum infinituz succrescit. Inter numeros etenim 12. 30. 60. atq̃ 360. facillime qualibet sectiones admittunt. Ut tricenari

quadrantem quincuntem sextantem ⁊ deinceps que stellaris cursu com-
puto: per hunc circulum insequendo necessaria erant.

¶ Quare he imagines numero. 12. sunt.

Ca. 3.

Nunc quare nec plures quam. 12. necessarie nec paucio-
res ad rerum ducatum sufficere videant exponen-
dum est. Ad qua primo arati accedit auctoritas. Qui cum
48. celi figuras describeret: inter cetera solis signa. 12. signa
discernit. ¶ Preterea ut in phia legitur qm quicquid in hoc
mundo nascitur ⁊ occidit ex. 4. elementis compositum con-
stat quibus interstitijs deductum principio medio fine que tria in ea qua-
tuor ducta. 12. producant quibus. 12. ea signa signorumq; numeris ducatu
prebent. Cum igitur ei numero signorū numerū respondere conueniret. 12.
fore conueniebat. Presunt siquidem hec signa quatuor elemētis corūq; tri-
bus interstitijs signa quippe stellarum sunt loca non sua scorū substantia
generationes rerum ⁊ corruptiones mouentia: sed oriēdo occidēdoq; su-
per mundum inferiorem stellasq; discurrentes recipiendo: sic etiā elementa
non per seipsa resoluunt rerumue generationes aut corruptiones produunt
sed temporū alterationes elementorum resolutiones generationum cause
consequentur. Sic itaq; circuli signi mundi. 4. elementis eoq; tribus inter-
stitijs ut re ⁊ numero conuenire necesse erat q; exponere planius constabit:
preest enim aries igni: taurus terre: gemini aeri: cancer aque: deinde initio re-
petito leo item igni: virgo terre: libra aeri: scorpius aque. Itēq; repetito ordi-
ne: sagittarius igni: capricornus terre: aquarius aeri: pisces aque. Primus
itaq; signorum ordo elementorum primum foritur interstitium. i. geniture
initium. Secundus ordo secundum. i. vite medium. Tertius tertium. Sunt
ergo de signis tria quidem ignea tria terrea: tria aerea: tria aquatica. Preest
enim aries calido sicco vegetatiuo ad vitam ad incrementum atq; nūmē-
tum animantium ⁊ germinum apto: leo minus temperato maturantiq; re-
rum status. Sagittarius nociuo corruptenti dissoluentiq; animantium atq;
germinantium compages. Taurus frigidus sicco geniture amico ut agro fer-
tili germinumq; ⁊ animantium nutrimentis. Virgo inutili ⁊ inepto ut sunt
agri steriles ⁊ id genus. Capricornus nociuo ⁊ dissolutiua quale est secū-
⁊ terra grauis. Gemini calido humido temperato suam rerum genituram
formentisq; adepto: quales sunt odores suaues ⁊ confortatiui. Libra gros-
so ⁊ turbulento ut sunt venti ⁊ vapores pingues. Aquarius graui ⁊ corru-
pto ut vaporibus fœdidis grauiq; aere. Cancer humido frigido temperato
dulci nihilominus rerum nature ⁊ nutrimentis idoneo quales sunt humo-
res sustentatiui. Scorpius minus abili quales humores salsi animantium
germinumq; nature inuiles. Pisces corrupto distemperato ⁊ dissoluto ut
paludes lacum obsecne. Quatuor ergo rerum generationibus presunt. 4.
medio inter generationem ⁊ corruptionem. 4. corruptionem habentq; ita
singula. 12. suas queq; vires ⁊ proprietates in diuersis rerum accidentibus
ex quatuor elementorum tribus interstitijs.

Princeps

signoꝝ naturam tractare conuenit. Adira-
tur enim nōnulli de his qui naturali scien-
tie operam dant. Cur inter signa naturali ordine intermisso
post signū igneum non statim acreum: sed terreum succedit:
quibus huiusmodi ratio non inepte tñ det qm̄ elemēta sim-
plicia: calor: frigus: siccitas: humor: ipsa quidem corpoꝝa non
sunt: sed vt omnium corpoꝝa sic hoꝝa que vulgo elementa dicunt terre aque
aeris ignis substantialis cōpaginis origo sunt quoꝝ qd̄q; licet ex pluribus
illoꝝ ꝑgestum sit: singula tñ in singulis exuperat sicut in igne q̄uis calidus
siccus: calor tñ superat: sic in terra q̄q; frigida sicca siccitas: tñ sic in aqua fri-
gus humor in aere ꝑponderat. Sunt igit̄ elementoz calor ⁊ frigus actiua:
siccitas ⁊ humor passiua: actiuoz aut̄ vt cōtraria sunt. Calor qdem rez ꝑ-
generationē agit: frigus corruptionē. Passiuoz vt ipsa opposita sunt: siccitas
tamē magis est actionis receptiua. Cum igit̄ elemētoꝝ huiusmodi virtus
sit ⁊ modus quare in signoꝝ cōpositione ab igne sumat initium oibz ra-
tionibus cōstat. Primo qdem loco q̄ qm̄ calor: in igne superat: nec genera-
tio motusue animātium nisi ex calore est vel iure extremitatū primaz obti-
nuerit. Altera aut̄ aqua in qua frigus preest. vt enim generationē vitamq;
aialem calor amīstrat sic contrariū ⁊ ei frigus geniturā corrumpens vite
internicies est. Secūdo loco: q; calor generationis elemētū: frigus autem
corruptionis primaz in rebus generatio: postrema corruptio merito ꝑ-
mam extremitatē ignis aqua secundā sortit̄. Tercio qm̄ oēs aialis vite ꝑ-
siones inter principū ⁊ finē sunt actiua principū ⁊ finis extremitates passi-
ua mediū obtinere debere locū. Quarto q; cum oīs in hoc mundo gene-
rationis celestia corpoꝝa causa existant: eis aut̄ corporibz in ordine elemē-
toꝝ ignis primus: primū esse debuit elemētum caloris: frigoris autē q; con-
trarium erat vltimū. Cuz igit̄ actiua calor ⁊ frigus extrema sint: passiua sic-
citatem. s. ⁊ humorē in medio relinqui necesse erat. Qm̄ vō vt in igne calor
sic in terra siccitas habundet. Post signū igneū statim terreū succedere dua-
bus de causis oportet. Prima est elemētoꝝ cognatio. Est enim siccitas: calo-
ris cognatione quadā ꝑns. Secūda est ex vtriusq; ꝑncipalitate: vt enim inter
actiua calor sit inter passiua siccitas vtute quadā ꝑcellit. Cū igit̄ in signoꝝ
ordine primū locū ignis: quartū aqua possideat post ignē aut̄ secūdo loco
terra succedat aerī tertū relinqui necesse est: his ergo de causis in signoꝝ cō-
positione primū est igneū: scdm̄ terreū: tertū acreū: quartū aquaticū vnde
est q; arietē calidū siccum. Taurū frigidū siccum. Seminos calidū humi-
dum. Cancrū frigidū humidū dicimus atq; ad hunc modū ꝑ orōdinē.

Quare ab ariete inchoent.

Cap. 5.

Inde

quare signoꝝ ordo ab ariete icipiat infinuādūz
est in qua parte eis rñdet qui qm̄ circulus nec
principiū habet nec finez non magis ab ariete q̄ vndūlibet
inchoandū putant. Primū igit̄ exponemus necessariū qui-

dem aliquod circuli principium fuisse deinde id ipsum preceteris. Cum enim elementa simpla corporum omnium principia sunt composita partium generatione partium corruptione agunt. Generationum autem et corruptionum spacia diuersa ex diuersis anni temporibus metimur. Quapropter ad temporum continuationem metiendam que solis iter sequitur a certo aliquo circuli loco inchoare necesse erat. Aptius autem a nullo alio quam a quo temporis fit initium elementa generationum mouent. Ceterum siquidem actiuorum uirilibet passiuorum permixtum generationem agunt aut corruptionem: ut calor cum humore nature compaginem motum vitalem: generationem et incrementum. Idem cum siccitate nature solutionem vitalemque corruptionem et interitum. Item frigus cum humore nature consentaneum cum siccitate inimicum que omnia non sine legitima temporum vicissitudine continuantur. A solis etenim in primum arietis punctum introitu. Tempus ex calido et humido temperatur ad omnem generationem aptum inchoans persequentia tria signa arietis tauri geminorum continuationem ut diei incremento terminato: sole ad principium canceri migrante ex aerea temperie in igneam calidi et siccitatis naturam temporis fit alteratio primique quadrantis incremento diei: decrementum equalitate per ordinem re pendens usque ad finem virginis succedit. Qua equinoctio transacto sole in libram transeunte frigidum et siccum tempus succedens noctis incrementum usque ad finem sagittarii perducit. Unde in capricornum descendente sole frigidum et humidum tempus consequens hinc augmento hinc decremento diei noctis vicissitudine ad equalitatem redactis in fine piscium equinoctium celebrat. Emergit itaque sexaginta gradibus in tricenis. 65. diebus ac quadrante minus. 360. parte diei ut visum est Ptholomeo annuum peragit quem solarem diximus duodecim mensium iuxta. 12. circuli signa. Nam et ad circuli cognitionem quadripartita est. Est enim ver aeris qualitatis calidum humidum genituras produciens nutrimenta prestans. Estas ignee nature calida siccitatis geniture minus apta rerum statum ad corruptionem inclinans. Autumnus frigidus et siccus geniture inimicus. Hyems aquatica vernalium partium fomentum suntque singulis tria interualla: principium: medium: finis: per singula circuli signa deducta. Ex signis siquidem in quibus temporis alteratio fit initium sumitur. Ex secundis medium: ex tertijs finis: ergo necesse erat circulum certum habere principium idque preceteris: quod caput esset temporis generationum in omnia momentis.

De tropicis firmis et bipartitis.

Cap. 6.

Dnssequens est ut signa unde temporum interualla distinguuntur certis nominibus atque proprietatibus discernamus. Cum enim quatuor circuli quadrantibus. 4. anni quadrantes ordine respondent utque circuli quadrantes trinis signis sic anni quadrantes trinis interuallis numerantur singula singulis respondere necessario videntur: sit enim temporis initium cum sol principium quadrantis ingreditur. Quapropter id signum tropicum vocatur: sequens vero quo eiusdem tem-

poris status firmatur firmum: tertium bipartitum cuius prior medietas est
temporis est. Secunda ad sequentis qualitatem vergens. Sunt igitur aries
cancer libra capricornus tropica. Taurus leo scorpius aquarius firma. Se
mini virgo sagittarius pisces bipartita.

De quadrantis circuliq; mobilium et firmorum et bipartitorum. Ca. 7.

Discus hermetis sententia post abidemone decirculi qua
drantibus Signorum formis numero initio natu
re trigonis. Cuius ipsius verba ad integritate in medio ad
ducimus. Quoniam scimus inquit vlem partitionem particulari
antiquiore rerumq; principium accedens et crescens. sine autem
recedentem et decrescendentem res postulabat. Signorum primo
numerum determinare: deinde naturas tractare quod sine ratione fieret: certum
omnium principium ante omnia necessarium erat. Primum igitur omnem
circulum equidistantibus quatuor punctis equaliter intersignamus. Quo
facto prima occurrunt equinoctialia duo quorum altero in fine piscium tras
acto cum sol in primum arietis gradum descendit: ascendens in circulo in
crementum diei prefert altero in fine virginis sol ad libram transiens descen
dit noctis incrementum preferens. Quoniam ergo solis ascensum lucisq; augmen
tum rerum accessus atq; incrementa descensus aut recessus et decrementsa se
qui videmus ab ariete circuli principium instituimus. Consequenter autem
circulum per quatuor designata puncta tempora anni 4. distinguimus: per
singula vero tempora tantum luminum coitus terre forme: terneq; vicissitu
dines opposite diuersitatis: id autem est diei mutatio: digressionis alterna
tio: temporis alteratio: diei quidem mutatio: ab incremento ad decremen
tum et conuerso digressionis alternatio ab ascensu ad descensum et conuer
so temporis alteratio a principio ad medium: a medio ad finem. Itaq; for
ma inquam cum sol intrat tempus in aliam qualitatem conuertit tropica
vocatur. Inquam vero eiusdem statum firmat: firma. Nam bipartita est prior
medietas eius temporis sequens sequentis. Quoniam itaq; singulos qua
drantes. 4. terre forme terneq; vicissitudines numerant ex. 4. ternis. 12. co
fici necesse erat. Determinatio igitur signorum numero tum demum na
turam tractare consequens est. Quod ut ordine fiat conuertimur ad quadran
tium circuli rationem. Quorum quoniam primus calidus humidus: secundus ca
lidus siccus: tertius frigidus siccus: quartus frigidus humidus. In medio
secundi in. 15. leonis gradu fortissimus calor maxima siccitas sentit. Depre
bensus est igitur leo calidissimus omnium et siccissimus cuius naturam arietem
et sagittarium idem trigonus socia cognatione astringebat: nihil autem cali
dus et siccus igne. Sunt igitur aries leo sagittarius ignea. Quoniam vero ut
temporum. 4. primum calidum et humidum: postremum frigidum humidum
est. primum trigonus et igneus sit: postremum. i. cancri scorpionis piscium tri
gonum aquaticam obtinere naturam conueniens erat. Ad hunc modum arie
te et cancro eorumq; trigonis perspectis: ad tauri et geminorum naturam tra
ctandam transimus. Quoniam ergo nihil calidum idemq; frigidum nec duo

eiusdem nature contigua esse possibile est. taurum eiusq; trigonum frigiduz
 ficum esse consequens erat. Quibus ita dispartitis quartum : quarto relin-
 qui necesse est. Sunt autem nonnulli de huiusmodi artis studio qui arietem
 calidum humidū potius fore debere ex huiusmodi ratiocinatione assumunt.
 Cum enim postremū anni tempus frigidum humiduz sit postremū quoq;
 diei quadrantis necessitate psequi videtur primi tempus anni cuius caput est
 aries primiq; quadrantis diei rationem potius calidum humidum fore to-
 tius circuli caput. Contra quos duobus ex locis argumentamur. Primo
 quoniam ordo compositionis signorum sita primo anni tempore inciperet et
 a primo diei quadrante id quidem ita conueniret. Nos autem non huic sed
 a medio secundi temporis atq; a medio die omnibus climatibus. Idem est
 quoq; per omnium signorum motus idem sidere nature ordo est inchoa-
 mus a die nāq; incipiendum erat qui rerum omnium motus agitat. Secūdo
 q; cū in vere humor exuperet si in ariete calorem minus abundare videremus
 id itaq; concedi posset. Quia cum aliter sit que dicta sunt inuicem relinquunt.

De signis masculinis et femininis.

Cap. 8.

Itaq; pertractatis: deinde signa masculina et feminina
 distinguenda. Cum enim quicquid in hoc mundo sit
 maris et femine coitu conceptum nascitur omnium vero gene-
 rationum signorum virtus principium et causa existat neces-
 se erat inter signa tanq; sexuum huiusmodi diuersitatem di-
 stinguere. At vero quoniam actio masculi est: passio vero femi-
 neatq; inter elementa superiora duo ignis et aer actiua. inferiora vero duo
 passiuia sunt: ignea atq; aerea signa masculina: terrea vero et aquatica feminea
 fore conueniebant hac itaq; ratione aries masculinum: taurus feminus: sicq;
 gemini masculinum cancer femineum est: atq; ad hunc modum per ordinem.
 Sunt vero nonnulli qui discretionem inter orientia adhibent: ut oriens ma-
 sculinum: secundum femininum: tertium item masculinum ac quartum fe-
 mineum dicant sicq; deinceps. Nos vero quoniam sexus discretio in rerum
 natura non accidentalis est eam non per accidentalem signorum motum:
 sed per naturalem ordinem deducimus.

De signis diurnis et nocturnis.

Cap. 9.

Postremo est signorum inter dies ac noctem discretio: cū
 enim signorum ordo quotidiana pueritiae
 mundum ambiens diei noctisq; vicissitudines alternet: dies
 quoq; calidus noctis vero frigide sit nature: dies quoq; pcedat noctem
 sequat: semper nullo medio vicissim continuo sese comitent
 arietem diurnum: taurum nocturnum: geminos item diurnum: cancerum
 nocturnum esse ratio postulabat sicq; deinceps per ordinem. Sunt autem qui signa
 quatuor arietem cancerum leonem sagittarium diurna quatuor his opposita
 nocturna quatuor reliqua indifferenter putant id est die diurna nocte nocturna.
 Qui quoniam quedam masculina diurna quedam feminea nocturna atq;
 id ipsum sine oīum ponunt ratione nec responsione dignum videntur.

Librum quare septē stelle cōes re
rum ducat p̄ceteris opti
neāt simulq; de singulaz effectu in quator
clnīs. ¶ 2^m de terminis astrologie atq;
astrologi. ¶ 3^m de pp̄ietate ducat solis
in tēperie aerea ⁊ nāe compōne ac stellaz
cū solis participatione. ¶ 4^m de pp̄ietate
ducat lune ī mariū accessu ⁊ recessu. ¶ 5^m
de causa accessus ⁊ recessus. ¶ 6^m de aug
mēto ⁊ decremēto aquaz. ¶ 7^m accessuz
⁊ recessum maris lune po^o: nō maris nāe:
quator ex locis p̄firmās. ¶ 8^m de ducatu lu
ne in marib; ⁊ forma eoz que accedunt ⁊
recedūt ⁊ eoz que nō necij effectu solis in

aeri. ¶ 9^m de ducatu lune in aialib; ⁊ metallis augmētis atq;
modmēto. ¶ De stellis fixis ⁊ planetis. Cap. I.

Ter omni fidez numero. 12. signa cōes rez ducat p̄ce
teris obtinere demōstratū est sic qua de causa ex oi
stellaz multitudine septē planetas ḡiales rez ducat p̄ce
ris forciant exponendū videt. Sūt enim qui mirant cū tāta
nature ⁊ affect; cognatione ceteris his septez coicent: mouent
etenim de signis ad signa oriunt ⁊ occidunt super mūdū inse
riorē. Oriētales etiā sūt ⁊ occidētales variāz etiā hee cōplonuz. Q; tanq;
nihil agētib; ceteris has septē in rez ducatu p̄ferat. Cuius antique aucto
ritatis vniuersa de stellaz effectu rō ita plane rñdet. Cū enim qeod in hoc
mūdo nascit ⁊ occidit signoz stellazq; motum tanq; efficientē causam se
quat. Signoz aut ordo vt in scōo libro approbatū est elementoz nature
p̄fist stellas per ea signa dispositas eisq; elemēta ḡiant p̄cesse: p̄ns esse erat
excepto q; interest qm̄ hee septē cum per ea signa celerius variōq; discurre
tes crebrius eant atq; redeant ad rez motus ⁊ effectus promptiores erant.
Unde his q; ḡialis rerū ducatus p̄cessit illis pro modo suo priuatiati reruz
officij nequaq; imūnibus q; huic etiā p̄stabat q; ipsaz discurrentuz quanto
quelibet velociori motu ⁊ vario distrahif tanto pluris in rez effectu officij
repiit. Unde est q; luna oīum citissima inter oēs rez effectib; frequēt; sata
git. Nam stelle firme ad priuatas stabilesq; vel tardas singulariū rerū pro
p̄ietates ducūt. Deinde q; cum celestis circulus euz oibus stellis mundum
hunc p̄petuo circuitu ambiat de gbus stelle stabiles per eundē circulu; co
dem fere motu tardo eadēq; a terre globo distantia ferunt: septez vō multe
diuersitatis multe velociōres suo queq; circulo suoq; motu diuerso quale
est iter rectū: nūc statio: nunc retrogradatio: ascēsus: descēsus: augmētū: cur
sus ⁊ decremētū atq; vt nunq; planetaz hmo ī cursu desistit: sic nunq; mā
dus a generatione ⁊ corruptione rerūq; alteratione cessat intellectu est tan

tam mundi accidētū varietatē tante planetarū motū diuersificati: merito magis appēditūa vt nō iniuste cōmunē rez ducātū priuilegio quodā ob tinere videant discreta singulorū vt sibi cū naturali elemento appropriata: Sol enī ⁊ mars ignee nature acciues: saturn⁹ ⁊ mercurius terre: iupiter ⁊ caput aere: ven⁹ ⁊ luna atq; cauda aquatice. Est autē ⁊ inf ipsos oplices q; da discretio: q;uis enī sol ⁊ mars ambo calidi ⁊ siccī solis tū calor vitalis martis corrupti⁹. Sic frigus ⁊ siccitas mercurij natura p̄sentanea: saturni inimica iouis quoq; tempies nature fomētū capitis cōplexā nō satis amī ca: ven⁹ etiā ⁊ luna geniture accōmoda: cauda minus apra.

De terminis astrologie atq; astrologi.

Capitulum. 2.

H itaq; positis cū hmōi celestiu viriū scie īfinita fere mā videat ⁊ artem determinare ⁊ artifice suos p̄scribere terminos puenit vt ex vtroq; vtriusq; finis facili⁹ atq; certi⁹ intelligat. Q; vt rōne fiat ipsa primū etiā noībus discernam⁹ hmōi nāq; scie astrologie doctū aut astrologi nomē adoz nat. Est igit astrologia scia viriū stellaris mot⁹ ad tēp⁹ definitiū atq; ad cōsequēdū illud. Est enī scia gen⁹ astrologie cetera differre ei⁹ ab alijs ei⁹ gnīs specieb⁹: nāq; stellaris mot⁹ vires cōmemorāz eos est q; nulli rei extra se ducātū aliquē cōcedūt vt vulgura ⁊ tonitru⁹ signa quē pluuiē nō tamē ipsa pluuiē sunt fumus ignis nō ipse ignis est sicq; hu iusmōi. Ad hunc itaq; modū stellarū motus ad rez effectus longe a se di stātū ducunt. Ideo vō ad definitum tēp⁹ atq; cōsequēs illud dicim⁹ qm̄ calidi⁹ astrolog⁹ in primis rez puer⁹ in suo tpe spectat: deinde rez finem metit. Astrologus autē cū fidere potentie viriūq; stellarium sapiens demonstrat. Cū sideree stellarūq; motus singulos omnium huius mundi accidentiū ducatus pbeant: humanū tamē ingeniū ⁊ studiū aut ad omnē singulorū integritatē cōsequendāz sufficiat stellarū ducatus tribus terminis discernamus. Primo quidē sūt res siue actus in sidereo ducatu adeo subti les ⁊ profunde q; nec ipsos stellarum ducatus cōsequi. nec quo ducāt per uenire humana facultas sufficiat. Secundo sidereos ducatus vsq; ad rem ipsam quidē cōsequimur sed ante quantitātē emensaz ⁊ qualitates depre hensas deficiamus. Tercio sunt res ⁊ act⁹ quos ⁊ ipsos ⁊ q;ritates atq; q; litates eoꝝ celesti ducatu cōsequimur. Itaq; pmi termini vt integra oīum specterū sub cūctis generib⁹ oīumq; indiuiduorū sub quacūq; diuisio vt arenę maris numerus calculorūue ruris vt quottidiani momētancie mē sura incrementi siue decrementi singulorum corporum vt omnīūz motū atq; accidentium differentia per singula indiuidua qua cum eiusdem gene ris vnus etiā speciei sint singula tribus tum intersticijs differunt vt cum duo vel plura indiuidua albedinum vel nigredinum longitudine seu bre uitate vultu simo vel aliquo oculorum colore ⁊ figura oris amplitudine aut angustie anhelitus odore animi corporisue sanitate vel asperitate his ue similibus inimicorum quorum neq; generalis aliqua neq; specialis habetur differentia: Singulis igitur omnium interuallis licet sydera du

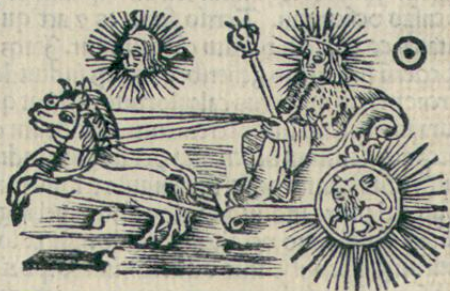
catum prebeant non tamen omnia consequi humane facultatis est. ¶ Secundi termini defectus est ut numerus inter populos duarum plurimumue ciuitatum licet utraqz pars a maiori sit ex stellarum ducatu certum habeamus ut numerus granorum frumenti per agrum determinatum ut defectorum longitudinis atqz latitudinis insulam. In his igitur hisqz similibus licet rationes stellarum ducatus habeamus ad quantitatem eorum et qualitates non tamen facultas nostra ad eas consequendas sufficit que omnia quia nature humane politatis est neqz vsus humani nec astrologi necessaria sunt. ¶ Terrij termini facultas est certus siderum ducatus ad genera et species humane inuentionis ad anni temporum alterationes ad motus elementorum mundi et resolutiones rerumqz generationes et corruptiones quantitates et qualitates vsus humani multaqz similitudinis. Quia ut breue faciam dico stellarum siderumqz diuersos motus et vires ad singula quidem rerum omnium accidentia ducem. Utrum huiusmodi ducatus pars constans in rebus humani intellectus pars excedens in rebus a deo subtilibus et profundi quod ad impossibilitatem humani secedant. Que quoniam hominem effugunt nec indago eorum astrologo necessaria est. Verbi gratia: solis per circuli quadrates itus atqz reditus diuersa reducere tempa varijs elementa motibus efficere constans sed et per signa gradusue singulos solares gressus visitatos temporum motus consequi certum est alienum autem ab hominibus intellectu ut quidem solis motum seu proprium seu circulare per se eundam unam aut tertiam aut decimam faciat temporum aut elementorum varietates aut aialium seu germinum affectus consequitur siqz de ceteris stellis. ¶ Determinatis itaqz tam artis natura quam artificis officijs demum. 6. omnis huius artificij circumstantie disponende sunt. Artis videlicet initium radix: ramus: argumentum: fructus: finis. Est igitur artis initium studium scientie rerum prouentus: radix celestium motuum scientia. Rami ex celestium corporum motibus rerum imminuentium motus iudicia. Argumentum iudiciorum vsitatus effectus. Fructus rerum consequentium prouidentia. Finis huiusmodi prouidentie utilitas.

¶ De proprietate ducatus solis in temperie aerea et nature compositione ac stellarum cum solis participatione.

¶ Caplm tertium.

Nunc a sole incipientes proprietates et naturae temperie et compositione stellarum

rum quoqz participatione cum ☉ tractabimus. In qua parte primum eis respondendum videtur: qui nature temperiem rerumqz compositionez so-

lari stellarumq; virtuti negantes propria quadam substantie sue vi coalescere putant. Nec minus et his qui ex causis quidem extrinsecis rerum compositionem mutant: verumtamen solis viribus stellarum negant. Primum igitur illis occurrit quoniam nihil compositum sine componente compositum est. Impossibile vero aliquid a seipso componere. Si enim id ita esset non elementorum aliquid in aliud resolveret sed in seipsum inmutatum semper maneret. Videmus autem ea in inuicem resolutione rebus siquidem compositis reperiuntur nec enim quicquam seipsum resoluit. Item si res non aliunde motu seipsas generarent: conueniret nempe ut ex quo res quicquam nata esset deinde finituram. Nihil enim est quod proprie nature contrarium seipsum destruat. quod cum absurdum sit patet generationis atque corruptionis rerum alias extra se causas existere rerum nature capaci assentaneos. Deinde dicatur quidem consequens esse quod stellarum cum naturarum temperiei rerumque compositioni factor omniumque deus tanquam efficientes causas persistit. Ut enim ignis propria virtute vitis causa exustionis est: sic diuinus lumen lucis et caloris vltimus auctor naturalis rerum compositionis diuinitus data virtute efficiens causa existit: quod effectus ipse probat. loca namque terrarum quibus plus equo vel accedit vel elongatur omnino tam animantium quam germinum sterilia manent. verbi gratia: loca terrarum ab aestiuo tropico in septentrionem. 66. gradibus distantia cui numero toti digressionem. id est gradibus fere. 24. abieciis. 90. sunt: hec inquam loca longinqua digressionem perpetuo gelu percuta: omne tam germinum quam animantium alimentum negant. Ex quo namque in australia signa descenderit per sex integros menses: ex loca eius ortu carent: unde totis aquilonum viribus exposita: tam estate quam hyeme insolubilia rigent. quod et armenicum mare firmat: quod a tropico gradibus. 21. remotum: adeo quidem est ventis validis feruidum aurarumque obscuritate cecum quod nec nauim vnum patiatur quod quam multo propinquius: brunnalis tamen error intractabile reddit. id est boreales armenie termini testantur. Qui quam diu australia signa graditur in vnum mole obruti per integros sex menses non apparent: ut infra eos sex menses et multa eorum animalia frigore intolerabili pereant: et pleraque volatilia in nidis suis per integros quatuor menses frigoris metu a medio mundi conclusa maneant: quamquam ab equabili linea non multo plus. 15. gradibus distant: aut secus et super mare a principio in usque ad caput X absentia succedente frigoris flatu nauigium negant atque idem quod ad boream atque austrum vero infra. 20. ad equabilem lineam vicine viciniori intollerabili aestu locis citro exustis nec animalium nec germinum alimenta relinquuntur. A quinto siquidem gradu usque ad oppositum in X solaris super ea loca gressus continuo thaurorum est cuncta sub terra fuerunt ut siccitate steriles: harenae inter quas nilus occultatur: ut ethiopicum mare nec nauigium patiens: nec animalium ferat vicino desuper ortu subtiliores eius aque partes naturali tinctu hareniente. Ut quidem reliquit conceptu valido calor adeo densum atque amarum ut effectum atque intractabile maneant: unde media inter accessus

atq; recessus nãcõpositis ⁊ alimentis tẽperies apta relinquat. ¶ Ex his itaq; patet q; si ☉ vsq; ad nonaz speraz sublimarẽ esset vel vsq; ad lunare orbem humiliatus vel inde frigore vel hinc calore nimio mundũ stare nõ posse. Quãbrem prouidus auctor oĩuz deus: ☉ tanq; vlen corporee vite vomitẽ in media mundi regione mediũ posuit. Inuenit autẽ ⁊ in ipsa habitabili bona terrarũ loca put accedũt ad ☉ ⁊ recedunt multa dissilitudine variata vřsate vel pte quo a solaruz circuitu ceteris remotiores sunt multa niue valido q; frigore i ea terre pte sup antur: q; humidũ multũ vult carnẽ frigus autẽ albedinez habitudine carnosã calor albedinis capillis prolatus antio inimici ingenio obuso ceteris differunt. Ethio pes autẽ siue mauri qm eas terrarũ partes habitant sup quas fertur ☉ in V 8 ⁊ Inimio calore ⁊ siccitate in nã corꝝ superante colore nigro capillis crispis habitudine tenui memoria debili animo leui ceteris distant. Medij vero vt qrti ⁊ quinti di-
matis ⁊ cõtigebic in diuinatiões vt que mediocri accessu ☉ atq; recessu fruunt natura tpata: habitudine apta: pulchro colore: mobili animo: subtili ingenio: sana memoria ceteris presunt. q; uis in his proprietatib⁹ generalr cõmunicassent. Sunt autem ⁊ inter ipsas pro locoz diuersitate speciales quedaz differentie vsq; adeo quo a singulis etiã ciuitatib⁹ ⁊ puincis licet propinquis ⁊ ptiguis non nibil tã iformis hoĩuz q; morib⁹ ⁊ habitu atq; vřu diuersitatis intersit tam pro ☉ accessu ⁊ recessu q; pro stellarũ stabilitũ natura ⁊ habitudine sup eos orientiũ. Q; autẽ he ipse proprietates singulis annis inter augmenta ⁊ decrementa ceterasq; alteritates variant cum hic nec a ☉ quidẽ nec a stellis vllis esset ppio motu speciali intuitu comperũ est huiusmodi variationũ ☉ nũc cum errantibus nunc cũ stabilit⁹ puent⁹ ipsasq; in inuicẽ pmixtiões causas existere: vnde intellectũ est ☉ stellas i rerũ natura ⁊ componere. generũq; ⁊ specierũ diuisione communicare: nisi quidẽ principalr ☉ rerum nature aĩantiũ ⁊ vite geriminũ metallozũq; generationibus pẽst. Stelle vero magis singularum prouinciã priuatũ morbiũ atq; tenore cõmunicant: tpant vero acreat: nam aeris illuminatio luminũ est quozũ ortum accedendo: occasum recedendo sequit. Ut vero ☉ aerez calefacit purgat attenuat: sic pro modo suo ☽ ⁊ stelle. vnde Ypocras in libro climatum. Nisi ☽ ⁊ stelle inquit nocturnã densitatem attenuarent elementa impenetrabilis aeris pinguedine corpus oĩum vitaz corũpent. ¶ His itaq; de causis cuz ☉ vřis rerum omniũ necessitatũ solus sufficeret requirere: associãuit creator deus stellas ministras officio solari secũdaria virtute cõmunicãtes. ¶ Qm igit ☉ per .12. signa gressus tpum alteratiõis causa est: tpum autẽ alteratio elemẽtarie resolutionis elementaris: demũz re solutio generationũ oĩum ⁊ corruptionũ eũdẽ solaris per ea signa gressũ oĩum causam esse psequẽs est: que certis tpibus discreta ☉ motũ cõmitant. Alia quidẽ annis alia mẽsurnis alia diurnis: vt in vere gramina herbe ⁊ arborũ folia atq; pleraq; aialia: in estate frumẽti grana ⁊ arborum fruct⁹ in autumnno vernaliũ: in hyeme estiuo p generationũ corruptionũ que cum discretis tpibus continent: discreta etiam ☉ loca consequunt. Q; ergo nõ

omnibus annis omnia eadem qualitate et quantitate succedunt cum ☉ singulis annis per eadem loca redeat stellarum cum ☉ participatio causa est. Si enim solus per se cuncta ministraret: nec hyems hyemi: nec estas estati unquam dissimilis foret. Que vero quotidiano successu per mundum ministrantur ut quotidiani hominum et animalium conceptus partus incrementa magis sibi universalem totius mundi superioris ambitum alligant sibi hunc inferiorum naturali motu agitantis consequuntur.

De proprietate ducatus lune in marii accessu et recessu. Ca. 4

Est aerem solaris effectus temperiez consequens est lunaris in aquarum motus marii quoque

alternis accessibus atque recessibus ducatus ut apud philosophos constat lumina duo quatuor elementorum ordinem ita partiuntur: ut ☉ ignem et aerem: ☾ terram et aquam ducat. Duabus enim de causis et fortior et manifestior in hoc mundo luminis quod stellarum ducatus est. Prima quidem ☉. Quod omni stellarum maximus. De vero celestium omnium terreque minima. Secunda quod stellis quidem lumen inest non ut radii effectusque earum in motu magis. Luminibus autem radii non parum in hoc mundo efficaces que motu suo mundi superioris vires collectas inferiori mundo per radios transmittunt: nam et per opacas celestium atque inferioris mundi corporum mediatricem ☾ illorum vires his mediando transferre asserit. Ut ergo ☉ in nature temperie rerumque compositione prevaleat: sic ☾ in aquarum motibus corporumque statu et accidentibus germinibus fructibus odoribus idque genus vis efficacior: quorum enumerationem ab alternis marii accessibus atque recessibus exordimur: quorum ut diversa sint augmenta et decrementa ita diversas diversis nationibus opiniones generant. Sunt enim qui a separatione luminum usque ad oppositionem accessum asserunt: hinc usque ad conuentum recessus. Omnibus vero certum singulis etiam diebus ab ortu ☾ maris cui oritur accessus eam usque ad medium eius regionis celum indeque recessum usque ad occasum eius sequi. Cuius in idem perfarumque marii qua versus ethiopiam accedit necnon in emisperis oceani insulis quotidianis usus. Alterna vero accessum recessum continuo succedentia spacia huiusmodi sunt. Cuius namque maris bithonti ☾ primum emergit eius statim accessus incipiens eam usque ad celi cardinem crescendo sequitur quaz lineam ubi transcendit ad occasum vergens recessus succedens: eam quo ad occumbat decrecendo comitatur: vel cum occasum statim accessus iter incipiens usque ad cardinem terre crescit: a quo recedente ☾ recessus item usque ad orientem succedit. fiunt itaque singu

lis diebus gemini accessus geminorū recessus temporibus put diurnus
 cursus: varietas per diuersas marium partes diuersis lunaris ambitus car-
 dinibus subiectas. Cum enim ⁊ terram globosaz maris fumosus orbis cir-
 cūsfusus ambit: sic lunares ambitus quotidiani. i.) concircueant: temp
 aliquibus tam marium q̄ terrarum paribus in aliquo cardine est alijsq̄
 pariter in alio vt eadem hora vnoquoq̄ momento his in oriēte illis in oc-
 casum alijs in celi sūmo alijs sit in cardine terre: vnde etiam eodem pariter
 momento alijs accessum maris alijs recessum esse consequens est: nō tamē
 omnibus vno modo: illis etiam qui medium equozis pelagus interim na-
 uigio sulcant accessus initium vno quodam vndarum feruore sentitur: qui
 funditus ebulliens valido aurarum impulsu procellosas flatus agitans om-
 ne pelagus contristat: cuius relaxatione recessum sentiūt. Multo aliter hī
 qui litora interim habitāt. Nec enim hī flatus aut feruor sed aquarum
 tūmōr ⁊ exundatio quedā vsq̄ ad eos peruenit: tantaq̄ est inter ea loca
 horū motuum diuersitas: vt nec hī flatus causam motuū esse existimēt: nō
 nulli. Nec enī incipit accessus nisi in loco pfundo ⁊ amplo multas accen-
 sas aquas continenti fundi asperi ⁊ montuosi atq̄ lunari vic propinquo.
 Unde cum sup se orientis) in naturali p̄citu reperiunt p̄tiguas p̄mūz
 impellit aquas: exiēs paulatim aquarū impulsus quousq̄ extremis lito-
 ribus inundet: quo incipientis momēto statim peruenire impossibile erat.
 ¶ De causa accessus ⁊ recessus. Cap. 5.

Habitūs causas accessuum atq̄ recessuum scrūtari con-
 uenit. Dicimus igitur q̄ nunquā huiusmodi accessus
 ⁊ recessus nisi triū rerum cōnuentu gignitur loci videlicet
 natura aquarum habitudine in motu) Loci natura est vt
 aquarum locus profundus longus ⁊ latus vix temporis
 impēdio transiretandus montuosus asper ⁊ durus qua le-
 ui quolibet motu acriter repcussē multē vnde tumidos fluctus concipiant.
 Aquarum habitudo est tantas in huiusmodi loco longo ex tēperie aquas
 esse confusas vt nec in fluxu fluminum nec ex collatione fontium augeriue
 minui sentiat. Que quanto tpe condensate salebre calefacte densos vapores
 agitent qui terre vaporibus permixti agitandis vndis aspirent. Motus
 autem) desuper orientis atq̄ occidentis iepius repcitus cognata virtute
 eiusmodi aquas trahit: qm̄ tractum sponte sequēs quousq̄ illa accedit: acce-
 dunt vsq̄ adeo quoad diffusius eferuētes loco suo minus contempte extre-
 mis inundēt litoribus. Nec enim ante locus tener mollis planus propter
 aquarum discursum: nec aque discurrentes vt flumina ⁊ amnes p̄pter sub-
 tilitatē minus densis vaporibus aptāt hī flatus pueniūt officio. Causa vō ab
 occasu vsq̄ ad terre cardinē sicut ab oriēte ad sūmūz. i. cardinem) accessus
 sequat triplex. Primo q̄ oriētis ⁊ occidentis linee eque distātes sunt quan-
 tūcūq̄ ab ortu ad sūmū sumit tū ab occidente ad terre cardinē illi eque
 distans est: sicq̄ totus oriētalis quadrās toti cedit oriētali eque distat: estq̄
 vterq̄ accedēs. Scōdo q̄ mūdi climata signorū p̄ celi terreq̄ cardines ortus

recti circuli ortibus equales sunt. Ut enim ortus atq; occasus sic et horum cardinum linee eque distantes sunt. Unde in quoto gradu numero signum quolibet oriz in toto oppositu eius accubere necesse est. Tercio q est ab orizonte semp ad celi medium. Accessus: a medio vero circuli ad orientem recessus sequat: sicq; et occasus. Sili orizonte et terre cardo sili celi mediu conueniens est vti in orientali sic in occidentali quadrate accessus: sicq; in ceteris duobus recessus et accessus lunares accessus et recessus comitari. Sunt aut quibus nihilominus in quibusdam etiam aquis dulcibus accessus hmoi atq; recessus videat: vt apud quasda ethiopie: quasdam et gallie seu germanie ciuitates maritimas quos vicinia maris decipit. De sigdem atq; mari insuetes et marinis vndis pigue cum maris accessu exundate repulie pleno alpheo illabant accedere vident. Est aut accessus qdem aque calidior et recessus frigidior. In accessu naq; ex imis abyssis ebulliunt in recessu forinsecus expulse infrigidant. In accessu igit aque comitant: in recessu vero et si non comitantur naturaliter vnde venerunt ad maria reuertunt: Statiz vero q naturaliter tam sup terram q sub terra precedenti accessui sequentem recessus tps spatio coequat: sed qm sup terra arcus nunq sub terraneo eqilis est: ne hi qui sup terram fuerit accessus atq; recessus sub terraneis vnq equales ee pnt. Quoties ergo metiri placuerit horas accessus aut recessus emisperijs superioris notadum erit primus gradus cu quo oriet: deinde cu quo occidit neclatitudine eius neglecta: deinde sumedum quatum interest ab ortus gradu vsq; ad gradu occasus p eius climatis ortum totiq; p quidenos gradus diuidendum. Quota igit diuisio fuerit tot erunt eqles hore totius tps vtriusq; spatij. Si qd vero. 15. minus supstes fuerit ps hore est: totius itaq; numeri dimidiu alterutrum tps spaciū est naturalis videlicet accessus siue recessus. Supius emisperium obtinete. Sub terra naq; puerlo ab occasus gradu ad ortus gradu subterraneus arcus: accessus scz et recessus inferioris per spaciū more sumit: que qui certius deprehendere studuerit: latitudinē terre certam habebat: certumq; in ea latitudine signorum ortum.

De augmento et decremento aquarum.

Cap. 6.

Inter supradicta assertum est q naturali qdem in accessus et recessus vtriusq; emisperijs in sua quaq; parte more equales sunt. Nunc q accidentaliter interdum non nil inaequalitatis intercidit differendum. Videt enim inaequalitas alterius emisperijs accessus et recessum in equali teporis quantitate metiatur vtrq; tamen vnus pariter vterq; alterius simul teporis spacio coequatur: vt quanto emisperijs superioris accessus sequente recessit longiores breuiore sue more sunt: tanto inferioris accessus superioris recessu longior sit vel breuior. Est enim huius more inaequalitas inter augmenta et decrementa circa horam vnam plus minusue vt si multa sit aquarum abundantia accessus more supra numerum recessus hora paruo plus vel minus accrescat contrario similiter. Tota igitur hec inaequalitas octo ex locis sumit. Primo qdem est et distantia luminisq; angmetuz

7 decrementum. Secundo rectitudinis Quando medio cursui additur ad
 medium eius adiectio 7 subtractio. Tercio loco In circulo ecētrico. Quar
 to locus in circulo digressionis. Quinto inter austrum 7 aquilonez. Sexto
 dies quos marinos vocant egyptij 7 occidentales dies augmenti 7 decre
 menti aquarum qui locus non lunaris proprietatis est. Septimo longitu
 do diei vel noctis aut breuitas qui locus solaris proprietatis. Octauo loco
 est quantum ventorum vis addit. Sunt itaqz lunaris a ☉ destere. i. qua
 tuor loca inter augmenta 7 decrementa discreta. Primus ☉ cum ☉ conue
 nit. Secundus est primus tetragonus cum est diatontos. Tertia est oppo
 sitio qua plurium luminum fit. Quartus est tetragonus. Est igitur in conue
 niunt luminuz maris accessus validus 7 spaciosus recessus esse addit enim ☉
 coniunctus in his Vicibus. Est enim 7 ☉ in accessu maris nonnulla vis.
 sicqz quotiens ☉ stellis humidis iungitur. Hora siquidem qua ☉ con
 iuncta succumbit vt rerum vomitem rerum semina concipiens conceptus
 vires statim in subiecti elementi motus. i. maris a tactu manifestius demon
 strabat longe namqz efficacior est ☉ cum ☉ qz cum stellis naturali ☉ in ☉
 priuilegio conuentus. Ab hac ergo conuentus hora quantum recedit ☉ vis
 accessus decrescit; recessus vō augetur vsqz ad primum tetragonum; hic de
 cremento finito versa vice accessus augmentum vsqz ad plenilunium per
 uenit; hinc vsqz ad tetragonum decrementum; indeqz ad conuentum : item
 decrecentiam recessu accessus incrementum; excepto qz iter quod in oppo
 sitione id est plenilunio vis ☉ tanqz maturos conceptus primus edentis effi
 caciior; sicqz in tetragono primo qz secundo. Ut igitur infra mundi conuer
 sionem id est diem vnum cum diurno lune progressu gemini accessus gemi
 niqz recessus; sic infra ☉ reditum id est mensem vnum geminaqz decremen
 ta sunt illic inter celi hic inter lune a sole cardines. Secundo loco prima lu
 na collocanda est. Quo facto quādiu rectitudo lune medio eius adicitur
 vis accessus preualet. qz diu vō detrahatur vis recessus prepotens idqz victa
 rectitudinis quantitatem. Cum autem nec additur quicqz nec detrahatur nec
 accessus nec recessus vis hac ex parte crescit vel decrescit. Hi vō motus etia
 in aquis dulcibus fluuijs ac fontibus hos ☉ ducatus precedente sequun
 tur. Tercio loco qz diu ☉ abside circuli sui ex parte. 200. gradibus destitue
 rit vis accessus preualet infra. 90. recessus. Quarto loco qz diu ☉ in latitudi
 ne sua ascendit accessus vis augetur qz diu descendit recessus. Quinto loco
 qz diu signa borealia ☉ graditur borealium marium accessus auget austrā
 lium recessus; qz diu vero in australibus est commutata australiuz accessus
 preualet; borealium autem recessus quantum ad hos genus attinet. Ma
 gis autem inter hec pariter post primum tetragonum ☉ compoto adden
 te atqz in inferiori circuli sui parte ab orizōte; maris enim gente in signis hu
 midis cum stellis humidis atqz decentibus : his enim omnibus adunatis
 non solum marium accessus abundans; sed etia amnes ac fontes accrescūt.
 Sexto loco sunt dies lunaci oīuz quos marinos appellamus. Est enī lu
 natio nis mensis dierum. 29. ac fere dimidiū quibus quadripartito diuisis

singulos quadrantes dies septem accessus dimidij complent. Igitur a. 27. mensis die usque ad quartam dimidium sequentis mensis dies diminutionum nuncupantur: sequentes vero quatuor: et dimidius augmentatum: propterea quidem accessus decrementa quedam in his vero augmenta sentiunt atque ad hunc motum sequentes duo quadrantes inter hos duos motus usque ad. 27. dies vicissim succedunt. Id igitur hoc modo egyptijs atque occidentalibus compertum. Orientalibus omnibusque maris affectionum peritis totum totis his quadrantibus per augmenta et decrementa visus est hoc modo alterari: sed inter septem dies quos illi diminutiones dicunt unum vel duos detrimenti inter augmentationes totidem esse incrementi dies constant tamen apud medicos inter hos lunationum quadrantes etiam aquarum dulcium inter augmenta et decrementa quidem aliorum motus. Nonnulli vero de maritimis lunationum dies inter augmenta et decrementa tripartito numerantes primis. 7. aut. 10. diebus accessus incrementum ultimis. 10. decrementum: medium vero medium sentiri statum. Septimo loco est quantum etiam ad miniculum huiusmodi motibus viribus addit. Licet enim quidam proprius sit accessuum et recessuum ducatus: in augmentis tamen et decrementis eorum nonnihil tam quam stelle adijciunt. Compertum enim est per diversa maria in quibus hi motus apparent certis anni temporibus inter dies et noctes horum motuum inter augmenta et decrementa vim alterari quod a circulo inter signa australia et borealia accidere videtur: quoadiu namque dies nocte longior: est diurnus maris accessus nocturno preualere: conuerso similiter horum itaque motuum quoniam ad hoc genus attinet ad puncta equinoctialia virisque equalitas: ad solstitialia vero alterius augmentum alterius decrementum maximum sentitur. Est huius horum motuum alterationis causa duplex. Prima est quantum sol inter diei noctisque vicissitudines addit. Cum enim dies nocte longior: est sol diutius super terram aquas calefaciens caloris viribus eximis abyssis undas euocat: unde diurnos aquarum motus nocturnis preualere necesse est. Secundo loco est quantum lune longior in superiori hemispherio mora tamen superaddidit cum enim nocte longior: est luna nocte super terram: quia diutius orientis signa retinet nocturnos motus diurnis more spacio preeficit. Hinc igitur ut per singulos dies bini recessus: sicque per singulos menses bina virorumque augmenta: binaque decrementa fieri superadictum est sicut nunc: et per singulos annos eorum motum totidem augmenta et decrementa fieri apparere similitudine quadam illis concordantia: ut enim nocturnus accessus luna super terram sole in sagittario existente eorum conuentus accessuum similitudinum imitari videtur sic oppositionis accessum diurnus sole geminos luna superius hemispherium occupante sicque ceteri de annuis ceteris mensurnis incremento non vero equalitate quam committi facile. Nec itaque testimonia si quando omnia conueniant valida et spaciofissima aquarum incrementa consequentur atque omnia illorum numero quantitas horum mensura succedit. Sunt igitur hi. 7. ducatus naturales. Nam octauus accidentalis quantum videlicet aquarum motibus

venti magni permane coacti pelagus omne concitantes adiciunt. Vento ruz ergo omne pelagus agitantium duo sunt genera: alterum qdem q alte maris vnde supernum ad motum scopuloso fundo percussum: vimq ad supra effluentes eximis: vt supra dictum est: ab yssis in amnis eueniunt. Alterum verum per auras coactum terreq mariq quem desuper irruens: ac marino illi in equore conueniens furibundos pelagi motus exagitant. Primi ergo generis species geminim equoris confinea permeantes raro vsq ad litora perueniunt. Secundi vero flamma ex diuersis locis spirantia inter terrarum orbem peruolant: alijs naq loca principalia sunt: alijs secundaria ac principalia sunt in .4. mundi cardinibus. Secundaria vero inter .4. hec media. In his igitur quatum huic attinet negocio id principaliter attendendum q cum lune motu ab ortu ad occasum maris recessus comittitur: venti quidem orientales accedendi viribus fauent occidentales obfistetes recedendi vires promouent: sicq inter meridionales conseptentrionales quiq suis partibus aspirantes contrarijs obstant. Qz ergo supra dictuz est naturale vtriusq hemispherij accessum cōsequenti recessui more spacio equū esse id quidem ita est nisi quantum ex accidenti: vt dictum est: inequalitatis intercedat. Huius ergo accidētis duo sunt genera: alterum pprium: cuius qs descripsimus. 7. cause sunt: alterum alienum q. s. vento z vis adicit. Ex his igitur .8. locis omne accessum z recessum augmentum atq decrementum variatur: de his aut accessibus z recessibus sentētia hec vniuersalis q accessus qdem primus motus effectū lune naturali effectū sequitur. Recessus vero naturalis aquarum vnde ad maria exierant rediunt. Cum ergo accessus mora longius producat augmenti fere quantitate sequentis recessus spacium breuiatur. Conuerso similiter accidit preterea nōnihil inequalitatis ex littorum interdum importunitate. Cum enim accessus exterius inundat littoribus si forte vel ruptum concauis vel vallibus aut foueis altis influat parte relicta minus redire necesse est. Sic etiam qua contra fluuios mari influētes accessus nititur: ex recentis aquis recessum preualere necesse est.

Capitulum septimum.

Is explanatis

nunc huiusmodi causam lune asserendaz opinor q ratam relinquantur si contradicentium opinionem infirmemus. Alium enim nature maris inesse nō aliqua lune potentia vt vno seruiore quodam vndas exagitet: hisq defluētibz accessum fieri. Si enim desuper ambiēdo maris accessum agit. Cur nō amnium etiam z fontium aquas eisdē de causis eisdēz monibus exagitat. Quibus quatuor ex locis rōdemus. Primo quidē q si accessum maris nulla vis aliena sed proprie nature vigor amministraret nunq aliquid in equalitati assumēs eodem semper modo eodēz tpe eadēz spacij quantitate fieret. Nec enim pprium nec opus aliquod alienū patēs ab eodē nec suo habitu ad alterz aliquid vnq recederet. Videmus enim hec quantitate qualitate locis z tpius semp alterari: alteratiōes vero lunares motus inane comitari.

Secundo vero loco q̄ cum aque diffluente ad extrema difcurrent maior nimirum q̄ qui continet loco opus est. Si ergo mare ex feipfo in ampliora loca diffluit: quia iterum vi ad non fufficientem locum fibi repellitur. Id enim in natura non est vt quare nequis aliquid fponfe confiftere velit. **T**ercio loco q̄ cum aque natura deo sum femper atq; in profundis tendat: quid est q̄ in accessu aquas non deo sum sed contrario motu effert in alterum atq; ad fuperiora confcendere videmus. Q̄ cum in natura aque nō fit extrinsecam rei causam aliquam esse necesse erat: que preter lunam nulla alia reperitur. **Q**uartus locus rationem obuiat eoz qua eisdem de causis eodē motus: etiam dulcium aquarum transire sibi videntur. In quo loco maris atq; dulcis aque differentia fufficit: sed ad maris aque consue dense salebre fluminum atq; id genus difflue subtiles dulces. Que cum ita sint non omne q̄ alteris acciderit: alteri consequi necesse est.

Capitulum octauum.

Amigit in natura maris tanta fit lune virtus: con-
sequens videtur vt inter ipa maria: eozq; lunarem potentiam sequuntur: a ceteris fiat discretio: vt eniz apud philosophos constat luna qdem in nullo maris prorsus inefficax est: sed eius vis et efficacitā alias quidem manifesta magis alias minus non equidem ipsius aliquo impedimento: sed maris habitu minus adapto. Est igitur omnis marium habitus triformis. Sunt enim mariū alia quoz nec accessus fit nec recessus: alia in gbus qdem hī motus sed nō apparent. Alia vero in gbus et sunt et apparent. Primo et itaq; duum generum trinespecies. In primo genere prime speciei sunt aque ille que in primeuo consligi: nec longi temporis condensatione nec salebre: sicq; nec vento et eos motus incitantium feraces hoc officium proprie nulla impotentia recusarunt: vt lacus atq; paludes que ex aliqua eluione in aliquo receptaculo in similitudine maris confuse hyemali tempestate accrescunt estiuo torrore decrescunt. Secunde speciei sunt mariū intrantia a lune circuitu remota vt vsq; ad ea lune vis ptingere nō possit. Tercie speciei sacri quarum fundus mollis atq; labilis qui cum aquarū impulsibus cedat nihil est q̄ eas repercussas in accessum cogitat q̄ circa pro muretozia et insulas frequenter accidit. In secundo genere prime speciei sunt maria quorum litorea seu tanta abinuicem latitudine distant sui in tū ab hominū habitationum remota sunt vt licet accedant et recedāt non adest qui motus illos indicet. Secunde speciei sunt maria quoz litorea abinuicem latitudine distant nec inhabitabilia sunt sed a deo sunt et in festa et sublimia p̄fusq; plantis carētia vt itz cetera moueantur non habent quo effluant. Tercie speciei sunt aque alijs influētes hī nāq; accessus hora gbus influunt accedūt. Tertij generis sunt maria primei fluxus vix tēporis impēdio transiretādo lunari circulo propinqua quoz fundus altus asper scopulos et litorea plana et habitabilia vt freū indicum: p̄sicū: scintū: galliū: hīsq; similia que nō p̄ se sed lune quodā officio vt exposuū est ita mouent. Demonstratū autē est

inferioris mundi corporum motus pulcos celestium itus atq; reditus. archanis quibusdam nature vinculis trahentes sequi vt inter ipsa etia; terrestria corpora exemplis superius patefactum est: ad huc itaq; modum et luna maria nature sue congrua ad equum distantia archana quadam cognatione trahit. **H**abet autem et sol in maris aliquid virtutis: verbi gra idicum et piscium congruentia vnu qdem mare sunt: habet tamen proprietates pirarias solares ambitus sequaces. piscium enim fretum a principio virginis vsq; ad caput piscium vltis puium procellis turgidum omni nauigio intractabile permanet. **A**plice vero vsq; ad virginem contra. s. quietum copatiens. Vsq; adeo quidem in principio sagittarii validissimus seruo: eius seuiat. In primo geminorum pra potentissimum quiescat. Indicum contra quod diu naq; piscium seruo: seuit. indicum gescit pirario sile vsq; adeo in primo geminorum. Indicum maxime seuiat in principio sagittarii suauissimum. Sic tanta est eorum discrepantia vt persi et natura melancholici. Indici vero colerici iudicent quoque integram distantiam notissimi nauarum certis etiam terminis emersi sunt. Persicum enim fretum ex parte orientis ab interfino insularum terces et argues inchoantes occidentem versus ad sabcos arabesq; terras perducunt vsq; intra portus aditi: inde ad egyptum et siream siccomeatus. Indicum autem ex orientis parte ab vltimis indie finibus inceptum. Indeque causa profanem insulam circumfluens sicq; diuersas indie atq; ethiopie pronuncias abluens vsq; ad orientalia. perfici freti litora protenditur. Nec itaq; maria pro diuerso litorum habitu diuersas etiam affectiones sentiunt ad solaris ambitus diuersitate spectantes. Cuius virtus nihilominus in ceteris quoque maribus sentitur quod in tempore demonstrasse sufficiat.

Deducatu lune in aialibus et germinibus.

Capitulum. 9.

Actenus singulararem lune virtute in natura maris et aquarum quantum necessarium erat exequuti sumus. Deinceps et in ipsarum inferioris mundi corporum varijs affectionibus lunaris ducatus sequendus est. Nec enim in elementorum tantum motibus verum in quotidianis etiam rerum visibus lunaris virtutis frequens ministerium. **S**unt namque plurima rerum genera que quadiu luna crescit atq; super loca corporum ascendit incrementis largius indulgent quadiu decrescit atq; a locis eorum descendit incrementa retrahunt. Idem in animalibus germinibus et metallis: sic enim crescenti luna in corporibus aialium humores habundant: decrescente attenuantur vt etia; humani corporis vne ille pleniores hic laxiores reperies quod in egrotantibus darius appareat. Qui enim prius lunationis medietate decubunt natura eorum formosior morbo validius repugnat: in sequenti debilio; leuius succubit. Quotidianas etiam egrotantium affectiones quotidiane oino lune applicationes ad primum locum trigone retragone opposite et reditus metiunt: ob quod priuilegiuz hi dies inter ceteros certo noie discreti sunt. Nam et naute in hos dies discernentes veterum nubium et pluuiaz modum deprehendunt. Inter hoc est et illud quoque quotiens

homines noctu sub luce lune conuersantur pigris & raritate quadam afficiunt & illud quoque animalium carnes noctu lune exposte tam odorem quam sapore quodammodo imutant. Quod quoque etiam animalibus frigidum & humidum est ut lac cerebrum medulla crescente luna habundat decrescere attenuatur: aut secus & album ouis in prima lunationis medietate concepti atque editi habundantius commutat: eadem omnia tam die quam nocte inter circuli quadrante diuersis locis ascendendo & descendendo. Nonnulla quoque piscium genera per diuersas aquas in prima lunationis medietate de speluncis suis prodeunt in sequenti inclusa remanent. Sic etiam ascendente luna ad superiora efferuntur: descendente ad ima mergunt. aut secus vermes atque reptilia ferre quoque & accipitres in prima lunationis medietate venatu acutiores & feruentiores sunt. Inquisitiones etiam lune crescentis atque ascendentis & incrementis indulgent & fructus accelerant minus vero decrescens & descendens. Plura autem germina ut licium luna exsiccat & adurit. Cuius quanta sit virtus in germinibus herbis seminibus & radicibus apud eorum qui horum cultetur dediti sunt vstratis experimentis probatissimum constat: sed nec metalla lunaris virtutis immunia sunt omnino que cognitores crescenti luna digniora: decrescenti minus digna reperiunt. Suntque multa huiusmodi in rebus mundi lunaris ducatus officia que ut omnia consequi impossibile sit numero enumerare singula: quicquid frustra laboret.

¶ Quarti libri capitula nouem.

Primum de septem stellarum natura iuxta ptholomeum. ¶ Secundum de earum natura simulque fortuna & infortunio iuxta quosdam plebeios astrologos. ¶ Tertium de eis qui stellarum naturam fortunam & infortunium ex coloribus eorum mutant. ¶ Quartum de iuentione fortune earum & infortunij in phica indagine. ¶ Quintum de discretionem inter fortunas & infortunas. ¶ Sextum de diuersitate habitus vtriusque stellarum generis tractatu alteruterius alterius. ¶ Septimum de mutatione stellarum & natura effectusque in temporum moribus. ¶ Octauum de stellis masculinis & femininis. ¶ Nonum de diurnis & nocturnis.

¶ De septem stellarum natura iuxta ptholomeum.

Capitulum. I.

Post alexandrum macedonem grecie reges egypto. 275. annis imperasse narrant: quorum decem prius succedentes omnes vno ptholomeo nomine vocati sunt. Ex quibus vnus ex philadelphia ortus in egypto regnans astronomie librum almagesti greca ionica lingua scripsit: eisdem nonnulli & astrologie tractatus. 4. partium ascribitur plurimum vnicuique ex alijs

ptholomei
philadelph
K. a. d. 1

¶ nihil ita confirmare vel aliter esse nostra nihil interest, excepto in meo libro
stellarum naturas differat: minus accurate rerum causas exequutus est. Al sole si-
quidem incipiens cum experto ut est calidum affirmat accedendo namque ca-
lorem affert: recedendo frigus relinquit. Lunam humidam quod terra vicina ascen-
dente vapore eius efficiat. Saturnum frigidum siccum quoniam a solis calo-
re et terre vapore longe remotus sit. Martem calidum siccum prout calor igne-
us firmat: quoniam soli propinquius calore ascendente feruet. Iouem repera-
tum quidem inter saturnum et martem medius sit. Generet etiam calidam humi-
dam illud pro solis vicinia hinc pro terre vapore usque ad ipsum peruenien-
te: Mercurium autem nunc siccum nunc humidum, prout nunc ad solem ascendit
nunc ad lune circulum deurgit. Quam nonnulli rerum naturarum viciniam
tanti viri tam improvisam euentionez sine ammiratione transire nequeunt.
Constat enim ex libris interualloz celestium corporum lune circulum
quo terre proximus est a terre superficie. 128. miliarium milibus ac vere 94.
miliaribus distare singula miliaria ex ternis cubitoz milibus. Philoso-
phus autem mensus est terre vapores a superficie seius non plus quam 17. sta-
dia exaltari. Stadium vero quadringentoz cubitoz que sunt duo
miliaria et unum stadium que cum ita sint que tanta lune terraez vicinia que
hic autem naturam lune terre vaporibus insci. Si enim luna terre vaporum ca-
pax esset consequi eam necesse foret que corpora vaporum capacia consequi-
tur illis sed infectis corruptio et dissolutio. Deinde cum martem suppo-
siti solis ascendente calore feruere asserat opinari videtur soles eandem vim supe-
riori mundo inferre qua in inferiorem potentia vitur. Inferit autem sol infe-
riori mundo calorem ignis secundum virtutem ignis sublunaris mundi elementum.
Sic ergo et celestia corpora horum elementorum capacia esse consequens est.
Cur itaque nec mars continuo caloris effectum nigrescit: nec saturnus in medi-
cabili frigore pallefcit: aut hic incessabili flamma quandoque non comburitur aut
ille perpetuo gelu non interit: qua in corporibus harum virtutum capacibus natu-
raliter consequi videmus. Sic igitur venus quoque nec ex terre vaporibus nec
ex solis vicinia calore trahit. sicque nec saturnus frigidus siccus pro eo quod ab
utroque longius distat cum propinquis contrariorum causa non existant. Si-
militer et iupiter si ex saturni frigore martisque calore hincinde obuianibus
medius temperatur. Et si quidem equalitates alium de obuientes naturam
eius conficiunt. Ex accessibus eorum et recessibus unde trahuntur alterum quoque
succumbere necesse est quod accidens in rebus horum capacibus corruptio atque
dissolutio consequi solet. Eadem ratio nec mercurium eis decasibus quas exponaz
nunc siccum esse nunc humidum. Si enim corpora stellarum has qualitates alium
de contraherent eorum substantias eorum qualitates in se capaces esse ne-
cesse foret. Sunt autem qualitates hee elementarum: ergo stellarum substantias
ex his elementis compositas esse consequens esset quod inter primordia tracta-
tus reprobatum est. Nec enim celestia corpora ex his elementis composita
dum ex alia quadam essentia simplici forma simplici effectum naturali motu
horum accidentibus ducatum prebeant.

Uoniam

itaq; stellaz naturam fortunaz et infortu-
naz tractare pposuimus primo loco mi-
nus aptam quorūdam sententiam exponi cōuenit: deinde
q; contra sit postremo quidez noster intellectus iuxta philo-
sophicā indagine apparebit. Hic igitur quoniam imperitos
sequi nos oportet: quoz opinionē tractamus tam elemen-
torum. 4. q; eorum in corporibus cōmixtionū naturas et proprietates mi-
nus subtili ratiocinatione quadam ac sermone plebeio insequimur. eorum
ingenijs concordat. Aliunt enim omnē antiquā sententiā sapientum in eo pla-
ne intellectu conuenire q; omnium videlicet sublunaris mundi rerum sub his
duobus generibus numerus comprehendat que sunt fm elementa. 4. atq;
ex cōmixtione eorū composita opera suntq; elementa ignis aqua aer et terra.
Cōmixtiones vero colera: sanguis: flegma: melancolica: deinde q; elemētis
natura quidem inest et proprietates sua cuiq; nō autem color neq; sapor que
in rebus elementatis insunt. Nam color qui in igne videtur nō ignis est sed
materie ardentis: cuius natura calor: proprietates adustio. Sic aer etiam cui⁹
natura humor: proprietates generatiua temperies sic color aque non equidē
est aqua: sed rei ptinentis aquam cuius natura frigus proprietates rerum ele-
mentum. Terre quoq; cui videntur varij colores diuersorum eius vaporū
sunt cuius natura siccitas proprietates rerum sustentatio: de sapore non aliter
cuius saporis ignis et aer manifesto imunes. Terre vero et aque loca diuer-
sa diuersos ministrant sapores atq; huiusmodi quorūdam quod non om-
nium est opinio. In parte siquidem omnes concordant: in parte dissident: in
naturis quidē et proprietatibus conueniunt. Colores autem et sapores aliq;
elementis omnibus negant aliq; quibusdam concedunt quoz alia sub diuisi-
o aliq; namq; aliud inter sapores et colores tollunt: aliq; elementorum: aliq; si-
mul. Aliquibus: his vero illis vnde q; igitur aque et terre concedunt: aquaz
colore albam sapore dulcem asserentes: terram colore fustam sapore acidā.
Quidam terre saporem dulcem eam ratione asserere videntur q; nisi dulcis
esset germinare non posset. Igni vero saporem negantes colorem rubeū cō-
cedunt cuius rationem tam ex hoc igne q; fulgens flammis minuuntur. At
vero vt saporem negant sic colorem tolluntq; contrariorum capax sit natu-
re albi nunc nigri nunc mediorum complexionum inde vt naturam et pro-
prietatem sic colorem etiam et saporem suum cuiq; distribuerit: vt ergo co-
lorem visu saporem gustu consequimur sic naturas earum. i. calidum siccū
frigidum humidū per colorem et saporem deprehendimus: proprietatē ve-
ro per effectum cum res aliē alias contingunt. Est itaq; colere color: igneus:
sapor amarus natura calida sicca virtus exurere. Sanguinis color: rubeus
sapor dulcis natura calida humida virtus generatiua. flegmatis color: al-
bus sapor insipidus: natura frigida humecta: virtus nutritiua. Melanco-
lie color: fustus: sapor salus: natura frigida sicca: virtus retentiua. Hec sunt
que de elementis eorūq; cōmixtionibus locuti ad stellaz corpora trāscam⁹

quorum naturas ex coloribus tantum mutant: non ex saporibus quos deprehendere nequeerint gustus impossibilitate. Stellarum itaque naturas cat dei siccas frigidas humidas iuxta colorum diuersitates deprehendisse sibi videntur iuxta quod putant rerum naturas colores earum se consecutos asserentes rerum ab alijs ad alias cognatione quadam ad intellectum sic peruenire a propinquis videlicet ad longius distantes. Sic igitur ab elementis eorumque compositionibus ad stellas progredientes naturas earum per colores iudicant. Cuius enim stelle ut aiunt color huius vel illius elementi huiusque vel illius complexionis est eam stellam eiusdem naturae sortiri minime est. Cuius vero stelle color complexionum color diuersus compositione facta compositione quoque nature est: ut cum terre atque melancolice color fuscus naturam frigidam siccam indicet ut saturni quoque idem color eandem naturam eandemque proprietatem atque virtutem iudicet sic martis quoque sic et solis naturas igneas cuius in sole approbatione etiam effectus visualis precedit: venieris autem color inter album et glaucum medius cum habeat. Nullum simplicem complexionis alicuius calorem simul et ut ex colera et flegmate mixtus est sic naturam eius inter calidum et frigidum temperatum. i. calidam humidam representat sic iouis etiam color album silans naturam eius temperatam virtutem geniture congruam demonstrat. Vero colorem albus cum fusco maculet pro fusto frigida pro albo humida natura eius intelligitur. Mercurium autem quia discolorum cernimus ut nunc viridem nunc griseum aliquid vel ab his diuersi dicimus pro varij coloris receptione natureque varie hac ratione stellarum naturis deprehensis discretionem habita quas siue calidas humidas seu frigidas humidas reperiunt. Quoniam hec qualitates geniture et nutrimentis accomode sunt fortunatas iudicantur: quas vero vel calidas siccas vel frigidas siccas pro eo quod hec qualitates corruptiue et intemperate sunt infortunis addixerunt quam autem varie nature ignoratur eam prosperam et beniuolam aduersam cum non ipsis discernunt. Hac itaque ratione saturnus et mars in partem noxiam secesserunt. Jupiter venus et luna in partes meliorem. Mercurius vero promiscuus. Sol quoque licet ut mars igneus quia generale caloris fomentum est interdum fortunatis accedit nonnunquam infortunis.

De eis qui stellarum naturam fortunam et infortunium coloribus eorum mutantur.

Capitulum. 3.

His expositis nunc quod hoc modo deceptas opiniones inseruat adhuc eductum est. Vident autem omnino quod tripharia ratione examinari. Primo quod saturni id est terreo et melancolico diuersus color potius plubeus est. at iouis color si in glaucum inficit quo albus trahit cum albus aliquolibet colore infectus albus esse desinat. i. stellam martis. Veneris autem color manifeste sub albidus cum vero sole Marte calidior esse nemo dubitat si color ad naturam spectat sole Marte magis rubere necesse est. Quod aliter esse nec eorum visibus ignotum est. Ne vero mercurius per varjos coloribus varijs afficiatur naturis varietate colorum

cuius non naturas eius sed visus nostros causas esse distant. Qui quoniam
 ut non iuxta orizontem apparet varij terre vapores medij visus nostros
 intercipientes coloribus suis insciunt lunam deniq; nemo qui sano lumi-
 ne fruatur albam iudicat. ¶ Secundo loco quoniam comparatio diuersi
 generis nulla est non ideo quidem hos colores corpora stellarum represen-
 tant: his qualitatibus earum naturas insci necesse est cum eniz id in huius
 mundi corporibus accidat nec enim sunt generis eiusdem quorum differē-
 tias nemo notus ignorat. ¶ Tercio loco quod nec celestium nec terrestrium
 corporum naturas: ut putant per colores eorum deprehendimus compluri-
 ma eiusdem coloris diuerse tamen nature nouerimus ut ecce nix et cana am-
 bo quidem et eque candida sunt alterum tamen calidum siccū alterum frigi-
 dum humidū. Sic et alio coloris fere eiusdem natura in contrarie. Suntq;
 multa homini sed e conuerso nonnulla quorum natura effectū potius q̃ colore ino-
 tuit. ¶ Quarto loco q̃ cum eas stellas fortunatas iudicet que elementis pue-
 niunt ex quibus aliq̃ gignit ex oib; aut rerum generatio fiat singulasq; sin-
 gulis conuenire asserant omnes esse fortunatas consequens est.

De inuentione fortune earum et infortunij phica indagine. Caplm. iij.
 Discretionē phica indago fortunatas et in-
 fortunias separet insinuari ordo postulat.

Hanc qua discretionē phica indago fortunatas et in-
 fortunias separet insinuari ordo postulat.

Quis phica purior intellectus omnium huius mundi rerum ut
 primū cuiusq; natura inter cōmodum et noxiū sp̃sxit:
 statim inter fortunā et infortunium ordinē distribuit: singu-
 lasq; ordinis sui generali nomīne appellendas censuit. An-
 de inter omnia rerum genera quodcuq; geniture atq; tpamento elemento-
 rum cōmixtione corporū cōpositioni vite spacio salute cōmodis: atq; di-
 gnitatibus tam animi q̃ corporis accōmodum existit iure melioris fortu-
 ne vocabulo secerni debuit. Quia autem oīum horum detrimentū in corrup-
 tionem et interniciem intendebat: id etiam non inerito in partem contra-
 riā cedere conueniebat. his intellectis memorandum q̃ a principio tracta-
 tus explanatus credimus motus et stellarum qualitates motuum effectus
 per hunc mundum illi natali quadam affectione alligatum. Nunc autem
 adijciendum septem stellas que omnis huius mundi effectus principale mi-
 nisterium gerunt. q̃q; singulariter et vario discurrant. Discursus vero hu-
 iusmodi plures ac dissimiles cuiusq; circulos causas existere. Quāq; et eni
 quolibet errantium naturali motu suo nec tardans vnq; nec accelerans me-
 dio semper equaliter ferat: retineri tamen illam interdum et moueri necesse
 est in circulo retrogradationis in circulo ex centri atq; vtriusq; in signifero
 vtriusq; modum et quantitatem et p̃tiones dimicente. Quibus ex causis
 tam motibus earum imo etiam et diuersas inēq̃litates q̃ varias colorum
 dissimilitudines p̃petuo alterari necesse est: quas inēq̃litates naturarū quoq;
 et p̃prietatū stellarū infra varietatē p̃sequi ratio h̃z. Naturas itaq; stellarū
 phica determinat que corpora sp̃rica motu circulari mundū p̃petuo ambire
 describit. Proprietates vero ex horum motū per hunc mundū effectib; mu-

uatas cum partem rerum geniture et alimentis accomoda partem ad rerum
 corruptionem et interniciem inclinem vident iure partem fortunatam parte
 infortunij nomine notandam inter hos censuit. Nec enim in essentia sua al-
 terutrum vnq[ue] fortune genus concipiunt: sed in nobis semper vtraq[ue] represen-
 tant. vnde est q[uod] naturam et naturatū discriminari necesse erat quorū alterut[rum]
 ex causa videlicet ex effectu deprehenderūt. Quicquid enim genitū est nūq[ua]m
 gigneretur nisi in natura quidem erat nō actu potentia sed speciales dīe co-
 euntes in actu producantur: sydereo desuper ambitu concitante. **C**hunc
 itaq[ue] motum siquidem hic modus huiusmodi casibus subiacebat in effe-
 ctu rerum huiusmodi: in alterutram fortune partem concedere necesse erat. ho-
 mo siquidem et asinus in natura animalium indifferenter sunt neutrum al-
 tero magis minusue animal aut in materia rerum aliud hominis corpus
 aliud asini. At vbi speciales dīe accesserunt protinus alterū bipes erecto ad
 sydra vultu ratione et intellectu venturū produxit alterum quadrupes pro-
 num sensui irrationali contētum. Tum in speciebus singulares individuorū
 proprietates accite singula deniq[ue] mundi corpora effingunt. quorum
 tamē alijs vita stabilis: habitus decens forme dignitas accomode hisq[ue] si-
 militia. Alijs vero contraria contingunt genitricēs concitantium motuum par-
 tem fortunatam: partem noxiā censi consequens erat. Has ergo qualita-
 tes omnes celesti potentia tribus modis imitatur. Primo pro ipsius stel-
 le cuiusq[ue] motu. Secundo pro alterius in alteram effectu. Tercio pro rece-
 ptione elementaria huiusmodi actuum. Quicquid enim ex illis et his gi-
 gnitur illorum actus consilio: horūq[ue] passionis modo propria generatio-
 ne respondet. Cū igitur ex huiusmodi coitu apta perfectaq[ue] generatio pro-
 dit et illam nūm[er]o cōmode egisse: et hoc amice consensisse cōcipimus: eamq[ue]
 partem fortunatam intelligimus. Infortunia vero que natura hoc abhor-
 rens atq[ue] inuita patiens vel felicibus aborsus patitur vel in infaustos par-
 tus erumpit. Est igitur huiusmodi geniture trina proles. Prima in specie[rum]
 diuisionem. Scōda indiuiduorū. Tercia in eo: vnde proprijs et accidentibus.
De discretionē inter fortunatas et infortunia. Capitulum 5.

Quoniam inter stellas quasdā fortunatas: altera in-
 fortuna esse demonstratum est: nūc inter
 ipsas que fortuna sint discernendum est. Omnis rerū com-
 positio ex elementorum consensu quodam procedit quem
 consensum temporum temperies aministrat precuius qua-
 rundam stellarum motus consequens. Quocunq[ue] ergo stel-
 la ad huiusmodi temperiem atq[ue] generationes rerum et vitaz prop[er]io mo-
 tu ducit huic mūdo vt est fortunata nūcupatur. Que vero ad nature disces-
 sum generationis impedimentum et corruptionez declinat merito infortu-
 nium appellatur. Hac itaq[ue] ratione vetusta imago in stellarū numero for-
 tunatas infortunia calidas frigidas siccas humiditas masculinas femineas
 diurnas nocturnas ceteraq[ue] id generis tandem discernit. Nec enim in se ali-
 quid huiusmodi sunt q[ui]bus mundi sunt: sed effectus earū huiusmodi apud

nos constans est. Singularius quidem ut h̄ quorū ducatus anni p̄ncipatū sortitur sine & aliarū respectu per vniuersas boree vicinias hyemale frigus exasperat vsq; adeo quo ad eorum regimē aialium plurāq; interinat & germinum plurima siccō frigore impediāt: inagisq; in circulo ex centri ascendens. Australibus ante loci estu ☉ feruidas intātum infrigidat auras quoad huiusmodi temperies eorū & aialium vite: saluti viribus & germinum vbertati non nihil adiūciat. Similiter & anni dominiū p̄ncipatum obtinens sine h̄ aliorū respectu borealibus hyemem mitigat: australibus estatem exasperat. Interim vsq; quo nec illi frigoris temperie parum proficiat. in hoc estu intēperato plurimū afficiat. Ut autem supradictū est solares quidem per circulum itus atq; reditus per anni tēpora sequunt. Unde stellaz cum ☉ participatio causa est ut h̄ in quibusdam signis boreales status excitans hyemale frigus auget estiuū calozē minuit. & contra in quibusdam signis amicus austrū indulget ut vterq; nec sue parti parz obfit & h̄ic aliquātulum proficit. ¶ aut per anni tēpora ☉ permixtus nec alijs impeditus elementa mundi ex calido & humido in oēm equam generationem rerum aliter anni ducatus p̄ncipale consiliū gerēs. ¶ etiam ☉ permixta nec alijs impedita suis anni temporibus maximeq; in hyeme aut vere annum equa humectatione temporum ut & estatis & autūni siccitatez relectur: nec alter in anni dominio p̄potens. ¶ quoq; ☉ permixtus nec alijs interim respectus totum id tempus varijs qualitibus vterisq; diuersis exagitat: nec alter annum regens. ¶ vero p̄mo lunationis quadrāte calida & humida: secundo calida & sicca: tertio frigida & sicca: quarto frigida & humida. Singulis etenim lunationibus totum circulum perambulans solaris anni diuisiones imitatur que cum anni dominio p̄ficiuntur: aut per anni tempora ☉ miscetur: nec alijs impedita anni quadrantēs: quadripartitis lunationis qualitibus ordinat. Nonnullis autem visum ¶ a coniunctiōe vsq; ad oppositiōem calidam & humidam: deinde frigidaz & humidā: qui & annum lunaris dñiū eodem modo per medium fiunt. Quoniam ergo h̄ & in calore & frigore intemperate exuperant quarū qualitātū superās abundantia rerū corruptionis atq; interitus causam nō iniuste infortunia iudicati sunt: quorum quia h̄ frigidus siccus vtrāq; qualitate generatiuis qualitibus h̄ius maius infortunium est. Licet enim quibusdam p̄tibus interdum ex eis temperies veniat: nequaq; id eorum virtutis sed obuiatis accessus ☉ aut recessus. ☉ autem cum motu atq; virtutis eius elementorū temperies rerum compositio: generalis vite sustentatio effectu cōstet. His tribus de causis fortunatus esse cōmemoratur. ¶ vero cum singulis lunationibus cōdiacum perambulans: ānuas ☉ virtutes quaternas in nature temperies in rerum effectus & vires ipsius maris mutatione renouet. ipsa quoq; nec inmerito fortunata est nisi q̄ ☉ prout fortior est & darioz fortuna maior cognoscitur. ¶ autem virtus quoniam itēperie tempoz mediocrius nec non congruis geniture accomodis. ¶ vero proprietās itē in tempozis temperie atq; humectatione salubri consumitur: & hec due in partē fortune

eo necesse sunt. Quod quoque effectus quoniam in leui temporum mutatione est:
ut nequaquam a temperie mutetur: et ipse in propria natura fortunatis aggrega-
tur. Excepto quod multa motuum varietate inter directum et retrogradum tar-
dius: celerius continuo distractus adeo varietatis capax reperitur ut leuiter
quibusque alijs permixtus minus proprie nisi potens in earum affectus con-
cedat. Unde accidit ut permixtus cum fortunatis beniuolus est infortunijs
noxius: cum masculis masculus: cum feminis femina: cum diurnis diurna:
cum nocturnis nocturna inueniat in quocumque stella fuerit eius natura acce-
dens: que cum omnium aliarum respectu carens nec apud se impeditus est for-
tunatus reperitur: excepto quantum natura signi in quo fuerit inter utramque
partem vel addit vel minuit. Cum igitur inter has tres fortunas discernere
velimus quam ♀ ♀ inferiores inuenimus: ac ♀. 47. gradibus. ♀ vero. 27.
a ☉ elongari cernimus: sicque ♀ magis quam ♀ aduri. ♀ autem superiores
a ☉. 180. gradibus relinqui inter eas tres esse fortunas ♀ scilicet quod ut su-
mum extitit maior attribuitur fortuna medio ♀ minor: infimo ♀ minima.
Sic ergo utroque genere discreto. Hic quidem maius infortunium extitit. et min-
us. In parte uero meliori summa modi fortuna ☉ est: post hunc ☽: deinde ♀ ♀
♀. Ad hunc in odum stellis inter utramque fortunam discretis licet his quidem
fortuna illis contrarium attribuat. Multa tamen in utroque genere diuer-
sas inuenitur: ut ♂ et ♀ quantum calore et frigore exuperant: quibusdam iter-
um temperiem pariunt: sicque illis ex infortunio fortuna. Sic igitur e contra-
rio fortunate plerumque prout in circulis suis ascendunt: descendunt: stant retro-
gradantur adustioni casui et exicio incidunt: infortunij vicem inueniunt. Quod er-
go de stellarum fortuna et infortunio apparet non quidem ex natura earum
est sed proprietate. Si enim ex natura esset et effectus ☉ consequeretur: sem-
per tamen infortunium in proprio statu infortunium est. Fortunate quoque
in suo quidem habitu beate licet utrorumque ut dictum est casualium affectio-
num multa variatio fiat. Exempli gratia ignis quidem natura calida sicca:
proprietates exustio que si nature eius esset omne calidum siccum: vere neces-
se fore. Consequenter tamen proprietatem eius diuersi alij effectus: una eadem-
que si quidem hora ignis uel calefacit siccit stringit firmat solum humectat:
vel in diuersis vel in eodem etiam aliquo corpore vel simul vel continuo que
ab exustione diuersa sunt. Sic igitur et forma atque infortunij nonnulla stel-
larum est sed proprietates quedam et virtutes: sicque virtus generis diuersa alia
plerumque accidit. Hec itaque proprietates stellarum bipartita est: altera siquidem
veracitas atque inmutabilis ducatus nec astrologo necessaria ut effectus fortuna-
te: fortuna infortunij contrarium. Idque in diuisione specierum sub generibus
individuum sub speciebus eorum compositionis qualitas. Hec enim licet
conceptu spermatum aut sementis aut insitionis variationem habeat: non ta-
men variatio hec ad spem ipsam transmutandam sufficit ut ex hois sper-
mate in hoie aliud quam homo fiat: aut equi in equo aliud quam equus: sicque de ce-
teris tam animantibus quam germinibus vel metallis. Nullum quippe sidereo
ducatu spem mutans: sed in ipsis et circa ipsa qualitatem: quantitatem: sta-

tus: habitus: affectionum omniumq; tam intro q̄ extrinsecus accidentiuz:
omnis variatio sydereos ducatus sequatur. ¶ Altera pprietas astrologici
artificij cuius sunt diuerse stelle cuiusq; pro diuerso habitu atq; statu suo du-
catus ad diuersa singulorum indiuiduorum accidentia: vt sunt effectus: cor-
ruptio co: pis: status: quantitas: qualitas: habitudo: forma: color: animi ha-
bitus: sensus: ommoditas: extrinsecus: accidentium casus: hisq; similia. In his
enim nō nunq̄ accidit: fortunatos ledere: infortunio blandiri: pro modo sta-
tus sui ⁊ affectionum per diuersa circula signorumq; loca rerū accidentibus
accomoda vel inepta: verbi gratia h̄ proprietates infortuniuz: qui tamē die
super terram orientalis directus tam in seipso q̄ in loco suo saluus in vīm
fortunate concedit. Sic ergo fortunate contra tam suis q̄ locorum incōmo-
dis deprauate. Itaq; stellarum ducatus bipartitus reperitur inter propriuz
⁊ accidentis: vterq; tamē suo tempore in suo genere firmus: quorū quin par-
tita subdiuisio. ¶ Primo quidem loco hominaliue effectus proprie stelle
virtutis in singulis temporibus vt in diuisione specierum indiuiduo: n̄: vn-
de alterum altero melius atq; dignius gignitur. ¶ Secundo eodem tem-
pore in diuersis rebus effectus diuersi vt h̄ anni dominus simul alijs terra-
rum partibus intolerabile frigus infert: alijs blādam temperiem. ¶ Ter-
tio diuerso ⁊ effectus in diuersis temporib⁹ vt in borealib⁹ mūdi partibus
per signa borealia: in australibus per australia. ¶ Quarto cū fortunato in-
fortunij vicē suscipit aut infortuniū fortunare. ¶ Quinto quātuz diuersę stel-
le motus rerum diuersitati adijciunt. Nec igitur vtriusq; stellarum discretio
phica indagine deprehensa: his itaq; discretis nūc vtriusq; stellaruz generis
habitudinum diuersitas indaganda. ¶ Quāuis enim vt dictū est alie for-
tunate alie sunt infortunate vtriusq; tamen generis in alterius proprietatez
transformandi duplex causa reperitur. Una quantum in ipsa stelle habitu
⁊ affectione. Altera quantum loci qualitas adijcit: sicut tamen alie infortunio
promptiores: alie fortune impensiores. ¶ Est itaq; proprius cuiusq; habi-
tus atq; affectio vt sit calida sicca frigida humida diurna nocturna orienta-
lis occidentalis: inter hec ⁊ gradiendi modus ceteraq; eorum que in ipsis
sunt. Locū vero qualitas vt domicilium principatus trigonus terminus ce-
tereq; dignitates vel his cōtraria. Infortunium ergo si quādo ex vtroq; ge-
nere beatus fortunate vicem suscipit: vtriusq; vero meliori parte desertum
vt propia noxiū relinquatur magis corruptum: fortunate contra vtroq;
genere damnate infortunijs officium gerunt: liberos beniuolentie effectus co-
sequenter magisq; fortes: vt h̄ in naturali orietate trigoni dominus cardinē
tenens tam in se saluus q̄ loco fortis nutrire: infantis: atq; vite non incō-
modus vtroq; leuius vel coram meliori desertus nutrituram negat. Idem
questuum atq; possessionum dux prout dictum est aduersus perditionem
⁊ damna paratus saluus ⁊ fortis cōmodus ⁊ etiam nutrire dux prout
epositum saluus ⁊ nutrire ⁊ vite salubris corruptus contra. Item que-
stum dux salutis abundantiam aggregat: corruptus detrimenta patitur.

Sic ergo quoniam utrumque stellarum generis mundi rebus nunc amicam
nunc aduersum reperitur: consequens videtur ut habitudinum genus hu-
iusmodi alterati omnes administrantes exponamus. Dicamus igitur quod na-
tura diei temperate calida est: noctis vero frigida humida. Stella quoque ori-
entalis quidem calida humida: occidentalis frigida sicca excepta. Cuius in-
ter oriens et occidens alie sunt affectiones.

¶ Itaque si quando in frigore exuperet in qui-
busdam tamen locis temperie blanditur: sicque
illis quasi fortunata: sicque in signis diurnis ori-
entalis in aliqua dignitate sua quantuncumque
ex his commodum legitur tantum fortunata im-
pendit. Idemque nocte in signis nocturnis occi-
dentalis in casu aut exilio suo plenum infortu-
nium est quantuncumque ex his incommodis ces-
sauerit tantum fortuna accedit. Hic itaque licet
inter utramque partem fortune alternetur infortu-
nio tamen multo promptior. Et similiter quia
in calore abundat nocte in signis nocturnis ma-
gisque frigidis humidis occidentalis in aliqua
dignitate sua fortunato officio reperi salutem accedit. contrariis affectus pro mo-
resu noxius est: et hic infortunio magis adiuuans.

¶ Et etiam ut cuius natura sua temperate calida
fortunatum reddens diei naturam adaptat: die
in signis diurnis orientalis in dignitatibus su-
is plena fortuna est quantoque liberior atque bea-
tior: tanto commodior. Nocte in signis nocturnis
occidentalis loco aduerso infortunij vicem pa-
titur magisque si partem cum his incommodis et
circuli loco aduerso teneat quale est octauum se-
xtum duodecimum. Hec tamen stella quia for-
tune impensiorum est infortunio tardus atque
minus assentit.

¶ Cum autem omnis rex generationis pater existit uni-
uersalis. Et ipse quidem mundi fortuna est: interdum
in calore interdum frigore inimico adeo infortunijs
accedit ut et animantium et germinum per plima loca
interitus atque detrimenti causa existat. Est ergo for-
tuna trigono et exagono: infortunium vero coniunctio-
ne et oppositio tetragono inter utrumque stellarum ere-
nim cum coniunctio locis quorum tale circulum pimeat
simul est. Oppositio vero quibus longissime recedit.
Tetragonus locis que in parte anni contingit in

parte longe relinquit. Medius vero trigonū et exagonū cum qm̄ die est de signis diurnis atq; in aliq; dignitate sua apprime beatus probatur: cōtrario contrarius: et fortuna maior: q̄ infortunium.

Sed et q̄ temperatus humor tempera tam reddens nec noctis accomodat: nocte in signis nocturnis atq; in dignitatibus suis fortuna manifesta de quibus quantum defuerit tantum fortuna minuitur vt contrarijs affecta etiā infortunij partem recedat: magisq; in aduersis circuli locis cuius ad fortunam voluptates et prolem q̄ ad infortunia ducatur promptior.

Et vero prout diuersitatis capax est facile in vtramq; partem conuertitur. Quoq; vt pro mutatioe fortunata nocturnūq; lumen est: nocte in signis nocturnis in aliqua dignitate sua manifeste fortune est: cōtrario p̄tra. Estq; et hec fortune magis assentanea. De igitur stellarum habitudines: locorumq; accidentia inter vtramq; fortunam: augment: mutant: minuunt in his accedit quantum et permixtio stellarum adiicit cui alie magis alie min⁹ capaces. **N**ā vt nature grosse mor⁹ piger est aliquid boni malitue ducit: in natali autem rerum primordijs rem i perpetuū firmat: vt licet postea alie misceat paz mutet. Et quoq; qm̄ motu piger a primo diali ducatu suo dū nubi fortis fuerit nō facile: de inde permixtionē aliquā mouet. Et vero nō adeo rigidus quāto celerior: tanto eiusq; vires facili⁹ adimittat. **A**ut vt tēporū alterationes ducatur gerat qbus alteradīs stellarū permixtiones accedūt receptus earū vires inferiori mūdo trāsfert. Et aut vt celerior: est vel magis passiuā vel multo facili⁹ permixtis qbuslibet pcedit. Nam et vt cōem et quālibet p̄tez flectit. Deniq; vt quotidiani rerū vsus vicē gerebat q̄ maxime diuersitatis opus erat: ideoq; vt citi⁹ oīum respectus et p̄iunctioēs excipit ita oīū affectibus facili⁹ inficit. Itaq; infortunia licet iterdū beniuoloz vicem gerant nō tamē fortunatē dicunt. Hoc enim ifortunij fortunam proflus nec ipsius imūnem vel sine multo labore adipisci vel sine multa animi veratioe tenere quisq; potest vt plerūq; eorum fortuna etiā infortunij fiat occasio. Sic fortunatē licet iterduz ledant non tamen infortunia dicantur. Hoc enim earum infortunium vel adeo graue est vel melioris specie ad tantum vt ipsaz quoq; plerūq; optatus finis excipiat Draconis caput quoniam ab eo ascendit et ipsum fortunatis accedit cauda infortunijs a qua descendit: vtrūq; tamē vtrūq; varijs de causis permisceat quas vt de ceteris draconib⁹ insequentibus exsequemur.

Unc itaq; stellaz. naturas eorūq; cōmutatiōes tra-
ctare cōuenit. Sciēdū enī q; stellaz. cor-
pora nequaq; in seipsis quidem calida frigida vel humida
sunt: sed earz nature prout ipso ꝑ ducatu apparet ascribitur.
Cōstat itaq; nām singularū stellaz in geminis elemētis:
quoz alieꝑ stabile ꝛ imotū nisi quātū virtus eius inter au-
gmenta ꝛ decrēmēta ꝑ diuersis accidētibus variatur. Alieꝑ vero diuer-
sis actionibus mobile vt saturnus quideꝑ quātum ex ducatu eius cōpertū
est itēmpate fridus itēmpatū vō frigus siccum est. Sic itaq; dicimꝑ satur-
ni nām frigida sicca. In hac ergo natura frigus quideꝑ vt actiū imobile ni-
si quātum interdū augetur vel minuitur. Siccitas vō itērdū cōmutat vt. n.
elemētū passiū est leuiter adeo variat vt plerūq; in aliā q̄litatē trāsfērat.

Quotiens enim saturnus a medio absidis
sue circulo ascendit in frigore sicco viget sicq;
in signis quadratibꝑ circuli frigidis siccis que
cum omnia conueniūt in vtrazq; nā sua firmus
est. Nam in calidis siccis frigus quidem mi-
nuitur siccitas iuuatur. Descendente autem vt
diximus atq; in signis humidis siccitas mi-
nuitur: hic si pariter ꝛ in quadrante humido
atq; in termino humide stelle simulq; a sole in
ortōnte humido fuerit hic si inquam simul
omnia conueniant adeo siccitatem deficere ne-
cesse est vt humore succedēte natura saturni fri-
gida humida reperiatur. Viget igitur in frigore humido quādiu a medio
absidis sue descendit. Qui si pariter que dicta sunt conueniunt in humore
superat qui est ad oppositum absidis frigus eius debilitatur ꝛ humor mi-
nuitur: hic si pariter in q̄drante calido sicco terminoq; stelle calide sicce fue-
rit in ipsa hora cōsumpto humore siccitas recuperatur vt natura eius fri-
gida ꝛ sicca relinquatur.

Similiter mars cum ꝑ effectū suo intē-
mpate calidus inueniatur: nec vero calor intē-
peratus nisi siccus natura eius calida ꝛ sicca in-
dicatur. In qua natura calorum quidem vt ele-
mentuz agens in motus nisi quātum inter au-
gmentum ꝛ detrimentum non variatur. Siccitas
vero vt in saturno est interdum commuta-
tur: vt enim calida loca saturni frigus immi-
nuerit. Sic martis calorem frigida. Siccitateꝑ
vtriusq; sicca iuuant humida minuunt ꝛ com-

mutant. ¶ Iouis autem natura ex calido temperato locis cognatis inuatur contrarijs inter vtrunq; comparationis terminum variat tamen calorem immutato. ¶ Sol quoque naturaliter calidus siccus qui dum in circulo suo ascendit calor siccus preualet quoad dum descendit calor humidus quo ubi loca humida accedunt humor ad dunt. Sicque in parte contraria: nam de calidis et frigidis alter a calido alter a sicco fauent. ¶ Veneris etiam naturam calidam humidam que de iouis natura dicta sunt consequuntur.

¶ Mercurij vero natura quod diu in circulo suo ascendit mixtum sicca parum frigida: descendente humida cum modico frigore: sicque omnium quatuor qualitarum capax facile ad qualibet permutationes variatur.

¶ Luna autem ut in circuitu suo est. 4. solaris circuitus tempora quadam mutatione renouat quos in primo lunationis quadrante vernalis nature est: si interim ex centri circulo suo ascendit calor humor preualet si descendit contrario. In secundo quadrante cum ascendit estiuæ nature calor: et siccitas effrenat. Cum descendit temperatum reddit. In tertio ascendente siccitas frigori descendente frigus siccitati preualet. In quarto demum ascendens frigus descendens humorem prefert.

¶ His accedit quantum ut de ceteris dictum est locorum qualitates adiungunt. Preterea superiorum trium stellarum natura ex quo orientales sunt usque ad primam stationem sicca aqua usque quo adustionem intrent frigida. Inferiorum duarum ex quo retrogradando orientales sunt usque ad directionem natura humida. Indeque usque ad coniunctionem solis calida. Aqua ex quo semel occidentales sunt usque ad retrogradationem sicca. Unde ad coniunctionem solis frigida. Capitis autem natura calida. Caudæ natura frigida.

¶ De mutatione stellarum et natura effectuumque in temporum motus. Cap. 8.

Consequens est ut inter stellas quarum natura exposita est sexus quoque discretio fiat.

Cum enim quicquid in hoc mundo gignitur primo sexuum coitu conceptum deinde in natura conformatur maturo tandem partu in lucem prodeat. Cumque mundi huius generatio stellarum corpora primordiales cause existant et inter ipsas stellas sexus discretionem fieri conueniebat. Cum autem in sexus proprietate masculus quidem natura calida sicca foret virtus actiua: femineæ vero natura frigida humida virtus passiva quorum coitus: id est alterius actio cum alterius compassione genitura temperiem misceret stellas nature calidas virtutis actiue masculas: humidas vero atque virtutis passiue femineas fore iudicium tribuit. Sic igitur sol mars iupiter masculi sunt. Saturnus

cum sit frigidus siccus. frigus autem elementum actiuum atq; siccitas de genere caloris et tempore in masculi partes concessit quicquid caloris expers est ad masculos ducit natura imbecilles modice virilitatis quales sunt mares infrigidati desides ignaui steriles ac veneris impotentes. Mercurium etiam abundans in eo siccitas de genere caloris masculis annumerant quoniam tanta siccitas aliena caloris acutum reddit ad masculos ducit ingenij perspicacis alie prudentie neglectos veneris modice strenuitatis. Hec itaq; siccitas quoniam elementum passiuum est leuiter ipse inter vtraq; sexum alternatur. Unde venus et luna femine relinquuntur. Caput quoq; ad masculos cauda ad feminas spectat. Hec itaq; discretio licet naturaliter quidem huiusmodi sit contingit tamen diuersis occasiōibus vt de natura dictū est inter stellas et sexuum alternatio. Orientales etenim masculi fingerunt occidentales femine leuitatis sunt sicq; circuli quadrantes ab ortu vsq; ad summum atq; ab occasu ad imum masculi reliqui finis vicem sustinent. his accedit quantum et signorum atq; domiciliōrum circuli inter vtrūq; sexum adiicit.

De diurnis et nocturnis.

Cap. 9.

Restat sic vt inter diurnas ac nocturnas stellas discernamus quoniam aliarum natura die aliarum noctis nature aptior inuenitur id ipsum huiusmodi discretionem exigebat. Sic ergo saturnus quoniam vt dictum est natura eius die temperatur diurnus est. Jupiter quoq; prout natura eius diurna est. Mars autem cuius natura nocte mitigatur nocturnus. Sol quoq; vt lumen diurnum diurnus. Venus autem prout natura eius nocturna est et ipsa est. Unde est quod quando est occidentalis quoniam ea pars nocturne atq; femine nature impensior est fortuna reperitur. Nam orientalis atq; die super terrā et in signis masculis minor. Mercurius autem quoniam die calidus siccitas cognata caloris improprie ducatu suo. Orientalis diurnus est occidentalis nocturnus: hic fortior quod illic permixtis tamen stellis inter vtrūq; genus concedens. Luna demum vt lumen nocturnum nocturna. Caput quoq; diurnum cauda nocturna sicq; draconum stellarum capita et cauda. Itaq; stelle diurne orientales quidem fortiores sunt nocturnis contra nocturne qui quāq; diurnus fortior: tñ occidentalis: directus enī occidentalis sit retro gradus orientalis.

Quinti libri capitula. 18.

Rimum de stellarum dignitatibus. Secundum de stellarum domicilijs iuxta ceteros astrologos. Tertium de stellarum domicilijs iuxta Ptholomeum. Quartum iuxta Hermetem post abidemō. Quintum de stellarum principatu iuxta ceteros astrologos. Sextum de stellarum principatu iuxta Ptholomeum. Septimum iuxta Hermetem post abidemō. Octauum de stellarum terminorum modis et diuersitate. Nonum de terminis egyptiorum Ptholo-

mei aliorumq. ¶ Decimum de terminis indorum. ¶ Undecimum de terminis caldeoꝝ. ¶ Duodecimum decanis eorūq. dominiis iuxta per-
 sas babilones ⁊ egyptios. ¶ Tertiumdecimum decanis eorūq. domi-
 nis iuxta indos. ¶ Quartumdecimum de nouenis signoz. iuxta indos.
 ¶ Quintumdecimum de duodenarijs signozum singulorūq. dominis.
 ¶ Sextumdecimum de gradibus masculis ⁊ feminis. ¶ Septimumdeci-
 mum de gradibus lucidis ⁊ obscuris rectis ⁊ obliquis. ¶ Decimumocta-
 uum de puteis stellarum in signis necnon fortune addentibus.

¶ De stellarum dignitatibus.

Cap. 1.

Septem

stelle inter celum ⁊ terram medie cum per me-
 dium celi orbem continuo discursu mundus
 perpetuo ambientes omnis seculi preiis motibus vniuer-
 sos ducatus gerant ex illo orbe tāq. errario celestis potentie
 superna decreta varia infra circuitū collecta sub iecto sibi mū-
 do inferiorum eorūq. porrectis luminis sui radijs minis-
 tra re videntur. Quoniam igitur in irasactis hucusq. iribus post primū libris
 singuloꝝ tam signoz. 12. q. stellarū. ⁊ suam sco. suz cuiusq. naturam ⁊ vir-
 tutem propem odum executi sumus. Consequens videtur vt deinceps ea-
 rum stellarum cum his signis nature ⁊ proprietatis communionem quan-
 dam in rerum effectū societatem insequamur. ¶ Stellarum inter signa pñ-
 cipales dignitates. 5. sunt circulo sex domicilium. principatus. terminus. tri-
 gonus. decanus. gaudium. duo vero singulis contraria casus ⁊ exitum. ter-
 tium omnium oppositum exilium. Post hoc diuersi gradus inter virūq.
 boni maliue affectum que non sine causa rationali oppinione aliqua. Un-
 de indubitata nec ⁊ virtutis cognitione vetusta indago ita distribuit: lon-
 go nāq. tempore continuos stellarū per signa reditus summo studio pro-
 secuta cum inter signa stellarum hec natura vigere virtutem augeri idq. il-
 lic contra cum insignis integris cum determinatio graduū non vident col-
 lectione inter signa ⁊ stellas habita dignitate alias pro simili vtroq. distan-
 tia: alias pro vtroꝝq. natura ⁊ virtute cognata: alias ob aliam atq. ali-
 am consensus aptitudinem distribuit. Idq. ita nimirum q. cum omnes stel-
 le in omni signo in rerum effectū inter generationes varias cōmixtiones vi-
 dent inter ipsas cōmixtiones per diuersa loca vario vtroꝝq. affectu multā
 inēquitatem atq. dissimilitudinem inueniebant.

¶ De stellarum domicilijs.

Cap. 2.

Ignitatum

itaq. distributiones a domicilijs ex-
 ordientes minus aptam quorūdam
 sententiam in primis consutamus. Neminē quidē ambigū-
 um saturni domicilia capricornum esse ⁊ aquariū: iouis sa-
 gitariū ⁊ pisces: martis arietē ⁊ scorpiōē: veneris thauꝝ
 ⁊ libram: mercurij geminos ⁊ virginem: solis leonem: lune
 cancrum: sane vero non parua dissonantia. ¶ Sunt. n. qui turpilogo quo-

dam stellarum circuloꝝ qualitate atq; nature proprietatibus abutentes
asserat singulas stellas singulis diebus nihil medio suo cuiusq; cursu plus
minusue vnq; esse quousq; soli ⁊ lune alligatē in huiusmodi cursu plus mi
nusue vnq; esse. Cum sol. 15. leonis gradum: luna. 15. cancri obtinebat. Tuz
singule sua domicilia iuxta ligaminis sui longitudinem occuparunt. Eras
enim vt aiunt mercurij ligamen gradū. 12. picro:uz. 30. q; a loco solis per
ordinem in. 7. virginis gradibus incidebat. A loco lune contra ordinem in
24. geminoꝝ. Veneris autem gradū. 47. punctoꝝ. 11. quidem a so
le in libram a luna in taurum incidit. martis vero gradū. 78. vnde ad arie
tem ⁊ scorpiōem peruenit. Iouis graduum. 120. vsq; ad sagittarium ⁊ pi
sces porrectum. Saturni. 136. vsq; ad capricornū ⁊ aquarium hac itaq; de
causa domicilioꝝ huiusmodi partitionem asserit. Quibus ita facile ob
uiamus. Si enim hi ligaminum gradus stellarū rectitudinis gradus sunt
contra est quidem superiorū stellarū rectitudinis gradus pauci sunt: li
gaminum vero q̄ plures. Item si ligaminum gradus hi sunt quibus a sole
transactus ipsas retro gradi ⁊ dirigi necesse est illud q; esse possit. Est autem
contra quidem ea curuū q; multo tamen tot gradus retro graditur. Mars
vero multo plus sicuti autem hi gradus sunt quantū stelle a sole recedunt
erit superiorū omnium. 180. Si vero earum rectitudinis non plus q̄ hec
est eas a sole recedere necesse est. Nec igitur hec domicilioꝝ partitionē cau
sam esse. Sunt autem ⁊ alij alias atq; alias eque ineptas causas representēt
quos longius prosequi otiosum esset.

De stellarum domicilijs iuxta ptholomeum.

Cap. 3.

Is repudiatis

qđ huic partiōi carmen ptho
lomeus tribuat exponendum
est. Septem vt ait stellarum per signa. 12. discurrentium du
catus omnes huiusmodi generationes ⁊ corruptiones cō
sequitur Inter quas ceteris vniuersalior lumen per vniuer
sum orbem virtus ⁊ effectus cōstat ex quibus luna terre vi
cina cursu citissima plurima alterationis maxime vero stellarum ducatus
apparet cum nobis proxime fuerit signorū quoq; proxima cancer ⁊ gemi
ni. Sed gemini signum masculinum in quo sol veris finez terminat: que duo
id signum a natura lune separauerunt. Cancer autem signum femininū esta
tis initium humidum sicq; luna stella feminea humida ad initia rerum du
cens. Quatuor itaq; de causis quoniam vt inter stellas luna citima sic cācer
inter signa amboq; humida ambo feminea pariter ad initia rerum ducen
tia luna cancerum obtinuit. Sol autem quomodo ortu suo mundūz ca
lescit anni vero tempus calidius estas est cum per cancerum ⁊ virginem se
quens plurimum in leone vigeat: signo masculino calido siccō. Sol quoq;
stella masculina calida sicca cūq; leo mediūm estatis vt sol stellarum medius:
his decanis ⁊ sol leonem occupauit. Amplius quoniam sol quidem lūmē
diurnum: luna vero nocturne mensura coniunctione ⁊ oppositione rerum
generationes mouent vitant sustentant: coniunctionis autem ⁊ oppositio

nis eorum in his duobus signis effectus manifestior: cancer lune leo soli concessit. Cum igitur hec duo signa estatem luminibus pro ducatu eorum ad generationes rerum et vite sustentatione concessit merito opposita eis hyemalia saturno contrarij affectus attributa sunt. sic itaq; post lumina ad vltimam stellaz ex vltimis signis numero sumpto vel penultimo proximo ioui penultima. Sagittarij et pisces ordinata sunt apta que in amica luminarium domiciliorum figura post hec marti necid inepte in aduersa videlicet figura ad luminum domicilia: deinde veneris in exagono reliquo reliqua et quoniam ceteris bona contigerant luminibus vero singula vt partes mundi totum circulum per medium partiuntur: habet enim sol a principio leonis vsq; ad finem capricorni: luna a principio aquarij vsq; ad cancri finem in singulis medietatis sue signis suis comunicans.

¶ Juxta hermetem post abidem.

Caplm. 4.

Unde hermetis sententie locus qui in libro suo ipsuz abidem indum antiquissimu fore astrologie scriptorem inducens cum inquit signorum. 12. inter stellas. 7. partitionem idoneam exigit rem adhibito studio. 5. stellaz binas cuiusq; figuras diuersas iuenim⁹ vt qdē nūc orietales nunc occidentales sunt nunc retro grade nunc directe: luminuz vero singulas. Nec enim vnq; sol orientalis sit nec occidentalis. vnde quinq; stellarum bina cuiusq; domicilia fore binis ad apta intellexim⁹ luminum vero vt figure simplicis erāt singula. Idq; ideo q; in seipsis quedam ceteris stellis fortiora essent vt omne q; simplici forma effectus est eadez natura subsistens diuerse nec compage firmum est preter q; apud veteres luna solis stella nūcupata est ex eo scilicet q; cum ceterarum nulla alieno lumine egeat hic quantum luget a sole mutuatur omni fere virtute eius ex eodē fonte deriuata. Nec enim inde quicq; effingitur si non forma nec forma comparet sine materia: estq; materia forme necessitas. forma vero materie ornatus. Sic ergo cum luna quidem tamq; materia solis sit Sol vero tāq; forma lune causa erat vt iure luna solis stella vocaretur cum virtute sua viz solis consequens: hac itaq; de causa tam domicilium lune contiguum eē q; principatus eius statim post solarem et dies eius dicit illius cōtinuo sequi debuit: his ita premissis partitionem domiciliorum inter stellas ad nature aptitudinem distribuimus. Quicquid enim est cognata natura iuuatur: contraria leditur vt ignem aqua non creat sed destruit. aliter autem rebus nature sue congruis. Vniuersis itaq; totius mundi calor quoniam solis est. Hic autem calor in 15. leonis gradu per vniuersum orbem virtute plena atq; integra vi sentiat⁹ a leone et sole incipientes pro ut in natura sua singulariter et integra conueniebant: leonem soli dedimus. huc vero q; lune domicilium contiguum erat sumpto initio a 15. leonis gradu atq; in vtrāq; partem singulis partibus. i. trigenis gradibus ad singulorum scilicet signorum quantitate deductis hinc ad 15. cancri illinc ad 15. virginis gradum peruenit. Alterutrum itaq; lune obtinuit: his itaq; distribuimus stellam cuius circū

lus lunari proximus erat amplectens. A lune domicilijs gemine hic inde par-
 tes vt ante deducto quoniam virginem et geminos designabant. ea mercu-
 rij domicilia deducimus. Postquam cum veneris circulus proximus esset
 a domicilijs mercurij gemine partes. Item vt ante producta libram et tau-
 rum veneri assignauerunt. Inde per circulozum ordinem producte partes
 arietem et scorpionem marti reliqua reliquis vt se sequitur. Cuius parti-
 tionis firmamentum quod domicilia saturni qui maximus mundi infortunius
 ad rerum corruptionem ducit opposita sunt domicilijs luminum que sum-
 ma mundi fortuna ad rerum generationes ducunt. Martis autem vt aliqua-
 tulum leuioris tetragona que figura oppositionis infortunio aliquantulus
 leuior esset. Jouis autem vt fortunati trigona que summe amicitie figura erat.
 Veneris exagona minoris amicitie vt et illa a fortuna iouis descendat. Quo-
 niam vero mercurij corda fere. 19. graduum est ipse minor fortuna venire ei
 domicilia luminis domicilijs contigua sunt ad quantitatem partis fere. 12.
E Nonnulli vero contrarietate quadam stellarum domicilia distribuunt
 vt quoniam lumina lucida sunt. Saturnus obscurus eorum domicilia op-
 posita esse conueniat sic ioualia mercurialibus: quorum alter ad corporis
 opes: alter ad animi diuitias ducunt: que quidem opposita esse non ignora-
 mus sic martia veneris: quorum ille ad bella iram et horrorem: hec ad vo-
 luptates iocos et mansuetudinem spectat: sic quoque quod quod diuersi diuersas red-
 dunt causam ad idem tamen omnes demum concurrunt. Illud accumulan-
 tes domiciliozum opposita stellarum exitia atque quod solis quidem in omnibus
 signis masculis: lune vero in omnibus feminis virtus viget per que for-
 ma simplici domicilia singulari: ceteris vero bina pro figuris binis. Alterum
 in hoc quod orientales et directe sunt: alterum in eo quod occidentales et retrogra-
 de accommodum. Saturnus capricorno retrogradandi: atque occidentales par-
 tis figere adeptus intemperatum frigus eius nature eius signi augente. In
 aquario directi motus atque orientalis temporis figure accommodi naturam
 eius signi natura temperante: sic iupiter meliori figure in sagittario deterio-
 in piscibus: ita mars in scorpione aptior quod ariete. Cuius autem directi mo-
 tus et occidentalis partis figure in tauro adaptat: sic quoque mercurius in virgine
 alterius in ceteris. Unde stellarum domiciliozum due procedunt partes a
 luminibus eorum quoque domicilijs sumpte que illa cum his vt stelle sunt cum
 luminibus archano quodam nexu ligant: Id autem est vt a gradu solis vs-
 que ad 15. leonis graduum equalium in numero collecto: quantum luna de
 signo suo transiit adiciatur totumque a signo lune per gradus equales de-
 ducatur. Eadem hora a lune gradu vsque ad 15. cancri gradum numero col-
 lecto quantum sol de signo suo transiit adiciatur totumque a signo solis per
 gradus equales deducatur: harum utique partium vitalibet in alterutrum
 cuiuscunque stelle domiciliozum incidunt: altera in alterum incidere necesse est
 quod in alterutrum eorum que lumina occuparunt altera in alterum incidit.

E De stella um principatu iuxta ceteros astrologos.

Cap. 5.

Dinceps eam stellaz dignitatē quā nos principatū

vocamus siue regnū alij siue prātescu quo alio noīe appellēt psequi ordo postulat. Nulli qppe quēad modū de domicilijs diximus ambiguū. s. q. pncipatus solis sit in. 19. arietis gradu; lune in tertio tauri; iouis in. 15. cancri mercurij in. 15. virginis; saturni in. 21. libe martis in. 28. capri corni; veneris in. 27. pisciū; capitis in. 3. geminoꝝ; caude in. 3. sagittarij. Causa aut cuiusq; in opposito gradu oppositi signi. Cause vō apud diuersos dissone q; vel hec signa vlt hos de signis gradus ceteris ptulerit. Nam ptholomeus de signis conatus 7 gradus pterit; nec de signis idoneā reddit cāz. Hermes aut vterq; post abidemō ad purū examināt. Nos igit vtriusq; doctrinā in mediū adducemus falsa quorundā opinio nū inter inītia pfutata. Sunt enim pluriq; hoīum adeo impudētis amētie; vt anteq; rerū disciplinam habeāt earū doctrinā tradere incipiāt; qui dum vanilogs audiētiaz tenet; necessario errore coacti in quasiliber opinioēs iustitiam pfolantes; 7 ipsi deducūt; 7 stultum auditorē secum inducūt. Ex hoc hoīum genere qdaz astrologiam profitētes in subtilissimis rez causis frustra fatigati omīssio tāto labore ad primordiale cām simplex imperitiē solatiū; tandem pfugerūt. Aliunt itaq; stellis principatū eos eē gradus in quibus in prima celi ac syderum creatioe stellas. 7 p ditor oīum deus primū locauerit. Cum enim ea corpora aliqua primū occupare loca necesse foret. Elegit auctor que natura cognatione proxima crāt. Unde motu suo progressas multis postea seculis nō plus vel minus q; mediū earum luminum tūct quousq; luminibus alligate pō ligaminum quātitate domicilia sortirētur. Quaz opinio nē quia paritius alibi depssimus hic expeditius trāsire poterimus. ¶ Alit ergo si factor oīum deus; cui seculoz oīum infinitas momētus est. Primo septeꝝ stellas in pncipantibus suis locatas; oēs eodem mō atq; motu sese hēre voluit; deinde trāsactis aliquot seculis tanq; penitens iam volūtatis pme eas relicto munere pmo paritē alterari maluit q; psequitur; an eius q; deinde facturus eēt impotēs erat; aut qd nature aptius primū nesciebat. Cur aut si luminib; ceterē vt asseris alligate in retro gradu iter agent nō sūt vt lumina ipsas alligata retro gradātur. Si enim ideo luminibus alligate sunt; q; motu variātur; qd ergo est quare lumina nō eodem semp motu ferunt. Quid ergo primū in pncipantibus suis locatas asserit; ptra omnes idos persas caldeos 7 grecos astrologos est; q; oēs aliū oīum stellaz motus a capite v inchoātes cum omni cuiusq; diuersitate a primordio hucusq; circūducent.

¶ De stellarum principatu iuxta Ptholomeum.

Cap. 6.

Einde Ptholomeum sententia leuiter transacta ad sequentia transibimus; quoniam inuenimus inqt. ¶ ab v descendere atq; diem augere; cōtra vero in pncipatum eius in altero casum intelleximus. h vero natura cum o natura p̄traria existat; contra o in pncipatum eius in opposito casum esse pcepimus

¶ vero principatus in ♄ quoniam causa ☉ in ♀ existente recedit primus
in ♄ lucem incipit casus in opposito. ♄ autem in ♄ cuius sunt venti tem-
perati quos in ♄ plurimum agit. ♄ in ♄ signo australi quodq; in oppo-
sito ♄ esset. ♄ in ♄ a quo humor vernalis: et ♄ in ♄ a quo siccitatis ini-
cium. Utq; ipse in natura sua temperate siccus erat: in oppositis vero singu-
lorum casus.

¶ Juxta Hermetem post abidemon.

Cap. 7.

Nunc hermetem ut consueuimus inducimus nullū ver-
bum sermonis eius mutant. Res inquit omnes
quibus aliquod initium est in primordio quidē accedūt q;
et cresunt medio statu vigent in fine decrescunt et recedūt:
in omni tam animātium specie constans est. Sic omnis stel-
la in principio signi accedit et cōfortat in medio vigei in fine
diminuta recedit: sic cum primum oriētalis fuerit: primūq; directe sic medio
atq; fine. Sūt ergo generalr stellarū vires in medijs signis. Est autē alibi de-
scriptum q; ♄ ♄ ♄ ♄ prout circuli quadrantem anniq; temporum princi-
pia sunt precipue primatum inter signa sortiuntur: vnde superiorum stellarū
principatus ab eis incepimus: quoniam ♄ et ♄ in parte accessus et augmē-
ti atq; altitudinis ☉ exiterunt. ♄ vero et ♄ in parte recessus et decrementi
atq; recessus ☉ in ♄ et ♄ fortunatarum principatus intelleximus: in ♄ et
♄ infortuniorum: nec enim duarum in vno signo principatus: ut nec vnus
signum duarum domicilium. ¶ Quoniam vero ☉ ab ♄ incipiens atq; ascē-
dens incrementū diei prefert in ipso principatum ☉ dedicauimus vim va-
lidissimam in medio notātes id est gradu. 15. Sed qm̄ omnis ♄ virtus so-
lari cōtinua est: ♄ principatum in ♄ q; ♄ sequebat ordinauimus. Cuz autē
luci tenebras cōtrarias ☉ lucem h̄ tenebras viderem: a solaris principa-
tu opposito ut priore duorū h̄ inchoauimus vi maxima in medio notata.
Relinquitur ♄ ♄ secūdo infortunio: ♄ ♄ qui prius lumina proxima for-
tuna erat plena virtute in medijs. ¶ Deinde sunt inferiorū principatus: quo-
niam enim ♄. 47. gradibus a ☉ recedit. Eratq; ♄ signum humori impen-
sus ut ♄ humidior ipm̄ genus precegit potius in trigono q; h̄ vi maxima
in. 15. eius gradu: ut ♄ in ♄. 15. virtus solidissima tanq; de ♄ trigono. Cum
enī a ☉. 27. gradibus recedat. ♄ autē ♄ preoccuparit. ♄ ♄ autumnalis na-
ture sibi cognate obtinuit. Quēadmodum enim ipse nimis a ☉ recedit: sic
♄ ♄ magisq; ♄ cognatur: causa ex hoc q; dies eorū q; ortus per circulum
rectum equales deinde q; ubi h̄ contra ☉ pro ducatu contrarie positus est.
Sic ♄ contra ♄ locari debuit: quorum hoc ad seria intendit illa ad ludi-
bria. ¶ Ad hunc modum inuentis principatum signis: deinceps gradus
ipso determinare conuenit. Conuertimur igit quo cōsueuimus vnde om-
nium celi partitionum series aptissime orditur. Id autem a ☉ est a medio
die a medio celi a linea equabili ab ♄ principio. ☉ enim mūdi lux et calor
dies est in cuius medio ☉ vis itēgra huius ab ♄ capite ☉ ascēdens icremē-
tum prefert. Signorū autē ortus cum toti mundo varietur in medio celi per

totum mundum idem est qui equabilis lumine. Sic ergo cum γ stellarum
 principatum gradus vniuerso mundo idem sunt apte in his ordinandis
 a recto circulo atq; celi medio inchoamus. Scimus enim q; in recto circulo
 ex quo primum $\vee$ punctum meridianam lineam attigerit: primum $\odot$ pun-
 ctum ab orizonte emergit. Unde memor antiquitas nascentis mundi ories
 $\odot$ exiitisse tradit: de quo nullus aptior geniture primo die: q; is ipse gra-
 dus in quo plena γ integra γ virtute viget. Quoniam ergo quoadocunq;
 in circulo recto is gradus id est. 15. $\odot$ primo ab orizonte emergit. 18. $\vee$ p
 mediam transit in. 19. $\vee$ gradus $\odot$ principatum firmauimus cuius in me-
 dio celi medio die vis integra. Scimus autem in celo nihil sine iudicio γ cō
 silio decretum. Hoc itaq; iudicium γ consiliuz cum γ in medio mūdi oriē
 te locarit in $\vee$ per diametrum opponit quorum nature in inuicem vsq; ho-
 die repugnant. Est enim stellaris principatus officium melioris ducatus ei⁹
 signum certissimum. Cum ergo distantie inter eos necessarie gradus certos
 determinare vellemus distantie stellarum a $\odot$ gradus sumpsimus que di-
 stantia a stellis diuersarum affectionum causa est. Hanc autem. 12. graduuz
 inuenimus infra quos omnis stella debilioz eosq; gradus distantiam vo-
 camus. Hos itaq; gradus cum γ loco adiceremus perductus est numerus
 ad. 27. γ . γ igitur in eo gradu principatum designauimus. Nam adiun-
 gere maluimus q; detrabere. Detractus enim is numerus in. 4. eius signi
 gradu locaret in loco videlicet remoto γ debili: essetq; ita ad oppositionem
 γ applicans applicationem corrumpens. Quapropter γ a γ separatuz γ
 in cardine sibi apto locari potius erat. Cum autem γ principatus domici-
 lium mercurialium oppositum esset γ inter ipsos ne aduersa figura conta-
 minarentur distantie gradus adiecimus perductus est numerus ad. 28. χ
 Quoniam vero cum infortunium in paucioribus q; fortunata est gradib⁹
 accedens ledit γ circa γ : γ propinquoze locantes vt ipsum potius be-
 rent q; ab ipso lederent principatum eius in. 27. χ gradu constituimus in
 loco fortune eius apto. Si enim distantie gradus detracti essent in locuz γ
 nature sue contrarium incideret. γ autem incidit signum γ domiciliū prin-
 cipatus eius existeret iure. 15. eius gradus q; fortissimus erat obtinuit apte
 quidem amica figura γ ligatus proutq; fortunatus erat. Siquidem enim
 aditum esset ad oppositionem γ appropinquaret. Si detractum in perfe-
 cto medij virtute nec γ neceretur. At vero cum γ principatus signum io-
 uiali tetragonum existeret. Tetragonus autem dimidia oppositio dimidiū
 distantie id est. 6. gradus adiecimus: vnde principatuz eius in. 21. gradu γ
 terminauimus apto loco in cardine terre: q; numerus si detractus esset ipm
 a cardine deiecisset: essetq; γ damnans non γ ipsum beans. γ vero prin-
 cipatus cum in $\odot$ incidisset gradūq; ipsum determinare vellemus in pri-
 mis nonnullū visione diuersa: quoniam id interdum infra 12. gradus ap-
 ret nonnullū in 13. sub equabili linea per ortum recti circuli ea visio depre-
 henditur attamen principatum eius: a solari elongantes in γ . 3. gradu su-
 dauimus que visio eiusdem quantitatis reperitur cum dimidia latitudine

sua australi. Si enim cum latitudine australi nouilunij uisione mutaremur principatus eius in fine V consisteret. Prohibitum autem erat ne due stelle in vno signo principarentur: eratq; primum γ lune ducatus. Est autem a capite draconis ascensus lune vt in geminis altitudo $\odot$ Quapropter in geminos put nature cognatio exigebat: capitis principatus incidit: cuius ipsi gradum captantes id perspeximus: q; omnis stella in media latitudine sua: quantum ad illud iter attinet in optimo statu est. Unde quoniam γ in media latitudine sua a capite per vnus signi quantitatem distat capitis principatum in tertio π gradu stabiliuimus: caude in opposito vbi p omnia capiti opposita est. Nec est itaq; stellarum principatum ordinatio cuius firmamentum q; superiorum stellarum principatus cardines obtinent inferiores quoq; loca sibi apta quodq; fortunate aut infortunata sunt prout repp generatio est: primum a fortunatis mota: deinde corruptio ifortunij effectus consequitur. Sunt alij qui vt nos distantia stellarum a $\odot$ vtinur nouilunij uisionem adhibent. Similiter. 12. gradus numerantes q; illic γ rerum generationes innouet. γ autē ideo minus vno q; δ gradu locant: quia γ anteq; δ apparet γ corpus eius corpore δ vno q; δ .

De stellarum terminorum modis et diuersitate.

Cap. 8.

Habitis terminorum diuersitas distinguenda est quam quinq; partitam inuenimus. Alij naq; sunt egyptiorum termini. alij caldeorum. alij ptholomei. alij aristotele. alij indorum: quorum si certa ratio haberetur nec ipsi quid incerti essent: preter q; longevi experimenta studij distribuerunt. Inter ea vero que experimentu quod sepiissime rectum inuenitur id iure obtinet. Qua de causa inter omnes diuersarum fere nationum astrologos frequentioris vsus egyptiorum termini reperiuntur: qui hi soli maiores stellarum annos integre numerent: si gnorumq; sine infortunia excipiant principio maxime fortunatas: primum itaq; differentia prenotata singulos deinde ordinabimus. Aristotelia quide signorum terminos inter septem stellas partitur rationem adhibens nullaz inter signa stellis dignitatem esse debere cu lumina proslus imunia fore conueniat. Ceteri vero omnes eos terminos inter quinq; tri stellas distribuunt: eo q; stellis omnibus per domicilia sua comunicent lumina excipientes. Alij siquidem asserunt vtrunq; lumen in sua circuli medietate in singulis signis dominis suis comunicare. Alij $\odot$ in omnibus signis masculis. γ in omnibus signis feminis cum vniis suis partem habere: vtrunq; ratum. Quapropter his contenta luminibus terminis superfederunt: que ratio egyptijs sufficiens visa est. Nam alij quidam alias et alias accumulantes aiunt: vel ideo luminis proprijs carere terminis. Quod cum inter quinq; stellas omnis nature diuersitas expensa fuerit. De ipsis enim est calida sicca: frigida sicca: vt γ et δ . de eisdem calida et humida vt γ . frigida γ . promiscuus γ . Qm itaq; $\odot$ marcie nature. γ venerie terminis eorum vt suis contenta remanserunt equa virtute p eos terminos ipsorum eorum dominis. Quanq;

ergo diuerſe ſint rationes in re tamen omnium præter ariſtoteli cōſenſus
 lumina terminis prohibuit. Tam ꝛ ſi alia quedam in ea re generaliter cō-
 uenientium ſpecialis ſit diſcordia qꝫ nulli eorum alijs nec in ſtellarum ordi-
 ne nec terminorum quantitate concordant præter qꝫ plures eorum ſignorum
 fines infortunijs tribuunt a fortunatis maxime inchoantes qꝫ harum qui-
 dem initium illarum vero finem rerum intelligant. Inter que ſignorum ni-
 hilominus principia ꝛ fines diſcurrunt: quos quoniam vt dictum eſt egi-
 ptiꝫ per terminos ſuos maioris ſtellarum aliquarum numeri obſervatione
 præcedūt iure inter ceteros obtinuerunt. Quāqꝫ ptholomeus inter egiptio-
 rum ꝛ caldeoꝝ terminos conferens qui ſibi rectiſſimi viſi fuerint ſe in-
 ueniſſe refert in vetuſtiſſimo volumine quodam magno temporis impen-
 dio partim diſtracto ꝛ interrupto: partim de aſſo ꝛ ex eo plurimuz anno-
 ſa caligine obcecato: cuius auctoris nomen euz diu lateqꝫ ſcitatus reſcire ne
 quiret: ne vage auctoritatis incommodum incurreret illos obmittens imita-
 tiōe ſuos edidit: nec tñ vel hī vel alij neqꝫ vel ante vel poſt ptholomeū egi-
 ptiꝫ terminis aut frequētiōis uſus: aut grauioris auctoritate inueniunt.
 Quos ppter hoc primū ordinabimus: deinde ceteros nō qꝫ neceſſarios ha-
 beamus: ſed ne illꝝ neſcī hos præferre videamur: ſi prius caldeoꝝ termi-
 nos excuſauerimus in eorum principijs tantum designatis.

De terminis egiptioꝝ.

Caplin. 9.

Utemadmodum

Ptholomeus ꝛ præter eum
 qꝫ plures veteris auctori-
 tatis viri antiqꝫ ſeculi hystorias memoriter retractantes nar-
 rant ab vniuerſali diluuiō qꝫ vniuerſam terram operies oī
 ſere priores ſeculi memoria deſecta paucas admodū animas
 ſupſtites reliqꝫ ex oībus mūdi nationibus in caldea primū
 ſyderei motus atqꝫ virtutis cōcepto ſtudio ſapiētia nata: deinde ſucceſſu tē-
 poris adoleſcēs paulatim in orbē deriuata eſt. Narrāt quippe trāſacto dilu-
 uio quā primū vndis ad priores alueos reuerſis arida patuit. Noue cum
 filijs ſupſtite cum ex armentia temperatioꝝ auras ſequeret uſqꝫ qua poſtea
 babilonia ſurrexit pueniſſet: deinde renaſcēte mūdo nepotes eius ad hoc me-
 dio vndiqꝫ verſum: penes tygrum uſqꝫ kaſtarum ab eufrate uſqꝫ kuſan tꝫis
 ſucceſſu diſfuſos. Inter quos primū vt aiunt vnus ex filijs ſuis Sem a vita
 memoria inſtructus: ſeu diuino pꝫij ingenij dono illuſtratus ſydereos cur-
 ſus ſequens effectus mirari cepit. A quo ſequentis etatis ſtudio inſtantuz
 uſqꝫ accreuit quoad ex omni celo tam ſignifero circulo partium qꝫ ſtellarū
 infra diſcurrentium: primo ſua cuiuſqꝫ virtute formata: deinde cōmunione
 quadam permixcentes vt ceteras ſtellarum dignitates ita terminos a gene-
 rationis initio ſumpta per annorum reuolutiones ſtellaruz effectus pꝫnuo
 metientes deprehenderunt: a quibus creſcēte humano genere cetera poſtea
 mundi nationes eam ſapiam mutuata adhibito ſtudio pro ingenij ſaculta-
 te nōnihil emendarunt ꝛ plurimū adauxerūt. Inter quas egiptijs nec au-
 re ſubtilitas pō parum accomodauit. Erant ergo caldeoꝝ termini ea rōne

ordinati ut per singulos trigonos singulis modis deducerent. Quos cum Ptholomeus in tetrastrin suo quem arabes a tarba vocant eis modis ordinauerit subiungit: non tamen ex autentico precessorum aliquo sumptos. Quãobrem et nos supersedendum eis duximus.

¶ De terminis indorum.

Cap. 10.

Indi vero primi seculi partes siue ita primum habuerint: siue caldeorum inuentione postea recuperantur prout rectius eis visum est: stellarum terminos aliter ordinantes omnia masculina signa vno modo: omnia femina, vno alio partiuntur: a masculis a ♀ in feminis a ♀ inchoantes: mascula in ♀: feminea in ♂ finientes. Sunt itaq; de ♀ 8 gradus. 5. h. 4. 7. 8. 9. 5. ♀. 7. de ♂ duo ♀ gradus. 5. 7. 8. 5. h. 5. ♂. 5. Ut igitur ♀ diuisus est sic omnia mascula: ut ♂ sic omnia feminea eodemq; ordine diuiduntur.

¶ De terminis caldeorum.

Cap. xi.

Deinde trigonorum dominos ordinauimus. Cū enim 12. signa quatuor naturas representent per tria intervalla deductas terna eiusdem nature necesse erat. Vel si cut signifer tres limites terminabat circuli videlicet ♀ 69: hō sic inter eos et infra trigonum diuiduntur. Cuius et alie rationes in secundo libro exposite sunt. Ex hac itaq; nature cognatione stellarum dignitati aliquid accrescere consequens erat. Dicimus ergo trigonis masculis diurnis stelle mascule feminis et nocturnis femine et nocturne que maioris in ea cognatione testimonij atq; aptioris: haizen haubalic in primis locis: ergo ignei trigoni dominorum die primus ☉: secundus ♀: nocte conuerso particeps nocte dieq; h. Terrei trigoni die primus ♀: secundus ☿: nocte conuerso vtrinq; particeps ♂: ♀ quoq; tantū in 11p. Aeris trigoni die primus h: deinde ♀: nocte econuerso princeps vtrūq; 7. Aquatici trigoni dominorum die primus ♀: secundus ♂. nocte ♂: ♀ precedit: ☿ vtrūq; partcipe.

¶ De decanis eorumq; dñs iuxta perfas babilones et egyptios. Cap. 12.

Sequuntur decani quos arabes in lingua sua facies vocant: quos eorumq; dominos primum prout perse caldei et egyptij vtuntur ordinabim: deinde quid indica sententia diuersitatis asserat exponem. Sunt enim omnia signa trinis affectionibus diuisa: singule partes denorum graduum. Ut ergo stelle ipsa signa equis quantitatibus discreta per circulo: eundemq; ordinez partiuntur: ita et equas signorum partes eodem ordine prosequi debuerunt: igitur ab ♀ incipientibus primum decanum signi dñs. ♂ occupat sequentem sequentis circuli stella ☉ tertium tertij ♀: secundi signi primum ♀: quarti scilicet circuli proximum sequentis. Secundum ☿: tertium h: atq; ad hunc modum per ordinez.

De decanis eorumq; dñis iuxta indos.

Cap. 13.

Am indis

aliter visum est qui licet eandem partitionem faciant non tamē eundem ordinem in distributione sequuntur: tripartito siquidem omni signo secundam. 5. domino: tertiam. 9. per ordinem signorum trigoni. Ut V primam 8: secundam 0: tertiam 7 atq; in hunc modum. Idq; ita recte facere putant vt trinorum per trigonos signorum domini trinis signorum partitionibus per ordinem impeerent prior tamen distributio plurimum vsuum celebrata obtinuit.

De nouenarijs signorum.

Cap. 14.

Is ad hunc

modum ordinatis: deinde secundarie quedam stellaz per circulum opes exponende: vel quibus prime sunt nouene quas in recipientes nouebharat vocarunt. Qui post trinembrem signorum diuisionem quaz in trigoni dominos distribuunt singula statim signa noues secantes singulas partes trinis gradibus 7 triente: ex punctis. 20. metiuntur. Quas sectiones ideo recte facere videntur: quoniam ab omni signo in nono eadem natura reperitur: distribuentes eas inter stellas signorum ordine. Ut de V prima 8: secunda 7: tertia 7 sicq; per ordinem quo ad nonam noni dominus 7 obtineat. 8 vero primam h: secundam 7: tertiam 8: quartam 0 atq; deinceps in hunc modum: cuius dominij prompta huiusmodi inuentio est. Ex omni siquidem trigono tropici signi per singula eius trigoni primas nouenas sortitur: secundas sequentis dominus sic deinceps per ordinem. Ut ignei trigoni 8: terre h: aeris 7: aquatici 0. Nonnulli vero nouenas has per ordines circuloz distribuunt singula signa ab eorum dominis inchoantes. Ut de V prima 8: secundam 0. de 8 primam 7: secundam 7: tertiam 0: quartam h: atq; in hunc modum prior tamen obtinuit.

De duodenarijs signorum.

Cap. 15.

Est hoc

7 duodenarie signorum tractande: dominicq; singulorum graduum inueniendi. Ut enim circulus ipse per. 12. spacia diuisus erat: sic ipsa spacia singula toridez equis partibus sub diuidi conueniebat Intellecto singula signa omnium habere cognationez. Metiunt itaq; singulas partes gradus bini 7 dimidijs id est puncta: 150. singularum primas ipsorum nec sequentes sequenti non per ordinem: cuius artificij huiusmodi prompta est inuentio. Collectio enim quantum interest a principio signorum vsq; ad ipsum gradum: cuius duodenarius querimur duodecies sumetur. Tota ergo summa ab ipsius signi principio per singula signa trigenis gradibus deducta vbi steterit in eo signo illius gradus duodenaria reperitur. Hermes autem eiusq; sequaces primi singulorum graduum naturas ita distribuiebant vt primus cuiusq; gradus ipsius signi naturam traheret: secundus secundum: tertius tertij sicq; per ordinem. Ut duodeci-

mo in. 12. terminato. 13. itē ab ipso incipiat deinceps. Quo artificio Hermes in libris suis de diuersis tam nati q̄ questi onū nego cīs: plurima tradit ne-
gocia singulis gradibus cognatorum signorum dominos prestituens. Nec
vero putandum q̄ que signorum eadem sint stellarū duodenarie. Nam stel-
la quelibet in quocunq̄ signo fuerit eius gradibus duodecies acceptis to-
ta summa a signi principio deducta stellarum duodenariam designat.

De gradibus masculinis et femininis.

Cap. 16.

Ue cum ita fiat et iter ipsos gradus masculos et femi-
nas esse consequens est preponemus itaq̄ di-
uersorum sententias: deinde eos qui frequentioris vsus sunt
ordinabimus: firmus tamen ut omnia conuenerint. Nam di-
scretionis huiusmodi ea nimirum utilitas est q̄ cū vel in na-
tali masculino vel questiōe de masculis proposita. Si stel-
le mascule in signis et gradibus masculis conuenerint ducant firmant siq̄
in parte altera. Vterum igitur alij quidam de signis masculis primos. 12.
dimidium masculos ponunt: deinde totidē in reliquos feminas. De signis
vō feminis prā p̄mos. 12. et dimidiū feminas totidē sequētes masculos.
Alij vero per duodenarios sexū discernunt primos de signis masculis ma-
sculos iudicantes: primos de feminis feminas. alternatim deinde per ordi-
nem vsq̄ in finem. Nunc eos qui restant ordinabimus si prius et aliam gra-
duum discretionem exposuerimus ut et illos post illos post hos continua-
ti ordinemus.

De gradibus lucidis et obscuris.

Cap. 17.

In eadem causa iter eosdē circuli q̄dus: alij quoq̄
lucidi iudicant: alij obscuri: alij vero me-
diū quadam conditione vmbrosi: alij vacui. quorum ea quidē
utilitas q̄ lucidi quippe dignitati rerum accedunt obscuri con-
tra mediū inter vtrūq̄.

De puteis stellarum.

Cap. 18.

Postremo sunt varij per diuersa signa gradus inter
adminicula stellarū et obstacula versan-
tes quorum qui obstant arabica lingua putei stellarum vo-
cātur quos nos precipitia dicere solemus. Qui vero fauēt
addentes fortune ex re nomen traxerunt. Precipitia quidē
cuiusmodi officiū sunt ut quamlibet stellam tulerint vim ei⁹
imminuant. Itaq̄ fortunatis quidē semper periculosa sunt. infortunjs nūq̄
salubria dum scz noxiam eorum vim imminuāt. Quorum veritas cū apud
plerosq̄ incerta sit nos omissis diuersorū opinionib⁹ que perse et egyptij ira-
dunt ordinabimus dum scz fortune addentium rōne exposita vtrosq̄ con-
tinuo disponamus. Gradū nāq̄ fortune addentium eam vetustas rōnez
experta est ut cum stelle pro locorū comoditate ad fortunā duxerūt. si vel
vcl pars fortune hos gradus possiderit aut eorū vllus orientis gradus
exierit nati fortune addunt. E quibus sunt quidam ut si stelle duces etiam

ad natū casuz inclinānt. Hi gradus hoc modo adhibiti postmodū in sub-
 litiōne recuperant. Sunt ergo de 8 tres. 15. 28. 30. de 8 duo. 3. 5. de 8. 4.
 7. de 8. 4. II. p̄ter quos ⁊ alij per singula singa discreti in quibus nihilo
 minus antiqua experientia conuenit: q̄ quociens vel ipsi orientiū gradus
 existant aut die ☉: nocte ☾ gerūt in loco circuli accomodo. Nato sublimis
 dignitatum gradus vt regna vel regnis proximis p̄ncipatus promittūt
 hec sunt stellaz per oēs circulū dignitates icōmoda adminicula obstacula
 p̄ter q̄ singulis ex permixtione quoq̄ non nihil inter vtrūq̄ genus acce-
 dit que suis in locis vt particularim incidit exequemur. Nec tamē ignorare
 nos quisq̄ existimet p̄ter hec indos alijs atq̄ alijs circuli partitionib⁹ stel-
 larumq̄ dignitatibus vti suo quidez artificio aptis quas quoniam nostro
 indicandi modo nec apte sunt necessarie si longius sequeremur dispēdij ini-
 zium castigatum opus intumaret.

Incipit liber sextus.

Primum de nā stellarum. ¶ Se-
 cundum, queque forme
 in singulis decanis oriuntur vt eodem de
 ortu signorum per circulum rectū. ¶ Ter-
 tium de respectu graduū circuli. ¶ Quar-
 tum de signis amicis. ¶ Quintum de si-
 gnis natura congruis atq̄ distātia virtu-
 te ⁊ via. ¶ Sextum de signis appositio-
 ne ⁊ exagono conuenientibus tetragono.
 ¶ Septimum de signorum annis mensi-
 bus diebus ⁊ horis. ¶ De significatorū
 ducatu sup̄ diuersas terras. ¶ De signis
 ad motum ⁊ quietem ducentibus. ¶ De
 signis rationalibus. ¶ De signorum do-

minis in partitione temporis ¶ De signis ad forme dignitatem ad largi-
 tatem ducentibus ad coniunctionis complementum ad accipiendum ⁊ te-
 nendum. ¶ De signis ad morbos eorumq̄ occasiones ducentibus. ¶ De
 signis ad honestatem mulierum ducentibus. ¶ De signis ad honestatē du-
 centibus. ¶ De signis multe proles pauce ⁊ sterilib⁹. ¶ De signis morbo-
 rum sectorum acutis ⁊ iracundis. De signis ad vortum qualitates ducenti-
 bus. ¶ De signis ad dolum fraudem perfidiam ducentibus sollicitis etiam
 ⁊ obscuris. ¶ De signis inter volatilia quadrupedia reptilia ⁊ aquatica di-
 scernentibus. ¶ De signorum plagis. ¶ De cardinibus circulis de quadrā-
 tibus de domicilijs. 12. omniumq̄ eorum ducatu ⁊ causa. ¶ De quadrā-
 tibus circuli corporalibus ⁊ spiritualibus. ¶ De commixtione nature car-
 dinum. ¶ De quadrantibus ⁊ domiciliorum coloribus. ¶ De quadrantibus
 ascendētib⁹ ⁊ descendētib⁹ longis ⁊ breuib⁹. ¶ De partitione
 quaterne repx. ¶ De quadrātibus diei ⁊ horis. ¶ De oñis diez ⁊ horaz.

Primordio tractatus partim singulares nunc stellarum nunc signorum naturas partim cōmunes utroꝝq; affectus secuti sumus. Deinceps vniuersalis in hoc quidem signo in sequenti stellarū ducatus insequimur ac primum occurrit vt formarum que per singulos signorum ducatus oriuntur rationē exponamus. Cū enim in intellectu concepte ab omni sensu aliene sunt tam graui ammiratio ne homines in tantas opiniones agunt: vt vel maxima astrologorū pars cum de ortu harum formarum legerent nec vsq; ad ducatus earū peruenirent in eam opinionem ducti vt rem existimarent aut proorsus inefficacē aut forsā effectus ab homine intellectu alieni q̄ q̄ per sarum astrologi hermes et ascalius. Indorum quoq; summates in electoribus libris suis proprijs harum formarum qualitates atq; vires soleri indagine exquisitas relinquere ducatu quidem earum partim figere descriptione partim proprietate partim etiam qualitatū expositione legentis ingenio atq; intellectu cōmē dato partē autem vt altius remota erat vt nec quando scirent sic nec sciēdū tradiderint non quodaz artificio celeste potentia experiente. Quorum ducatus quoniam huius negotij non sunt alia differimus. Nec tamen existimādum eorū qui huiusmodi rez scientiam adepti posteris relinquunt eaz intentionem fuisse q̄ aliquaz ciuimodi in celo esse intelligerent aut sic corporeum quid aut ita figuratū aut his qualitatibus ifectum quo ad ciuimodi forme in ea essentia per singulos signorū gradus decanos super terre faciē orientur. Verū vt singula circuli loca signorūq; singulos decanos varios rerum euentus consequi utq; adeo quidem vt nonnulli signis et gradibus circuli rerum omnem ducatum negantes formas tum desuper ferri asserentur que cognatos rerum inferioris mundi figuras trahendo in varios casus agitent. Cum hec inquam viderent ciuimodi affectibus formas consentaneas per signorum dixerunt vt affinioze aliquo sermone distentis intellectū dirigerent celiq; secreta ab vmbzato sermone et minus occultarent et sapienti ingenio pleno intellectu designarent sicq; iter eos et nominibus et descriptionibus varijs discernerunt partim quidem generi nostro affinibus partim inauditis atq; imaginatiōe nostra alienis quod genus idcirco adhucuerunt vt inter inferioris et superioris mundi formas longe discernendūz iudicarent. Inuenimus igitur inter omnes huius artificij scriptores trinam celestium formarum diuersitatem de quibus partim dictum est partim dicendum restat preter q̄ nonnulli alias celo attribuūt et res et formas. Que quoniam huius negotij non sunt suis tractatibus relinquimus. De eis vero que assumimus primum exponemus eas formas earumq; loca in quibus perse caldei et egyptij conueniunt deinde indicam inuentionez adhibemus. Postremo. 48. imaginum quas Alatus et Ptholomeus describunt ortus ordinabimus. Que quoniam singule ex suis stellis componuntur quas motu suo circuli loca temporis impendio mutare necesse est a ptholo

mayca collatione progressu facta. Nos vt Albumasar nri temporis ortus eo pmetimur: terminūq; subiūgēs alexātri videlicet Anno 1160. ⁊ nobis progrediēdi modū reliq̃. Alij vō quas indi quasq; p se tribuūt ab eisdem locis imote in eisdē semp decanis oriunt. Nec enīz bestelle sunt vt isti: s; superioris circuli quedā intersignia indice vō forme in singulis decanis oriūtur cetere partim in singulis p̃m in pluribus hoc apud nos priuilegiū est: vt sicut Albumasar nihīl de his formis a p̃ma inuētiōe variat sicut a latio nra: nec vnū de ṽbis eius cōmutet: nec punctū vnū addēs vel minuens.

De naturis signorum.

Cap. 2.

Et igitur aries nā igneus gustu amar⁹ stature porrecte bicolor: biformis augmentas diem vltra horas. 12. ortu minuto 30. gradibus: Oriē in p̃mo

eius decano: vt perse ferūt semina cui nomē splēdoris filia postq; cauda piscis marini ac p̃ncipiū eridonij caputq; ceruothauri. i. forme ex ceruo ⁊ thauo ⁊ geste. Post hec canocēsalus manu sinistra candelā dextra clauā gerēs. Juxta indos vir niger oculis rubeis grādī corpe fortis animosus ferox erectus iugib⁹ memor albo lītheo vestitus de. 48. imaginib⁹. Post grecos ⁊ Ptholomeū dorsum celpheij: arabes dñm solis vocāt clunīq; eiusdē ⁊ genua atq; sinistra manus mediuq; dorsuz andromade clunīq; ⁊ corpa sinīsq; feni piscis scōs quoq; filiū līni. i. iustitū ceti. In 2° arietis decano iuxta psas mediū marini mediū eridonij mediū ceruothauri nauis equus manu celū gerēs semina caput suū pectēs cū brachijs ferreis caput meduse curuūq; harpes psci q̃ arabes nēbus p̃se idos femia syndone ac pānis rubeis idura vna pede eg: ip̃a forme egne cogitās ire questū pānos monilia plez. Post grecos d. 48. stelīseris corpa celpheij dñz solis tibie cū pedib⁹ caput psci sinīsq; man⁹ dexter pedes andromade eridanij caput arietis ⁊ cornua reliquūq; līni cū pectore ceti.

In 3° arietis decano iuxta psas iuuenis cui nomē falsus solio residēs cuz quo equ⁹ duplex ac posteriora solij geniti deficiēdo deos acclāmātis: pectus quoq; piscis ⁊ caput postremū eridoi cauda ceruothauri: scōaq; medietas frōtis. Juxta idos vir flauī coloris crine rubeo: ferox manu⁹ to: qns lignēū virgāq; gregis rubeis idutus aptus artificio ferri gestiēs id apte facē: q; decanus iouis est vtidis placet nec p̃ualet q; domiciliū maris. Post grecos stellatis pect⁹ psci cū manu sinistra qua meduse caput deferret stellaq; oblonga i capite arietis: ṽter quoq; arietis ⁊ caput ceti.

Thaurus nāe terreus gustu acidus augmentans diē nā diminutus. Oriē in p̃mo ei⁹ decano vt p̃se docēt gladio succintus orion sinistra manu gladiū dextra bastā tenēs supra manum ei⁹ duos delabra ip̃m alloquētia ⁊ noīe orionez appel

lantia. Post hoc nauis eximia supra quā vir nudus residens subitus vō dī-
midū corpus femine mortue deide vir humero tenēs dimidū capite canī
no q̄ genus p̄saz lingua sax greca cynocephali latina antipites appellant.
Juxta indos femina circuita crispa honesta demonio filis plē hñs indutā
pānis prim̄ adusta vñ sollicitū queritēt pānos ⁊ ornamēta filo. Post grecos
mediūz p̄ci ⁊ clunīs caputq̄ q̄ manu sinistra gerit femora atq̄ ilia arietis
locusq̄ infectiōe arietis finis atq̄ spuma eridant̄ seu nili. ¶ In secōdo thau-
ri decano iuxta p̄sas nauis supra quā vir nudus in ptem nauis tēdēs eleua-
ta manu clauē gestās scōaq̄ medietas femine mortue dimidūq̄ corp⁹ sin-
cipitis manu dextra hastam ⁊ spiculā ferēs sinistra clauē viraq̄ manu as-
gnās. Juxta idos vir corpore ac vultu fili vxorē hñs thauro silez digitans
caput vngulās imitās robusto corpore ardētī stomacho edax atq̄ ipatiēs
famīs lintheo veteri idutus sollicitus domos ac terras incolere boues ara-
tro iugare. Post hec forma defecti corpis dextra manu virgā tenēs sinistra
in sublime leuata. Post grecos genua p̄ci cū tibia ⁊ pede posteriori ⁊ dorsūz
thauri ⁊ vter armus cū dextro pede fluui⁹ a p̄ncipio vsq̄ p̄pe finēz. ¶ In
tertio thauri decano iuxta p̄sas finis ancipitis deinde vir erectus angues te-
nēs at duo plaustra sup̄ quā vir iuuenis residens duos equos plaustra tra-
hentes agrū hñc p̄ crura trahēs manu sinistra. Juxta idos vir valde albis
dētib⁹ euerfis labijs lōgis pedib⁹ ruffi coloris eniue rubeo corpe ex elephā-
te ⁊ leone p̄gesto turbatī sensus maluiolus scamno isedēs tapeto iuolur⁹ nī
ger horribilis cū quo equ⁹ borealis thaurusq̄ p̄strat⁹. Post grecos dexter
p̄ci pes ⁊ humerus habenas trahēs manusq̄ sinistra cū sine freni p̄esq̄ fini-
ster caput thauri ⁊ genua cū radice cornuum finis etiam sub orionis manus
finisq̄ fluui⁹ cum suo sinu.

¶ Gemini signū nāe acreū gustu dulce coloris celi
directe stature orif in p̄o ei⁹ decano vt p̄sis placet
cauda cincipitis postq̄ v̄gaz manu tenēs cū quo
ex p̄te austrī duo currus post geminos equos iu-
gales supra quos vir agitans residet post hoc ca-
put cerasitis iuxta idos mulier formosa bentuola
erecta sollicita p̄lez ⁊ ornamēta querez suendi ac
pulchra artificij docta orif cū ea speculū pluciduz
post grecos caput aurige ⁊ a genu dextro vsq̄ ad pedē australi thauri cor-
nu orionis humerus sinister caput leporis ⁊ manus. Ips anterior. ¶ In se-
cūdo gemino ⁊ decano iuxta p̄sas aureo vir canēs calamo. Persica lingua
Ternuelles greca Hercules dicit⁹ idēq̄ nixus genu pariter ⁊ coluber arborē
ascedēs fugiēdo tñ velloni mediū cerasitis cū quo lupus manu signata. Ju-
xta nidos vir ethiopi filis colore grisis caput plūbaz vitta ligatus armis li-
gatus ferrea rectus galea desup vt sunt currit⁹ manu arcum tenēs ⁊ sagittas
iocos ⁊ saltus parās cātans timpanū pcutiēs poma ex orto rapiēs qui si-
mul orif cū eo multū odoriferi ligni post grecos dextra aurige manus atq̄
altū posterior ⁊ thauri pedū simulq̄ orionis caput humerus manus p̄ci

baltheus genu cū pede leporisq; pectus ⁊ dūnis. ¶ In tertio decano iuxta
psas aslon q; arabes musicū timpanistrā interpretantur sup verticē eius pce-
ra mirus cū eo corde ⁊ calami aurei deide canis latrās cum delphina ⁊ lū-
ce post hec ornamēta sutoris primaq; medietas minoris vīse cū cauda ceta-
stis aristeradicē amplexa. Juxta indos vir arma induēda querēs arcuz ⁊
pharetrā gestās vna manu sagittā operosas telas ⁊ naufragia musice mo-
dulamina locos ⁊ gaudia multifaria celebrare cogitās: post grecos pollu-
tis humeris man⁹ dūnis ⁊ pes de cricastrois coxa ⁊ pes leporis cauda ca-
nis erecta ⁊ pes dexter primusq; agricolae nauis remus cum fine secundi.

¶ Cancer aquee nāe gustu salus orit in pmo de-
cano vt psis vīsum est medietas minoris vīse cuz
qua forma perfecta romana lingua satirus ruptis
pāniculis iuolutus ppinqu⁹ aslon musicū timpa-
nū pcutiēs simul lamina ferri cui⁹ caput eneum cū
de trib⁹ puellis pma virginib⁹ postq; caput scar-
bonis ⁊ cauda aspidis emēbrata est. Juxta idos
vir adolescens clare forme pānis ornatis vetustis
facie ac digitis aliquātulū tortis corpore ex equo ⁊ elephante cōposito pe-
dibus fructuū generibus arborūq; frondibus circumpensus cuius mansio
in agro quo scādalum nascit. Post grecos facies calixto cum viroq; gemi-
noꝝ capite ⁊ manu deide canis minor reliquit maioris atq; puppis ar-
gos cum remozum dñis. ¶ In secundo canceri decano iuxta perlas puella
facunda tribus virginib⁹ quoddāq; nubi simili post hec anterior medietas
canis cum dimidio aurū asini septentrionalis mediū scarbonis mediūq;
gembzariū. Juxta indos puella placidi visus capite coronam ex cedro atq;
mirto rubeo manu virgam ligneam gestans altis vocibus de amore suo pu-
tādī ⁊ canēdī laudisq; deoꝝ in tēplo clamitās. Post grecos caput calixto
cum posteriori cācri forcipe atq; sine puppis argos. ¶ In tertio decano cā-
cri iuxta perlas puella tercia de tribus virginibus secum deferēs nunc acce-
dens non recedēs: canisq; posterior medietas cū secūda medietate aurū asi-
ni pariter ⁊ secundus asinus australis deinde finis strabonis atq; caput ge-
mbrarum. Juxta indos vir pedem habens tartuce pedem similem corri-
giole seu q; arabes tiniam lini dicunt colore tinctum supra cuius corpus a-
guis extensus ipse aurifrīgus ornatus cogitans nauigio pontum peruola-
re auri negotio ⁊ argenti. Unde muliebria sumat ornamenta. Post grecos
occupat vīse maioris cū manu dextra ⁊ pedetū ca-
put asine quē colubzē dicim⁹ velū nauis ⁊ deiceps.

¶ Leo nā igne colericus orit in pmo eius decano
vt pse scribūt cauda canis arcu iacentis forma leo-
nis dimidia nauis cū remo ⁊ nauicō caput idree
caput equi caput asini. Juxta indos arbores ex-
panse radices ramis canem furionem ⁊ aucamī-
na ferens par iter ⁊ vir obscenis pānis idur⁹ parē-

tes lugere parans cum quo dominus equi in partem boree resplendentes vñ
 se simul cuz quo sicce ⁊ sagitte caput canis resq; simul cani. Post grecos col-
 lum vise cum manu sinistra rictus leonis cum manu collum asina mediūq;
 naui. ¶ In secundo leonis decano iuxta persas ydolum eleuata manu al-
 ta voce clamitās cum quo timpana saltoria decu primo pariter ⁊ cantilene
 multum de tamē plenus bacho senex cum cratere ⁊ vitrea simulq; detibie
 decoribus campoli: deinde anathais ⁊ harabien ac cauda porrigētis ma-
 num. Secundaq; medietatis naui cernis ydre' mediūz equi mediūz asini.
 ¶ Juxta indos uir acuto naso capite coronam ex albo mirto arcum latro-
 nibus imitantes gestans calidus atrox feritate leoni similis: sindone leonū
 caloris indutus. Post grecos humeri maioris arcus cum manu dextra cū
 vi leonis ⁊ harmus mediūm colubri cum argos proza. ¶ In tercio leonis
 decano iuxta persas adolescens cui nomen seclos nimīū flagello agēs plau-
 strum ducens desuper hominem sedentes sequitur paruulus manu sinistra
 thaurum ⁊ vacam trahens tum coruus mediūz ydre posteriūz asini poste-
 rius equi. Juxta indos vir forma ethiopi simul turpis obscenus multe pene
 grauis anxie ore carnem ⁊ pomum manu vtrumq; tenens. Post grecos pe-
 ctus maioris vise mediūm leonis parsq; colubri.

¶ Virgo signum fertile bipartitū triforme. Ori-
 tur in pmo ei⁹ decano vt pfe caldei ⁊ egyptij om-
 niūq; duoz hermes ⁊ Alcali⁹. A pūneua etate
 docēt puella cui pscū nomen sedēdos de dargā
 maarabice interpretatū ad re. nedefa. i. vgo mūda
 puella dico virgo immaculata: copore decora: vul-
 tu venusta habitu modesta: crine plixto manu ge-
 minas aristas tenēs supra solū auleatū residens:

puer ⁊ nutries ac iure pascēs in loco cui nomē hebreā puerū dico a quibus-
 daꝝ nationib⁹ noiātū ihesum significātib⁹ ei⁹a quē nos grece xpm dicimus
 oritur cum ea virgine vt eidem solio insidens nec attingens pariter ⁊ stella
 ariste que finis est serpentis secundi deide caput cerui caputq; leonis. Juxta
 indos puella virgo sindone ac pannis antiquis iduta in manu eius facies
 vitro manuq; deprehensa stans in medio formose mirte volēs ad domos
 parentum ⁊ amicorum ire vestimenta quesitum ⁊ monilia: post grecos cu-
 spis caude draconis cauda vise compede clunis leonis pedes ⁊ cauda cuz
 cratere ac caput colubri parsq; colubri. ¶ In 2. v. d. iuxta persas musicus
 timpanū percussens pariter ⁊ calamo canens postq; homo comete dñs cū
 dimidio forme persica lingua albege romana phetō dicte est aut homo cui
 caput thauri in manu eius dimidiū homo nudus post hoc dimidiū fossor
 riū lignū cuius caput ferrū ⁊ cauda ydre dimidiū corui dimidiū leonis.
 ¶ Juxta indos vir niger hirsutus triplici panno indutus corio serico lin-
 theo rubeo incaustus manu ferens sumptus ⁊ questus cōputare intendens
 post grecos pars caude draconis clunis vise maioris finis obloꝝe quā ad-
 de vba dicunt caput virginis ⁊ humerus sinister caput corui cum rostro ⁊

aliū caudaq; centhauri. ¶ In .3. v. d. iuxta persas secunda; medietas mino-
thauri albece; secundaq; medietas hominis nudi. Secūdaq; medietas fos-
soriū cauda corui cauda leonis simul ⁊ arista atq; duo thauri cum dimidia
clune pastoris. Juxta indos mulier muta casta candida magnanimis lin-
theo tincta loco nō dum exsicato vestita sollicita orandi cā templa visitare
maioris reliquūq; ad beba. Cū virginis humerus dextra cum parte pecto-
ris corui spina clunis centhauri cum coxa.

¶ signū tpatum ortu adductū: bicoloz forme:
stature directe. Oris in pmo eius decano vt p se fe-
rūt. vir iracūndus in sinistra eius; manu stateram; in
dextra agnus cū quo libri iscripti: ac tertia pars
scie ei⁹ quoz noia carathineme. In semita eorum
musicus equū sedēs tympanū pcutiēs calamo ca-
nēs; post hoc draconis caput primūq; ei⁹ quā p se
maiorē vsam vocāt cū nauis cāna. Juxta indos

vir manu modū ⁊ librā gestans ad foss in tētozia sedens docte intendens
mētī appēdere ⁊ mercari. Post grecos mediū caude maioris vise; mediūq;
alui vginis cū manu sinistra qua arista gerit cauda corui parsq; caude colu-
bz australis ⁊ asine dextrā; humerus centhauri parsq; pegasi. ¶ In scdo li-
bre decano. Juxta plas vir agitari⁹ cui pscū nomē bredemif cum quo plau-
strū i quo vir manu flagellū tenēs ⁊ canistrū rubē; alteri⁹ viri secū cū ostra
māticē exumene colorate; tū q̄ ples farmarij atq; pfectinariorum; post hoc
vir lectice isidēs circa ipm socy; deide pusillus mediūq; nauis pars anterior
cēthauri medie nauis mediūq; draconis cū medio maioris vise simul cum
aq̄ fōte. Juxta idos vir forme vulturis aukamie sitibūd⁹ manu sbilis per
aerea volitare volēs cupiēdo vxorē ⁊ plē. Post grecos ps caude draconis;
finis caude vise maioris cū crure sinistro sedis vginco atq; equ⁹ cēthauri; cū
humero ⁊ pectore. ¶ In tertio libze decano. Juxta plas posteri⁹ draconis cū
q̄ppe nauis ac sine cēthauri viseq; maioris; deide cerebrū capitis; herme se-
motū a capite; deide vir nudus arbedi noie cubito suffult⁹ manū sinistra su-
pra caput hñs dextra pcedēs tū cornua arbedi supra capita duoz hoium
q̄rū capita geminis cornib⁹ onerata pplexis iuicē quoz nomē estuari⁹; post
has res qdā noie celū. Juxta idos vir equi vult⁹ māticis honorat manu ar-
cū gestās ⁊ sagittas vna iā sagitta iposita iter virgulta stās itētiōne venadi
solus rez cuēr⁹ p fiderās. Post grecos ps caude draconis manus archadis
cū brachio genu dextro; finisq; habenaz vginisq;
cōpede cēthauri quoq; man⁹ sinistra cū pedelupi.

¶ In natura flegmaticus. Oris in primo eius deca-
no vt perse asserūt finis equi masculi qui ⁊ ipse bi-
demiff appellat quē ipsi cēthaurū dicūt. Cū quo fi-
nis thauri; simulq; nigellus iactor in manu ei⁹ ha-
stileresq; cimbālū dicta. Juxta idos mulier adapte
stature oino idonea cibos gestiēns fame; flabellas

terrasq; pambulare. Post grecos manus archadis parq; capitis asine ca-
 da caput gorgonis quā aloē dicūt cū brachio dextro tūz libze pectus z hu-
 meri finisq; alfeca. i. corona adriagnes finis lupi cū cauda: caudaq; centauri.
 ¶ In scōdo m. decano. Juxta plas vir nudus cui nomē assali? mediūq; ma-
 sculi cū medio thauri. Juxta indos puella exul vultu placido nuda sine ve-
 ste z pecūia pede cōpedi astricto: pelago fluctuās z tāq; littoza captās. Post
 grecos lacertus vīse minoris cū pre caude draconis: atq; hastile gorgonis cūz
 corna septētrionali cū crura libze z pede cū thēla scorpionis dorsumq; lupi.
 ¶ In tertio m. dec. Juxta plas ps anterior ingētis equi masculi cauda sup-
 ter gū reuoluta parq; anterior thauri cū pre canis testi adoperit: qm̄ trahen-
 tem habenas dicūt in manu eius gemini angues. Juxta idos canis furiosus
 siluestris ingēs scētis albicatibus generaq; venationū sandaleū habitantia
 respectu mutuo singula ab inuicē diffugētia. Post grecos pect? minoris arco s
 sinulq; draconis: tū euganeleos hūer? z brachiū dextrū cū septenarij brachio
 dextro vērē scorpionis: laterūq; nodus: postremo caput thuribuli igniferi.
 ¶ A bicozpor: medio interceptus. Quis in pmo de-
 cano vt p̄sis vīsum est. forma viri ornati nudica-
 pite diminuti acclamātis nauē supra cuius caput
 coruus rostro ppe nauis p̄tiguō: deinde corp? ca-
 nis testa adopti defecti est caput ad caudaz. Juxta
 indos cētaurus a femore sursum hō nudus: deīn-
 cepus equus in manu ei? arcu z spicula iam arcui i-
 posita cū valido clamore tendēs ad locū cū rama
 spoliandi cā propijs vībus. Post grecos ceruis minoris vīse cū parte dra-
 conis clunis alcide cū pre dorso caput etiā ac pars corpis agnos genētis hu-
 merus dextra clunis cū clune z pede sinistro: tum aculeus scorpj? corpusq;
 thuribuli. In scōdo A decano. Juxta plas cerasius p̄seus sinistra manu ca-
 tus fauces obtundēs dextra capricorni cornua p̄mens pede dextro: sero ca-
 ni resistēs in canis capitelepō: caputq; leōis pariter z dimidiū corpus nau-
 te dimidiūq; nauis cū dimidio delphine medioq; astrocome. Juxta indos
 mulier camelū sedēs pilosa pānis induta cū karcani idest veste pilea iter ma-
 nus eius cistella redimicula cōtīnens. Post grecos pectus vīse minoris cūz
 parte draconis z genu alcide: tum vultures duo: tum angui tenentis caput
 cum humero z manu sinistra parq; anguis finisq; nonarci cū parte qua ma-
 nus sagittam tenet atq; ferro sagitte: ac pars seri australis. ¶ In tertio A de-
 cano. Juxta persas canis in cuius ore manus pia casij finisq; feri canis cū le-
 po re atq; cetero leonis corpore nauteq; reliquo: scōda medietas nauis z del-
 phini cum cauda astroconis tum dimidiūz arctos ale z vīse maioris plau-
 strum nauis: tum draco z serpens inuicem perplexi. Juxta indos vir aurei
 coloris pilea tunica atq; arboris cortice amictus: in manu ei? duo torques
 lignei ipse punicee lccice insidens. Post grecos corpus minoris vīse cū par-
 te draconis. pars etiam oloris qui z vultur cadens: parq; caude serpentis
 caput sagittarij humerus cum pede anteriorum ac parte seri australis.

¶ De forma rotundus imperfectus nature duplicis.

Oritur in primo eius decano ut psarū opinio. Secūda medietas vīse maioris pter et mulier aquatica quā bedas dicunt cum capite piscis ingentis: primūq; fontis aque nociue: primūq; fere dolore corpore luine capite canis quam peresax vocant. Juxta indos vir niger hirsutus atrox corpore sus siluestris dentibus ad trabis mēsuram longis ut spina acutis cum eo ligamina boum et iumento et rethibus piscari parans. Post grecos dimidium vīse minoris parsq; draconis cum ceruice finisq; cū gni q; et aēlsage. i. tarcuta cum sine galline: et alarum parte: pars quoq; addita mēti arctophilacis pastoris atq; eius equi. **¶** In secūdo decano. Juxta perlas mulier quam ipsi albrabe romani iculie dicūt lectica refidens cum qua arbor vitis medium piscis ingentis cū medio fonte nociuo medioq; feta dolosa: postremo dimidiū plaustrum. Juxta indos mulier nigris panis acundone amicta habēs de pecunia igne excocta: ferro laborata cum ea mulcule et sunie. Post grecos postremum vīse minoris pars caude draconis medio pigua cum parte corporis qua pectus sequitur. Tum ala galline cū collo et rostro tum telum tum corpus aquile tū capricorni cornua cū sine sagittarij. **¶** In tertio decano. Juxta psas cauda piscis cui postremo fontis noxy postremoq; fere dolose ac secūda medietate plaustrum: tū dimidiū rei mōstruose subhant qua mastar dicūt eq̃bilis stare sine capite qd manu defert. Juxta indos mulier visu placida oculis nigris man⁹ tenues habens opere laboras multiplici cōficere sibi colores ornatos ex ferro. Post grecos clunis vīse minoris cū sinu draconis: tū pes galline dexter cum ala sinistra. Delphinus etiam et brachia aquarij mediumq; capricorni cū cauda piscis.

¶ Aerens aquosus. Oritur in primo eius decano ut psarū tradit doctrina abudius arabice annamerum id est pantha caputq; trahentis equum cui nomē domus delos caputq; cētauri quem asmeat dicūt: sinistra manu supra caput suum eleuata. Tum iam ales capite nigro pisces ex aquis rapiens. Juxta indos vir forme ethiopis: essentie aukanne: tapeto circumdatus cum eo: vasa cnea ad extrahendum aurum vinum et aquam. Post grecos cauda minoris vīse cum qua pes et manus dextera cephei. pes galline sinister finisq; ale sinistres caput equi primi caput aquarij cum humero dextro clunis capricorni cauda postremum piscis australis. In secundo decano. Juxta perlas medium corpus trahentis equum: sinistra arcum apprehendens: dextera suam siluestrem: quem et pede impellit: in cuius ore colubri: medium centauri cum ala mergi capite nigri simul et draco. Juxta Indos vir vultus ac forme ethiopis. equo. simul manu arcum et spiculam gestans pariter et pixides margaritis plenas gēmasq; preciosas: iacincto sinaragdo atq; id

genus. Post grecos medium vñe minoris cum coxa ⁊ cluna cephei hume-
ro qz dextero: deinde arcus secundus atqz ansa vine in manu aquarij cum clu-
ne medio qz corpore piscis australis. ¶ In tertio ☿ decano! Juxta psas ali-
tis eximia que gallina est postremumqz trabentis equū cum postremo cen-
tauri ac sine auis quam alaten dicunt. Juxta indos vir niger atrox dolosus
aure pilosa capite tertum ex frondibus pomis ⁊ resina gerēs in pondere pe-
cunie laborans vt loco transmutet. Post grecos coxa ⁊ humerus sinister ce-
phei atqz caput cum manu archite mentis parsqz vine cum manu dextra ac
pede sinistro aquarij atqz capite piscis australis.

¶ X signum duplex aqueuz. Oritur in primo
eius decano vt persarum habet auctoritas di-
midiumqz equum alatus: cui romanum nomē
pegelus: idēqz equus sedos: deinde caput cerui-
thauri quā perlij attramur dicunt: in manibus
eius gemini colubri: qd Ptholomeo visum est
caput scorpionis cum geminis in ore colubris.
Tum picipium fondionis arabice atābaz: id
est cocodrilli: quem alij amnē alij viam perustaz dicunt. Juxta indos vir or-
nate vestitus domum tendens ignem tenaci ferrea componens manu tres
piscis ante se ponendo. Post grecos postremū vñe minoris cū brachio sini-
stro cephei: acveter equi sedi cū principio piscis primi ⁊ pte vine. ¶ In scōo
X dec. Juxta psas mediū ceruothauri in cuius manibus angues. Nam pi-
scesi egyptio quē Ptholomeus audit medium scorpionis angui ferri: visuz
deinde medium cocodrilli siue amnis aut vie peruste. Juxta indos mulier
vultu venusta corpore candida mari nauigans pectori puppi astrico: cum
ea cognati eius ⁊ noti ipsa portum desiderans. Post grecos crus cephei cuz
pede: pesqz ipsius solij: manus andromade: caput cassapie postremum equi
secundi cū postremo piscis primi ac cauda ceti. ¶ In tertio X decano. Jux-
ta psas postremū thaurocerui agni tenētis: prout fideus estimat scorpionis
colubri feri. Tum finis cocodrilli: tum amnis aut via perusta: tū vniuersus
sordidulus: tum posteriora ante oculos eius inter manus suas residās. Jux-
ta indos vir porrectis pedibus cū quo masculū pregnans in vtero ethiopē
habens in rupe stātem vociferantē primeui pdonū ⁊ ignis. Post grecos po-
sterius solij pectus andromade elecilē tereballē pars fili linci cuz sine ceti.

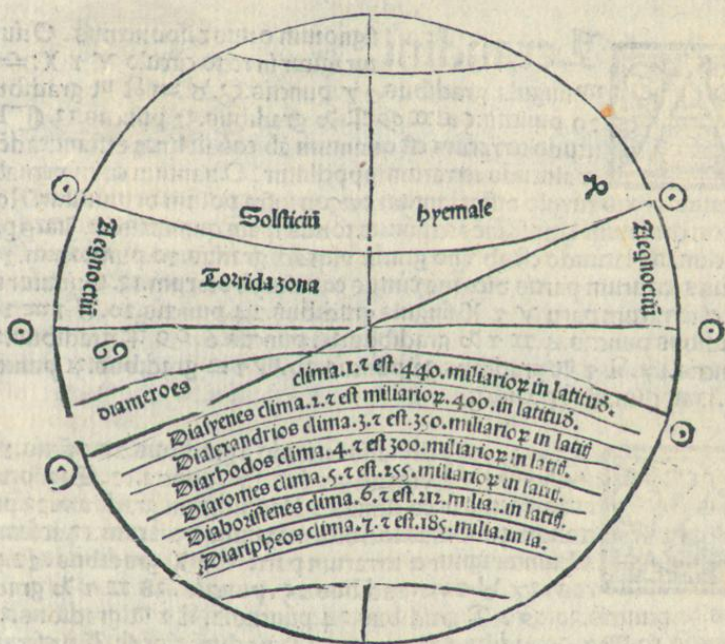

H sunt diuersarum nationum inuentiones celestium
formarum per omnem circulum supra terre sa-
ciem orientium: quarum quedam sunt comenta que p vni-
uersum mūdum virtus intimo nature intellectu cū longeva
speculatione. Plurimū vero diuinis celestiu virtutū: siue hu-
mano generis familiarū siue hūane nēcitati dedito ⁊ qsi sati-
cūqz qbusdam inotuit qz gens psica atqz indica figmēta primū edidit qz in-
dies q ad iteriozē syderū efficacitā penetrēt visu facile est. Nam qz Ptholo-
meus ⁊ grec describūz spere p̄sideratio vt primū ordinauit ita nunc per dō

uerfos codices facile corrigat. huiusmodi namq[ue] formas cum perse primuz
in orbe significationes animaduerti sunt sapientie fonte in vtramq[ue] partem
deriuato illinc indi superno ingenio arrepti altius conscendunt: hinc greci
post egyptios infra in sydereas regione subsistentes discreta stellarum inter-
ualla fabulis suis adaptauerunt. Quapropter harum quidem ad sydercos
motus metiendos illaz ad sydereas vires accipiendas cognitio necessaria.

frigida zona.

frigida zona.

Quoniam deformis que per signorum decanos ortu
tur expeditum est. Nunc ipsorum etiaz si-
gnorum ortus per diuersas terrarum partes metiri p[er]sequens
est: quauis enim omnia signa equalis dimensionis sint non
tantum equos omni per terre connexa circuli obliquitas or-
tus patitur. Huius ortus igit octo sunt principales in equa-

itates videlicet recti sub linea equinoctiali ad climata septem. Zone habitabilis duo sunt circuli qui signiferum orbem inter secantes signorum ortus in equali quantitate metiuntur. Quorum alter orizon a quo signa in superius emisperium emergunt atque inferius occumbunt. Alter vero meridianus qui celi terreque cardines equali distantia signato. Signorum itaque. 12. in recto circulo per utrumque transitus id quaternis eandem ortus quantitatem seruantibus. Nam per climata bina quidem eadem quantitate oriuntur. Transitus enim per meridianum oim idem qui recti circuli. Interfunt igitur inter hos signorum ortus per singula climata dimidie hore: quorum cum diuersi extiterint auctores nos ceteris omissis quoniam recti non sunt.

Alexandini signorum ortus disponemus. Oriuntur igitur in recto circulo γ et χ : α et η singula gradibus. 27. punctis. 53. δ et ζ gradibus 29. punctis. 54. π et θ gradibus. 32. punctis. 13. **C**la- titudo terrarum est quantum ab equali linea distant: eademque et altitudo terrarum appellatur. Quantum enim vernalis circulus a recto circulo distat tantum orizon infra polum deprimuntur. Nos autem climatum latitudinem accipimus totius spatij quantitatem. Itaque primi climatis latitudo est ab vno gradu usque ad gradus. 20. punctorum. 27. Cuius terrarum partis dies maximus equalium horarum. 13. Oriuntur igitur ei terrarum parti γ et χ singula gradibus. 24. punctis. 20. δ et ζ . 27. gradibus punctis. 4. π et θ gradibus. 31. punctis. 6. η et ϕ gradibus. 33. punctis. 17. ϵ et μ gradibus. 32. punctis. 20. ν et α gradibus. 31. punctis 20. huic climati huiusmodi.

Secundi climatis latitudo a gradibus. 20. punctis. 27. usque ad gradus. 27. puncta. 12. Signorum autem ortus in eo climate ad latitudinem graduum. 23. punctorum. 56. Cuius loci dies maximus horarum. 13. ac semis. Oriuntur igitur ei terrarum parti γ et χ gradibus. 22. punctis. 37. δ et ζ gradibus. 25. punctis. 38. π et θ gradibus. 30. punctis. 30. η et ϕ gradibus. 34. punctis. 2. ϵ et μ gradibus. 34. punctis. 10. ν et α gradibus. 22. punctis. 3. huic climati persei et preferunt: romani $\odot$.

Tertii climatis alexandrias latitudo a gradibus 27. punctis. 12. usque ad gradus. 33. puncta. 49. Ortus signorum ad latitudinem graduum. 30. punctorum. 22. Cuius loci maximus dies horarum. 14. Oriuntur ei loco γ et χ gradibus. 20. punctis. 54. δ et ζ gradibus. 24. punctis 12. π et θ gradibus. 29. punctis. 55. η et ϕ gradibus. 34. punctis. 37. ϵ et μ gradibus. 35. punctis. 36. ν et α gradibus. 34. punctis 47. Hoc clima persei et assignarunt romani ϕ .

Quarti climatis latitudo a gradibus. 33. punctis. 49. vsq;
ad gradus. 38. punctis. 46. Ortus signorum ad
latitudinē graduum. 36. punctis. 6. Cuius dies maximus
horarum. 14. ac semis. Oriuntur illic aries et pisces gradib;
19. punctis. 12. Taurus et aquarius gradibus. 22. punctis. 46.
Gemini et capricornus gradibus. 29. punctis. 17. Cancer et
sagittarius gradibus. 35. punctis. 54. Leo et scorpius gradibus. 37. punctis
3. Virgo et libra gradibus. 36. punctis. 27. Hoc clima iuxta perlas solis est.
iuxta romanos iouis.

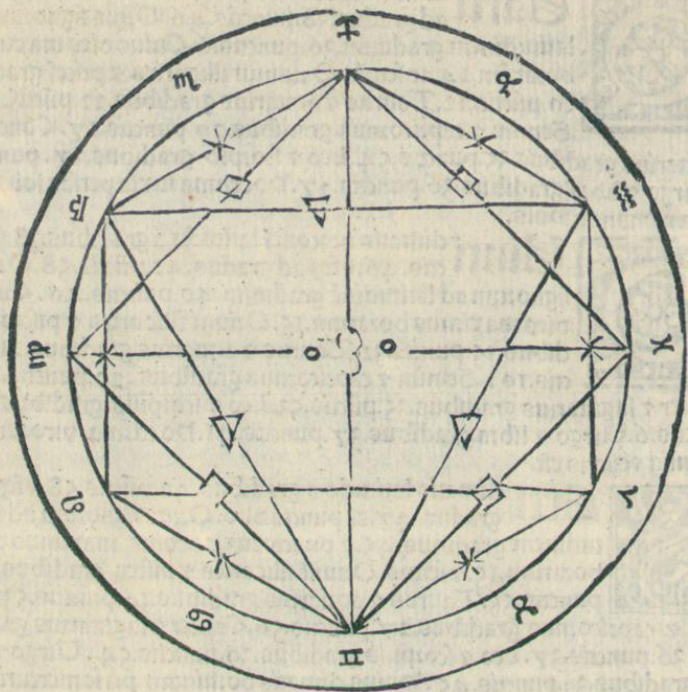
Quinti climatis dracones latitudo a gradibus. 38. pun-
ctis. 46. vsq; ad gradus. 42. punctis. 58. Ortus
signorum ad latitudinē graduum. 40. punctis. 46. Cuius
dies maximus horarum. 15. Oriuntur illic aries et pisces gra-
dibus. 15. puncta. 32. Taurus et aquarius gradibus. 21. pu-
ctis. 19. Gemini et capricornus gradibus. 29. punctis. 37.
Cancer et sagittarius gradibus. 35. punctis. 53. Leo et scorpius gradibus. 38.
punctis. 6. Virgo et libra gradibus. 37. punctis. 41. Hoc clima vtrozumq;
sententia veneris est.

Sexti climatis latitudo a gradibus. 42. punctis. 58. vsq; ad
gradus. 47. ac puncta duo. Ortus signorum ad lati-
tudinē gradibus. 45. et punctorum. 21. cuius maximus dies
horarum. 15. et semis. Oriuntur illic aries et pisces gradibus. 15.
punctis. 55. Taurus et aquarius gradibus. 19. punctis. 53. Ge-
mini et capricornus gradibus. 27. punctis. 56. Cancer et sagittarius gradi-
bus. 36. punctis. 37. Leo et scorpius gradibus. 39. punctis. 54. Virgo et li-
bra gradibus. 39. punctis. 45. Huius climatis dominum perle mercurium
putant: romani vero lunam estimant.

Septimi climatis latitudo a gradibus. 47. punctis
duobus vsq; ad gradus. 63. Ortus autem
signorum in eodem climate ad latitudinē graduum. 48.
punctorum. 32. Cuius terrarum partis maximus horarum
dies. 16. Oriuntur igitur ei terrarum parti aries et pisces gra-
dibus. 14. punctis. 33. Taurus et aquarius gradib;. 18. pu-
ctis. 41. Gemini et capricornus gradus. 27. punctis. 18. Cancer et sagitari;
gradibus. 37. punctis. 15. Leo et scorpius gradibus. 41. punctis. 6. Virgo
et libra gradibus. 41. punctis. 6. Climatis huius dominum perle lunam
memorant: Romani mariem.

His habitis nunc per omnem signorum circulum respectus metire conuenit. Signorum quippe respectus vel geometrica sectione vel numerali graduum proportione adinuicem respondent. Secant autem geometrica sectione circulum corde: vel equales quidā proportionales qualis est numerorum proportio multiplex et super particularis armonicis nexibus congrua huiusmodi ergo consona proportionabilitate astrologi graduum respectus metiuntur. Idq; triplici moderamine. Primo quidem ut graduum numerus circuli summam innueret. Secundo ut graduum numerus signorum conficiat numerum totum circuli metientem. Tercio ut graduum numerus cordam arcus metiatur totū circulum metientis supra quam figura quelibet circulo contenta laterum et angulorum sit equalium ipsi circulo proportionalis. Septez sunt igitur huiusmodi signorum respectus oppositio trigoni duo. Tetragoni duo: exagoni duo. Oppositio est per diametrum circuli. Trigonus trientem circulum

refecat. Tetragonus quadrantem: exagonus sexantem. In quibus omni-
bus triplex illud moderamen inuenitur. Nam oppositionis gradus. 180.
circulum bis numerat. Item signorum numerum complent qui bis sumptus
12. efficit. Idemq; 7 circulum per medium secât vt vtrinq; supra diametron
figure semitilis continet equalium adinuicem sint 7 laterum 7 angulorum.
Trigonalis corde arcus graduum. 120. circulo subripius est. Idem 7 si-
gnorum quatuor: quæ ter accepta. 12. complent supra corda trigonus equi-
lateralis 7 equi angulus circulo contentus. Tetragonici lateris portioni gra-
dum. 90. circulo quadruplus est. Eadem signorum trium quaternumera-
tum: qui in se ductum tetragonum reddit circulo contentum. Exagonice cor-
de arcus graduum. 60. series acceptus circulum metitur. Idem signorum
duum bis sexies. 12. faciunt supra corda. Exagonus circulo contentus equi
angulus 7 equilateralis. Omnis igitur circulus ipse multiplex est: ipsi enim
arcus 7 corde inter sese partim multiplicium partim super particularium
proportionabilitatem obseruant vt. 180. se equaliter. 120. duplus. 90. tri-
plus 60. atq; ad hunc modum angulis suis supra centrum: huc supra circû-
ferentiam est duplum trigonalis obtusum exagonalis acutum basium sua-
rum: que eiusdem circuli corde sunt proportionabilitatem seruantes. Ad-
fici vero dimidium 7 trientem maiores numeros appellant: eo q; duplam
7 sexquialteram proportionem reddant moderatissimas dyapason 7 dy-
pente consonantias. Hæc igitur de causa circulus primo per medium seca-
ri debuit q; nihil alteri medietati conuenit q; alteri non conueniat: cuius me-
dietas tetragonum reddit. Triens exagonum qui duplicatus trigonû cir-
culum videlicet trientem conficit ad medietatis proportionem præter hos.
Alij huiusmodi sectionum circuli rationes ex ipsa stellarum habitudine
mutuantur asserentes: ideo per diametrum sectum quoniam in oppositio-
ne solis stellarum lumen est: adeo quidem vt luna eosq; ad oppositionem
lumine crescat hæc plena deinde decrescat. Tetragonum autem ex eo comen-
tati sunt: q; stella queq; quotiens a sede sua no nagenis gradibus distat mo-
tu variatur. Trigonom autem ex duabus stellis superioribus que quoti-
es a sole circa. 120. gradus distant motu inter directum atq; retro gradum mu-
tantur. Exagonum autem latus dimidium dyametros erat quantum ve-
neris domicilia a luminum domicilijs distant: his igitur de causis huius-
modi sectionibus circulum partimur: vt quocunq; gradu oriente quicunq;
alius in qualibet eius linea fuerit in eius sic respectu ipsi proportionabilis
vt oriente primo arietis gradu in exagone eius est primus geminorum: in
tetragono primus canceri: in trigono primus leonis: primus libe opposi-
tus: sicq; in parte altera in horum oppositione. Sicq; ergo hæc signa mutuo
feruntur. Nam cetera aduersa dicuntur. Quoniam ergo in oppositione qui-
dem contrarietas est. Tetragonus vero dimidia oppositio hæc duo in par-
tem inimicam recesserunt. Trigonus autem quia semper in eiusdem nature
signum incidit. Exagonus vero dimidiij trigoni: hæc duo partim amice cõ-

cesserunt. His obuiantes quidam obiciunt. Si circulus in eos numeros se-
catur qui ipsis numerantur cū 7 quincuns 7 occis atq; decuns 7 deinceps
de eodem circulo nō secant. Quibus ita facile respondemus: quoniam nul-
li preter ea que diximus triplex moderamen conuenit. Quapropter ceteris
repudiatis hec obtinuerunt.

Capitulum quartum de signis amidis.

Hunc modum sectionibus circuli per ductis
inter eas signorum suorum
habitudines quasdam perpen-
dymus: ut sunt alia quidez ami-
ca: alia vero inimica. Tum alia directe orientia alia indirecte.
Quod genus nihilominus aliquid consequi solet. Ac plu-
raq; huiusmodi amica sunt que sese inuicē trigano aut exa-
gono respiciunt. Quorum ea discretio q̄ exagonus quidem affectione qua-
dam fauet. Trigonus vero cū summo studio succedit. Inimica sunt que se-
se oppositione aut tetragono respiciunt. Atq; horū ea differentia q̄ tetrago-
nus tanq̄ inuidia quadāz detrahit. Oppositio vero odio grauissimo ledit.
Directe orientia dicuntur que in rectum extenta oriuntur: suntq; a princi-
pio cancri vsq; ad finē sagittarij. Oblique orientia dicuntur que totē recur-
ua oriuntur suntq; recurua capricorni vsq; ad finē geminoꝝ: vñ illa qdē plus
30. gradib⁹ 7 plus horis duab⁹ hec minus oriunt. His accidit q̄ ea q̄ obliq̄
oriuntur obediunt quodāmodo proportionalibus sibi directe orientibus
dūtaxat amico respectu fruuntur: ut gemini libere 7 leoni thaurus cancro 7
virgini ac deinceps in hunc modum.

De signis natura congruis atq; distantia viriute 7 via.

Einde suntq; alie que signorum cognationes tri-
nario distince. **P**rima quidez
est equa signorum virtus a medio celi circulo quem circulus
signorum dicunt distantia. Pariterq; ortus equalitas ut al-
ter virtusq; finis alterius principio mediūq; medio equali-
ter oriatur qualis est arietis cognatio cum piscibus thauri cū
aquario sicq; per ordinem a punctis egnoctialibus. **S**e-
cunda est pars binorum virtus que per se almukaurat. Ea vero sunt quo-
ru inter alterutrius finis alterius principio mediūq; medio equalis. Qua-
lis est cognatio geminorum cum cancro thauri cum leone sicq; per ordinē
a punctis solstitialibus. Tertia est signorum cum eodem dño societas qua-
lis est arietis 7 scorpiōis tauri 7 libere cancri 7 leonis atq; in hunc modū.

De signis oppositione 7 exagono conuenientibus tetragono.

E his accidit: vt licet interdū ortus occasione quadam opponantur quedā in exagonum incidat nequaquā sese respiciunt nec tñ hec oppositio noceat ⁊ hic exagonus proſit. Circa huiusmodi oppoſitionez ſunt ex prima cognatione gemini capricornus cancer ⁊ ſagittarius. Ex ſeconda aries ⁊ virgo libra ⁊ piſces. Ex tertia aries ⁊ ſcorp⁹ taurus ⁊ libra. Circa huiusmodi exagonū ſunt ex prima cognatiōe aries ⁊ piſces virgo ⁊ libra. Ex ſecūda gemini ⁊ cancer capricornus ⁊ ſagittari⁹. Ex tertia capricornus ⁊ ♄ ⁊ ♀. ¶ Hūc ⁊ illud abſciendum q̄ tetragonus qui in huiusmodi cognatione incidit minus noxi⁹ reperitur. In quo tetragono ſunt ex prima cognatiōe taurus ⁊ aquarius leo ⁊ ſcorp⁹. Ex ſecunda ♄ ⁊ ♀ ⁊ ♁. Ex tertia gemini ⁊ virgo ♄ ⁊ piſcium.

De ſignorum annis menſibus diebus ⁊ horis.

Dinceps ſignorum annos menſes dies horasq; ordinabimus. Quorū numerus duob⁹ modis reperitur. Primo quidem vt per ſingulos per orientia diuina ſinguli anni cōputentur per quina puncta ſinguli menſes atq; in hunc modum dies ⁊ hore. Secundo vt vnicuiq; ſignorum minores anni ⁊ menſes eius dñi annumerentur. Dies autē ⁊ hore duobus modis reperiunt. Primo quidem vt minores anni eius dñi per .12. multiplicentur ſuntq; menſes quibus duplicatis adijciatur numerus eorūdem annorū. Tota ergo ſumma per .10. diuiſa quot colliguntur dies ſunt ſi quid minus. 10. ſuperſtes fuerit parq; eſt dici. Hi ſunt ergo dies ⁊ hore eius ſigni. Secūdo modo vt minoribus eius ſtelle annis in menſes ſolutis in primis dimidiūz auferatur. Deinde reliquo numerus eorūdem annorū detrahatur. Reſidū ergo per .24. diuiſum dies reddit. Si quidē minus ſuperſuerit hore ſunt his itaq; modis ſignorum annimenſes dies ⁊ hore inuenti per ſingula ſigna computantur.

Aries	15	37	12	103	100	20
Taurus	8	20	100	1	16	100
Gemini	20	1	100	4	100	15
Cancer	25	62	12	5	5	100
Leo	19	67	12	3	24	100
Virgo	20	50	100	103	100	15
Libra	8	20	100	101	16	100
Scorpius	15	37	12	3	100	20
Sagittarius	12	30	100	2	12	100
Capricornus	30	65	12	5	15	100
Aquarius	30	75	100	106	6	100
Piſces	12	30	100	102	12	100

Rhem terrarum

geographi nostri bipartito
discriminat asiam equidem
ab ortu solis inter vtriusq; oceanum occidentem versus vsq;
ad mediterraneum mare deducunt: hic europam ⁊ africanam
orientes: europam equidem inter mare mediterraneum ⁊
oceanum borealem sub occasu gaditanis insulis terminant
australem sub occasu achlantis monte includunt. ¶ **A**sie partes generali di-
uisione. 15. numerantur: India: parthia: mesopotamia: syri: post hec pen-
thapolis maior: egiptus: force: bactera: subbia minor: hircania: albania: ar-
menia: vtraq; capadotia: hibernia: postremo minor asia. Quarum specia-
les diuisiones: indie quidem pars orientalis ethiopia: parthie. 5. tigris: ara-
tus: assiria: media: persea: mesopotamic. 3. babilonia: chaldaea: arabicha.
Cuius partes due nabathea ⁊ saban. Syrie tres comagena fenicea. Cuius
partes due tiria ⁊ sindonia deinde palestina. Cuius partes. 4. iudea: sama-
ra: galilea: philistina. ¶ **M**inoris asie. 10. bithinia vel migdonia: galacia:
frigia: licetonia: karialidia vel meonia. panfilia: hispania: cilicia: licia. ¶ **E**u-
rope partes generalis diuisionis. x. scythia maior. Germania cum misia: tra-
cia: grecia: pannonia: histria: italia: gallia: hispania: harum sub diuisio-
nes sithie quidem. 15. alania: dacia: gothia: germanie due almania ⁊ theuto-
nica: tracie. 2. norica ⁊ rethica: grecie. 4. dalmacia: epirus: iliria vel dardania
anica: partes due boethia ⁊ polopensis: deinde thessalia: cuius due par-
tes picria ⁊ archadia: deinde macedonia: achaia: lacedemonia: histrie tres
partes maritima ⁊ montana: in medio patria nostra carinthia. Italie. 4.
tuscia: eturia: apulia: campania. Gallia. 3. belgica: rethia: aquitania. ¶ **A**ffri-
ce partes. 7. minor libia: pitacuum vel zengis: carthago: numidia: getulia:
mauritaniam occidentalem ethiopia. Minoris libie tres partes: sirenensis: pen-
tapolis ⁊ tripolis. Mauritanie due sinensis ⁊ tingertina. Inter has om-
nes circiter diuerse alie nationes sparsim per orbem mansit: vt sunt iccio-
fagi: pangisi: barbari: trogo dice: schlaui: v vandali: scoti: britones: alieq; id
genus diuisa per medium loca vt insulas montana: palustria harenas: his-
q; similia habitantes: harum igitur omnium innumere alie sub diuisiones
sunt suisq; nationibus determinare: ac lingue sue vocabulis discrete. Om-
nibus enim his per diuersas linguas diuersa sunt vocabula. Quapropter
ex arabicis nominibus eas latinis appellationibus aptare impossibile est
nisi determinatione primum cognitas. Maxime cum nec ordine aliquo sed
sparsis quibusdam comentis hic demonstrat. Nec enim vt Albumasar aut
nullus alius nisi sparsim ⁊ nominatim tantum eas inter signorum domi-
nia distribuit. Quapropter nos hic premisimus: vt ex nominibus ⁊ situs
atq; loca cognoscantur: ac si minus adaptare possimus studiosus quilibet
⁊ hec amplectens perdiscendi viam habeat.

De signis ad motum ⁊ quietem ducentibus.

Et igitur arietis de regio
nibus quidem
persea media philistia de culturis
vero prata pascua fabrice furtu pri
stine iquilines terme edifici quoq;
lignis tecta.

Thauri mauritania atq; hemedat.

Deinde montane summarum spelunce. Post hec
campi parū humecti atq; ager pascuus colles hor
talicia nemora atq; loca bouum ⁊ elephantum.

Seminoꝝ armenia
maior comedia cuz hibe
ria: ⁊ albania capadocia
atq; ningen cum menchi
tia prouincia ac ciuitatis

barcha. deinde montes ⁊ deserta saltus quoq; ve
nationum ⁊ amphiteatra.

Cancris minor arme
dia atq; numedia comicat autem in aracusia ⁊ si
thia sicq; i media atq; Albumasar ait beledeneba
lac: deinde lucus stagna paludes littora ripe vir
gulta.

Leonis parthi parsq; mesopotamie deinde valles
cum ripis amnibus metallorumq; loca. Tuzre
gia palatia atq; opida inuicta coddee quoq; ⁊ sa
tum cum cellis ⁊ speluncis.

Virginis iudea ⁊ gal
lilea cum confinio eufra
tis atq; insula quadam
persie. Deinde omnia sa
sa genecea texternes cantozum numinoꝝ ⁊ mu
sicoꝝ mansiones.

Libre roma cum gre
cia istria ⁊ italia. Inde q;
vsq; ad affricam ⁊ mesum: inde ⁊ barcan kere
men atq; balach deinde pedes montium culti lo
cas pomifera foriscena locaq; venationum astur
coꝝ ⁊ insidiarum.

Scorpiōis assiria nobothea tingis deide vi
nera moxeta hisqz sumilia : post hec loca fetida
carceres domus plancus ⁊ luctuuz cum cauer
nis scorpiōnum.

Sagittarij his
plen omnesqz agri
allumus : post hec
loca eliebaelhei be
ida ⁊ ramrania at
qz loca preteriti temporis plene pene bouqz lo
ca ⁊ curruum.

Capricorni ebi
opia orientalis tin

gria cum media eius maris : mariaqz duo ad in
diam ⁊ ethiopiam cū orientalibus italie ⁊ gre
cie partibus : deinde castra cum portis atqz vbi
rigat portis aquam rigentibus : ⁊ lacunis aquā
recipientibus cum aqua naues applicant. Tum
loca canum vulpium ⁊ ferarum ⁊ serpentum :
tum hospitalia peregrinorum pauperum ⁊ seruatorum : postremo lares ⁊
ignitabula.

Aquarij nigellozum turcorumqz regio ver
sus montes ⁊ alkufam : egyptus cum ethiopia
occidentali. Deinde loca inslua cum fluuijs ⁊ ca
nalibus puteis ⁊ pelago atqz salo loca altaliuz
vince cum cupis metretis cistis ⁊ tabernis.

Piscium India
⁊ mare rubrum in
sule italie ⁊ grece
versus syriam cum

alexandria deinde maritima lacus ⁊ stagna cū
suis littozibus atqz piscibus : tum angulorum
habitacula cum templis pulpitis ⁊ cenobijs.

Deinde signa que inter motum ⁊ quietem distin
guenda : ad motum quippe ducunt
quotiens dominos suos hospitantur $\vee \times \text{II}$: ad quietem
vero 69 81 mp quotiens dominis occupantur : sic 21 m 7 ad
motum reliqua ad quietem.

De signis rationalibus.

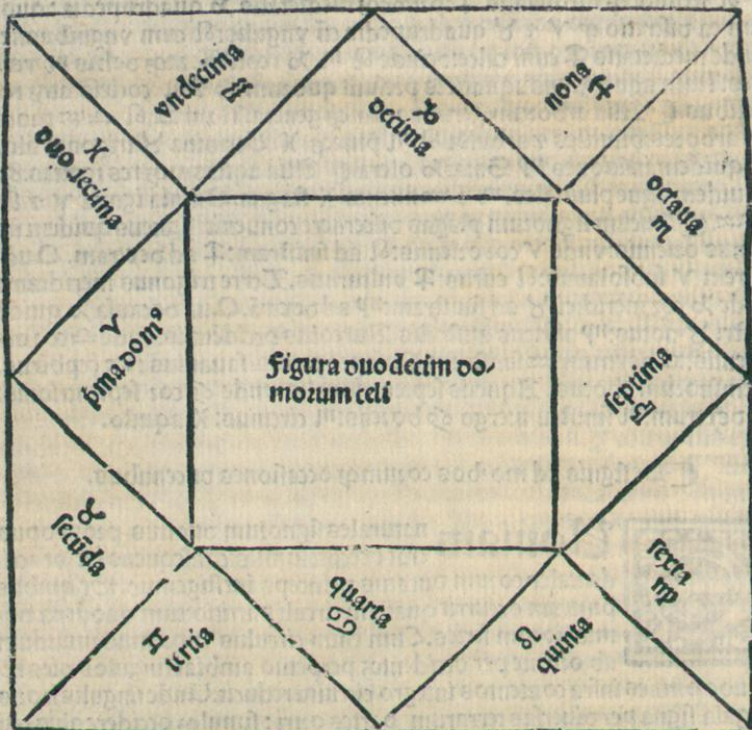
riunt: ac forsā omni fortuna et questu prohibent. Que si familiariter con-
 stiterint fortunatis ad vite questus impediunt: et immoderatos sumptos ca-
 stigan. Ea vero que abundantia ministrant que et loci commoditate et for-
 tunatis beantur opum abundantiam ferunt: infortunis cum loco laudat
 corrupta opes nocte causas porciunt. Nam ea que tollunt fortunam ac
 cumulant corrupta. Sunt alia que gule et luxus vicia minuuntur: vt γ δ
 η et θ et χ . Nam δ et θ modice preter hec sunt et gradus per signa stellarum
 permixtionem inuenientes: que in genesia discernitur. χ Alia mulierum for-
 mam et habitum discriminant: ad forme quippe dignitate et habitumque ho-
 nestum δ η m et π . Contra η γ θ δ bipartita medium obtinent.
 χ Alia multe proles vt θ m χ θ medietas. θ vero γ et π plerumque
 gemellos gerunt nonnunquam bifformes siue bicolores siue bicapites aut andro-
 genas. Pauce vero proles γ δ π θ Proxius sterilia π η π primum
 θ δ . χ Alia membris sectis multoque et acuminis. Sectis quidem membris
 γ δ χ . Multe vero ire et acuminis γ η m . χ Alia que vocum mo-
 deramina discernant. Sunt enim alte vocis π η π . Mediocris γ δ
 η θ Basse θ π . Sine voce θ trigonus. In eis enim si θ corruptus exi-
 terit nati vocem et auditum debilitat ac mutum et surdum relinquit. χ Alia
 ac corporis incommoditates ducunt apostemata: maculas: scabiem: et squalo-
 rem: simul et vocem atque auditum negantia. Sunt autem omnino quinque
 γ θ m θ χ quotiens nascentibus aut θ gerunt aut partem fortune siue
 partem algalb. χ omnium intrinseci. χ Sunt quedam per signa determina-
 ta loca que oculorum vitia parant. Primus inter plades in δ : secundus nu-
 becule locus in θ : duo iter stellas m : quintus sagitte locus in θ : sextus ad
 spinam θ : septimus apud ansam in sagino preter hec nonnunquam et η cum
 π visui nocius. χ Locus in δ gradibus. 13. punctis. 36. vsque ad gradus
 14. puncta. 30. latitudine septentrionalia a 3. gradibus vsque ad. 15. χ Locus
 in θ in gradu. 21. puncto. 8. latitudine septentrionali punctorum. 42. χ In
 m alter in. 20. gradu alter in. 21. puncto. 10. latitudine septentrionali graduum
 6. χ Locus in θ in gradu. 15. puncto. 20. latitudine australi graduum. 6.
 punctorum. 20. χ Locus in θ in gradu. 22. latitudine septentrionali gra-
 duum. 39. punctorum. 15. Circa ansam in π stelle quatuor gradibus. 20. pu-
 ctis. 10. vsque ad gradus. 24. puncta. 20. Sciendum igitur hos quidem gra-
 dus et puncta horum locorum extitisse in diebus Albumacar vt ipse asse-
 rit: id est alexandrini anno. M. 100. Hoc vero nostro tempore id est anno in-
 carnationis domini. 140. trinis gradibus minus senis punctis lege itineris
 sui per omotos preter hec sunt et alia per signa et gradus oculorum corrupti-
 ua que locis suis exponemus. χ Alia ad animi vitia trahunt: quales sunt
 dolus: sunt doliantia: nequitia: atrocitas: violentia ad ferocitatem dolos ne-
 quitiam ypocritism η θ χ ad anxiam m θ : intus est η et π medio-
 cria: χ Alia volatiliū quadrupedum et reptiliū genera discriminant.
 Nam η π θ χ sunt volatilia secundi ac tertij decani de θ . Illic enim est
 aquila cum cauda galline: quorum ea discretio θ θ volucres: χ altilia: γ

8 N secundeq; medietatis F: primeq; medietatis X quadrupedia: quo-
 rum ea discretio q; V r 8 quadrupedia cū vngulis: N cum vnguibus: se-
 cunde medietatis F cum calce: deinde N m X reptilia: atq; de his m ver-
 mes. Nam aqua signa aquaticis presunt quorum 6 r m coelestis atq; re-
 ptilibus. ¶ Alia arborum germinarumq; genera. Nam II N 2 3 proce-
 res arbores: humiles r arbusta N m pmeq; X. Germina 8 trigonus alit.
 8 quidem insitiones: m Sata: X olera. ¶ Alia aquas atq; res ignitas. 6
 siquidem aque pluuiiales. m r 3 fluenta X stagna. Omnia ignita V r N
 m 3. ¶ Ducum signorum plagas discernere conuenit. Igneus quidem tri-
 gonus orientis: vnde V cor orientis: N ad sinistram: F ad dextram. Quā-
 obrem V subsolanus: N eurus: F vultur. Terre trigonus meridianus:
 vnde X cor meridiei: 8 ad sinistram: m ad dextrā. Qua de causa X quidē
 austri 8 notus: m affricus australis. Aureolus occidentalis: vnde 2 cor oc-
 cidentis: II dextrum: 3 sinistrum. Quapropter 2 fauanius: 3 cephirus.
 Seminozum chorus. Aquicus septentrionalis: vnde 6 cor septentrionis:
 X dextrum: m sinistrum: ergo 6 boreas: m circinus: X aquilo.

¶ De signis ad morbos eorumq; occasiones ducentibus.

Quoniam naturales signorum ducatus prout opus
 erat executi sumus: consequens est vt acci-
 dentales eorum ducatus deinceps inuestigemus. Ex quibus
 primum occurrit quaterni circuli partitiō: tum duodena do-
 miciliorum series. Cum enim circulus supremus mundum
 ab oriente per occidentes perpetuo ambiat singulos dies re-
 liquos omnes infra contentos integro circuitu reducit. Unde singulis horis
 singula signa per diuersas terrarum partes oriri: simulq; occidere alijs celi
 alijs terre cardinem figere necesse est. Inter que circuli quadrantes designan-
 tur singuli trinis interstitijs domicilia nuncupatis sub diuisi: vt annus qua-
 dripartitus ipsaq; signa. 12. erant. Sunt itaq; duo a cardine terre quadran-
 tes vsq; ad. 10. masculi accedentes orientales: dextri duo reliqui femine rece-
 dentes sinistri occidentales: nonnullis visum superterraneum emisperiū dex-
 trum esse: subterraneum sinistrum: sicq; eosdem quadrantes per quatuor mū-
 di partes ordinant. De his quadrantibus prime partes dicuntur cardines:
 secunde succedentes: tertie remote: ppter ea q; prime rem firman: secunde e p-
 mittunt: tertie negant. Quorū nomina numeralia per ordinem sumpta. Pri-
 mum est oriens: quo d sequitur secundum: deinde tertium: sicq; per ordines
 vsq; ad. 12. Singula secundo loco a propijs effectibus cognominata,

Reeft igitur oriens vite corpori animo omnium rerum
 origini et motui. Secundum est domicilium sub-
 stantie ad questus lucra possessiones mutua dandi et accipien-
 di officia ducens. Tercium ad fratres et sorores: propinquos
 et cognatos spectat filij legum iudicij prouersiarum et di-
 sputationum. vie quoque mandatorum et nunciorum somnium
 et motuum particeps. Quartum sunt patres parentes genus radix aquositas
 capi ager ciuitates castra edificia: res quoque occulte et abscondite loca subter-
 ranea thesauri repositus finis. in motis mortuorum reliquiarum ac serpentum: et eorum
 que ingestione dicuntur triplicisq; amministrazione princeps: ut sunt effossio co-
 bustio expoliatio: ceteraque id genus. Quintum domicilium proles cui sunt
 preterea pociene dona voluptates et delitie atque fructus honores amicitie et
 spei particeps. Sextum sunt egritudines eorumque occasiones status et habitu-
 dines serui ancille nequitia iniustitia ipsorumque motus localis princeps. Septi-
 mi sunt mulieres sponsalitia paranymphis atque prouersis principatibus oppo-

sitiones respectus atq; omne quod queritur vt fures fugiui resq; per hunc
locus ⁊ psona quo iter instruitur. ¶ Octauū mortis mortem venena mori-
fera merus omneq; pditus ⁊ irrecuperabile hereditates quoq; ocia pigritia
desidia fraudulētia incertiam vccordia desperationē atq; iracūdia; desi-
gnans. ¶ Nonē sunt lōge vie exilia deinde honestas iustitia veritas tempe-
rantia prudētia obseruātia religio leges tēpla ceremonte philosophia theo-
logia ceteraq; sciētie diuinationes scripture inuicia visiōes atq; res necesse.
¶ Decimi sunt dignitates regna pncipatus dñia ptates iudices eloquentia
voces artificia opa matres puentus cū regibus. ¶ Undecimi fortune spes
amicitia gratia facultates ⁊ amīcula regūq; clientela ⁊ reditus. ¶ Duo-
decimi sunt inimici labor mero angustia pene inuidia detractio fraus dolus
ypocrisis carceres captiui casus degradatio ignominia pditio: postremo iu-
menta ⁊ bestie. Hec igit nōia hasq; pprietates domiciliorū artis scriptores
ex stellarum circuloꝝ ordine natura ⁊ pprietatibus recte mutuari vidētur.
¶ Recte siqdem orienti rerum origo ⁊ vita comendat: ppter ea q; et tenebris
in lucem prodians. ¶ Primum oīum hū assimilāt q; sumus oīum similiter
tanq; in lucem incipēs vite nostre desup audientis primos cōceptus incipi
totius vite spacium expectās. Ut enim ea que gignūt de abscondito erum-
punt: sic oriens de infriorū in supius emisperiūz emergit. ¶ ⁊ in ordine se-
cundus cuius vt gemine fortune qm sunt opes viteq; sustētiatio: quoꝝ neces-
sitas genituram pximo segtur loco: secundum post oriens substantie domici-
lium pstitutz est. ¶ ⁊ aut tertius prout hū cognatione fratru ⁊ cognatoꝝ
ducatus obtinuerat iuxta ordinē ⁊ tertium vt eisdem pfectum erat fratrum
domiciliū extitit. ¶ O vero cum mēstruo coitu in) more masculi in femi-
nam agens actum generationū causa existat patris vicē gerit. Qm ergo ab
orientē quartū ordinis lege eosdē ducatus exigebat domus parētūz deā est.
¶ ⁊ autem in parie fortune post ⁊ proxima cūq; post vite necessaria que
⁊ sunt proxima in mundo hominis fortuna sit voluptas coitus proles ⁊
gaudia huiusmodi ducatus rerum obtinuerit: igit ⁊ quātum eiusdeꝝ du-
catus esse ordo exigebat: ex qbus qm proles excellētius est seu q; ceteroꝝum
cōuentu editur domicil:ū appellatum est. ¶ Sextus ⁊ qm vt angustioris
circuli ac O ppinquior sepius retrogradat crebrius aduritur egritudinum
imbecillitatis: idq; genus in cōmoditatum ducatus fortis: vt crebro itu ⁊ re-
ditu laboris etiam ⁊ seruitutis officium gerat. Eodem igit vt ordo cogebat
⁊ sextum spectās egritudinis quod grauius erat nomē obtinuit. ¶ Septi-
ma est) cum in coniunctione ex O more femine cōcipiens: in oppositione
tanq; maturos partus edat vxor ⁊ oppositionis: idq; genus ducatum ex-
cepit que cū ⁊ septimo series inlungeret vxoris nomine appellatur. ¶ Item
iterato ordine ad hūreditu facio quoniam natura eius mortifera quā mors
dolor angustie sequunt. Octauum autem in occasum tendens in idem offi-
ciū. Ordo cogebat iure mortis nomē vēdicauit. ¶ Ad cū gemine sint oīno
fortune altera scz p̄sentis altera consequentis multaq; satior illa ⁊ etiam
⁊ ⁊ fortuna maior. ⁊ quidem huius seculi illius ⁊ beatitudinez designa

re debuit: que quoniam longinque vite est nec nisi lege prudentia iustitia fortitudine temperantia ac celestium speculatione consequenda ut Φ horum omnium. sic et nonnum ducatus obtinuit unde iure vocabulum duxit. ¶ De cimum regnis dicatum est ad δ redeundo cuius sunt vires militie potentia seueritas bella cum nece. ¶ Undecimum fortune ad summam mundi fortunam rediens. ¶ Duodecimum inimicorum quoniam ab oriente remotus quidem oriens firmat inficiatur quod que Φ fortunam animi passiones consequi solent. Φ rediens ad oriens quod quoniam ut orientis est genitura vita et metus: sic Φ et anima rationalis est a prima varij discursus. Φ in oriente gaudet nihil sui extra se querens. ¶ In tertio quorum tertia via ¶ viatores. Φ in quinto ut utriusque Φ gaudet delicijs. δ in sexto ut ambo passiones maluit. ¶ In nono ut virtus que est veritas et diuinitatis contemplatio. Φ in vndecimo ut ambo fortunam gerunt. ¶ In duodecimo quorum extremi laboresque pene.

Uaterna est alia circuli quadrantium designatione quadam diuina. Orientalis eque quadrans ut e tenebris in lucem prodit animatus incorporeus est. Secundus cuius itinera sunt et mors inanimatus incorporeus. Tertius ut e luce in tenebras discedit corporeus inanimatus. Quartus secundo oppositus animatus corporeus.

Sed et alie signorum nature quedam permixtio. Signorum enim series quatuor elementorum naturas partiatur aqueum igneum acreum terreumue: solum oriens naturam nati singulariter videt sed communio plurius conficiat. Et cum igneum nati fuerit oriens et acreum oppositum. et terreum aquaticum quatuor cardines obtinentia: nature complexiones conficiunt.

Sed et color per circuli quadrantis discretio. Nam inter oriens ac terre cardinem color rubeus: hinc ad septimum niger: inde ad decimum viridis: quartus est albus. ¶ Preterea et inter ipsa domicilia colorum quedam est varietas. Est enim oriens ipsius coloris sub albi di quem griseus dicunt. Semina extrinsecus viridis: tertium et vndecimum glauci: cardines rubei: quintum et nonum albi: sextum et octauum nigri: septimum obscuri.

Sed et quantitas per circuli quadrantis dimensio. Nam ab oriente usque ad oppositum breuitatis a septem usque ad oriens longitudinis mensura sumitur. Preterea duo quadrantes ab imo per oriens usque ad summum ascendentes et augmentantes duo reliqui contra.

Nunc exponendum videtur ut quaternarius numero quod plurimus rerum partitiones nature seriem sequuntur. Quatuor sunt modi plage ventorum acies: anni tempora signorum circulique partes omnes complexionis etates dies noctisque quadrantes.

Equibus prima oriens subsolanus cum vitroque socio. Ver ab oriente ad 6
ab oriente ad summum signis adolescentia primus diei noctisque quadrans.
Secunda merities auster cum geminis complicibus. Estas a 6 ad 12 a
summo ad occidentem colera iuuentus: secundus utriusque quadrans. Tertia
occidentem fauonius cum socis. Autumnus a 12 ad 18 a septimo ad quar-
tum melancolia utrumque status: tertius utriusque quadrans. Quarta septen-
trio boreas cum fratribus hyems a 18 ad 24. A quarto ad orientem regina se-
nium: quartus die noctisque quadrans.

De quadrantibus diei et horarum.

Divinum celestis conuersationis quadrantium et ho-
rarum exponenda. Due sunt enim mundane
lucis conuersiones nocturna atque diurna quarum altera per
alterius. Est autem et totius accidentia partibus accidere. Ut
ergo quadripartitus est annus sic et diem sic et noctes totius
mutatione quaternaria mundi natura discriminant. Singulas
autem anni partitiones trina intervalla subdistinguunt principium medium
finis: que quater sumpta duodecim anni menses consueunt. Sic igitur diei
noctisque quadrantium trina spacia duodecim horas diei totidemque noctis
horas complent: suntque simul omnes viginti quatuor: itaque tam diei quam no-
ctis: ut ver acutus nature sanguineus: secundus estiuæ nature: tertius autumnal-
is: quartus frigidus et humidus.

Estat ut dicrum atque horarum dominos ordinem.
Ut enim anni tempora quadrantium circu-
li temporumque duodecim subdiuisione duodecim circuli par-
tium erant: sic dies eorumque subdiuise partes quas horas do-
minis stellarum dominique esse conueniebant. Unde ut septem
erant stelle circulum percurrentes: sic anni dicrum numerus
per earum ordinem reuertens per septimanas diuisus est. In gemino ergo
stellarum atque dicrum ordine ut inter dies ab eo rectissime exordium sumi-
tur: quem primum nascentis seculi diem indozum et persarum memoran-
tiqitas docet: sic inter stellas ab ea cuius auctoritati diei minus iniunctum
erat rectissime exordium sumptum videtur. Sic ergo septem diebus ebdo-
made inter septem stellas distributis queque sui diei prime hore singulariter
dominatur ceteris persequentium numerum imparticipant assumptes par-
tes quotiens ad prime dominum reditur ordine: ut prima feria quam vul-
gus dominicum vocant diem: primaque eius hora singulariter 6 est: secun-
da primior: 7: tertia 8: quarta 9: sexta 10: septima 11: octaua 12: sicque
deinceps ut transnumeratis 12 horis sequentem diem 1: tertium 2 accipiat:
atque in hac prima diei hora ad ortum 6 incepta noctis ad occasum. Quod
romani intelligentes singulos dies a dominis cognominauerunt: que nomi-
na latina lingua per paucis commutatis hodie usque seruat.

Incipit liber septimus

Septimu lib. i. capitula nouē. **Pri** mum de proprietatibus stellarum et habitu subtili. **S**ecundū de affectione earum a ☉. **T**ertium demonstratus earum per quadrantes circuli ac domicilia pariter et quantitate corporū stellarum. **Q**uartum de constellationibus ac cōstructionibus qualitatum stellarū simul q̄ q̄ fortior q̄ debilioz. **Q**uin tum de respectū stellarum applicatione et separatione ceterisq̄ id genus habitudinibus. **S**extum de fortuna stellarum fortitudine et debilitate atq̄ infortunio euz et corruptionibus. **S**eptimū in extra

hendis stellarū radīs iuxta ptholomeum. **O**ctauū de annis firdaricē stellarū simul et damnis eaz maioribus medijs et minoribus. **N**onū de naturis stellarū septem et proprietatibus ducatuū per vniuersa rez genera.

De proprietatibus stellarū et habitu substantiali.

Admodum

inter initia sexti libri dispositum est cū ea particio vni

uersales signorum ducatus cōtineat: huius voluminis scries vniuersos stellarū ducatus ordine prosequet. Cum enim in predictis naturis stellarum ac substantialium quantitatz differentie exposite sint: p̄ns erat diuerfas earū habitudines ad diuerfos rerum habitus et accidentia ducētes inuestigari. Suntq̄ itaq̄ diuerse sue cuiusq̄ prop̄ie ac substantialis habitudines ad ascensus in circulis suis vel descensus vel mediū inter virūq̄ cum motus ac luminis augmentum siue detrimentū aut mediū inter virūq̄: tum septentrionalis tum australis ascensus siue descensus. Deinde incrementū numero incrementum cōputo siue detrimentū aut mediū inter virūq̄. Tum latitudinis quātitas tum nulla postremo q̄tūbi vicissitudo inter diē et noctēz sibiāzen aut extra. **A**scensus stellarū in circulo centri est inter stellā et absidez eius circuli in i. nus. 90. gradibus idq̄ et cursus et decrementū altissima atq̄ tardissima in puncto absidis cōtra vero in oppositis nam mediū in medio. **C**irca gradus nonagenos inter eadē ad eundem modū et luminis quantitatem inter augmentū et decrementū intuentis visum metis singulas inter circulo p̄ sublimationes et dep̄siones ppendens his accedit quantū et retro gradationis circuli p̄ quadrates suos inter huiusmodi motus adiciunt excepto q̄ non oibus idem est motus. Nā superiorū stellarū lumen admodum lūne quantum a solerecedūt augmentant quantū accedunt diminuant. Incrementū siue decrementū numero viget. Inter duos ordines numerus ad rectitudines stellarū perpendit quoz primus a. 10. vsq̄ ad gradus. 180. crescit. **S**ecū

dus a gradibus 180. vsq; ad. 360. decrefcit. Incremento cōputo q̄ diu recti-
 tudo medio stelle additur decrementū q̄ diu detrahatur. Idq; in operis fine
 medio vero q̄ diu nec addit quicq; nec detrahatur q̄ cum supio abus stellis ac-
 cidit: dū pariter in viā solis sunt. 2. runt quidē aut in eodē puncto cum sole
 aut in opposito. Inferioribus autē quotiens recto solis loco de medio vtri-
 usq; dempto aut. 100. aut. 180. gradus relinqui p̄tingit siue rectitudine pari-
 ter in eodē cum sole puncto reperiunt. Notus autē augmentū inferioribus
 q̄dem stellis q̄ diu plus medijs suis incedunt decrementū q̄ diu minus me-
 dium est equaliter. Inferioribus autē q̄ diu plus sole currunt augmentum est
 q̄ diu minus decrementū: medium inter tum equaliter. ¶ Sciendūz vero
 quotiens stella. s. bigzigit pelarum aut indoꝝ collocati in primō aut quar-
 to sui circuli quadrante reperiuntur tarde dicunt. In tertio autē 7 secundo ce-
 leres quorum plus si alcdager mecea scōm si alcdaget albana tractatur que
 in translatione zigil alchuarchim sufficienter exposuimus. Septētrionales
 sunt stelle a sui queq; draconis capite vsq; ad caudam a cauda vsq; ad ca-
 put australes. Quarum maxima latitudo medio inter caput 7 caudā. Ad
 ipsum vero caput 7 caudam nulla hāim stellarum. i. vicissitudo Aubaillet
 est vt stelle mascule die superius nocte inferius hemisperiū obtinentes pari-
 ter 7 signa mascula possideant. femine cōtra p̄ter quam quēin nox tem-
 perat. Est enim 7 hoc quoddā virtutis carum adminiculum.

De affectione eorum a sole.

Inde sunt q̄daz affectiōes stellarū ex sole accidētes
 singulis iuxta q̄ accedūt ad solē 7 recedunt.
 Un̄ est q̄ supiores stelle a cōiūctiōe solis vsq; ad oppositiō-
 nē dextre dicunt. Inde adiunctionē sinistre. Inferiores vero a
 cōiūctione solis retrograde vsq; ad primā stationem hinc
 ad coniunctionem directē dextre tamen ad alterā sinistre. Lu-
 na vero a coniunctione vsq; ad oppositiōnē dextera inde ad coniunctionem
 sinistra. Sunt itaq; superiorū stellarū affectiōes huiusmodi. 16. Prima est
 coniūctio cum sole quam zāmi dicunt in eodem puncto atq; altrinsēcus in
 fra puncta. 16. quoniā quantitates circuli solaris punctoꝝ quidē ad mi-
 nus. 32. ad maius. 33. quez infra terminum: q̄ stella in corde solis dicitur ea
 coniūctio fortunata est hunc terminum excedens ad secundam affectiōnē
 migrat que est adustio. In saturno q̄ ioue vsq; ad decimum peruenies his
 gradibus a sole elongatus tertia passio suscipit que est sub radijs tantum:
 vnde iam liberari incipiunt 7 vigorem recuperare: hic enim iam maiorum
 eis annorum potentia redit 7 maioris duxturie q̄ in genezie tractatu expla-
 nauimus peruenit autem hec in Saturno quidē 7 ioue vsq; ad. 15. a sole
 gradus. In mare vsq; ad. 18. a quibus terminis in quartaz transcūtes de-
 inceps orientales sunt 7 fortes. Que quamdiū infra tres primas affectio-

nes morantur: perfica lingua kenez durtā nuncupantur. Ab his itaq; termi-
 nis quāquā be stelle orientales sunt: non tamen videmus eas statim appa-
 rere. Nonnunq; enim vel ante per quēdam dimata plerūq; vero longe post
 diuersas terrarum partes apparent. Sed hinc dicimus eas oriētales esse vt
 exutis iam solaris corporis viribus sole precedente relicta: ab his igitur vt
 predictimus terminis in quarta iam affectione eo: 7. anima orientis dicitur
 apparentes libere 7. fortes: idq; vsq; ad. 60. a sole gradus quotta est exago-
 ni quantitas. Ab hinc vero in quintam migrantes orientales debiles dicitur
 vsq; ad. 90. a sole gradus: quotta est tetragoni quantitas his peragratis
 non iam orientales dicuntur. Deinceps etenim ex quo sol oritur be in qua-
 drantem occidentalem decedunt que sexta affectio est post orientalitem di-
 cta vsq; ad primam stationem pueniēs que quota fuerit tota est. 7. affectio.
 Unde ad oppositionem. 8. Tona est oppositio perfica lingua keuircum ka
 balaraqua ad secundam stationem. 10. que. 11. est. 12. est directio. Secundus
 tetragonus 13. que ad occidentem declinans dicitur. Ex quo namq; sol occi-
 dit be a medio celi occidentem versus decedunt. Secundus exagonus. 14.
 inde. 15. qua primum saturnus quidē 7. iupiter a sole gradibus. 22. accedit
 Mars vero. 18. sub radijs tantum meliori tantum a. 7. que in gradibus oc-
 cidentis dicitur vsq; ad. 15. a sole gradus perueniens: vnde. 16. sub radijs
 tantum meliori iam fortuna destituta: iam enim vix minores annos tribuit
 7. duxturiam. In saturno quidem 7. ioue vsq; ad. 6. a sole gradus. In mar-
 te vero ad. 10. Postrema est adustio vsq; ad coniunctionem que due perfi-
 ca lingua keruirci tagib nuncupantur. Inferioribus. 16. Prima est gami-
 ni quantitatis predictae: deinde vsq; ad. 7. a sole gradus. Secunda orientem
 versus a sole retrogradando: que adustio est nisi latitudo intercedat. Vene-
 ri siquidem nonnunq; preter alias accidit: vt ex eodem cum sole gradu vi-
 deatur: latitudine faciente: que tota quidem graduum. 8. punctorum. 56. iux-
 ta q; Ptholomeo visum est. Sic itaq; nequaquam adusta dici potest ve-
 nus imino apparēs: dum a sole plus. 7. gradibus distet licet longitudine q;
 in eodem sunt gradu. Tertia vero est sub radijs tantuz a. 7. gradibus vsq;
 ad. 12. a sole qua iam vigorem recuperantes: 7. maiorum annorum sunt 7.
 maioris duxturie: hinc orientales in quarta vsq; ad secundam stationē: que
 quinta est. Sexta est discretio vsque ad. 21. a sole gradus octaua est adustio
 vsq; coniunctionem que nona est. Decima est adustio occidentalis vsq; ad
 gradus. 7. Undecima sub radijs tantum vsq; ad gradus a sole. 15. Duode-
 cima est directio. Decimatercia prima statio. Decimaquarta retrogradatio
 vsq; ad. 15. a sole gradus. Decimaquinta sub radijs tantuz vt ante. Decima
 sexta adustio vsq; ad primam. Has itaq; stellas a cōiunctione solis oriē-
 talis retrogradat. Post retrogradationem vere vsq; ad. 12. a sole gradus.
 Inde vsq; ultra solem. 15. gradibus. Inde ad coniunctionem. Luna quo-
 q; 16. a sole mutatur affectiones. Prima est gamini altrinfecus infra. 16.
 puncta cum sole. Secunda adustio vsq; ad gradus. 6. infra quem terminuz
 nullatenus videri potest. Transacto vero statim nonnunq; in recto circulo.

Tercia sub radijs tantum vsq; ad gradus. 12. In quarta vsq; ad robedan q; est ad gradus a sole. 45. In quinta vsq; ad primum tetragonum. In sexta vsq; amphiarion q; est ad gradus a sole centumtrigintaquinq;. Hinc vsq; prope ad oppositionem. 12. gradibus. 7. Unde. 8. vsq; ad oppositionem. Non est oppositio. Decima ab oppositione vsq; ad gradus. 12. hinc. 11. vsq; ad secundū luminis quadratē: unde duodecima vsq; ad secundum tetragonum: a quo. 13. vsq; ad secundum luminis quadratē: vsq; inde ad 12. a sole gradus. 14. unde. 15. sub radijs tantum vsq; ad. 6. gradus postrema est adustio vsq; ad primam. Harum igitur affectionum diuersi sunt effectus quos in locis suis exequemur.

¶ Demonstratur eorum ex quadrantibus circuli ac domiciliis pariter et quantitate.

Nunc etiam quid ex quadrantibus circuli stellis accidas exponi conuenit. Quod quadripartitū reperitur locus in cardine locus in ascendente locus in remoto locus in aduerso. Omnis autē stella in quocunq; fuerit circuli loco certa altrinsecus quantitate corporis sui virtutem pretendit. Est itaq; solaris corporis virtus inter vitāq; partem ante et retro quindenorum graduum lunaris duodenorum: saturni et iouialis nouenorum. Martis corpus inter vtranq; partem octenis gradibus veneris et mercurij altrinsecus. 7. et cetera.

¶ De constellationibus ac constructionibus qualitatum stellarum.

Conuentus stellarum quas constellationes dicunt pluribus ac diuersis modis sunt. Conueniunt enim planete tum bini tum plures nunc corpore nunc radijs at cum in eisdem signis tum in eisdem signorum partibus. Eorūdem nunc singuli plures fixarū etiam quibusq; iunguntur: iungunt etiam capitibus et caudis draconum tam suorum q; alienorum iunguntur etiam partibus per circulum. Coniunctio nis quidem terminus infra gradus. 15. firmioris ducatus infra virtutē stellarum corporum graduum numeros vtralibet parte. Cum enim conuenientium altera infra virtutē alterius corporis extiterit nec illa in huius minus firmum vt saturnus cum luna in vno signo infra gradus. 12. nec dum infra 9. Cū igitur vtraq; intra alterius corporis virtutem si pariter in eodē nunc termino fuerint ducatus oratio firmius quanto conueniunt firmior: quāto separantur debilioz quousq; de eodem signo exeant. Nam si in diuersis signis vltra eosdē terminos consistant: nō tantum coniuncte dicuntur propter signorum diuersitatē: sed altera infra alterius virtutē tenuē coniunctū ducatus signa. Fixis autē signis nulla per se corporum est virtus nisi quāta planetarum est eis conuenientium alteram alterius naturā ac propriam cuiusq; virtutem insicere et corrūpere: vt coniunctis tertius quidam affectus extraneus perducatur. Idq; copiosa similitudine approbant quē admodum limpha vino permixta: vt ipsum infrigidet naturā eius insiciens corrūpit sicq; con-

uerso multaq; his similia. Nos autē q; licet id q; ita sit: vt vtrūq; alterius at-
temperet: non tamen suam cuiusq; naturam prorsus interire vini calorem:
aqueue humorum: licet nō integrum nec adeo calidum sicq; in ceteris conse-
ctionibus. ¶ Est et aliud q; hec inferiora corpa liquida permixtione quidē
vbi alterū alteri inferitur sese nimirum inuicem insciant et corrumpunt. Ce-
lestia vero corpora cum iungunt: q; longe ab inuicem distant nequaquā se ita
corrumpunt: sed in natura sua ac virtute propria virtutes suas vicinā coici-
unt se inuicem miscunt. vnde motu cōmuni ac permixtione tertium quēdā
affectum vtriusq; nature cognatum gigni necesse est. signi natura lociq; cir-
cularis affectione pariter et stellarum affectu cooperante quos effectus anti-
quitas per diuersos tractatus exequitur. ¶ Sunt itaq; stellis coeſtibus ge-
mine habitudines prima qualitātū permixtio: secunda alterius supra alte-
ram potentia. Qualitates sunt calor: frigus: humor: siccitas. Qualitatū per-
mixtio quinq; partita. Prima in proprietate nature. Secunda in ascensu: et
descensu per circulū ex centro. Tertia in natura loci. Quarta in affectione ex
sole. Quinta in accidenti ex quadratibus circuli que in quarto libro expo-
sumus. ¶ Alterius autē super alteram potentia triplex que nāq; absidi sue
propior qui septentrionalis ascendēs. Cuiq; septentrionalis latitudo maior
ipsa obtinet atq; hic in coniunctione stellarū tm speculari conuenit. Cetera
nāq; q; absidi q; digressionū circulis carēt. Usū ergo est eis q; ratiō ab illi
speculatione celestiu effectus indagantur. Saturni quidem et martis cōuen-
tus qualitates eorum contrarie coeuntes temperiem conficiunt vtrūq; siqui-
dem gemine qualitates quarum altera immobilis altera facile mutabilis: vt
Saturnus frigidus siccus interdū tamen frigidus humidus: mars calidus
siccus interdum calidus humidus: vt in quarto libro expositum est. Si ergo
conuentus eorū in signo igneo fuerit calor martis exuperat interreo frigus
Saturni vtrūq; siccitas valida. In aqueis et aereis siccitatem humor exu-
perat alteraq; martis calor alteraq; saturni frigus moderatur. ¶ Ad eun-
dem modum affectiones eorum a sole ordinantur. Nāq; ex quo a sole sepa-
rantur vsq; ad primā stationem aeream nullam contrahunt vim vsq; ad
oppositiōnem solis igneam: vnde vsq; ad stationem terreā. Aqua vsq;
ad solem aqueam hunc ordinem et quadrantes circuli quantum in ipsis est
mutantur. Quotiens igitur ita iunguntur vbi vtrūq; qualitas temperetur
coniunctionis ducatus ad finem beatus spectat. Cum vero vt altera tantum
minus. ¶ Triplex est igit vtriusq; qualitatis permixtio. Primo vt sit mars
calidus humidus Saturnus frigidus siccus. Secundo vt mars calidus sic-
cus Saturnus frigidus humidus. Tercio vt mars calidus humidus Sa-
turnus frigidus humidus. Cuiuslibet igitur harum trium speciei cōmixtio
fortunata: licet enim et ambo fuerint humidi humor tamen martis calor est
q; Saturni frigus temperat: simplex autē alterius tantum vt mars calidus
siccus: saturnus frigidus siccus q; cum accidit imtemperata siccitas alterius
calorem alterius frigus imoderate exasperat vt pax temperata coniunctio
minus etiam fortunata sit. Omnem inde huius coniunctionis fortunā sue

In exordijs negotiorum seu genezia aut annalibus noxia eorum natura co-
 taminat: vt nec sine labore et pena multaq; corporis difficultate crebris: et
 grauius animi passionibus seruari queat et de cetero plerūq; grauior pe-
 na cōsequat. Oportet autē et in hoc et in omni cōuentu vt ducatur certior fi-
 at prepotentem qua ratione dictum est dinoscere inter omnes vere hos qui
 apud solem sit conuentus singulari quoddā priuilegio exceptus est. Om-
 nem etenim stellam sibi coniunctā preter zāmi adurens et corrumpit et debi-
 litat. Ac stelle quas plurimum adustio ledit sunt luna venus. vt enim ex fri-
 gido humore teneram extrahere naturam sicco solis seruire nature sue pro-
 fus inimico citius vel grauius leduntur: leuius autē saturnus et iupiter: le-
 uissime vero mars et mercurius dñi directus sit qui fere solaris nature sunt:
 vnde in eo conuentu alias quidem fortiores leuius: alias minus fortes gra-
 uius corrumpi constans est. Sic ergo cum mars aut saturnus soli iungun-
 tur vterq; alteri grauis excepto q̄ illis adustio grauior: quā illi corruptio.
 Magis autem saturno: post eū cū saturno vtrāq; qualitate misceri cum
 marte vero alteri tantum. Cū igitur vtrāq; qualitate sol saturno miscetur: et
 sol saturnum leuiter adurit et saturnus solem leuiter corrumpit: altera tantū
 grauius excepto q̄ sol semper fortior est hoc si saturno et loci natura semper
 incōmoda fuerit qualis est casus locusue circuli verus etia; multo grauius
 corrumpitur: mars autem soli grauior. Miscetur nāq; sol marte vel altera:
 tantum qualitate vel nulla. Inter omnes autem mercurio vt consueto ac fa-
 miliari solis adustio minus grauis minime dum directus sit qui dum sub
 radijs est et infortunatus sic paxillum solem ledit et fortunatus parum be-
 at. Vtrāq; siquidem fortunam aliunde assumens ad solem transfert. Cum
 autem iupiter aut venus siue luna soli iungitur solem quidem beant ipsos
 tamen adustio ledit magis minus fortes preter zāmi lunam quoq; Satur-
 nus et mars coniunctione corrumpunt ea tamen discretionē q̄ mars in pri-
 ma lunationis medietate. Saturnus in secunda grauius leuius. Item dum
 ipsa grauius dum illi. Cum autem Saturnus et Iupiter cōueniunt qui for-
 tior: fuerit obtinet. Sicq; inter Martem et Venerem et ceterarum conuen-
 tus. Nam quotiens et plures conueniunt fortissima obtinebit. Sunt tamē
 qui asserunt quotiens Saturnus vtrīq; in natura sua fortis conueniunt cō-
 uentum aduersum. Ad quod multā similitudinem adducunt aiunt quo-
 tiens due res: etia; due res iunguntur nō medium aliquod temperant: sed
 eandem naturam augeri: vt flamma flamme limphe iuncta multa; his si-
 milia. Sic igitur aiunt he due stelle cum vtrāq; infortunata sit coniuncte:
 potius infortunium adaugent. Dicimus igitur q̄ corporum que apud re-
 peruntur alia sunt solida alia liquida vtrorūq; habitudines: prima est
 compositio: secunda confectio: tertia coniunctio: quarta commixtio.
 Solidorum igitur vt alia spaciose quantitatis sunt alia diminute. Ex
 spaciofis compositio tertiam edidit figuram: vt ex lignis edi ex diminutis
 vero confectio aliam quandam naturam vtriusq; cognatam gnignit: vt
 ex diuersis seminum generibus medium quoddam: liquido: autem est.

alia natura permixtio alia insatiabilis affectus. In his quidem coniunctio: vt ex aqua ⁊ adipe in illis comixtio vt ex aqua ⁊ vino medium quoddam gignitur. Quotiens igitur diuersis generibus coadunatis q̄ inuicem inter-
serta alterum alterius naturam inficit ⁊ interficit ea commixtio siue confe-
ctio: tertium quoddam producens ex eisdem enim generibus neq̄ comix-
tio neq̄ confectio medium aliquod gignens. Verum adiunctio siue aggre-
gatio augumentans: vt aqua aquis flamma flammis cocuntes: vt semina se-
minibus: radices radicibus sui generis hisq̄ similia. Quorum quoniam ni-
hil in supernis accidit neq̄ enim sese contingunt nec inuicem interserantur:
vt ad aliquid agerent verum ex legitimo coitu cum contrarie qualitates mi-
sceantur ex alterius frigore alterius calore sicq̄ p̄uerso temperari necesse est.

**De applicatione respectuum stellarum ⁊ separatione ceterisq̄ id ge-
nus habitudinibus.**

Stellarum habitudines alij specialiter ordinantes
numero variant sic enim Albumasar cū
alibi. 25. scribat hic. 17. nos autem tullij nostri memores nō
posito genere in eadem partitiōe speciem numerare cōsueui-
mus eas. 18. generali complexione enumerauimus speciali-
ter: vt mos est ordine subiuidētes respectus applicatio sepa-
ratio: paritas: solitudo: alienatio: translatio: collatio: prohibitio: collectio:
reditio: cōtradictio: impeditio: euasio: interceptio: compassio: remuneratio:
receptio. **R**espectus stellarum est inter domicilia sup̄apōsitis figuris di-
scrūinata bipartitus. Sinister quidem ad tertium quartū quīntum. Dex-
ter ad. 10. 9. 8. Sextus per diametrum opponit respectus quidem est de si-
gno ad signū validissimus tamē de gradu ad gradum per gradus equa-
les figurales proportionaliū artium cōtinentes. **A**pplicatio est leuis ad
grauem dum grauis plurium sit graduum. Est autem primo loco bipartita
corpore videlicet respectu corpore quidem in eodē signo quam coniunctio-
nem vel conuentū dicimus cuius virtus seorsum tractari debuit. Applica-
tionis respectiue quedā sunt species quas: vt de ipsa generaliter tractatū fue-
rit loco suo exeq̄mur. Quotiens. n. ex domicilijs sese respiciētibz leuis ad
grauē accedit non eque est cōiunctio: sed nature quedam cōmixtio coniun-
ctione debilioz. In violibet igitur genere q̄ diu leuis ad grauez a terminis
constitutis applicatio est ex quo transferit separatio. vis equidē applicatio-
nis cōiunctiue a. 15. gradibus respectiue a. 12. debilis tamen quousq̄ appli-
cans in eundem terminū perueniat aut infra dimidiū vtriusq̄ corporis vir-
tutem. **Q**uod genus ligon dicit a qua dum separatur in eius virtute est
q̄ diu non applicatur alij in eodem signo magisq̄ infra dimidiū eius cor-
poris virtutem: licet enim vel ad plures vna quelibet accedat cui propior est
ei accedat dicitur. Nā ligon si in fine signi fuerit dimidiū eius virtutis sequē-
tis signi est. Nec aliter in principio signi excepto q̄ ea virtus non adeo vali-
da propter signorum diuersitatem. Quotiens vero duobus in eodem pun-

eto consistentibus tertius vnde libet applicat ei primum ligari dicitur in eu
ius pluribus extiterit dignitatibus deinde secundum. Sic etiam quotiens due
ex eodem puncto vni applicant ea primum ligatur que plurimum testimoni
um affert. Cum secundum in hoc genere omnis termini precedit contingit non
nunquam vt solitarie alicuius in fine signi corporis virtus in sequenti signo ra
dix alterius excipitur fitque mixtio debilis non tamen applicatio quousque
in respectu transitus fiat. Omnia que dicta sunt in coniunctione quidem fir
miora sunt: magis autem dum naturalis fiat commixtio in utroque genere.
¶ Utriusque ergo generis gemine sunt species in longum et latum. In longum
quidem nunc: directe nunc retrograde in modum quo exposuimus. Latitu
dinis triplex est sub diuisione prima quidem: vt sit coniunctio in eodem gra
du eadem latitudine eadem parte que genus alterius ecdypsim parat necesse est.
Secunda est oppositio vt altera ad septentrionem ascendente altera ad septen
trionem descendente aut e converso eadem utrunque latitudine fitque in austro.
Tertia est sexquipartita inter binos exagonos tetragonos trigonos altera
ad septentrionem ascendente altera ad austrum descendente aut e converso. Ea
discretione adhibita ne extrema applicantis latitudomino: sit presente alte
rius latitudine. Ad quam cum peruenit ligatio est ex quo transierit separa
tio. Excepto que non statim virtute illius exiit quod diu scilicet in eadem parte
fuerit quousque altera ascendente altera descendente incipiat vel conuerso.
¶ Est et aliud generis artificium vt respicientium videlicet stellarum septen
trionali latitudine loco suo adiecta latitudine vero australi loco suo detra
cta inter reperta loca duo longitudo colligatur. Que si fuerit graduum aut
60. aut. 90. aut. 120. exordio numeri a leuiori sumpto ligatio est. Si minus
applicatio si magis separatio: potest etiam vna quelibet pariter alteri logo al
teri lato applicari. Unde diximus de fugituo si luna inquit Ioui longitu
dine: marti latitudine ligata reperit que marti consequendum iudicat: quod Ioui
non ledendum: firmitus vero vni utraque applicatione ligari: magis ex aliqua
recipientis dignitate: vnde applicationis respectui quatuor sunt species do
num: nature donum: virtutis donum: gemine nature donum: consilij donum:
nature est applicatio ex aliqua recipientis dignitate. Donum virtutis est ap
plicatio ex aliqua applicantis dignitate. Donum gemine nature est applica
tio pariter ex utriusque dignitate. Donum consilij quelibet alia firmior: amice
figure natureque commixtione firmissima cum receptione. ¶ Paritas ligatio
nis vix imitatur naturali quadam adequatione non respectu qua doctissimi
astrologi in secretis rerum vix reperiuntur. Vulgares vero nihil huiusmo
di intelligentes nec aduertisse videntur. Est autem bipartita intra gradus si
gnorum equaliter orientium signorumque equalium dierum qua ratione com
pos et conso inuenit stella in primo V gradu stelle in ultimo X quarum
altera ei que in fine NP altera eius in principio M: sic ea que in. 20. V ei que
in. 20. X: sicque ei in. 20. NP: similiter ea que in fine V ei que in principio X: sicque
ei que in principio NP: sicque deinceps ad hunc modum. ¶ Solitudo est quo

tiens stella post separationem nulli in toto signo applicat. ¶ Alienatio est cum per totum signum omni respectu caret quod sepius accidit cumque accidat ducenda est stella per terminos dominos more applicationis tanquam ligata cuius in cuiusque termino fuerit: sicque per ordinem. Quod artificium et in solitudine nonnunquam adhibendum est videlicet non satis commixtis separata longius dimisse vires exiit necduin alij applicans. ¶ Translatio ab una ad aliam cuius due partes. Altera ut eadem stella inter duas ab altera separata alteri applicet altera: ut cum levis graui applicat grauis alteri applicet. ¶ Collectionis due sunt species quarum altera collectionem: altera translationem imitatur. Illa siquidem ut sint due auerse abinuiem vnam respicientes vel ei applicantes. Illa vero quolibet circuli locum respiciat cui conferat. Nec autem ut inter ortus negotij quod dominos abinuiem auersos aut separatos quolibet alio ex vno alium respiciens vel applicans conferat. ¶ Prohibitio bipartita altera ut sint tres vel plures in eodem signo per diuersos gradus grauis in pluribus. Nec ergo que media est altera prohibet ne graui applicet quousque eam transeat. Altera vero ex parte respectus ut cum de duabus stellis in eodem signo altera applicet alteri: sic eideque pariter eminens alia respectu applicans que si in paucioribus vel equalibus fuerit gradibus eam corpore accedens prohibet quousque graduum numero superet. ¶ Reditio quoque ex duobus sumis locis. Altero ut cum stelle sub radijs existenti applicatur. altero cum retrograde utrunque siquidem applicantis consilium reicit. Est igitur huiusmodi reditio tum salubrum tum aduersa: ac salubris quidem triplici modo perpenditur. Primo quidem ut sit applicationis receptio. Secundo ut utraque in cardine aut post cardinem applicansque directa. Tercio ut licet recipiens remotus applicans solum in cardine sit: aut post cardinem: hic itaque recipiens quidem quod corruptus est et remotus. Rem quippe quantum in ipso est inficit: sed quia redit ipsi quod conferebat. Ille vero liber et fortis eripiens rem ad effectum producit. ¶ Aduersa vero duplici modo. Altero ut sit duplicans remotus. Alter autem in cardine aut post cardinem. Hic ergo quandoque confertur redditur. Ille vero debilis rem quidem alter parat: alter deinde inficit: altero ut sint ambo remoti vel adusti siue retro gradi. quod cum acciderit res omnino negatur. ¶ Contradictio est ut cum stella stelle applicans antequam perueniat retrograda sit. Id enim est firmata negare. ¶ Impeditio est ut inter tres stellas quarum grauior in quolibet gradibus: leuior in pluribus: leuissima in paucioribus: que dum graui applicare parat: anterior illa retrogradatio grauem transeat. Hic ergo applicantem impediri necesse est. ¶ Euasio est cum stella stelle applicat que antequam perueniat illa insequens signum transiens alias vicinorum respectu inficit. Id enim est prius consilium annullari. Interceptio tripartita est primo quidem: ut sit stella parans applicare stelle. A qua in secundo signo stella que retrogradando antequam illa perueniat huic iungatur sicque applicans lumine intercepta. Secundo ut sit levis graui applicans: illa vero grauiori antequam transeat quod

leuis ad ipsam perueniat. Signum ergo est in re quesita aliud puenire. Ter-
tio autem applicet stella stelle equali negotij domino: aut ipsi equalis illi.
¶ Compassio est cum stelle in casu suo: aut precipitio posite stella amica de
aliqua dignitate eius applicat: aut ipsi illi q̄ sit psequenter in proximo ad
eundem modum conuersio fiat idem q̄ remuneracione dicimus. ¶ Recep-
tio est cum stella stelle applicat vt vel applicans in recipientis sit dignitati-
bus: aut recipiens in applicantis: firma quidem de domicilio aut principa-
tu de ceteris debilis: nisi pluribus simul: de quo genere est receptio ex respe-
ctu siue applicatione aut ex amica figura aut ex prima ⁊ secunda signorum
cognitione quas superius tractauimus: Sic etiam fortunare sese inuicem re-
spiciunt: sic infortunia duo coniunctione tantum aut amica figura. Est itaq̄
receptio quedam alia fortis: alia debilis: alia mediocris. Fortis quidem in-
ter ☉ ⁊ ☿ omni ex loco preter oppositionem: que cum ex dignitatibus for-
tissima est: eiusdem generis est receptio apud ♀ ex ♀. Mediocris vero ex
singulis dignitatibus de primis duobus generibus: de ceteris vero debilis
nisi pluribus simul vt dictum est: ex horum oppositionis remissio sumit.

¶ De fortuna stellarum fortitudine ⁊ debilitate atq̄ infortunio.

E his habitudinib⁹ quaterna stellarum affectio pcedit:
fortuna: infortunia: fortitudo: debilitas. Tū ⁊ ☿
impedimenta. fortuna stellarum est: vt sint fortunatis iuncte
aut amica figura respectu infortunijs aueris aut inter fortu-
nas similiter medie aut zani aut in amico ☉ respectu siue
felicis motus atq̄ lumine crescentis: aut vt sint in dignitati-
bus suis aut gradibus lucidis recepte: aut saltem si barzebe: vt mascule in si-
gnis ac gradibus masculinis die super terrā: femine contra aut sint in digni-
tatibus fortunarum. Nam ⁊ fortunarum fortuna est esse in dignitatibus lu-
minum itaq̄ fortuna stellarum tripartita multiplex plenaria diminuta: mul-
tiplex quotiens ex huiusmodi comoditatibus plures conueniunt: vt ♀ in
♂ dupla qui si pariter ⁊ in termino suo fuerit triplata: sicque simul in oriente
quadrupla. Plenaria in domicilijs melioris fugure: vt h̄ in aq̄rio: ♀ in ♀
♂ in ♀ in ♀: ♀ in ♀: diminuta in alteris. ¶ Fortitudo stellarum est
ascensus ad septentrionem: aut esse in septentrione. Ascensus in circulo ex
centro motus augmentum: tum vt sint in statione secunda: tum extra adu-
sionem directe: tum vt cardine aut post cardinem. Superiorum quoq̄
stellarum: vt sint orientales ⁊ in orientalibus circuli quadrantibus. ☉ ibi
dem pariter: ⁊ in signis masculinis preter ♀. Inferiorum autem vt sint oc-
cidentales: ⁊ in occidentalibus circuli quadrantibus. ¶ Debilitas stella-
rum est casus exitium exilium magisque cum solitudine applicatio ad re-
trogradam aut corruptam: prima statio retrogradatio sub radijs: tum
vt sint in gradibus obscuris nature recepte: aut in oppositis barzebe

descendente ad austrū aut esse in austro descendere in circulo excentri motus decrementum remotio ⁊ auersio. Tuz via pusta a. 20. ⁊ vsq; ad. 10. m. Superiorum quoq; trium vt sint occidentales ⁊ in occidentalibus circuli quadrantibus ibidem. O ppter nonum sed in signis femineis. Inferiorum autem vt orientales ⁊ in quadrantibus circuli orientalibus. ¶ Infortunium stellarum est vt sint infortunij coniuncte aut oppositio ne eorum sine tetragono aut trigono vel exagono: aut sint termini infortuniorum seu domicilij aut superemineant infortunia vt ex. 10. aut. 11. a stelle loco eiusq; nec recepte infortunio. Tum vt coniuncte. O aut in tetragono eius siue oppositione p̄iusq; infra. 4. gradus. Tum vt capitibus draconum suorum aut caudis iungant aut capiti draconis: aut caude idq; infra. 12. gradus. Sunt qui caput de natura augmentatiua iudicent: conuenientibus itaq; fortunatis fortune addit: infortunij functionis infortunio. Cauda vero natura diminutiua: minuit itaq; tam de fortuna q̄ infortunio vtrolibet genere iuncto. ¶ Potestimum est obsessionis infortunium. Est autem bipartita. Primo quidem vt sit stella in quolibet signo vtrūq; vero in eodem signo infortunij aut corpus aut radij aut ab infortunio separata infortunio applicet. Secundo vt sit stella in signo quolibet pariterq; infortuniorum alterum in secundo alterum in. 12. quod genus signi potius est. Si enim nec insit stella fueritq; vel oriens vel aliud quodlibet hoc modo affectū obfessa dicitur. Vtrolibet igitur in genere si vel O vel fortunate respectus propius. 7. gradibus interuenit eripit magis propriuz domicilium huiusmodi quasi obfessio si infortunata fuerit summe fortunata. ¶ Impedimenta. seu corruptiones singulares vndecim sunt. Prima est eclipsis validissima in signo radicali seu in trigono eius aut tetragono eius. Secunda sub radij. Tertia inter ipsam ⁊ oppositionem O minus. 12. gradibus. Quarta cum est obfessa inter duos malos. Quinta vt sit cursu vacua. Sexta quando est cum cauda draconis. Septima cū est in australibus signis magisq; descendēs. Octaua in via pusta. Nona in fine signorum. Decima cum minus medio suo motu cedit. Undecima in nono ab oriente.

¶ In extraendis stellarum radij iuxta Ptholomeum.

In extrahendis stellarum radij multa diuersitas per diuersos tractatus inuenitur q̄ albi. Nam hic Ptholomeū elegimus cuius ipsa hec verba. Quotiens inquit trahendi sunt stellarum radij discernendum prius est locus stelle inter circuli quadrantes qui si inter celi cardinem ⁊ oriens reperitur obseruatus assumetur: locus stelle ex circulo recto pariter ⁊ medium celi ex eodem circulo quo facto diminuetur is medij celi gradus de eo stelle gradu quodq; remanserit diuidetur per partes hore gradus stelle vnde hore stellarumq; puncta colliguntur eaq; est distantia stelle a medio celi. Q. si stella sit inter oriens ⁊ terre cardinem: summum recti circuli detrahatur de stelle gradu eiusdem circuli reliquoq; seruato assumpte partes hore gradus stelle per senarium multipli-

eabuntur: productaq; summa de reseruato reliquo diminuetur: quodq; re-
 manserit diuidetur per partes hore oppositi gradus stelle: quotq; colligun-
 tur hore sunt horarum puncta ea est distantia stelle ab oriente. Si autem in-
 ter quartum et septimum assumes terre cardinis circulus diminuetur de lo-
 co stelle ex eodem circulo residuumq; diuidetur per partes hore gradus op-
 positae stelle: eaq; est distantia stelle a cardine terre. Si enim inter septimum et
 liq; sit cardinem vnum recti circuli detrahunt de loco stelle eiusde; circuli re-
 liquo notato partes hore oppositi gradus stelle senarius multiplicabit vn-
 de: producta summa de notato residuo dempta reliquū per partes hore gra-
 dus stelle diuidetur: eaq; est distantia stelle ab occidentis cardine. Ad hunc
 modum stelle a cardinibus distantia deprehensa cū extrahendi fuerit radij
 stelle cuiuslibet figure in sinistram quidem ad exagonuz. 60. tetragonū. 90.
 ad trigonum. 120. gradus addicuntur. in dextra vero detrahentur. Cū hec
 itaq; numero introitu facto in circulum rectum quot gradus equales in si-
 gno suo designauerit assumuntur deinde loco stelle per ortuz climatis vt an-
 te sinistram. Item ad exagonum quidem. 60. ad tetragonū. 90. ad trigonuz
 120. gradus addentur in dexteram vero diminuentur. Cum quo numero
 in tabula climatis introitu facto quot gradus equales in signo suo demor-
 strauerit assumuntur. Si ergo vtrūq; assumptus equalium graduuz nume-
 rus in eundem gradum inciderit eum gradū eius stelle radij fuerunt. Si ve-
 ro in diuersos collecta inter numeros differentia per senariū diuidetur: quā-
 tumq; diuisio dederit multiplicabitur per horas distantie stelle a cardine:
 productaq; summa duorum locoruz loco stelle per gradus equales in sinis-
 tra propinquo: in dextra vero longinquo: additur. Quo ergo nume-
 rus peruenerit eousq; radij stelle pertingunt. Oppositionis deniq; radij per
 diametrum oppositum significat.

**De annis firdariech stellarum simul et de annis earum maioribus me-
 dijs et minoribus.**

Ani stellarum quinq; partitio reperiunt. Alij qdez sunt
 firdariech stellarū. Alij sunt magni stellarum anni.
 Alij maiores: medij: minores. Alij quidem in iudicia seculi.
 Alij in vitam humanā. Alij in rerum et tpum numeros tuz
 ex virtute corporū stellarum: tuz ex varijs per circulos suos
 metis tum ex terminis cuiusq; aliq; atq; alijs per circulum
 proprietatibus certis dimensionibus assumpti quorum ratio plenius alibi
 tractatur. Nunc autem singuli in hunc ordinem numerantur.

Anni	☉	♀	♂	☾	♄	♅	♆	♁	♂
firdarie	10	8	13	9	11	12	7	3	2
Maximi	1460	260	480	520	465	428	264		

	al 115						
Maiores	120	82	76	108	57	79	57
	al 72						al 66
Medij	39	7 di. 45	48	66	7 di. 42	7 di. 45	7 di. 40
		al 69	7 dimidiū		al 39	7 dimidium	
Minores	19	8	20	29	30	12	15

De naturis stellarum septem et proprietatibus ducatum per vniuersa rerum genera.

Postremo est vniuersi stellarum ducatus per diuersos rerum motus expositio quos in nullo singulari corpore simul omnes reperiri impossibile est: sed partim in hoc partim in illo: sparsim omnes complentur. Consequenter autem singulas tum ex naturali cuiusque virtute: tum ex varijs locorum affectionibus diuersos eorum motus comitantium.

¶ Hic quidem natura frigidus siccus nonnunquam accidentaliter humidus obscurus asper grauis fetidus vorax tenax: multe cogitationis. firmeque memorie sibi magnitudo: paruus est agricultura: habitatio: terrarum et aquarum rerum dimensio et pondus: fundi paruitio: multaque interdum possessio: tum et manu altius pars artificiorum ut cementarii fossatores carpentarii atque id genus tum summa et egestas nauigia longa via et difficilis longum exilium: etiam prorsus difficultatum et periculorum incursum: tum fraudes nequitia doli proditio noxa facinora abominatio solitudo deliberatio quoque et intellectus: sermo certus et amicitia stabilis: longa providentia: tum et regum consules: omnisque malitia iniquitas et violentia captiuitas: cathene compedes carceres damnatio instantia pertinacia perfidia difficilis ira: nec tamen effrenis omnisque boni odium et inuidia. Tum metus angustia dolor penitentia passionibus dubitatio. Error in volucrum labor: pena lectio funera luctusque funebres orphani vidui et obit hereditates resque antique. Tum senex patres aut proauus eiusque partis parentes. Tum serui mancipia mercenarii eunuchi vulgus atque hominum genus infame sterile ignauum detractum: corporis partes auris dextra et splen omneque melancholic genus. Tum malefici fures fossatoresque monumentorum et spoliatores: omneque magice omnisque malefici studium postremo

longa cogitatio: rarus sermo: altus secretorum intellectus: occulta profundo
rum atq; inexhausta sapientia.

¶ Natura calidus humidus dulcis temperat⁹
equus est eius virtus naturalis ac nutritiua: corpo-
ra animantium sobolisq; progenies magnates et
plati: corporis partes auris sinistra et epar: forme
dignitas: animi nobilitas: sana sapientia et intelle-
ctus: visionum interpretatio: certitudo et veritas
Tum iura: leges: templa: ceremonie: religio: honestas
fortitudo: temperantia: iudicia: pacificentia: gratia
vera fides: humilitas et obedientia. Accidit ali
quando post deliberationem inconsultus reru ag-
gressus: ac difficultatum incursum. Tum patientia
deinde vindicta et victoria in omni contentione magnificencia dignitates re-
gina principatus. Tum spes gaudiu mundicia continentia: parcitas beniuo-
lentia amicitia liberalitas: animi ingenuitas. Tum facultates et suffragia: ho-
minum societas: cohabitatio contubernium sermones quoq; dignitates
promissio stabilis: depositio fidelis hilaris iocundus placidus indulgens
veneri officio et sibi et suis utilis malum fugiens et bonum appetens proui-
do consilio: graui sermone: et priuatis publicis reb⁹ salubris ac fructuosus.

¶ Mars: natura calidus siccus acutus vhe-
mens atrox: eius est adolescentia vires epar cu
¶ naves cum ¶ corporisq; passionibus calide:
tum igni tabula exustio cunctiq; repentini pro-
uentus: reges violenti: inimici inhumani: per-
uersi iudices: iudicia castra regum: clientela ini-
quitas scelera: perditio pugna cedes effrenis au-
dacia: stulta securitas: elatio magna tumiditas
iaculatio: forme et glorie amor: dissensiones liti-
gia seditiones controverse predationes oppres-
siones infidia latrocinia: grauis ira: facilis offen-
sa plage vulnera captiuitas discretio: fugiendi difficultas: timor ac tremor: im-
provisa festinatio perfidia contradictio turpiloquia: incautus amor: mani-
festa amicitia: promissus impenitus piurus dolosus responsio: et aggressu
promptus atq; ingeniosus fallax: inconstans exlex maledicus malificus:
malignus temporis incompotus omnia contaminans: varie cogitationis
in rebus cogitandis: in rerum commutatione consultu reditu: multi murmuris
et pene de formis inuerecundus incestus spurcus ingratus: pugnanti grauis
parturienti inimicus: partui periculosus non nunq abortus: causa eiusdem:
et mediocre hominu genus. Tum et pecudum custodia iumento uq; causa
et procuratio. Tum et vulneru et lesiou causa plurimuq; chirurgia omneq;

ferarium omne cruentum artificumq; mortiferuz. Nam eiusdē mortis acerbum duo reliquum magis h̄ ꝑ partcipe.

Sol natura igneus temperatus: eius est omnis eorum nitor: et claritas vniuersalis vita caput animantis cum animali spiritu atq; oculo dextro. Opinio quoq; et ratio tum medium zone habitabilis: reges et primates: concilia et ceteros hominum: fortitudo: victoria: vindicta: honestas: magnificencia: habitudo bona existimatio: ambitio: multaq; auri cupiditas perspicuitas in iudicia graue eloquium vicinis noxius remotis contra sicq; inter hec nunc comodus eiusq; hic sublimatio illic degradatio habet leges: iudicia: magistratus intelligentias tum patres et fratres nihil roganti negans. Postrema sunt valida malorum ultio regimen imperiale summe diuinitatis contemplatio.

Venus frigida et humida temperata eius est mulierum genus minoresq; sorores. Tum vestimenta omnisq; cultus ac redimicula cum aureisq; et argenteis ornamentis: tum frequens balneum et ablutio forme quoq; aptitudo gratiosa cum multa facetia amor: musice gaudia loci omnisq; instrumentalis melodia cum ipsis et instrumentis atq; motibus adaptis. Tum sp̄onse cum sp̄salibus: ac thalamis cum triplici iure coniugij simul: etia; odor: dulcia ac suauia queq; ludi incesseis atq; aleis oia preter studia: amor: lasciuia: dulces que rele: effeminatio: indignatio: fallacia: frequens mendacium ac periuria. Tum vina mella potusque inebriabilis ipsaque ebrietas: luxuria: fornicatio omneq; id genus tum naturalis vsus q̄ contra naturam in vitroliber sexu tamq; legitimi q̄ illiciti cum ipsis omnium auctoribus simulq; omni prole illegali. Tum dilectio nati mutua hominum charitas pietas facilis crudelitas voluntaria receptio valitudo corporis animi debilitas multa carnositas pinguedo cum adipe omnis voluptas diuitie: et oblectamenta eorumq; studiosa inquisitio. Tum subtilia mirandaq; artificia: vt egregie picture atq; future cum suis artificibus tum fora et tentoria odorumq; mercature. Postremo scientiarum intentio. Tempora deinde legis obseruatio ius equabile.

Mercurius promiscuus ad omnem commi-
 pationis assensum facilis eius pueritia cum maio-
 ribus fratribus multoq; pueroꝝ amore. Tuz
 diuinitatis fides propheticæ sive discipline do-
 ctiores cum discipulis ingenium: ratio: eloquen-
 tia: precepta eorumq; obseruatio: plena sapiētia:
 sana doctrina: salubris exhortatio arguta dece-
 ptio: probabiles idutiones necessarij sylogismi:
 philosophiæ ac poetriæ studium: plurimumq; in
 mathematica: arismetica: geometrie: et astrono-
 mie nec sine metrica: et richmica. Tum diuinitatio
 num sortilege quoq; cum augurijs et auspicijs preterea grata et fructuosa fa-
 cundia. Tum libri comēta scribe eorūq; officij acuta et ppter ea officia dili-
 gens oium sciartū vsus et exercitatio cū eleganti nouitatis inuentione ac secre-
 toꝝ intellectu soli diuinitati patentij rarū gaudiū rare delicie tenuis volu-
 ptas tum prouidū consiliū: fama: rumores: ambitio magis glorie cæ de in-
 de qōnes: tributaria aerea: appotetice questus cū multo sumptu ac falsitate.
 Mercature partiens negociationes furta: fraudulentia: maliuolentia: igna-
 uia: ininicitie: timor: seruitus: dubij atq; inuoluti affectus obediētia cū sum-
 ma intentiōe ac mitti in alienos dolores cū passiōe fratruꝝ amor: ppulsio le-
 gis obseruatio verax causata ingrata vocis modulatio sapitudo in omne
 artificij cunctoꝝq; pfectio cōfidenti oium pfectiōe. Postremo suendi: radē
 dispicendi: adapta manus cū suis instris et artificebus. Nam et fontium sca-
 turigines anniuꝝ decursus aquarum deriuationes.

Cfrida accētaliter dū cala ad lumē lucens
 leuis ad oia faciens negocia: forma: gaudiū: fa-
 mā affectās: ei sunt negocioꝝ inīcia: reges et pñ-
 cipatus sba cū victualib; affectū psecutio itētio
 in scias legez altoꝝq; pteplatiōez tuz et carmi-
 nuꝝ vires varij morū animi studioꝝq; in terra-
 rū atq; a q̄ruꝝ cōputo ac dimēsiōe debilis tñ sen-
 sus tenuis memoria pterea matrone piugia gra-
 uide nutritura et nurices m̄fēs auie maiorelq;
 sorores nūq; mādāta fugitiui mēdaciū delatio
 assentatio oib; morib; accomoda et accepta ni-
 bilominus laus corporum saluti studiosa, multum edax parum venerea.
Chij ergo stellarum ducatus vt nunquaz omnes simul in vno corpore in-
 ueniuntur sic nec ex vllō loco simpliciter stelle habitu per diuersa tempo-
 ra colliguntur.

Liber octauus. 8. habet capitula. **C**Primum de causa p̄tium. **C**Se-
 cundū de diuisione. **C**Tertium de partibus stellarū. **C**Quartū de parti-
 bus signozum. **C**Quintum de partibus. **C**Sextum de conuentu p̄tium
CSeptimū de duobus p̄tium. **C**Octauum de eozum inuicem inuentione.

Dignes stellaz ac sydereę virtutis rationem totius tractatus series continet postreime partitionis est alius quidem celestis potentie ducatus ac secundaria virtus non in ipsis quidem stellaz aut syderum corporibus sed principalibus ducibus consequenti necessitate sumpte. Vis enim antiquitas in his tribus ducibus cõuenit primo stellis: secundo ignis: tertio vitro: usque partibus per circulum ordinatis: quorum primi duo animi et corporis vice prima tractant consilia. Tertius more accidentis partium in assensum succedit quod nonnulli veterum primis omissis tertij tantum auctoritatem per omnia negocia sequantur. Hermetes tamen cunctis sequaces eius perlarum babilonie atque grecorum astrologi in omni negotio primo stellam naturaliter ad id ducentem cum loco suo. Secundo domiciliuz eius negotij eiusque dominum. Tertio partem negotio attinentium cum loco atque domino suo consulunt eque ut de ceteris conuentum eius cum stellis et respectum ductumque ac transitum mercentes. Unde manifesta videtur partium causa si quibus stellaris ducatus ratio constans est idque duobus modis. Primo quidem quoniam stellarum distantie quantitate ducatus earum inæqualitas sequitur ut promptius inter stellas eiusdem ducatus pars. Quæ admodum inter solem et saturnum quorum vel ducatus ad status ducatus patrum necessaria visa est ducum distantie dimensio ad perpendendas eorum vires omni tempore in omni negotio que prima partium causa existit. Secundo vero quoniam rerum modus quo sydera ducunt non simplici aliquo ducatu perpenditur verum permixtionem duorum aut plurius idem designatum quidem genus frequenter in volucrum atque error consequitur ne facile princeps eligi possit quod pre ceteris sequamur aut cum dominorum alter sit diurnus alter nocturnusque sicque alter masculus alter femina hisque similia nec multo alter altero fortior: hic itaque negotij partem educi necessarium est que cum alter virtus testimonia acceperit facile assequendum ducem eligat quoniam ergo hec distantia collecta in quemlibet circuli locus incidat necesse est ex tribus eas principijs oriri constans est quorum duo naturalia firma tertium mutabile ac prima quidem duo sunt inter que sumuntur eorumque primum a quo tertium a quo numerus collectus incipit: verbi gratia ab hac ad illam collectus graduum numerus atque in initio ab orientis gradu aut alium de sumpto per trigenos graduseductas ut steterit partis locus fugit. Quæ autem hic numerus ab oriente distat concipitur. Secundo vero quoniam oriens rerum initij preest iure sepius ab ipso iniciandum videtur. Nam quidem interdum aliunde vel ab alio videlicet domicilio aut loco stelle causa est quod ei negotio affinius attinet quapropter ut dictum est: tertium hoc principium mutabile est. Quoniam vero stellarum omnium circuitus quod diaci apud ambrosium sicque oriens quidem per quod diaci gradus computatur. dicimus enim ut stellam sic oriens in hoc vel in illo huius vel illius signi gradum deducatur non vero per orientium gradus sunt enim de circulo vel recto vel vero

ticali quorum poli a zodiaci polis alterutra ex parte distant vt est recti circulo distantia sicut Ptholomeo placet graduum. 23. puncto 12. 51.

¶ De diuisione.

Caplin. 2.

Is itaq; positis he partes iter principia tractatus z numero z nominibus distinguende videntur. Omnes etenim quas persarum babilonie z egyptij auctoritas firmavit in libris eorum. 9. 7. inueniuntur trina serie discrete. Ex prima serie sunt partes stellarum. Ex secunda signorum partes. Ex tertia diuerse ab vtriusq; necessarie tazlin quibusdam genecie atq; annalium locis necno z questionibus plurisq; ali quorumq; ngoctorum inicys. ¶ Primi generis partes. 7. sunt numero singule singularum stellarum quarum z nominibus appellantur. ¶ Secundi generis partes. 80. numerabuntur. Orientis tres prima vite secunda sustentationis tertia sensus z rationis. ¶ Secundi. iij. prima opum secunda mutandi tertia inueniendi. ¶ Tertij. iij. prima fratrum: secunda numeri fratrum: tertia mortis fratrum. ¶ Quartij. 8. prima patrum: secunda mortis patrum: tertia auorum: quarta generis: quinta fundi iuxta Hermetez. 6. iuxta ceteros persas. 7. agriculture. 8. finis. ¶ Quintij. 5. prima prolis: secunda hore z numeri natozum: tertia prolis maxime: quarta femine. Quinta discretionis vtrum ne masculus sit an femina. ¶ Sextij. 4. prima egritudinis iuxta Hermetez: secunda iuxta Belitem: tertia seruorum: quarta captiuorum. ¶ Septimi. 16. prima coniugiorum virozum iuxta Hermetem: secunda iuxta Velitem: tertia qua viri feminas aliciunt: quarta euenus maris cum femina. quinta adulterij: sexta desponsationis femine iuxta Hermetez septima iuxta Velitem: octaua qua femine viros aliciunt: nona conuentus femine cum viro: decima adulterij femine: vndecima castitatis: duodecima coniugij vtriusq; sexus: decimatertia horum desponsationis: decimaquarta pacti z modi nuptiarum: decimaquinta agnatozum: decimasexta contra uersiarum z aduersariozum. ¶ Octauij. 5. prima mortis: secunda stelle necessitatis: tertia anni timendi: quarta loci periculosi: quinta doloris z angustie. ¶ Nonij. 7. prima itineris: secunda nauigij: tertia religionis: quarta ingenij z providentie: quinta scientiarum z sapientie sexta memorie placitandi z fabularum: septima rumorum vtrum ne veri sint an falsi. ¶ Decimi. 12. prima potestatis nati: secunda patrisq; discretionis: tertia consiliarium principum z regum: quarta victorie regis z facultates: quinta subite exaltationis: sexta nobilitatis: septima sequacium regis z militie: octaua regis officij nati: nona opis manualis: decima mercature: vndecima operis debiti: duodecima matrū. ¶ Undecimi. 11. prima diuitiarū: secunda amabilitatis: tertia notitie inter hoies z precij: quarta deliberationis: quinta deliciarū: sexta spei: septima amicozum: octaua penurie: nona abundantie: decima ingenuitatis animi: vndecima gratie ac bone existimationis. ¶ Duo deci-

ml. 3. prima inimicorum iuxta Hermetem: secunda iuxta alios: tertia laboris
 et pene. Tercij generis partes. 10. sunt numero prima est pars hal giphel. secun-
 da vicioli corporis: tertia strenuitatis et audacie. quarta feritatis et angustie
 in pugna: quinta fraudis et doli: sexta loci negotij: septima impedimenti re-
 rum iuxta egyptios: octaua iuxta persas: nona retributio: decima veracis
 effectus. ¶ Sicut igitur omnes ut diximus. 97. partium stellarum per se-
 ptem domicilia: ptem absolute: ad rerum naturam assumptis.

¶ De partibus stellarum.

Capitulum. 3.

Dinceps ut proposuimus ordine cuncta persequemur:
 atque in primis primum genus assumptis oēs
 generaliter omnis negotij partes inter geminos eiusdem du-
 ces firmi. Cum igitur stelle due equaliter in naturali eiusdem
 rei ducatu conueniunt fueritque altera ut solet interdum ut a
 fortioris hanc a fortiori incipiendum erit ut sol et saturnus
 cum equaliter ad partis ducatum ducunt suntque eiusdem hanc ambo vi-
 delicet diurni: quia sol die fortior est die ab ipso fit initium. Quod si equali-
 ter in ducatu conueniant suntque alter diurnus alter nocturnus die a diurno
 nocte a nocturno inchoabimus utpote sol et luna cum equaliter ifortune du-
 catu conueniant die tamen a sole nocte a luna summitur recte. initium ut ille
 diurna ille nocturna fortuna est. Cum vero die nocturne alteri altero fortio-
 ris fuerit ducatus ab ipso inchoabit. Quoties vero ducatus signi est eiusque
 domini sepius a domino fit initium: ¶ Est enim omnis signi ducatus eius
 domini non vero conuertitur quod tamen si fortius ad rem duxerit interdum
 et ab ipso fit initium: deinde in comunione assumitur oriens: aut alia vel
 circuli vel stellarum loca. Sic enim collectio inter primos duces numero adij-
 ciuntur gradus vel stelle aut loci cuiuslibet in signo sitque totius initium a prin-
 cipio signi vndeque per gradus equales. Accidit interdum ut du stella ad do-
 micilium assumetur alterius sit eiusdem rei domicilium alterum computo:
 verbi gratia. Oriente cancro in quarto climata: leo quidem numero semper
 opum domicilium est. Cancrī vero computo nonnunquam quod cum accidit pro eo
 negotio sumetur: a luna usque ad sequentem in cancro quo oriens illic simul
 et secundo domina est non tamen usque ad solem dominum leonis. ¶ Pri-
 ma est pars lune inter solem et lunam sumenda recte quidem cum sol cunctis
 celestibus clarior diurnum lumen generali mundi fortuna vniuersali vite
 atque domine rerum magnitudini et splendori atque summis dignitatibus gra-
 dibus presit: luna vero lumen nocturnum proxima est post solem claritate et
 fortuna corporibus eorumque alimentis atque incrementis generaliter rerum
 nature ac necessitati ducatum prebens. Que cum ita sint conueniente equidem
 die a sole ad lunam: nocte a luna ad solem sumitur collectoque numero gra-
 duum orientis totumque a principio orientis inceptum ac per gradus equa-
 les deductum partis locum signi: ut si quando ambo lunam in eodem pun-
 cto reperiuntur pars etiam in ipso orientis puncto persistat que quoniam lune
 est cuius quotidiana necessitas et usus eadem et pars fortune appellatur. Se-

quitur aut secundaria vice omnino luminum virtutem ac proprietatem ad animam et corpus multa virtutem: formam: fortunam: dignitates: opes: sapientia: intellectus: cogitationes: negocia: opera: rerumque initia ducens. Obtinuit ergo pro tanta virtutis elegancia ut et pars lune sit et oriens lune nec sine causa. Quotiens enim transacto hore dici per partes hore ipsius dici multiplicabuntur. Totaque summa a loco lune deducatur aut in ipsum partis fortune locum aut certe in proximum necesse est peruenire recta solis imitatione a cuius loco ea summa per locum climatis deducta ad orientis gradus peruenit. igitur ut luna prima et vniuersaliter in omni negotio consulitur ita pars eius pre ceteris omnibus omni negotio accipitur. ¶ Pars solis inter solem et lunam sumitur. Cum enim nulla stellarum inequalitas quantum in ipsis est appareat solumque lune huiusmodi altero manifeste pateat ad hoc nec vlla aliarum in rerum effectu et generationibus pars lunaris virtuti potentie merito pars solis tanquam vniuersalis rerum patris diea coniuge luna ad solem: nocte a sole ad lunam summi debuit summeque orientis gradibus additis a principio orientis deductus numerus locum signi: hec est itaque pars queque solis est cuius animi felicitas et amalgrab vocat partem celati que est intrinseci bonum. Imitatur autem partem fortune per omnia magis tantum intrinsecum spectans quemadmodum et illa plus extrinsecum amplectitur. Erat enim conueniens: ut quemadmodum pars lune corporis accidentia designaret sic pars solis anime proprietates moderaretur utraque in ore parentum utrumque communicans ea se ratione habentes: ut die quidem pars fortune ducatus virtute precedat nocte boni ad animam et corpus ad compaginem utriusque ad nature secreta rerum altitudinem vtrumque absconditam: longeque remotam cum summa diuinitatis speculatione ac legum obseruatione. Cum ad honores et gloriam atque aurarum temperiem ducens has nonnulli commutant: ita ut eam que lune est soli tribuant que solis lune: sed ratio que exposita est obtinuit. ¶ Pars saturni pars more sumitur die a gradu saturni ad gradum partis lune: nocte e conuerso adiectisque orientis gradibus a principio incipit ducit igitur mutationem saturni ad alteram rerum prouidentiam et memoriam ad segnitiam et desidiam et tenacitatem ad perditam decessa degradata laborem: inopiam: agriculturam: edificia: nauigia: maleficia: carceres: catenas: metum: senectam: morumque mortis. ¶ Pars iouis pars mortalitatis sumitur die a parte solis ad locum iouis nocte conuerso adiectisque orientis gradibus a principio inchoat ducit itaque more iouis ad morum compositionem gratiam et honestatem: iustitiam: leges: honorem: dignitates: prudentiam: temperantiam: societates: amicitiam: liberalitatem rerumque finem. ¶ Pars martis pars strenuitatis sumitur die a mare ad partem lune nocte conuerso assumptisque orientis gradibus a principio instituit ducit ergo lege. Martis ad animositatem: maliciam: acumen: securitates: violentiam: iniquitatem: flagitiam: crudelitatem: controuersias: pugnam: cedem: omneque genus mortis. acerbe. ¶ Pars veneris pars amoris sumitur die aper-

te fortune ad partem eclate de nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio incipit ducit etiam more veneris ad voluptates: delicias: iocos: can-
tilenas: amicitiam: gratiam aptitudinem: ad omnem locū suauē dulce: om-
neq; venerij officij genus. ¶ Pars mercurij pars ingenij et memorie sumi-
tur die aperte boni ad partem fortune nocte conuerso adiectisq; orientis gra-
dibus a principio incipit ducitq; more mercurij ad solertiam: intellectum:
eloquentiam: de inceptions mercaturam varia ingenia: omneq; studium
et artificium ad hunc modum. Partes stellarum hermes inueniendas tradi-
dit quarum hi sunt generales ducatus singulares nāq; prout incidunt iudi-
cium tractatibus reliquimus hic vniuersaliter de omnibus adijciētes: vt
sint stellarum ducatus pro locis ac diuersis actionibus omni tempore va-
riantur sic et partium ducatus locorumq; mutationes in ducatus discretio-
nem magnopere seruari conuenit.

De partibus signorum. Capitulū quartum.

Sequitur vt deinceps ptes ordinemus: dicemus igitur sumendi singulas diuersorumq; dissonantiam in sumendo tum quid rectius sit postremo genera-
les signoz ducatus premittis tum paucis que antea necessa-
ria sunt. Sunt enim nōnulli qui cum plures domiciliū vni-
us partes inueniunt imperitiē necessitate quadam insumen-
dum discordent. Quapropter id ex animandi causa exponendum erat. Cū
ergo plures in hoc artificio minus perspicaces inueniatur nos hermetem et
persas plurimum sequamur que singulas ex huius ducibus in eodem na-
turaliter ducatu consentientibus sumunt qui cū singula domicilia diuersis
rebus varijsq; modis alios atq; alios ducatus prebere vident nullā vnāq;
partem tante rerum diuersitati designande sufficere posse intellexerūt. Qua
propter et singulis prout opus erat pluries adinueniunt partes diuersa do-
miciliorum parcentes officia. Que cum generaliter qdem in ipsius domi-
cilium designatione cōmunicent: habent tamen speciales suas et proprietates:
verbi gratia. Adors quidem genus: species vero naturalis acerba in na-
tura expectata repentina hisq; similia: vnde mortis domicilio quandoque
erant necessaria genere quidem cōmunicantes: specierum vero distantia di-
stantes: nec tamen singulis omniū domiciliorum officijs sue cuiq; tribuun-
tur peries vt quantum cum specialis sit numerum: et inciozum nulla tamē
seorsum mīm pars nulla inciozum tradita reperitur seu q; hic huiusmodi
inter ea determinarunt coma vellent seu q; speciali certitudine non inuenta
generali officio relinquere mallent. Cū igitur has partes indagemus: singu-
lariter quidem dare rationem longum esset: vtrum parū data partium sta-
diosi ingenij reliquimus.

Qrientis partium prima pars vite sumitur inter $\mathcal{H}$ et $\mathcal{H}$: $\mathcal{H}$ enim et $\mathcal{H}$ supremi stellarum ac grauiissimi ut rerum statum firmant et producant: humane quidem vite spacio magis accommodati reperiuntur: assumpto oriente particeps quod vite preest: die quidem a $\mathcal{H}$ ad $\mathcal{H}$ nocte conuerso. Ducitur igitur ad vitam corporisque statum et anime: ac salua quidem ad vite impendium corporis salutem anime gaudia spectat: corrupta contra. ¶ Secunda pars sustentationis atque firmitatis: quomodo omne firmamentum ac stabilitas meliora fortiorque fortuna perficitur: nulla vero pars $\odot$ et $\mathcal{D}$ fortuna eque in anima corporisque natura potens quorum amica atque firma compages vite firmamentum est stabilitas: die quidem a parte $\mathcal{D}$ ad partem $\odot$ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit et parti cognata. Ducit autem ad natam formam et similitudinem partisque modum: salua quidem forme decorem corporis integritatem et validitatem status decentem habitudinem gratiosam: ceteraque id genus comoda perficit itineribus quoque salubris et utilis: corrupta contra: que si duci paterna adiuis reperitur fortunam nati ad patris eiusque generis similitudinem effingit: si materne ad matris eiusque cognationis exemplar. Quotiens itaque discernendum fuerit firmumue maneat quodlibet an mutabile accepto primum oriente aut nati aut anni siue questionis eam partem amplectemur: que si fuerit in respectu domini sui aut cum orientis domino aliorumue cardinum pariter et accedens rez imperpetuum firmat remota contra. Sin autem ut accedens pariter infortuna: firmat quidem sed detrimento et noxe: si fortunata fortune et gaudio. Sin autem ut remota simul et fortunata: mutabile quidem sed deinde fortunam consecutam infortunium si infortunata. ¶ Tertia sensus et rationis quoniam et sunt ingenium memoria discretio eloquentia sapientia. et vero acumen vigilantia leuitas: die quidem a $\mathcal{H}$ ad $\mathcal{H}$: nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Ducit igitur uterque mutatione ad sensum discretione eloquentiam et sapientiam sique vel ipsa vel dominus eius cum orientis domino non fuerit pariter cum aliquo loci testimonio. et forti respecta copiose rationis sumique ingenij promissum est: si et multi acuminis et perspicacitatis.

Secundi partium prima opum ex opum ducibus sumitur: die nocteque a domino scilicet ad gratiam. secundi incipitque ab oriente. Ducit autem ad questus necessaria et victualia: salua quidem fructuosa: corrupta contra. Non enim visque ad dei utilitatem copias aspirat que primo et ducum sunt. ¶ Secunda pars ambiendi die nocteque a $\mathcal{H}$ ad $\mathcal{H}$ sumpta ab oriente incipit: hec itaque si et ipsa et dominus eius ad opum ducatum accesserint simul corrupti plurima ambiendo disperdunt: salui contra. ¶ Tertia inueniendi die a $\mathcal{H}$ ad $\mathcal{H}$: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat: ducit ad casuales inuentiones eorum que decidunt siue obmiseruntur qui quam in via aliquoue id genus suum loco. Si ergo potens fueris simul cum solem vel lunam aut in eorum

amico respectu pariter in cardine querenti rem casu vel obliuione perditam
inueniendam tribuit. Nam id quoque hoc modo statuta multarum inuentionum
promissum.

Tertii partium pars prima fratrum: quoniam h̄ et 7̄ primi
mi stellarum: et continui atque h̄ virtus retentiva.
7̄ generatiua que duo primordia sunt omnis gentiure. In
omni vero generatione primi et continui sunt fratres. Herme-
ti quidem eiusque sequacibus die nocteque a h̄ ad 7̄ lumen
da visa: sicque ab oriente incipere: alijs namque potius a 7̄ ad 7̄
sed hermetis sententia grauior. Recte quidem cum eorum usque adeo concepta
sit fraterna societas: ut apud veteres licet interdum 7̄ h̄ filius: nonnunquam ta-
men et fratres memorentur ambo celi parte geniti. Ducim igitur eorum do mi-
cilij sui domino ad status fraterni societates et amicitias negocia et amicitia
que sunt domino suo signa multe proles occupant: multos permittit fratres: pau-
ce pauca. Sic itaque fratrum numero deprehendendo sumetur quantum inter-
est a parte usque ad domicalij dominum vel uerso per singula signa singulos nu-
merando bipartito si interfuerit duplicato: quotque interfluunt stelle per sin-
gula singulis anumeratis. ¶ Secunda numerus fratrum die nocteque a 7̄ ad
h̄ ab oriente incipit hec itaque cum premissa dominis suis inter signa multe pau-
ce proles fratrum numerum discernunt. Numerus autem per signa et stellas
vel usque ad annos stellarum applicans: minores vel medios vel etiam maio-
res quibus etiam respicientes iuxta annorum suorum numeros adijciunt.
¶ Tertia mortis fratrum et sororum die a ☉ ad gradū. 10. nocte conuerso sum-
pta ab oriente. Hec igitur ut mortem fratrum inuinit: cum vel signorum circui-
tum vel per gradum dictum quorum prima ad uera sim tecti uocant usque
fratris ducem vel sororis peruenit vel conuerso hoc ad illum periculosum est.

Quarti partium prima pars partis: quoniam h̄ antiquitas:
et masculina natura unde patris ducem fortis:
similiter quoniam omnis nati uite causa pater est. ☉ autem uniuersalis
animantium uite auctor: unde ipse in patris ducem concessit.
Die a ☉ ad h̄ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Et si
h̄ sub radijs extiterit vice eius succedit 7̄. Sunt qui eorum id
accidit eam inter 7̄ et 7̄ colligunt: sed hermetis auctoritas grauior: quoni-
am nec ☉ id ducem prohibet et 7̄ patris grauitati et cognatio. Hec itaque
cum conspicij sui domino ad patris statum fortunam et comoda spectat. Nam cum
domino suo salua ac prospera patris honorem et fortunas accumulāt in contra-
sicque fortunati uitā producant correpti decurrant. Hec etiam cum domino suo ipsi
nato quoque regni et potestatis dux est. ¶ Secunda die mortis a h̄ ad 7̄ nocte
uerso sumpta ab oriente incipit: ducit ad causas et occasiones mortis patrum
¶ Tercia quidem quotiens vel ipsam vel dominum eius anni patris consequetur
aut eius ducem alteruter. ¶ Tertia auorum die a domino ☉ ad h̄ nocte conuerso

ab oriente inchoat. ¶ Si interim si graditur sumitur a primo si ad h: si alterutrum h domiciliorum a si ad h nec interest vtrūlibet. h interim sub radis fuerit aut extra. Hec ergo cum domino suo quotiens infortunia cōsequitur auorum noxam minatur cū fortunatis salubris et utilis. ¶ Quarta pars genealogiesumitur die a h ad si nocte conuerso: adiectisq; si de signo suo gradibus a principio inchoat. Hec itaq; si cardinem tenet domino suo respecta aut si saltem mediū celi domino ceterumue cardinum domini amica figura natum cella nobilitate clarisq; natalibus p̄dicat: quantumq; infra substerit tantū degeneret. ¶ Quinta hereditatum hermetis die noctuq; a h ad si sumpta ab oriente incipit. Hec cum domino suo salua et prospera amplitudine agri frugumq; abundantiam promittit: aduersa contra. ¶ Sexta hereditatum persarum die a si ad si nocte conuerso ab oriente inchoans eiusdem iudicij. ¶ Septima agriculture die noctuq; a si ad h sumpta ab oriente inchoat. prospera itaq; et ipsa et dñs eius seimenti atque insitionibus fructus multiplicat aduersa contra. ¶ Octaua pars finis rerū sumitur die noctuq; a h ad dominum coniunctionis vel oppositionis initiumq; ab oriente sumit que si cum domino suo in signo directi ortus incidit vitam actusq; nati ad beatū finem producit aduersi atq; in signis obliquis cōtra. Si autem variatur vt hoc in hoc signorum genere ille in illo ad eundem ducatur et modū variant: vt tñ locus partis postremū obtineat.

Quinta partū prima per proles sumit vt hermeti placet die a si ad h nocte pueris: sicq; ab oriente deducta: quā hec hīl qdē die noctuq; a si ad h sumit. Obtinuit hermes qd die parti vitæ: nocte pti fratru cognata aptior sit. Hec itaq; distinctim vtrū ne habiturus prole. n sit quispiā sterilis futurus. Si enim pariter euz domino suo in signa fecunda inciderit prole promittit: in sterilibus negat. Sic et numerum filiorū determinat inter signa multe paucue proles hac discretione habita salua qdem datam prolem saluat: corrupta negat: ducit etiam ad statū proles qd apud parentes obtinet gratiam. Sumpto deinde quantum interest a parte vsq; ad eius dñm aut conuerso qd interfuerunt signa tot parus narrabimus bipartitis tñ duplicatis singulisq; per singulas stellas si que interfuerūt an numeratis. ¶ Secunda pars hore nati numerumq; natorum: vt sexus discretionis: quoniam si humor: temperatus. si vero calor: voluptarius: omnisq; generationis causa voluptas calor: ē humori temperans: die noctuq; a si ad si sumpta ab oriente deducitur. Nec itaq; post premissa discretionem numerum natorum metitur. Quotiens enim deinde si liber et fortis hanc partem vel corpore vel radis consequitur: partem restaurat que si in signum masculinum inciderit plures masculos edit: in femineo plures feminas. Si ergo ad secundam prolem ducit: et ipsam et dñm eius consulemus: proq; loci comoditate narrabimus: deinde partis annos minores vel medios vel etiam minores pariter et cum respicientium additamētis. ¶ Ter-

tia pars proles mascula que quoniam **I**n infantia **¶** proles mascula sumi-
tur: die noctuq; ad **¶** ad **¶** incipitq; ab oriente: hanc heckil a **¶** ad **¶** su-
mit. Obtinuit hermes prout **¶** geniture q; **¶** promptius est que cum do-
mino suo prospera nato honores et diuitias parat aduersa cōtra. **¶** Quar-
ta pars proles femine die noctuq; a **¶** ad **¶** cum proles femina ab oriente
inchoans: hanc herhil nocte conuertit: obtinuit hermes prout vitra q; no-
curna **¶** die noctuq; in ducatu fortior: que prospera natura adornas ho-
nesta cōnubia ditat: aduersa cōtra: he due partes pro habitudine sua in fra-
trem et sororem ut alteri preferatur discernit. **¶** Quinta pars sexum discer-
nit aut nati aut nascituri aut cuiuslibet questu. Sumpta namq; die a domi-
no **¶** ad **¶** nocte conuerso in signo masculino masculum: in femineo femi-
nam indicat.

Sexti partium prima incōmoditatis corpore atq; passio-
num: hermetis: quoniam omnis dolor superabun-
dantū qualitatur: est merito ab infortunjs inquitur die
a **¶** ad **¶** nocte conuerso ab oriente incipiens. Corrupta er-
go et dominus eius multe passionis grauiumq; morborū
causa est: salua salutis. **¶** Secunda pars egritudinis aliorū
die noctuq; a **¶** ad **¶** ad eadem: omnia ducens preter cronicas. **¶** Tertia
pars seruo: rum: quoniam omnis cursus ac seruitia et subiectiones infirma-
rum stellarum sunt hermeti placet: ut die noctuq; a **¶** ad **¶** sumatur sicq;
ab oriente incipiat: ita ut cum dñō suo prospera seruitijs copiosus questus
consequendos promittit: aduerso labore inutilem et penam parte prospera
dñs aduersus questus quidem: sed deinde penam: conuerso cōtra: hoc in si-
gno multe proles multam subiectionem et seruitutem intendit in sterili rarā
hanc herhil nocte conuertit et zedam froch die a **¶** ad partem fortune no-
cte cōuerso: legem hermes obtinuit. **¶** Quarta captiuitatis die a domino **¶**
ad **¶** nocte a domino **¶** ad lunam sumpta ab oriēte inchoat: hec libera for-
tunatis iuncta: familiariter consistens captiuitatē omnemq; huiusmodi an-
gustiam vitat: corrupta penis et cruciatibus inuoluit.

Septimi partium prima desponsationis viri: quoniam
h primatia ac natura mascula: **¶** feminea.
Masculus vero prior femina. hermes die nocte iugis a **¶** ad
¶ sumens ab oriente deducens. Hec itaq; cum dñō suo viri
coniugia tractat. Salua quidem honestis et egregijs thala-
mis ditans: corrupta contra: quoniam **¶** foris aut radios
consequitur desponsationem constituit. **¶** Secunda vclitis die noctuq; a
¶ ad **¶** sumpta ab oriēte incipit. Harum duarum prima pars qua viri fe-
minas alliciunt. **¶** Tertia pars coitus viri similis. **¶** Quic similis est quar-
ta pars adulterij atq; fornicationis viri. Omnium igitur simplex hec via.

Libere siquidē et prospere suis queq; officijs vtilēs ac salubres: aduerse cōtra quinta et sexta que in cōubio femine sumitur. Hermes primam que vltra cōubio data est conueriens recte eiusdem etiam iudicia in huius sexum transfert. ¶ Septima eiusdē rei vultis die noctuq; a ♀ sumens ab oriente instituit quam ceteri per se nocte pueriunt. ¶ Octava et nona vultis harum duarum prima pars qua femine viros alliciunt: Secunda pars coitus femine similis eiusdem. ¶ Decima est pars adulterij atq; fornicationis femine: similiter et harum omnium simplex consilium. Nam salue quideus suis queq; officijs comode: aduerse contra. ¶ Undecima pars castitatis femine die noctuq; a ♀ sumpta ab oriente inchoat que signo firmo reperitur domino suo respecta: aut saltem fortunatis castam ac modestam parit bipartito fortunata respecta ♀ quidem indulget: incestam inde cohibet. In tropico fortunatis visa effreni ardore damnat: nisi quantū fortunata castigant. Nam si pariter infortunis eiusdem alienis incōtinentem edit: ac forsitan inuerecundam stotum. ¶ Duo decima pars cōiugij vtriusq; sexus sumitur die noctuq; a ♀ ad gradum cardinis occidentis: incipitq; ab oriente que si infortunis iuncta reperitur et respecta infausti federis omnium cuius dño aduerse locato si pariter ♀ h corrupta: aut sub radijs nunq; iungunt. ¶ Tertia decima pars hore coniungendi die noctuq; a ☉ sumpta ab oriente inchoat: quā cum ☿ foris corpore aut sub radijs consequitur cōiugij dies instituitur eis dico quibus natale fundamentum cōsistit. ¶ Quarta decima pars ingenij atq; studij componendi cōiugium: die noctuq; a ☉ ad ♀ sumpta a ♀ deducit que prospera id studium ad optatum finem perducit: aduerse contra. ¶ Quinta decima pars natorum die noctuq; a ♀ ad ♀ sumpta ab oriente incipit que cum dño suo fortunata honestis clarisq; natis adornat: infelix cōtra. ¶ Sexta decima pars controuersie die a ♀ ad ☿ nocte conuersio sumpta ab oriente incipit. Que si in oriente aut cū domino eius reperitur: aut in aliquo cardine natum litigiosum ponendum: sicq; pariter corrupta litigij damna et supplicia minatur. Si vero cum domino in oriente oratorio officio dignitatis consecuturum.

Quartum partium primam partem mortis: quoniam Deorum conditionem ducit: octaua mortem: h vero interitus: dolor angustia et luctus Hermes ex his tribus eliciens die noctuq; a ♀ ad gradū octauū sumptā adiectisq; h gradibus a principijs eius signi instituit. Hec itaq; si in ipsa et dñs eius corrupti sunt beniuolanti respectu mortem acerbam minant: liberi vō mitez: hāc alij inter ♀ et h legūt Hermes obtinuit. ¶ Secūda pars stelle necatis: qm̄ orientis dñs animā ducit: Deo corpus quo cōpages vita est solutio interitus. die a dño orientis ad ♀ nocte puerio ab oriente inchoat: huius dñm si ♀ sola respiciens signum sectorum mēbro: uo

cupat pariter corrupta necat: libera de memoris truncat. ¶ Tertia pars anni metuendi die noctuq; a h ad dominum coniunctionis aut oppositiōis sumpta ab oriente inchoat. Hec itaq; atq; dominus eius cum domino oriētis corrupti natos frequentes morbos corporis lesiones opum damna minantur quā cum annus nati consequitur aut illa ad oriēis eiusue dominū vel signorum circuitum vel per gradum ductum peruenit minap effectum instaurat. ¶ Quarta pars loci metuendi die a h ad s nocte conuerso sumpta a ♄ signo incipit. Hec cū oriētis domino infelix in eo signo ductus sui officium tractat. Itaq; cum vel annus nati ab oriente ad eam partem applicat: aut conuerso pars ad oriēis eiusue dominū violibet applicationis genere peruenit crebris difficultatibus: hominē grauib; impeditentis inuoluit: huc si infortuna accedunt decrementi passione: atq; sup. plicij mina ei pferatim loco cum eius signi ducatus pfect. ¶ Quinta pars angustie die a h ad ♄ nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Hec cum dño suo infelix: quotiens anno nati deprehenditur aut ipsa illum grauit̃ aduersat: nisi fortunata intercedant que si fortes fuerint deinde liberant. Hec si in natali cum oriētis domino reperitur omnem vitaz infestam deducit.

Non partiu; prima pars itineris die noctuq; a domino noni ad gradum noni sumpta ab oriente inchoas nati itinera metitur itineru; negotia. ¶ Secūda pars ne goq; die a h ad .15. gradum s nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Hec cum insignis aquis nauigij secūdos parat questus: corrupta metu 7 periculis damnat in eo gradu cum h reperitur ipse est oriētis gradu vicem suscipit. ¶ Tertia pars religionis die a ♄ ad ♄ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Hec cū domino suo oriētis domino iuncta duntaxat liberam vitam nati religionem 7 honestatem ornat: corrupta ptra. ¶ Quarta pars prouidentie die a h ad s nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Ducit autem assensum memoriam discretionem prouidentiam proprie h orientali super terram sua recepta aut s potenti amice respecta. ¶ Quinta pars scientiarum: quoniam h firmitas 7 memoria 7 prudentia 7 intellectus. Mercurij ingenium scripture 7 eloquentie recte ex his tribus sumitur die a saturno ad iouē nocte conuerso: atq; a mercurij signo deducta ad alteram sapiētiā artificia variasq; scientias ducit magisque salua ducibus: his foribus amice recepta. ¶ Sexta fame 7 hystoriarum die a sole ad iouem nocte conuersa sumpta ab .o. inchoat que in cardine mercurio aut veneri aut oriētis domino respecta: hystoriarum atq; rumorū capacitatē acuit memoriam firmat pronūciationem expedit. ¶ Septima rumorū inter verum 7 fallum discretionis die noctuque a mercurio ad lunam ab .o. inchoans que cum in cardine aut signo firmo seu directi ortus reperitur veruz indicat minus aliter.

Decimi partium prima principatus et potentias nati quoniam sol lumen diurnum nati vite habet honoris atque potentie preest. Luna vero nocturnum: secunda virtute solem sequens. Ex his atque principatibus eorum summitur die qui dem a sole ad principatum nocte a luna ad eius principatum sicque ad orientem deductur: hec ergo si in summo aut cum stellaris fortibus familiariter consistentibus reperitur nato principatus grauēque potentiam promittit. Quod si die sol nocte luna principatus sui gradum occupauerit cum gradu oriente ducatum obtineret simul itaque si familiariter consistuerint sui que officij participes honoris et potentie promissum. ¶ **Secunda** regis die a marte ad lunam nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat hec cum domino salus orientis atque decimi domini permixta aut regem magnium parat aut virum regine auctoritatis et reuerentie. ¶ **Tertia** consilium regis atque primatum curie: quoniam mercurius in dando et accipiendo scripturis eloquentie et consilijs preest. Martis autem vis mine iniurie terror atque tormenta die a mercurio ad martem nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat pro spera igitur et dominus eius et ipsa cum orientis domino nato eiusmodi officia atque dignitates offerunt. ¶ **Quarta** regis et facultatum atque victoria eius die a sole ad saturnum nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat. Quod scilicet sub radijs sit superius viceque suscipit hec quoque nato regis honor et dux est magisque duci domino permixta atque orientis in eius signo si pariter orientis domino testimonium fuerit cuncta optata demum consequenda promittit. ¶ **Quinta** subite exaltationis die a saturno ad partem fortune nocte conuerso ab. o. inchoat que si tamen orienti que fortunatis accommodata existerit natum subito eleuat. ¶ **Sexta** auctoritatis magnique nominis die nocteque a mercurio ad solem ab. o. inchoans graui auctoritate et amplitudine natum predicat. Quod si cum stella. 10. particeps reperitur diuitias amplamque potentiam machinat. ¶ **Septima** curie regis et militie die a marte ad saturnum nocte conuerso sumpta ab. o. incipit si cum domino suo orientis domino miscetur natum curie regis inserit. ¶ **Octaua** regis atque operis nati quoniam saturni labor lune officia die nocteque a saturno ad lunam sumpta ab. o. incipit que prospera cum domino suo regnum et potentiam parat sicque pariter in geminis aut virgine egregia opera celsaque artificia. ¶ **Nona** mercature aut manualis operis die a mercurio ad venereum nocte conuerso ab. o. inchoat ducit igitur cum domino suo ad artificium officia pulchriorum nati que operis ut sunt artificia et id genus cum lanifica pretiosa vestiumque et ornamentorum apparatus his similia. Tum etiam gemmarum et specterum diuersorumque genera mercatura. Quod cum domino suo orientis domino permixta subtili manu aptitudini que stus et honores promittit. ¶ **Decima** mercature iuxta alios perlas aperte solis ad partem lune nocte conuerso ab. o. inchoat hec cum premissa in respectu mercurij cum receptione natum mercature officio additum sicque pariter prospere mercaturis copiosos questus aduersus contra. ¶ **Undecima** incutibilis operis die a sole ad iouem nocte ab. o. inchoat que orientis domino per

mixta nato necessitati operando imponit atq; in patientem ocy animi. Sic igitur prospera questus aduersa damna parat.

Vadecimi partium. ¶ Prima pars iudicium potestatis et quoniam partes luminum originis sue rationi ceteris omnibus virtute preeminent recte die a parte fortune ad partes boni nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat: hec cum fortunatis in loco suo recepta magisq; in Io. aut. II. infortunijs auersis nato perpetue fortune diuiciarum et honoris fundamentum. ¶ Secunda gratie atq; honoris recte ut prima atq; ex eisdem luminum partibus sumpta si cum fortunatis aut in earum domicilijs seu principatu siue trigeno reperitur natum amabilem et dilectum multa replet gratum infortunijs vero eisdem ex partibus odiosum. ¶ Tertia reuerentie et auctoritatis die aperte fortune ad solem nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat que si soli atq; ioui recepta aut ceteris fortunatis pariter et domino orientis amice respicientius natum summa reuerentia et auctoritate tam coram principibus q̃ pro populo predicat de quibus quantum defuerit tantum infra subsistet. ¶ Quarta deliberationis die a parte fortune ad iouem nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat que cum orientis domino aut in eius respectu salua natum rationabili deliberatione in rerum dispositione ad summam auctoritatem et honorem effert potiusq; fortunatis respectat infortunijs vero sine orientis domino contra. ¶ Quinta voluptatum et deliciarum die a parte fortune ad partem futurorum nec pueris ab oriente incipit quam si locus saluus tenet consecuturum desideria et separaturum sed aduersos subcubiturum tradit. ¶ Sexta spei die a saturno ad. v. ene. com nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat hec cum domino suo felix in loco suo prospero omnem spem producit aduersa contra. ¶ Septima amicitie quoniam omne frequens officium preteritum lune et mercurij q̃ inter amicos plurimum variatur die noctuq; a luna ad mercurium sumpta ab. o. inchoat hec cum domino suo et re et loco salua pariter in signis tropicis q̃ plurimos sociat amicos. Siq; pariter et ipsa et dominus eius felices his amicitijs non solum honestatem verum amplissimas etiam utilitates pollicetur siq; deinde simul et recepti eas amicitias et societates internis perpetuis benivolentie vinculis. ¶ Octaua necessitatis die noctuq; a parte celati ad mercurium ab. o. inchoans ducit ad mutuam amicorum ac sociorum benivolentiam ac charitatem huius atq; orientis domini alter in alterius exilio aut casu siue in signis inimicis nato grauem penuriam ac difficilem egestatem minuat. ¶ Nona habitudinis die noctuq; a luna ad mercurium ab. o. inchoans hec cum domino suo partim fortune orientisq; domino permixta natum opus abundantia ac deliciarum affluentia beat. ¶ Decima ingenuitas animi et libertatis die a mercurio ad solem nocte conuerso ab. o. inchoans que si fortunatis iuncta aut respecta maximeq; ioui aut soli amice ligata reperitur et ipsa et dominus eius insignis ingenuis egregium natum ingenio nobili ani-

mo celsa amplaq; ingenuitate predict: infortunij impediu cōtra. ¶ Unde
cima gratie ⁊ familiaritatis die a ioue ad uenrem nocte conuerso ab .o. in-
choans hec cum domino suo fortunatis maximeq; ioui cuncta vel respecta
natū amabilem ⁊ in omni officio gratiosuz reddit: infortunij reuēta pira.

Dodecimi partium. Prima pars inimicorum iuxta quosdam die noctuq; a saturno ad martem sumpta ab .o. inchoat. Secunda pars inimicorum fm. Vermetem die noctuq; a domino domus inimicorum in gradum domus inimicorum ab oriente inchoans hec due in tetragono aut oppositione dominorum suorum aut domini orientis nato plurimos irritant inimicos. Tertia laboris ⁊ pene die noctuq; a parte celati ad partem fortune natum grauibz ⁊ inutilibus dam-
nar laboribus.

Nunca que extra stellarum atq; domiciliorum ordi-
nem seorsum necessitate quadam adhibite tra-
ctantur exequi ordo postulat. Equibus prima pars halbi-
leg cuius inuentioni primum discriminari conuenit vtrum
coniunctionem an oppositionem natus consequatur. Quo
facto vtralibet precesserit ab eius gradu atq; puncto vsq; ad
gradum ⁊ punctum lune sumpta adiectis orientis gradibus a principio in-
choabit hec igitur ⁊ ipsa halbaileg per gradum ductum ⁊ per signorum cir-
cuitum producit. Sicq; vt ad vtralibet stellaruz applicant ex natura ⁊
effectu afficitur apud infortunia quidez difficultatibus atq; incommodis v-
de nōnullis ex eis que artificio operam dabant cum hac ignorata diuersoꝝ
inuita per diuersos terminos casuum ideo plerūq; constaret: nec tamen cete-
ris circumspectis singulorum causam reprehenderent: hanc tandem aduerte-
runt sicq; per ordinem perducentes vtitatis ceterarū experimentis huic pro-
ximā post halbileg per motus ac spei loca ⁊ tempora auctoritatem intellexe-
runt. ¶ Secunda corrupti ac morbidī corporis die a parte fortune ad mar-
tem nocte conuerso sumpta ab oꝝ incipit hec cum orientis domino si albibe-
tu aut in signo humido natum grosse habitudinis ac morbidum edit. Si
vero preter orientis dominum cum marie aut mercurio tenere habitudinis:
nec minus corumpitur. ¶ Tertia milite die a saturno ad lunam nocte cō-
uerso sumpta ab .o. inchoat quod parti regis partiꝝ operis nati ac sensus
⁊ prouidentie conueniens esset hec in exagono martis aut iouis aut infor-
taniorum domicilijz fortibus recepta natum feritate graui belli causam in-
dicat. ¶ Quarta audacie in die a domino ascendētis in nocte conuerso
ab oriente inchoat: hec si in aspectu ♂ vel ♀ fuerit animositatem audaciāq;
tribuet. ¶ Quinta fraudis doli astutie omniumq; id genus mercurialium
virtutum que quontam anime sunt parsq; celati pꝛ ceteris ad animam faci-
ens sumitur die a mercurio ad partem celati nocte cōuerso sicq; ab .o. incho-
at hec orientis domino permixta natuz eiusmodi virtutibus instituit. Itaq;

prospera quidem comoda, aduersa contra. ¶ Sexta loci negotij quoniam in omni negotio plurimum infortunata metiuntur. Mercurio autem in domini negotio participatio ex his tribus sumitur die noctuque a saturno ad martem sicque a mercurio inchoat. Que si die marte nocte saturno libera reperitur negotij prouentum indicat et effectum contra corrupta. Adhibetur principaliter atque singulariter eis negotijs quorum genus indiscretum nominemque ignotum ut sit in tactis questionibus: nam incertis suis eiusque ducibus participat. ¶ Septima necessitatis et obstaculi iuxta egyptios die noctuque a marte ad gradum partis fratrum ab .o. inchoans. ¶ Octava iuxta perlas die noctuque a parte amoris ad mercurium hec due cum infortunijs prout cum saturno pariterque vel ipso vel domino eius orientis domino permixto natu in negotijs suis inuoluerit atque impediunt grauibusque passionibus vacuo labore damnisque decrementis afficiunt. ¶ Nona remunerationis die a marte ad solem nocte conuerso ab .o. incipiens hec in cardine aut accedenti cum orientis domino natum dapilem multaque remunerationis predicat aliter in gratum. ¶ Decima veracis operis die a mercurio ad martem nocte conuerso sumpta ab .o. inchoans hec accedens et prospera natu in omni actu suo fidem rectum veracem ipsique omnia recte prouentura iudicat accedens autem et aduersa recte prouentura sed damnose remota vero vel in signo mobili necetiam explicaturum aliquid omni igitur sua eiusque officia et ducatus per diuersos tractatus in genea annalibus questibus operum atque negotiorum institutionibus prout inveniunt diuersi auctores exequuntur: nec enim vniuersos ducatus omnium vnum aliquid volumen continet. Quapropter et nos generales tantum hic. Nam singulas locorum et constellationum varietas indicat nec intantum usque a ratione theozice digressas erat excepto quantum restat quod ut locus exigit expeditum. Non longe ab hinc tractatus finem concludet. Hic Albumasar ut pluri faciat seu multitudinis causa seu ut minus diligentibus satis faciat omnium partium numerum a primordio reiterans omnium inuentiones ternamque originem denuo instaurat. Quod ne nimia beniuolentia nimiam pararet prolixitatem. Nos tamque nil faciens transendum duximus: cum nil quippe alius nec aliter quam dictum est oportet. Nam si minus iudicatur exemplari in singula sua lecto industrie concessum oppino. Quapp ad sequentia transcamus.

De conuentu partium.

His itaque dispositis de conuentu partium exponendum aliquod videtur duobus enim modis accidit plerumque in eisdem conuenire locis: aut ex eo quod eodem modo atque ex eisdem principijs sumuntur: aut quod licet diuersa habeant principia eiusdem tamen numeri atque terminum in eadem inveniunt loca atque hec quidem locis communicant prout tamen non relinquunt ducatus. Verbi gratia pars veneris parsque vite

in idem punctum incidunt: huic si venus testatur in parte vite ad membrorum perfectionem corporis salutem et fortunam in propriae parte ad amorem delicias et voluptatem spectat atque in hunc modum.

¶ De ducibus partium.

Nunc duces partium generales sequemur. Nam species pro quarumcunque dignitatum quibus incidunt officio in eis libris quibus artificium instituitur altius indagamus. Primum itaque signo partis circuli loco notato consequenter perspicendum est singulariue ducatu fruamur an plurali habere namque potest duces post unum duos vel tres non plures unum quidem ut pars itineris cum domicilio itineris incidit ipsa mens eius signi dominum sicque per cetera duos cum alibi alter. Si itineris dominus alter signi cui incidit: habet autem et alter duos cum inter duos sumpta in alter utriusque domicilium incidit quorum prior dominus eius. Nam extra utriusque domicilia usque ad tres pervenit duos scilicet inter quos sumitur tertiumque dominum eius partis igitur virtus integra est cum eamus unum sequitur ducem ipsius respectu iuvat. Ea vero que duos aut utriusque aut eius saltem cuius domicilium possidet. Nam ea que tres aut omnium aut saltem plurimum et fortiorum. Non tamen eque virtutis ut uterque vel omnibus respecta sed proximi. Quibus quantum defuerit tante debiliores quod ut respiciunt si aut in casu suo fuerint aut retro gradi: hisque similibus impediti partis ducatum debilitant insectumque relinquunt. Respectus itaque si amicus est optata libere spondet. Inimicus vero rei dono passionem miscet accedunt et stelle naturaliter ad partium ducatum spectantes: ut parti operum si domini sui respectus defuerit accedet iuxta parti desponsationis venus: servitij mercurius: sicque per cetera. Quod si respiciunt duntaxat fortunati et recepti atque in cardine partis effectum parant licet nec dum integre neque id si non alienum amminiculo hominis quidem nondum in aliqua sua dignitate sint: ignoti vero si extra. Si vero aut infelices aut incoerupti sint aut non recepti aut remoti res quidem simulant nec tamen perficiunt. Igitur impediens si saturnus est ideoque retro gradus inimicos impedimento prehendit: mars percontroversias: mercurius infelix mercaturam aut scripta: luna alii quos rumores: venus mulierum genus: sol iura principum: iupiter iudicium vel legem: caput vero de magnatibus aliquod: cauda de vulgo.

¶ De eorum invicem inveniuntione.

Postremo inter hos omnes hos duces aliorum ex aliis loca deprehendenda. Est enim omnino quaternarium primum substantium post est dux a quo numeri sumunt initium: secundus ad quem: tertius est locus a quo: quartus est in quem incidit. Sunt igitur omnes hi ea ad invicem constituti viribus determinatis duoque ducibus. Si forte orientis gradus signo ratur sumet quantum autem est a tertio ad quartum a secundo duce contrario

deducetur. Unde ad primi locum puenire necesse est. Cum aut ex tribus alijs
 scdm inequmur sumet item quatum interest a tertio duce ad quartum dedu-
 ctumqz a primo p ordine ad secudi gradu puenit. Exēpli causa: sole primo
 duce. 18. gradus arietis tenēte luna. Scdo. 20. leonis. Tertio geminis o rien-
 tis gradu. 15. Quarto pūs fortuneloco in. 18. libe gradu. Ita qz si ex reliqs
 oriētis gradu inuestigamus sumimus a sole ad lunaz fiuntqz. 123. gradus.
 Totum igit a gradu pūs pira signoz ordinē deducimus: vnde in. 15. gemi-
 noz puenire necesse sit. Si vō ex reliqs solē legim⁹ ab oriētis gradu ad pūs
 locum fiuntqz. 123. gradus qd a gradu lune pira ordinēz deducti ad. 17. arie-
 tis gradum pueniunt. Nam si lunā ex reliqs indagamus sumimus item ab
 orientis gradu ad partis locū fiuntqz. 123. gradus. Totuz igit a gradu solis
 per ordinem deductum ad. 20. leonis gradum peruenit.

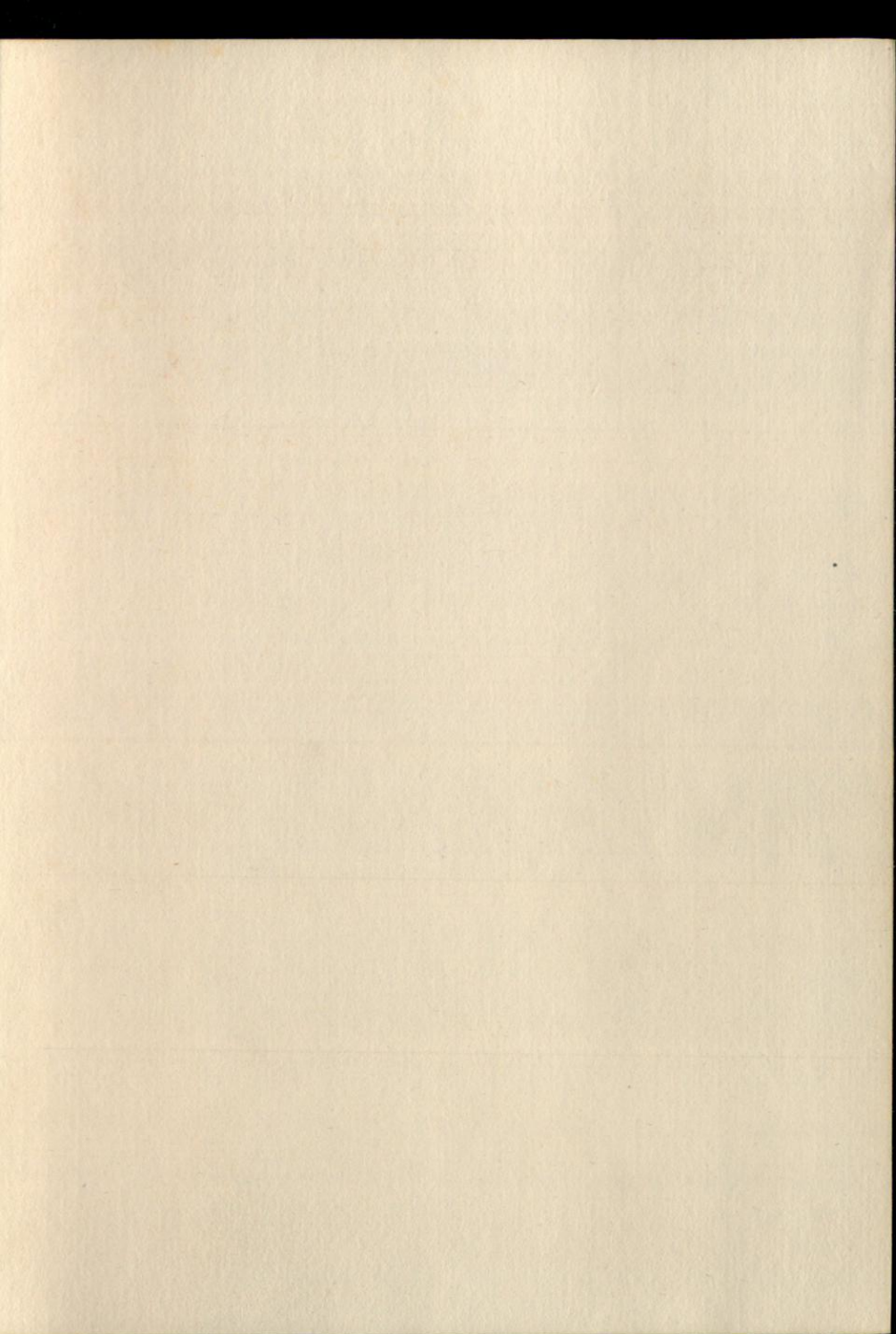
Opus itroductorij i astronomiā Albumasarī abalachi explicat felicif.
 Venetijs: mandato ⁊ expensis Melchionis Sessa: Per Jacobum pentium
 Leucensez. Anno dñi. 1506. Die. 5. Septembris. Regnante indyio domino
 Leonardo Lauredano Venetiarum Principe.

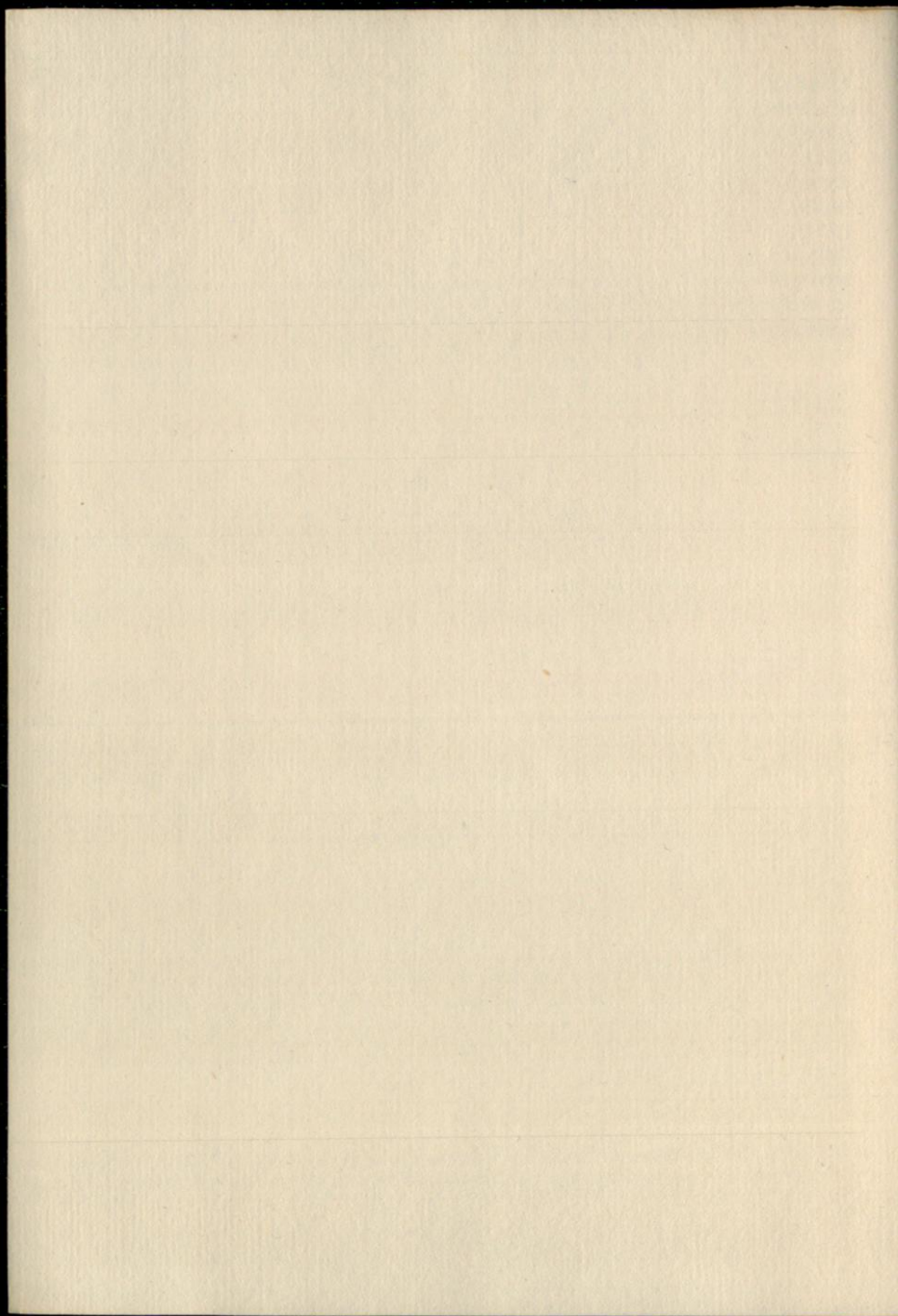
Registrum.

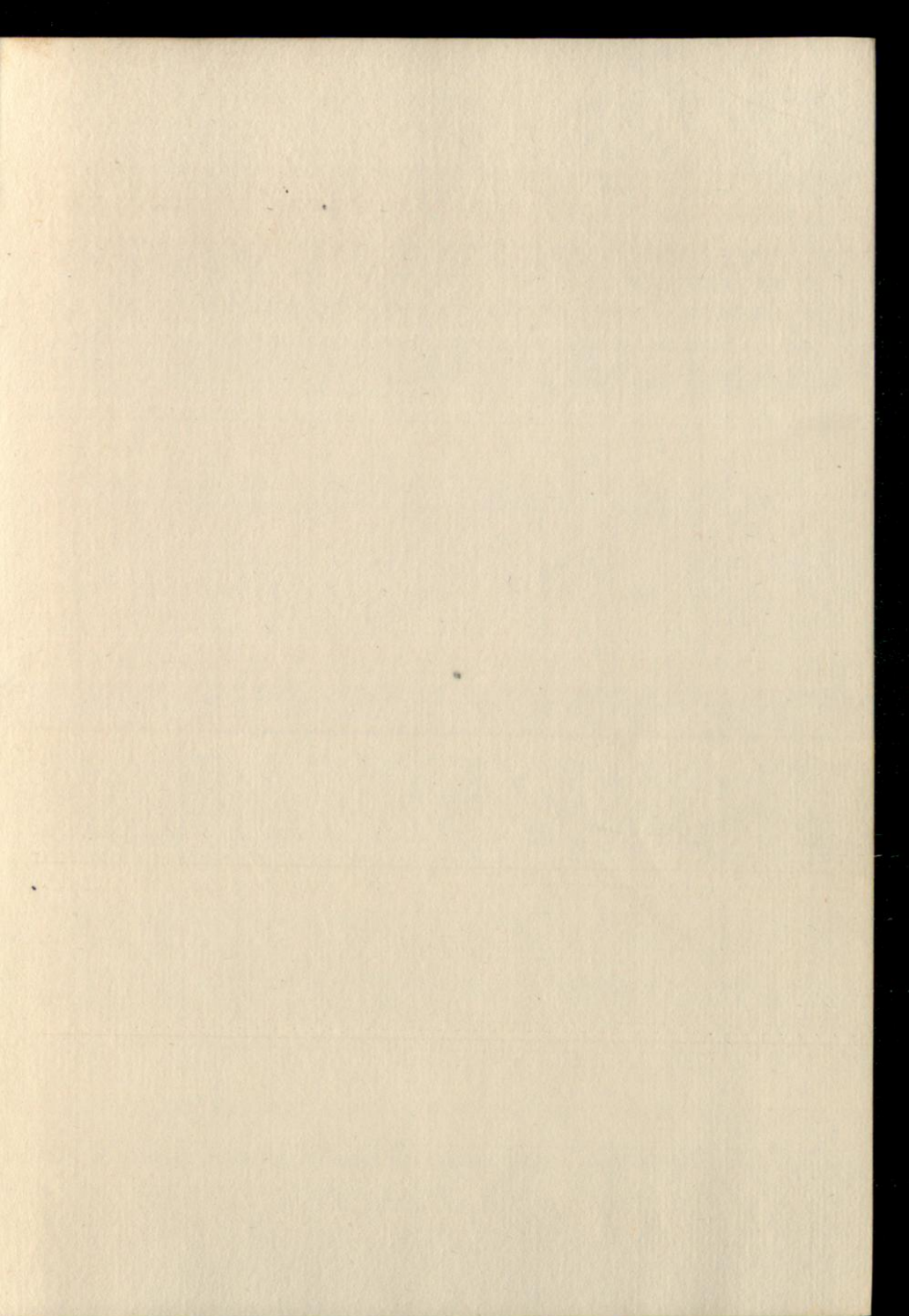
a b c d e f g h

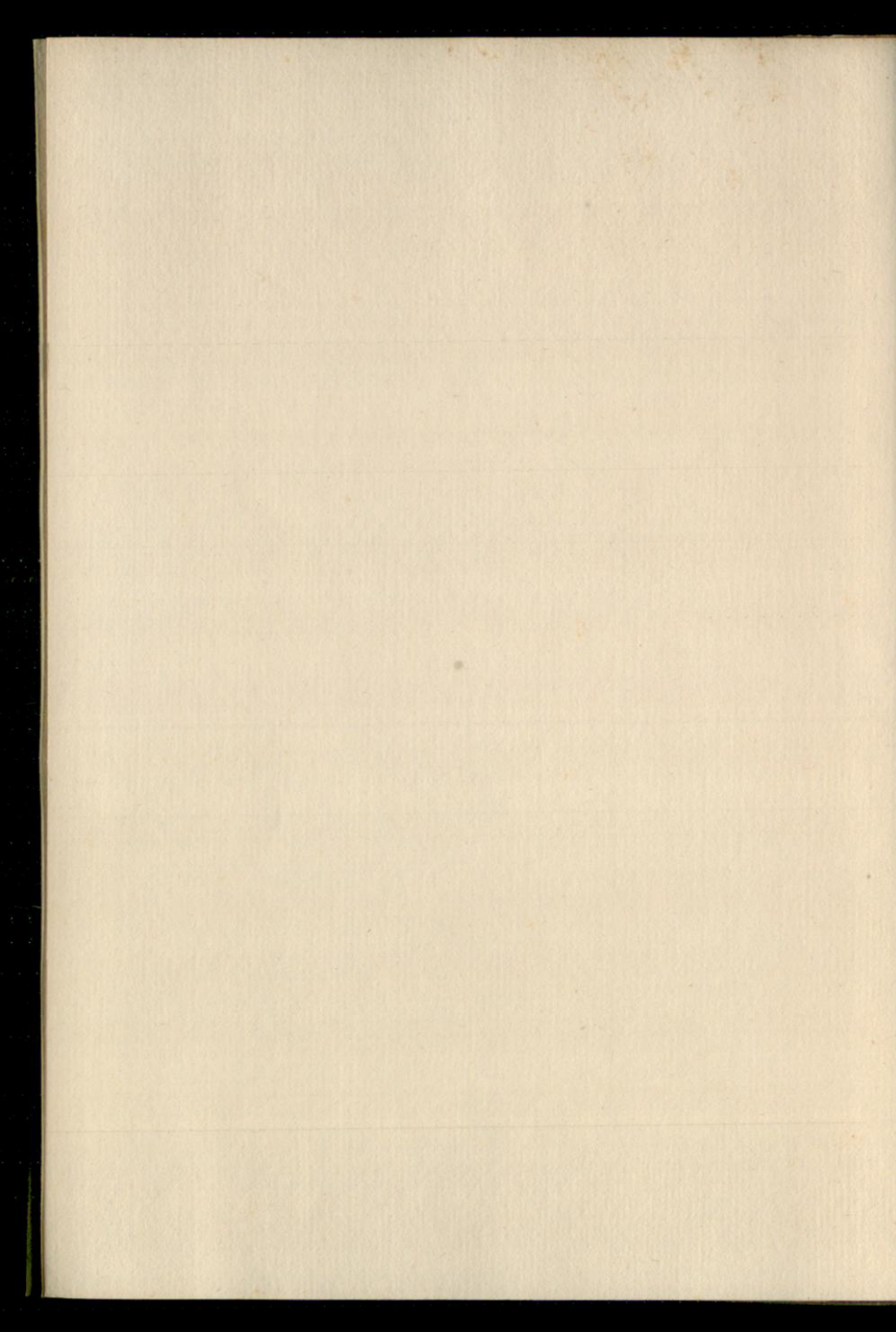
Omnes sunt quaterni.

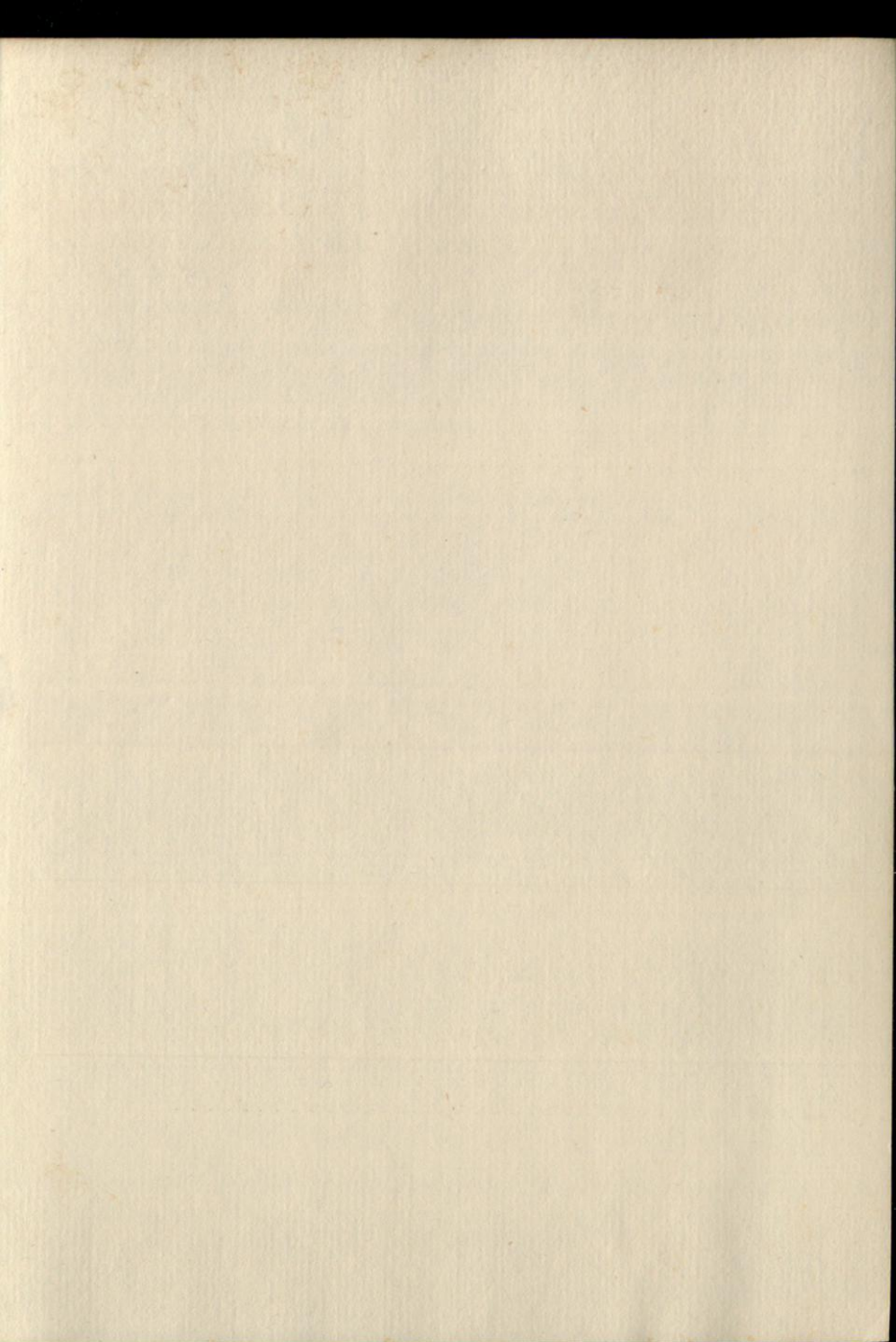

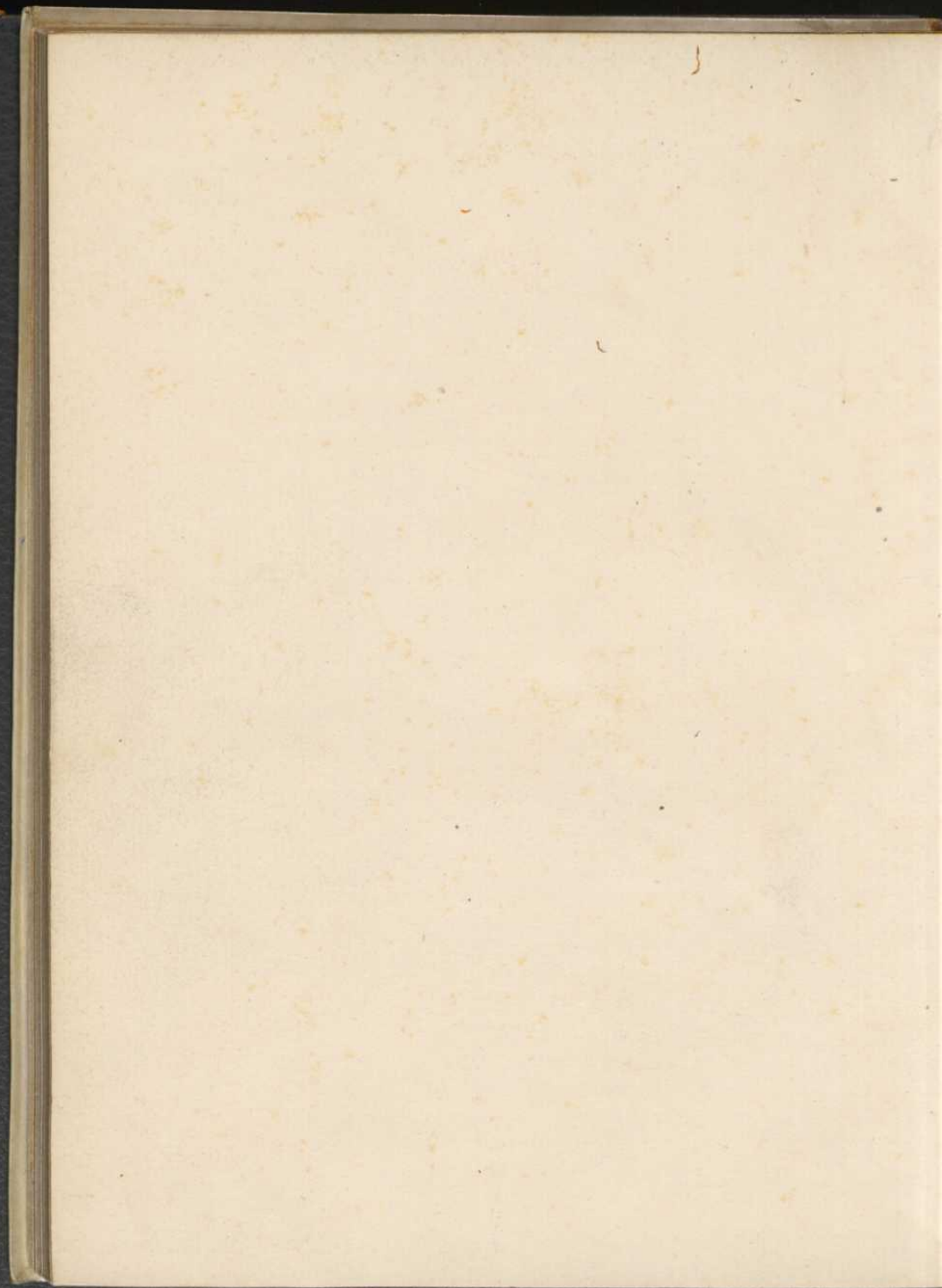

about

about 1/2 the amount
of the other side
of the hill
I am not sure
of the exact
amount of the
other side

about 1/2 the amount
of the other side
of the hill
I am not sure
of the exact
amount of the
other side

